

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super Genesim ad litteram - Cod. Aug. perg. 59

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], 1425

Super Genesim ad literam liber primus

[urn:nbn:de:bsz:31-93276](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-93276)

P

Concencia beati Augustini epi ex lib^o retentionum :

Et idem tempus de Genesi libro vñ scripti ab exordio donec de paradiso dimissus est adam et flamma rufa posita eusto die viam ligni vite. Cui aute ad h^o usq^{ue} xj libri pacti esset

vñ addidi In quo diligenter de paradiso disputatu est. Titulus horz librorz inscribitur de Genesi ad liam .i. no fm allegorice signifiacoe. s^{ed} scdm rez gestaz ppetere In q^o epe plura quesita q^o iucuta sūt. Et orz q^o iucuta sūt paucaom firmata. rem vero ita posita re adhuc req^uerenda sūt. Hoc sane librorz posth^o cepi s^{ed} p^{ro} p^{ro} timau q^o de t^{er}mine. s^{ed} eos in ordine quo cepi reolu. In q^o lib^o et vñq^{ue} i eis libris posui de semine au repmissu est q^o dispositu sit p angelos i manu mediatoris. no sic lz Apost sic viros codices post inspexi maxie grecos. De lege em dñm est q^o itaq^{ue} de seie dñm nulla latam hnt p interpretacione errore. In vñ lib^o q^o dixi adam ad vigne dei fm qua fuit est p^{er}didisse p^{ro} no sic ampiendu est tamq^{ue} i eo nulla remanserit. s^{ed} q^o tam deformis ut refortoe opus hnt. In xj. de inferis magis michi uideri doctoe debuisse q^o sub terre sūt q^o i eam redde aut sub terre esse credant^{ur} siue credant^{ur} q^o no ita sit. Hoc opus sic mapit. Omnis diuina scriptura b^{er}pta est.

Quely Augustini egregij doctoris sup Genesim ad liam Liber prim^{us} mapit

M

Unica diuina scriptura b^{er}pta est scdm id q^o dñs signifi cauit dicens Scribam eu^{er}ditu in regno celi simile ee p^{ro}frulias p^{ro}ferenti de thesauro suo noua et vetera. que duo ena testamenta diaut. In libris at oibus sanctis inueneri optet q^o ibi eterna mament. que facti narrent. q^o futi p^{ro}mu^{er} ent que agenda p^{ro}p^{ro}iant uel moueantur.

In narraoe ergo rez s^{er}u q^o vñ oia fm figuraz t^{er}mo m^{er}ellm accipiant. An ena fm fidem rez gestaz asserenda et d^{er}ffenda sint. Nam no esse accipiendi figuratiter nullus xpianus dice audebit attendes Apl^o dicente. Et erut duo i cane vna magnu factm comendante in xpo et meatesia :

S ergo vñq^{ue} modo illa scriptura s^{er}u t^{er}nda est. quem^o quo dñm est p^{ro}ter per allegorice signifiacoe. In p^{ro}ncipio fecit deus celu et terru. Vñ in p^{ro}ncipio t^{er}pis an q^o p^{ro}mo omⁿⁱ fca s^{er}u an i p^{ro}ncipio quod est verbu dei vngentus filius. et quo possit o^{er}di dñm sine vlla su comutacoe opari mutabilia et t^{er}pabilia. et quod sum factur noie celi et terre. vñ sp^{ir}italis corlis q^o reatum celi et t^{er}re vocabulu accepit. an t^{er}mo corlis. ut hoc i libro de sp^{ir}itali trauisse i^{er}lliga atq^{ue} ita dixisse. Celu et terru et oem t^{er}ra^z corp^{or}am supiore et m^{er}iore atq^{ue} m^{er}ior^{um} signifiare voluit. an vñq^{ue} m^{er}formis mata dñm est celu et terru sp^{ir}italis videlz vñ secan esse p^{ro} m^{er}se. no conuersa ad creatore. Tali e^o d^{er}uisione fort^{er} atq^{ue} p^{ro}fiat. Si at no conu^{er}te m^{er}formis est. corlis at si possit m^{er}elligi per p^{ro}uacoz o^{er} corporee qualitates q^o appa^{er}u^{er} i matia formata. au iam s^{er}u sp^{er}es corporee. siue usu. siue aliq^o quoli sensu corp^{or}is p^{ro}cep^{er} tabiles. an celu m^{er}elligendu e^o creatu sp^{ir}italis ab exordio q^o fca e^o p^{ro}fu illa et b^{er}ta s^{er}u p^{er}ter. Terra re corlis manes ad h^o m^{er}psa. q^o t^{er}ra m^{er}q^{ue} erat uisibilis et i^{er}composita. et tenebre erant sup abyssu. quib^{us} rebus videt^{ur} i^{er}formitate signifiare s^{er}u copal. an vñq^{ue} i^{er}formitate h^{er}e caa p^{ro}stioribus verbis signifiat^{ur} corpalis quod i^{er}o q^o dñm est. terra at erant uisibilis et m^{er}composita. sp^{ir}italis at in eo q^o dñm est tenebre erant sup abyssu ut m^{er}lato verbo tenebrosa abyssu m^{er}elligam^{ur} i^{er} vñ sp^{ir}italis m^{er}formis. n^o conu^{er}te ad creatore que solo mo fca p^{ro} ut sic abyssus. et illu^{er} nari ut no sit tenebrosa. et quo dñm est tenebre erant sup abyssu an q^o no erant lux q^o si esset. vñq^{ue} s^{er}resset. et itaq^{ue} sup^{er} fuderet^{ur} ex^{er}tu^{er} in creatur sp^{ir}itali au conu^{er}te ad i^{er}com mutabile atq^{ue} i^{er}comabile lumen q^o d^{er} est.

Q et quo dixit de^{us} fiat lux vñq^{ue} t^{er}p^{or}aliter aut i^{er} verbi e^omitate. et si t^{er}p^{or}aliter vñq^{ue}

mutabiliter. **Q**uo ergo possit intelligi
hoc dicitur deus non per creaturam. Ipse quippe est
incommutabilis. Et si per creaturam dixit deus
fiat lux. quod est prima creatura lux si enim in
creatura per quam deus dicitur fiat lux. non est
prima creatura lux. quia iam deus enim. In prin-
cipio fecit deus celum et terram. et potuit per
celestem creaturam vox fieri ipsa autem mutabilis
qua dicitur fiat lux. Quod si ita est. corlis lux
fuit est ista qua corporeis oculis terminatur. Ante
deum per creaturam spiritalem qua deus iam fecerat
tunc in principio fecit celum et terram. fiat lux. so-
mo quo per talis creaturam intiore et oculatam
motu diuinitatis dia potuit. fiat lux. an etiam
corporealis sonus vox dicitur dei. fiat lux. sic
corlis sonus vox dicitur dei. tu es filius meus
dicitur. et hoc per creaturam corlis. qua fecit deus
tunc in principio fecit celum et terram. antequam fieret lux
que in hac sonante voce fuit est. Et si ita est
qua lingua sonuit ista vox dicitur deo. fiat
lux. quia nodum erat linguarum diuinitatis que
postea fuit est edificatio turris per dilu-
uium. Que nam lingua erat una et sola que
deus locutus est. fiat lux. Et quis erat que
optebat audire atque mittere ad que vox huius
proferret. an licet absurda. carnaliter cogitatio
est. an suspicio. Quod quod dicitur. an id quod in sono
vocis intelligitur aut dicitur. fiat lux. non aut ipse
corporeus sonus hic bene accipit esse vox dei.
Et vox huiusmodi ad nunc pertinet. verbi est de
quo dicitur. In principio erat verbum. et verbum
erat apud deum. et deus erat verbum. Cum enim
de illo dicitur omnia per ipsum facta sunt. factus est
lux per ipsum facta. aut dixit deus fiat lux. Quod
si ita est. eternum est quod ait deus. fiat lux. quia
verbum dei deus apud deum filius omnis dei per
coeternum est. quous deo hoc eterno verbo dicitur
creatum ipsa lux facta est. Cum enim verba sint
temporalia tunc dicitur quoniam et aliter eternum est in verbo dei
quoniam si debeat aliquid. et tunc fit. quoniam si debeat esse
in illo verbo est. in quo non est quoniam et aliter quoniam illud
tunc verbum eternum est.

Et quid est lux ipsa que facta est. utrum
spiritale quid. an corporeale. Si enim spiritale
per ipsam esse prima creatura. in hoc dicitur per factam
que primo celum appellata est aut deum est. In prin-
cipio fecit deus celum et terram. Et quod dixit deus. fiat

lux et facta est lux. eam reuocante ad se intiore
conuersio et facta atque illuata intelligitur. Et au-
tem deum est. In principio creauit deus celum et terram
et non deum est. In principio dixit deus. fiat celum
et terra. et facta sunt celum et terra. sic de luce nar-
rat. Dixit deus. fiat lux. et facta est lux. Et tunc
per istam vocem celi et terre. comprehendendum erat
et commendandum. quod fecit deus. et deinde per
partes exequendum. quod fecit aut per singula dicitur
dixit deus. in qua per verbum suum fecit quod fecit
An tunc primum fiebat informis materia sui spiritus
sui corlis. non enim dicitur. dixit deus fiat. quia
forma verbi semper per se coherentis que semper
terme dicitur de omnia. neque sono vocis neque cogi-
tatione ipsam sono uolente se eterna sibi
lux a se gente sapientia non mutatur ipse non aut
dissimilis ab eo quod sume ac primum est. in for-
mitate quadam tendit ad materiam. si tunc materia
verbi forma semper atque incommutabiliter per se co-
herente. aut et ipsa per sui generis conuisione ad id
quod vere ac semper est. in ad creatorem suum sube-
forma accipit. et sic per factam creaturam ut in eo quod
scriptum narrat. Dixit deus fiat. intelligitur
dei deum corporei in natura ubi est. et tunc reuocatis
ad se informem creaturam ut non sit informis
si formeret secundum singula. que per ordine exequatur
in qua conuisione et fortioe qua per suo modo
imitatur dei deum verbum hoc est dei filium semper
per se coherentem plena similitudine. et essentia
pari qua ipse et pater unum sunt. non aut imitatur
hanc verbi formam si auersa a creatore infor-
mis et ipsa remaneat. Propterea filii con-
munitio non ita fit qua verbum. si tamen quia
principium est. aut dicitur. In principio creauit deus celum et
terra. Exordium quippe creaturam informatur
adhuc informitate ipse. sic aut filii con-
munitio qua etiam verbum est. et quod scriptum est
dixit deus fiat. ut per id quod principium est ipsum
et exordium creaturam exente ab illo adhuc
informe. Per id aut quod verbum est informis per factam
creaturam reuocare ad eum ut foret. ut referendo
creatori et per suo genere imitando formam semper
terme atque incommutabiliter in herente per
a quo statim huius est quod ille.

Non enim huius informis natura verbum filius
nau non solum huius est esse quod uiuere. si etiam hoc
est ei uiuere quod est sapientia ac bene uiuere.
Creaturam vero quod spiritalis et intellectualis
et rationalis que ut esse illi verbo per magis per huius

informe vultu. qm no sic h est ei esse q roue
 ita no hor vultu. sapient ac bn vultu. Auersa
 em a sapia i comutabili stulte ac mscie vult
 q mformitas eius est. format ac couersa
 ad i comutabile lume sapie verbu dei. Aquo
 e existit ut sic ut auq ac vultu. ad illu vultu
 ut sapient ac bn vultu. Pncipiu qppe nat
 ture mtellualis est eterna sapia. quod pnc
 apiu manens m se i comutabilit nullomo
 cessabat oculta mspantoe vocacois. loqui
 ei natu au pncipiu est ut coueret ad id ex
 quo esset. q alit form auq pfm esse no poss.
 Ad q mrogatus dnt quec est. dicit pnc
 pui qua et loquor vobis

Quod ar filius loq. qm pre loqnte dicit
 verbu q filius e etno i ore. s i ore dnt
 est loqnte deo verbu coetnu. Inest em deo
 benignitas suma et sta et iusta. et quod no
 eomdigetia s ex bnficentia venens amor
 i opa sua. Proptea pncip scriberet dicit
 deus fiat lux. precessit scriptum dicens. Et
 sps dei ferebat sup aquas qm su aque noie
 appellare voluit tota corlem mm. ut eomo
 msmuaret unde fm et form snt oia que i
 suis gmb iam dmostr possunt appellans
 aqua qm ex huda nati vident oia m terra
 p spes varias form auq coetste su spiale
 vna qnda ante form couisione auq quasi
 fluctuante s ferebat vnaq sps dei qua sub
 iacebat s bone voluntati reatoris quidq
 illud emt q formdu pficienduz mchoauat
 ut dnt deo i verbo suo fiat lux i bona voluntate
 hor e i bnplacito ei p modo sui gnis manerz
 qd factu est. Et idco lectu est q placuit deo
 scriptum dnt. Et fm est lux. et vidit deus
 luce qm bona est. ut queadmodu i po exor
 dio mchoate natu qui reli et terre noie p
 id q de illa pfinend emt comcomiti e im
 tas msmuat reatoris. na dnt scriptum In
 pncipio fecit deus celu et terrm. mtelligim
 ptem m dei noie qui no pnt s p seipm care pmit
 ac potissimu spialis reature. et osentet
 ena omise reate pncipiu est. Dicitur ar
 scriptum. et sps dei sup ferebat s aquas. co
 plem comcomitem trinitatis agnosam. i
 e i couisione auq pfoe creature ut rez spes
 digentur eadem trinitas msmuet verbum.

sz dei. et verbi gnator ai dicit. Dicit deus. et
 sancta bonitas m deo plac qd qd ei p sue
 nate modulo pfm plac ai dicit. Vidit deus
 qm bonu est. Sz aut comcomiti pnt qm ipm
 reatum postea comcomat sps dei pnt dnt
 spiam. terrm ar emt iuisibilis et icoposita
 et tenebre emnt sup abyssu. ac de mde ifente
 e sps dei sup ferebat sup aquas. qm eger
 et indigens amor ita diligit ut reb qe diligit
 subiacat. ptea comcomat sps dei i quo e
 fm bnvolen dilacoq mtelligit s ferebat de
 est. ne facienda opa sua p indigenae natez
 potius q p hndmca bnficentiae de amare
 putaret. Cu rei memor aplo dicitur de
 mitate supemmerite uia dmostruz se au.
 Et alio loco supemmerite mqt snt amarem
 xpi. Cu ergo opteret msmuati spm dei ut
 sup ferri dicit. comodius fm est ut p i smuare
 aliqd mchoatu au s ferebat dicit. no aut loco
 s oia supante ac pcellente potencia.

In etia rebus ex illa mchoate pfectis
 auq fortis vidit deus q bonu est. Pla
 cur ei q fm i ea benignitate qui placuit
 ut fieret. Duo quippe snt. p que amat deus
 reatum deus ut sit et ut maneat. Vt g esset
 q maneret sps dei sup ferebat sup aquam.
 Et ar maneret vidit deus q bonu est. Et q
 de luce dnt est hor et de oibus. Manent em
 queda supgressa oem volubilitate tpalem
 i amplissima sntate sub deo. Queda vero
 fm sui tps modos du p decessionez teru
 seculoz pulchritudo conterit.

Quod q dicit deus fiat lux. et fm e lux
 i alio die dicit. an ar oem dien. Si
 e verbo sibi coetno dicit. hor vnaq i palit
 dicit. Si vero tpali dicit no vbo sibi coetno
 dicit. s p aliqua reatum dicit tpale. ac p
 hor no erit pma intuan lux qm iam emt rea
 tum p qua tpale dicit. fiat lux. Auq illud
 ante oem dien fecisse mtelligit q dnt est.
 In pncipio fecit deus celu et terrm ut reli noie
 mtelligat spialis ia fm et forma reatum
 auq celu reli h q i corlib sumu est. Sed ei
 die factu est firmamentu q curz celu appel
 lauit. terre ar noie iuisibilis et icoposite
 ac tenebrose abyssu ipmno corlis sbe signi
 cata e. Vn tpalia illa fierent quoz pma
 est lux. Quo ar p reatum qua fecit dnt
 tpa dia ponit tpaliter. fiat lux iuenti
 difficile est. Sono em vocie no illigim?

Item quod tale est corpus est. an ex
illa materia sit corporalis. fere aliqua voce cor-
poram per quam sonaret. fiat lux. Ergo aliqd
vocale corp/ ante luce creati atq/ formati e.
Sed si ita est. iam erat temp/ p quod vox au-
deret sonare qui spacia sibi succedentia pater
Et si iam erat temp/ anq/ fieret lux i quo
tpe vox fieret qua sonaret. fiat lux. Ad que
diem p/nterbat illud temp/. Unus ei dies idq/
pmus. ille nuari mapit quo fit est lux an
ad ipm diem p/nter totu spaciū tps. ex q/
fit e vocale corp/ p quod sonaret fiat lux
ex quo fit est ipsa lux. Et ois talis vox p/
audientes p corlem sensu a loqnte pferet.
Ita en fit est ut p/nter aere seniat. hūq/
itaq/ tale hōr audiat illud qd emt iussile
et iopositū et au sic dō psonare ac dicit
fiat lux. Abscedit itaq/ hoc ab aīo cogitatis
absurditas. Et ergo spūalis mot/ si in
tpalis emt quo dōm intelligim/ fiat lux ex
press/ ab etno deo p ubū coetnu itatūm
spūali quā ita fecit ai dōm est. In pncipio
fecit deus celū et terrā. i. i illo celo reli an et
ista locū no tm in aliquo sono si ena sine
ullo tpali motu spūalis existat i eius mete
atq/ tōe fixa quodamō a verbo pri coetno
et quodamō ipressa intelligi. fm quam
mouet/ et ad spem coiteret. mfiōr illa te-
nebrōsa mptio nate corpee et fieret lux.
Sed multū e ac difficilimū tpe quo dicit/
deō no tpali iubente. neq/ id tpali audire
axita que cōtemplatōe vitatis oīa tpa ex-
cedit. s. mltiaualit/ sibi ipssas ab iromuta-
bili dei sapia tōe itaq/ intelligibiles locūes
i ea que mfiōr st tnsmittente si tpales mot/
i rebus tpalib/ ut foīndis ul admistrandis
Et at lux que pmū dca est ut fiat et facta
est. et pmatu nate tōere intelligendi est.
Ipa est mltiaualit/ vna q/ n ad axitate illū
anda coiteret flūatuer mformit/ Cu aute
coīversa et illūata est factū est q/ verbo dei
dictū est. fiat lux.

Corruptū quēadmodū in tpe dōm e q/ i
verbu pri coetnu no cadit tpa vnu
enā in tpe fm sit qd/ forūam quent. Sed
quo p/ hoc intelligi ai fit luce et diuisa a te-
nebris et mdras dies noctisq/ vocabulis dicit
spūali fit est vespem et fm est mane dies
vnu. Un ut illud op/ dei fm p spaciū dei
quo pacto aduēspū ventū est. q/ est nuā

Temq/ pacto nocturno spaciū cōplet/
est totus dies. ut mane fieret i alim diem
i quo die deus aliud osequit oparet. Immo
vo idipm p mltibile est. ai deo illo spacio
sillat/ ena vbi sui tōe dicit. fiat lux. au
tanta motū fit est lux dōm die spaciū
pater. et vespē fieret. An forte tōe quide
lux fit est. si motū dūm tps i eo cōsum
potuit dū distinet/ a tenebris atq/ vnuq/
discretū suū vocabulie significaret. An
si et hoc ut tanta motū potuit si a deo qntū
d/ a nobis. Discretio qppe lucis ac tenebrū
i po vnaq/ ope ai lux fieret cōscuta e. No
ei lux esse potuit nisi distinet/ a tenebris
Et at vocatur deus luce diem et tenebris
noctē qnta motū si potuit ena si hoc sillatū
p sonū vocis egit/ n qnta et a nobis dicit/
Lux vocet/ dies et tenebre potent/ nox. mfi
forte quis ita desipiat ut qā sup oīa magn/
est deus. putet ore dei plams qntū pau-
assias sillat/ p totū diei spaciū potuisse
distendi. Sic accedat quia verbo coetno
i iromutabilis sapie mtius emsq/ vobis
no corlis sono vocis vocatur de/ luce diem
et tenebris noctē. Rursū ei qnt/ si vobis
quib/ vram vocatur qua lingua vocatur
et quid opus emt sōm tnsmittit/ aln no
emt corlis illud audit/ et no iuent/.

An dicendū est q/ ai tōe opati e esset
hoc opus dei tam diu stetit lux no
succedente nocte dōm diuini spaciūm
pgeret/ et tam diu mansit nox lux suc-
cedens dōm spaciū noctū tps pteriret/
et mane fieret diei sequētis uno pmoq/ tns-
acto. Et si hoc dixerō verior ne deridear/
et ab hys qui certissie cognouit. et ab hys
qui possūt facillime adire q/ eo tpe q/ nox
apud nos est eas pres mudi pscna lucis
illūat/ p qd sol ab occasu usq/ ad ortū redi.
Et p hoc oibus. xxviii. horis no deesse p
artūm qui totus alibi diem. alibi noctē.
Nūq/ nā q/ i tpe aliq/ positari sum/ diū vbi
ei vespem fier ai ab ea pte i aliam prem
lux abscederet. Itā et i libro q/ appellatur
emastres ita scriptū est. Et ortū sol et occidit/
et i locū suū dicit. hoc e i eu locū i q/ ortus
est. Sequit/ ei et dicit ipe. Oriens illuc
vadit ad austrū et occidit ad aquilonē
Australis ergo p/ ai h/ solē nobis dies e
ai at ad aquilonē pte artūent/ puenit
nobis nox est. no tm i alia pte no e dies

ubi presena solis est. Nisi forte poetias
 figmentis cor mandandū est ut credamus
 solem mari se imerge atq; inde locū ex alia
 pte mane surgē. q̄p̄ si ita est abyssus ip̄a
 p̄sena solis illustraret. atq; ibi esset dies.
 possit ei et aquas illuare qm̄ ab eis nō possit
 s̄ hoc monstruosū est suspicari. Qm̄ etiam
 sol nō dū em̄t. Quia ppter si sp̄ialis lux
 p̄mo die facta est. nūq; nā cadit ut ei succē
 deret nox. Si at̄ cōlis q̄ nā illa lux est q̄
 post occasū solis videre nō possunt. q̄a nec
 lima em̄t adhuc neq; alique stelle. aut
 si semp̄ i ea pte celi ē m̄ sol ut nō sit
 solis lux. s̄ q̄i comes eius. ead̄ ita cōiuncta
 ut discerni d̄mofaq; nō possit. Ad eandem
 redit̄ difficultate solvende huius q̄oms. q̄a
 et ista lux eodem mō quo sol tamq̄ comes
 eius ab occasu totū cōiunctis redit. et est
 ead̄ i alia pte mundi quo tpe p̄ ista in qua
 sum̄ tenebrefat̄ i nocte. Ex quo cogit q̄ ab
 sit i una pte credē diem fuisse. quā p̄tem
 lux ista desereret ut possit ei vespa fieri.

An forte i ea pte luce ferit̄ i qua factus
 est hōien. et ideo aī ab ip̄a parte
 lux discessit̄ vespera facta ē. et aī i alia
 pte lux illa est q̄ inde discessit̄ mane
 exortum pacto mutū. Et quid q̄ factus
 est sol i potestate diei q̄ lucret̄ sup̄ terrā
 si lux illa diei sanisset̄ q̄ dies ead̄ vocat̄
 ē. An illa p̄t̄ regiones fr̄iores a terra lo
 gniquas illustrabat ut sentiri nō posset
 i terris atq; ita opprebat̄ sole si p̄ que dies
 m̄iorib; mundi p̄tibus app̄ueret. Et ead̄
 hoc dia auctū esse i rigore diei sole addito
 ut p̄ illa luce m̄n̄ fulgens dies q̄ nō est
 fuisse credit̄.

Aā hoc aquoda d̄m̄ factū. p̄mū naturā
 lucis inducā i ope creatoris ut d̄m̄ ē
 facta lux et facta ē lux. postea vō q̄ de lucis
 ribus d̄. quid ex ip̄a luce factū sit fuisse
 cōmōnatū ordine d̄ey quo visū est crea
 tori auctū faciendū ē. Que nā lucis quo
 tr̄sierit facta vespa ut v̄tissim̄ nox paget̄
 nec ille dixit nō facile iueniri posse arbi
 tror̄. Neq; ei cōiuncta ē credendū ē ut nocte
 tenebre succedēt. et rur̄s accensa ut ma
 ne fieret atq; hoc solis officio geretur q̄

a quanto die cepisse si eade scriptura testat̄
 Et atq; fieret quo tantū sibi ponunt tres
 dies noctesq; succedē lucis q̄ p̄mo facta est
 p̄manere nā si lux cōlis nūq; facta illuda
 est. et iuenire et explicare difficile est.

Nisi forte molem terrā et aquosam
 atq; eff̄ ab alio toto corpore discretū
 q̄ tertio die factū sc̄bit̄ tenebras diem ap
 pellasse quis dicit. p̄ cūssore corpulen
 tiam quā lux penetrare nō potat̄ ul̄ p̄
 obscurissimā ombiā tante molis q̄ nācē
 ē ut ex altera pte h̄cat̄ corp̄. si ex alia
 pte lux fieret. Ad que locū ei cuius corp̄is
 moles luce puenire nō fuit̄ i eo loco omb̄
 ē. qm̄ locus atq; ea luce q̄ illustraretur
 nō impediret corp̄ oppositū hoc totū ē q̄
 ombiā d̄. Que si p̄ mole corp̄is tam
 magna fuit̄ ut occupet̄ sp̄acū t̄e. q̄ntū
 ex altera pte dies occupat̄ nox vocat̄.
 neq; ei om̄s tenebre nox. h̄a et i sp̄elu
 tis amplissimis i quaz̄ ab d̄m̄ lux irrupe
 p̄ oppositā mole nō fimit̄. sicut v̄t̄q; t̄bra
 q̄a lux nō ē ibi totūq; sp̄acū illud locus
 ē carens luce. n̄ t̄n̄ tales tenebr̄ accipit̄
 vocabl̄m̄ noctis. s̄ ille q̄ i ea pte terre
 succedūt̄ unde remouet̄ dies. sic nō ois
 lux dies appellat̄. Nā et hinc lux et h̄d̄m̄
 et lucinaz̄ et coruscationū et q̄z̄q; rez̄
 ita fulgentiū. Et illa lux appellat̄ dies
 tū nox p̄cedenti recedentiq; succedit̄. Et
 si p̄maria lux illa v̄ndiq; terre molem
 cūfusa cōtēdat̄. siue staret̄ sū cūm̄t̄ nō
 em̄t ex q̄ pte admittet̄ nocte s̄ succedē
 q̄a nūq; ip̄a discedebat ut ei faceret locū
 an ex vna pte facta ē ut ip̄am cōiunctis
 ead̄ nocte ex alia pte osequit̄ cōiuncte
 p̄mittet̄. Cū ei totū terrā adhuc aqua
 reger̄ nihil impediebat ut aq̄sa et glo
 bosa moles ex vna pte faceret̄ die lucis
 p̄sena. ex alia nocte lucis absēn̄ que
 i eam pte succedēt̄ a tpe vesperino ex qua
 lux i aliam declinat̄.

Quo ergo cōgigat̄ s̄ aque si totū t̄m̄
 pus occupant̄. Ille s̄ q̄ d̄m̄t̄
 sūt ut terrā nudaret̄. in qua pte cōgigat̄
 sūt. Si ei ad nudū terre q̄ cōgregarent̄
 iam apparebat̄ arida n̄ totū abyssus

occupabat. Si autem totum texerunt quis enim
locus quo colliguntur ut terre ariditas apparet
hugij nā i altu congregare st sic sic tū aduen-
landu in area messis ita subrigit et cōgre-
gata i agge nudat locū que diffusa cōtextat
Quis hoc dixit tū uideat usq; q; ampos
maris equalitē fuses qua etiā tū aq; fluctuantes
quidā uelud montes erigunt sedatis rursus
temp estual' cōplanat. Et si q; licenti nudam
lacus. nō p̄t dia nulla esse alia tū spacia
quo arietat id q; aliunde dedit. Unde in
cū locū ex q; recessent itū arietat. Cū at
totū oīno terrā nudosa nā cōpūet q; cōdet
ut nudaret aliq; p̄t an forte maior aq;
uelud nebula terris tegebat. q; cōgregare
spissata est ut ex multis eas p̄t in quib;
arida poss; apparere nudaret. Qm̄q; et
terram longe lateq; subsidens potuit alias
p̄tes p̄bere cōtūas quib; et corrueret
aque reapent' ut appareret arida ex hys
p̄t vnde humor absceder.

Non est at informis oīo maties ubi eā
nebulosa spes apparet. Et ideo queri
adhuc p̄t qn̄ deus istas cōspicias aquarū
terrarūq; spes qualitatez auit. In nullo
s. vi. dicit hoc inuenit. In si hoc an oem
diem fecit sic an istoz p̄moy dicit cōmō
maxem scriptū est. In p̄ncipio fecit deus celu
et terrā. ut i terre uocabulo intelligim;
iā fortam tū nā spem sup̄fusa aquis ista
iam uisibili spe sua gn̄e dēclamat ut i eo
q; seq̄t scriptum dicens. Terra at erat uisibil
et i cōposita et teneb; erat sup̄ abyssū. et
spes dēi st ferebat st aq; nllam opinemur
informitate matie s; tū et aqua s; luce
q; nō dū erat fūa sua iā notissimō q̄litatez
conditas. Et ideo tū uisibilis dēa intelligit
q; aquis cōcepta nō poss; uideri etiā si est
qui poss; uidere. Ideo uō i cōposita qā nō
dū amai distincta est. et nā a litorib;
et suis feab; alib; q; dēcomi. Si q; ita aut
iste spes q; pauldubio cōrles st an oem die
fūe st. Cur nō scriptū est dixit dē fiat terra
et fūa est terra. It dicit dē fiat aq; et fūa
ē aqua. ut vtrūq; dicit si vna q; lege loci
m̄sim cōtinuit dē dē fiat terra et aqua
et sic fūm est. Cur nō dicit in hoc factū
est. vidit dē quia bonū ē. h; ei cōsidatō
suasit qm̄ manifestū est oīe mutabile

ex aliq; informitate fori simulq; d' antea
fides prescribit et certissima id dicit nullaz
qz manaz esse potuisse nisi ab omni rez
nō solu fortaz. s; etiā for-biliū m̄sōatore
do atq; creatore. dēq; etiā dicit ei quēdā
scriptum. Qui fecisti mudū ex matia ifori
Hanc matiam illis uerbis quib; p̄ spūali
p̄uidē tū dicit et lōrū. ut auditoib;
cōgrueret fuisse cōmōtata quib; an dicit
cū uicōez dōm est. In p̄ncipio fecit dē celu
et terrā. et tōm dōm dicit et dixit deus
ut dēnceps fortaz rez ordo cōsequer.

Non quia informis in fortis reb; tpe por
tū ai vtrūq; simul cōcreati et vnde fūm
est. et qd' fūm est. Sic ei uox in c' vboz vba
vō fortā uox m̄dicant. nō at qui loq; p̄s
emittit iforme uoxē quā possit p̄ba collige
atq; in uerba forē. In aetator dē nō potē
tpe fecit informē matiam et cū p̄ba per
ordmē q̄p̄tūz nāz q; sūa cōsideratōe
formatur fortā q̄ppe creauit matiaz. Sed
qā illud vnde fit ad et si nō tpe. tū qdā
origmē p̄s ē q; illud q; m̄dē fit potuit diu
dē scriptum loquēdū t̄p̄b; q; dē faciendū
t̄p̄b; nō diuisit. Si ei q̄nt' vtrū uoxē dē
uerbis an dē uoxē uerba faciām' nō finale
quāq; ita tū dō m̄gemo repit' qui nō potuit
uerba si dē uoxē responderet. In quib; vtrūq;
simul q; loquit' faciat qd' vnde faciat nli
attentōe satis apparz. Qm̄ obrem tū simul
vtrūq; deus fecit et matiaz quā foriūt et res
i quas cū foriūt et vtrūq; a scriptum dia cōpūit
n' sit vtrūq; dia potuit p̄s illud. vñ ad fūm
ē q; id q; m̄dē fūm ē dia debuisse qe dubitet
Qua etiā tū dōm n̄m et foriū vtrūq; sit cō
m̄telligim' n' vtrūq; simul possim' enūciare
Sic at i breuitate t̄p̄is cōtingit tū duo ista
uerba p̄sim' ut alim an alterz p̄ferimus.
Ita i p̄p̄tate narratōis alim alio p̄s fiat
narrandū. quib; vtrūq; ut dōm ē fecit sit dē
dōr q; sola origmē p̄s ē i faciendū. etiā tpe
p̄s sit inarrandū. que due res qz etiā
alterz nllomō por est nouari sit nō possit
q̄ntō m̄m' simul narrari. Nō itaq; dubitandū
ē ita cō ut vtrūq; ista informē matiaz p̄e n'
ut nō sit fūa n' adō et reb; q; dē illa forte st
simul cōcreata sit.

Sed si credibile dicitur et signa illis uerbis

terra at emt iuisibilis et iroposita et tebre
 sup abyssu. et spūs dei stfererat st agm
 ut exopto q ibi positi e de spu dei ceti
 rez quid iuisibilu uocabula. Et ad illa
 mfortate ut miorib/ potit ismuandi
 dā intelligim/ qā her duo clemēt. r tū
 et aqua ad aliqd faciendū opācū māb/
 tnatibilia sūt reit. et ideo cōgruentis
 hys noib/ illa ismuabat/ mformitās.
 Si hoc q/ pbabit/ dr. nō emt aliq/ form
 moles q/ lux ex vna pte illustris. ex
 alia facit tenebras. nō poss/ nox die
 discedente succede.

Emissionē vō itatōemq/ lucis illius
 si velim/ diem nocteq/ intelligere
 nec tam videm/ aut ita fieret. Nō ē iam
 emt alia quib/ h/ vassitudo salubriter
 exhiberet. et quib/ postmodū exortis p
 itatū solis termin/ exhiberi n/ ullū omē
 exemplū quo ista emissionē cōtinuaret
 lucis ut diei noctisq/ vassitudines fieret
 pbare possim/. Factus ē miorib/ ex oclis
 nris pxim/ mtiem/ et emitt/ ai ad orde
 reatitudme q/ sūt longe posita antedim/
 her sane ai cōtinuēt/ oio remē q/ longe
 sūt desmit. s/ certe obscuri/ q/ ai ita ob
 tury emittit. Et m/ ei lux q/ i sensu vide
 tis ē tam exigua ut. ut n/ aduuetur
 extante luce nichil videre poss/. Et qm
 ab ea nō p/ discerni q/ exemplo demon
 strari possit emissio in diem. et cōtinū
 lucis in nocte sic dixi repire diffiale est.

Sat spūalis lux sūt ē ai dixit deus
 fiat lux nō illa vēm/ p/ri coeterna
 intelligendū est p/ quā sūt st oia. et que
 illuat oem/ hōiem. s/ illa de q/ dicit potuit
 por oim/ creatā ē sapia. Cū ē cōna illa
 et icōmutabilis que nō est sūt s/ genitā sapia
 mspūales atq/ rōnales creaturas sic iuas
 sūt se trāfert ut illuare hūere possint
 fit i eis quedā luculentie rōnis affectio q/
 p/ accipi sūt lux ai dicit deus. fiat lux. si
 iam emt creatura spūalis q/ noie reli sig
 nata i eo q/ scriptū est. In pncipio creauit
 deus celū et terrā nō corporeū celū. s/ celū
 i corporeū celis corporeis. hoc ē sup ome
 corp/ nō locor/ quib/ s/ natē sublimitate
 postū. Quo at nō sūt s/ potuit. et q/
 illuaret/ et ipa illuato ac diuiso tepore

narranda fuit. paulo ante dixim/ ai de matā
 tractarem/ Et quic lux succedente noctem
 ut vespa fiet. quo pacto intelligam/ sumus
 a tenebris nō qualibz talis lux diuidi potuit
 dūte scriptum. Et diuisit deus. mē luce ac te
 nebris. Nūq/ iam emt ptores et stula den
 dentes a luce vitatis mē quos et i eade luce
 pmanentes diuidit de/ tamq/ luce mē lucem
 ac tenebras. et luce vocans diem et tenebrō
 nocte. onderet se nō opatore ptoz. s/ ordi
 natore distribuendoz mitorz. An hic dies
 tota/ tpe nome ē et oia volūta seculoz. hoc
 vocabulo maludit. Adoq/ nō dūis ē p/ dies
 s/ vnus dies. Et sūt ē em/ vespa. et sūt est
 mgt mane dies vnus. ut p/ hoc q/ sūt vespa
 pām rōnabilis creaturē. q/ at sūt ē mane
 renouacō et signata videtur.

Sed hoc allegorie pphete disputacō ē qua
 nō isto sermōe suscepim/. Instum/ em
 descriptio sic loq/ sōm ppetate rez gestaz
 nō sōm enigmata figuraz. q/ ad idē sūt
 conditaz nūz quo iucim/ vespam et mane
 i luce spūali. An diuisio quid lucis a tenebris
 distictio est iam rei forte ab iformi. Appella
 tio vō diei et noctis ismuacō distictio est
 qua significat/ nichil die inordmatū relique
 atq/ ipa mformitate p/ quas res de spe ispez
 modū quodā mteundū imitant. nō ē idē
 posita neq/ desitū neq/ p/ fūis aitate quib/
 sibi mē tpaia queq/ succedūt sūt suplemto
 et decoris vniūsi. Nox ē ordmate s/ tebre
 p/ea vero ai sūt est lux dām est. Vidit deus
 lux qā bona ē ai hoc poss/ p/ oia eiusdem
 diei die. i ai expliat/ s/ dixit de/ fiat lux
 et sūt est lux. et diuisit deus mē luce et tēbrō
 et vocauit deus lux die. et tenebrā vocauit
 nocte. tūc dicit. et vidit de/ q/ bonū ē. et deinceps
 anecteret et sūt ē vespa. et sūt ē mane
 sūt i alijs opib/ facit quib/ vocabula ipome
 hic q/ p/ea nō ita fecit. qm/ a forma re ad hoc
 disticta est illa mformitas ut nō ita sūt
 est. s/ adhuc formā restaueret p/ creaturas
 reitō iam cōrles. Itaq/ si postea ai disticta
 cent illa diuisione et vōbulis it dicit vidit
 deus q/ bonū est. h/ sūt accipen/ signe quib/
 iam i suo gne nichil est addendū. Cū vō
 lux sola ita p/ferat. vidit de/ mgt lux qā
 bona ē et distione ac noib/ distauerit a tēbris
 Neq/ tūc dixit vidit deus qā bonū ē. ad hoc
 ei emt mformitas illa disticta. ut ad h/
 mde alia forent. Itaq/ ista nox que nobis

ve 112
ma m

ve 112
p/ hōie

noissima est. fiat ei eni sup terre solis tunc
qm pluaru distribuem a die diuiditur
post ipam diuisione diei et noctis dr. vidit
ei de qd bonu est. No ei h' nox informis
aliq sba emt. vnde adhuc alia formarent
si spacia lori plenu aere auens luce diurno
aa vnaq nocti iam nihil addendu est. in
gnae suo quo eet sposior si distactor vlt
at i toto illo triduo anq fierent luaria
consumati opio imm. no absarde fortasse
melligit. Mane vo tamq fuit opomo sigfial.

Sed ante oia meinerim unu ia multa
diuim' no qalib' qm ai sui aut arpio
motib' opai dm. sic opat ho ut angel' sed
eternis atq icomutabilib' et stabilib' volu
coetm sibi verbi et quoda ut ita dixerim
flatu pu coetm sa spue sui. Na et illud qd
p greea et latina lingua dm e de spu dei
q si ferelat sup aqs fm syriace lingue
mellam q vicina e hebreo. na hoc aqda
docto xpiano syro ferr' expositu no si feba
p fouebat potius melli p'hibet. Her sic fo
uent' tuores aut voluera i torpe aquis
ul frigidis ul calore ogo repatis. si sic oia
ab aliab' n calor ille materni corpis eaa
forndis pllis quoda mo admittat p qda
i suo gne dilatois affm. No vnaq p singlos
dies istoz opm dnoz tamq ipales voces
dei amaliu cogitem'. No em ad hoc ipa dei
sapia nra in firmitate suscepta vnt ad colli
gendos sub alas suas filios reb. qadmod
galina pullos suos. ut semp puuli simus.
Et ut malicia infantes mente puri ee desina
Et i rebus obscuris atq a nris oclis remotis
simis si qua mde spti eaa dma legerim'
que possint salua fide q mbuim alias atq
alias parere smas ut nullam eaz nos papi
ti affirde ita p'icam' ut si fortasse diligen'
disussa vitas ea recte labefauit corruam'
no p sma dmax spturaz s p nra ita dimi
nantes ut ea velim' spturaz ee q nra est
tu potius ea q spturaz e nram esse uelle

Ponam' ei ico qd **Deborn'.**
sptu est. Dixit deus fiat lux et facta
est lux. aliu sensisse luce corpale factm et
aliu spuale. Esse spuale luce i creatura
spuali q nra fides no dubitat. Esse aut
luce coele celeste. ac eaa sup celu ul ante

celu au succede' nox potuit ta diu no e gra
fidem donec vitate certissia refellat. Et
si fm fuer' no hoc hebat dma sptura. sed
hoc no sensat quana ignoiaa. Si at hoc
veru esse certa ro demostriat. adhuc in
certu erit vtz hoc i illis verbis stoz libroz
sptor sentiri uoluit. an ad aliqd no min'
veru. Et si rem coexao smois no hoc
eu voluisse p'bauit no ideo fm erit ad
q' ipe intelligi uoluit. si et vni et q' vni
cognoscat. Si at spture coexao hoc
voluisse intelligi sptore no repugbit.
Adhuc restabit qre vni et ad no potuit
Et si et ad potuisse iuciam' icertu erit
quid na eoz ille uoluit. a vtz sentare
voluisse. no icouient' credio si vtz qz
sme. rem ita stanca suffragat. Plezqz
e accidit ut ad de terra de celo de aere
mudi. qua' elementis de motu et de coisioe
ul eaa magnitudie et m'vallis syderum
de certis defabuo solis et lune. de itualb'
anoz et tempoz. de aliu fructu lapid'
atq h' centis eaa no van' ita nouit ut
certissia roe ul expioi teneat. Turpe
at e nimis et p'ncosu maxie auendit
ut xpianu de hys reb' qm fm vanas lras
loquere ita delirare quilibz infidelis
audiat ut queadmo' dr toto celo errare
coispiens risu tenere vix possit. Et no
tam molesti e q errans ho derideretur
s q auctores nri ab eis qui foris st talia
sensisse credut. et ai magno eoz edacio
de quoz salute satagim' tamq m'ocati re
phendut atq respiumt. Cu ei q' de
nuo xpianoz ico re qua optie norut
errare coisprehendunt. et vana sua smaz
de nris libris asserit quo pacto illis libe
credidit st de resicade mortuoz. et de spe
vite etne regnoy celoz. qn de hys reb'
qs ia expni no idubitatis nris pape
poneret fallac' putauit ee coiscriptos
Quid em molestie tristiaeq mgerant
prudential' scribis temerari p'suptores
sans dici no pt ai si qn de p'ua et fla
opimone sua rep'endi. et aduina rep'it
ab eis q' nroz libroz aucte no tenent
ad defendendu id q' leuissia temeritate

et aptissima fluitare dixerunt. eosde libros
scos unde id probent pferre conat. ul' etia
mcoiter que ad testiomu valere arbitur
multa mde verba pnuent no melligetes
que locut. neq de quib' affirmat. Ad hoc
em considerandu e obfuand' lib' genescoe
mlapli qntu potui enudiau ptuliz sen
tencias de vobis ad exatcom nuz obfane
positis no aliq' vnu teme affinis cu pre
iudicio alius expome fortasse melioris
ut p modulo suo eligat qstq' qd' capere
possit. Vbi at mllere no pt' scripture dei
det honore sibi timorem.

Sed cu ta multas exortib' verba scriptur
q' titauim' exponat' collibeat se tade
qui lris mbui silarib' h' ita potia ut oia
pia corda nutant ved' ipitu atq' ipolitu
ad exagrat' su pems i terra reptantes
e volatu unaz auuu mdes uridentes
Periculosi' at erant quida' ifirmi fies q'
cu istos ipios de celestiu' corpu' nius ul' de
quibuslib' elemetoz mundi hui' q'ombus
subalio' e' apiose diler' auduit euancfari
e eos sibi cu suspno pponetes et magnos
putantes saluberrime pietatis libros cu
fastidio repetur. et quos dulat' haurire
deberent vxo paacent' attingit a sageris
aspuare abhorretes et spmaz' floribus
mhuantes no' e' uacant' videre q' suauis
e dno' n' i sabbo' e' suriur. Atq' ideo pigni st'
ptate adno' sabbi' a nepa' velle spias' e'
tam diu versare maub' coctis ip' purgac'
donec ad estam pueniant.

Quer aliq's. Quid tu tanta' cium diser
tione hui' qd' q'noz' exuisti qd' euenti
lasti. Cur ppe modu' i q'omb' adhuc latent
om' affirma' ad eoz' q' multa posse intelligi
disputasti. Cui respondet' ad eu' ipm' me
albu' suauit' puenisse q' didia hie' hoiem
i respondendo sm' fidem q' indendu' e' hoib'
qui calupmari lib' nre saluas affectant
ut q'qd' ipi de na' rez' venab' / daumetis
demostr' ponunt' ondant' nre lris no' ee
coctiu'. Qd' qd' at de q'buslib' suis volub'
hys nre lris i' mtholice fidei coctiu' pui
lerur. aut aliq' facultate ondant' aut
nulla dubitacoe credimus ee flissimum
atq' ita teneam' mediatore nrm' mq' sur

5
oms thesauri sapie atq' sae abscondit. ut
neq' fle plie loq'ante seduam'. neq' fle
religione sup' haco' am'. Et cu' dnos lib' s'
legim' in tanta' multitudie rez'z' itllau'
q' de paucis verbis eruut'. e' similitate cat'p'
fidei muniur'. id potissimu' diligam' q' ita
apparuit eu' sensisse que legim'. Si at' h'
latz' id' ite q' iustitia' scriptur' no' ipedit
e' ai sana fide' concordat. Si at' et scriptur'
iustian' p'itari ac disauti no' pt'. salte' id
solu' q' fide' sana p'arbit'. Aliud e' est q'
potissimu' scriptor' sensit no' dinoste' aliud
at a regula pietatis errire. Si vtruz' vite
p'fete se h' fruct' legentis. Si v' v' v' v' v' v'
no' pt' ena' si volutus scriptoris incerta sit
sane fidei cogrua no' uiale e' tenuisse smaz'.
Explicat liber pm'. Inapit liber
secundus sup' Genesi ad beatu'

Fecit deus firmamentu' in medio aquaz' et sic diuisio
inter aqua' et aqm' et sic e' firm
Et fecit deus firmamtu' et diuisit
deus m' aqua' q' erat infra firmamtu' et inter
aqua' q' erat sup' firmamtu'. et vocauit deus
firmamtu' celu'. Et vidit deus q' bonu' e' et factu'
e' vesp' e' factu' e' mane dies pm'. De v'bo
dei quo dixit. fiat firmamtu'. ut' et de placatu
eius q' vidit q' bonu' e'. et de vesp' e' mane
no' opus e'. hic uerz' siliz' differ' ac uia de
inceps quocunq' ista' repetur' p' striore
m'ficioz' m'rim' co'fidand' ee admonem'.

Utru' at' nre illud celu' fiat q' excedit ae
ris oia' spacia. eiusq' oem' altitudme
m'f' ena' luaria' stelleq' co'stituit' q' rto die
an' ip' aer' vocet' firmamtu' q' i' m'ro' pt'.
Multa e' asseru' ista' aq'z' nrm' si' p' d'ereu'
celu' esse no' posse. q' sic h'ent' ord' m'atu'
pond' suu'. ut uel si' terra' flueret' ul' i' aere
terris p'xio' vaponit' ferunt'. Neq' q'sq'
istos debz' ita' refelle' ut dicat' p' oipotencia'
dei cu' tanta' possibilia' st' optere nos crede'
aqua' ena' ta' gues qua' nouim' atq' scim'
celesti' corpu' i' q' st' s' d'ia' sup' fusas. Nur'
ei queadmodu' de' m'f'at' nre rez' scdm'
scripturas eius nos co'uenit' q're' no' q' i' eis
ut ex eis adm'ndam' potene' sue velit op'ari
Neq' ei si' veller' de' sub' aq' oleu' aliq'nd'
manere no' fiet. no' ex eo' cu' olei' na' nobis

esse magnam. q. ut fm sit. ut appetend suu
locu. ena si subefusa fuit pnapat aquas
et sic se s'posita colloc. Huc q. qrim/vtru
conditor rex qui oia i mensura et nio et
ponde disposuit no vnu locu ppu ponderi
aquaz arta terru tribuit. s. et sup celum
quia vltim limite aeris cunfusu utq solidatu

Quod ig negat ee necendu est.
De ponderibus elemtoz argumtantur
negantes. vilo mo im desup q. qm pau
mentu solidatu ee celu ut possit aqz pda
sustnere. qa ita soliditas n terre ee no
possit. et q. q. tale e no celu s. tm sit. hon
ei mnti locis. s. ena qualitab/ p'is elem
distinguntur. ut p q'litab/ p'is ena loca p'ria
fortent. aqua. s. sup terru q. ena si sub
terra stat aut labit sic mantris caumstq
abdatis. no m ea tre pte q. sup. s. q. im
se hz comet. Na si ex pte strom fuerit
pe vlla terre delapsa no manz sup aqua
s. ea p'rupta demerit et p'git ad terram
quo venens coquiescat tanq i loco suo ut
sup sic aq. subr aut tm. vnde cognoscatur
q. ena sup aq. ai est q. ipis aq. ptabat
s. copage terre tenebat sic sese habent
aruerne spelunax. f.

Hic occurrit admonere cauendum
errore. qm i li. p. cauend monum
ne forte qa s'ptu e m ps. fundauit tra
sup aquas. Arbitr aliq. nrm adu's istos
de ponderib/ elemtoz subalt differetes
isto restio s'ptumaz esse remtendu. quia
illi no remtetes aucte litz nrm. sed
nescientes queadmod dm sit libros stos
facilius iridebut q. illud repudiat
qd' ul tertio vob/ p'ceptu ul exp'mens
manifestissimis pbauerit. Illud naq. i
ps a' figate dm recte accipi pt. ut qm
celi et terre noie sepe i calia sp'iales ar
naleatq figurant celos ondit p'mere ad
serena intelligena. vintio dicens. Qui
fent celos i intelligena. terru vo ad fide
simplice puuloz no fabulosis op'omb/
merta atq fallace. s. p'p'ia atq eman
gelica p'dicacoe firmissima. q. p. baptisnu
solidat. et ideo subieat dicens. fundauit
terru sup aqm. a' si ad lram q'st' cogit mlli
ee tra. ut possit aqua veqre no iggent

ul sublima terraz su cometu su' mfulaz
accipiut q' strom sur aquis ul ipa tegma
spelunax q' sup aq. pendula soliditate
fita st. Quo arta n' ad lram q'st' p' sic
mellige q' dan e. fundauit terru sup aqm
ut aquaz pond' tereno pondi sup'otad
nli ordie q' s'biecti ee arbitret.

Herem vo aq. ee strom q'uis p'pter
ampliom sui spacia ena arida cote
gat huc melli q' nllm vas ab ore ip'essu
repleri aq. possit. In sacis mdiat aeris
nrm locu pete strom. v' ei vas iane. sed
aere plenu pbat cu ore vno i aq. d'pmit.
Quia ei p' strom p're no uent emeandi
locu n' dorsu uersu nruptis aq. subr eas
ne n' sint. plenitudie sua repellit eas et
i vas no p'mittit mtrire. Cu at vas im
collocat ut os no licat dorsu. s. i lat' idi
natu mtrir aq. m'ius exente aere sup'us
T'p si vas erecto os pateat i celu ai i'udis
aqua euadit aer surtu usus ex alijs p'ib/
q' no m'fundis et sic loc' aque dorsu vsus
mtrid. Et si i maiore vas d'pmit. ut
ul ex late ul desup aque repente ifluat
et vndiq. os vasie obregat. d'rupit eas
aer surtu mtrid ut eis ad yma locu faat
et ipa d'rupco singul' vasoz e du p'ib/
fugit qa vno tam cito no pt exire. p'p'
illi'one angustias. Ita si aer st' aq. ne
cogit. ena co'fluentes eas d'ferat ai exili
entes ipetu eius ipulse ebulliat et cum
bullis ip'antib/ emittit m sua p'emntem
atq illis ad yma decedente adiat d'ntem.
Et at sub aq. ne cogit. ex nate ut illo ce
dente vas ab ore i yma presso repleti ve
lis. facilius vndis vndiq. versu co'p'itur
q' pos eius ab m'flore p're mtrid quia
exigua replet locu. Ia vo igne ad sup'na
emittente ena ip' aeris nrm velle m'fende
que no sentiat qm quid si ardente faculam
capite dorsu q'sq. teneat m'flore flame
trino ad strom contendit. Et qm m'fusi
ac suffusi aere ipolenti co'sp'acoe submde
igne extinguit et i eius q'itate p' h'ndana
supat submde comutat ac vnt' ad ymi
uersa eius altitud me m'filienda no pt
sup'are. Itaq sup aere pur' igne esse d'
celu. v' ena s'ida atq lunaria fm co'lectu
illius v' igne lucis i eas formas q. i celo

inim' aglobam disposing' natum.

Aer p' hoc sic terram pondibus et aer et aqua redit ut ad terram pueniat. sic aqz pondi et ipse aer redit ut ad terram ut ad aqz pueniant. In melli noluit q' mo' necesse fuisse ut aer q' siq' eius p'ncipal' in spacijs illis sublimib' celi possit dimittre pond' suo redet donec ad aera subter spacia pueniret. Quia p' colligit multo min' esse posse aqz sup illud igneu' celu' ad loca cu' illuc aer aque' leuor manere no' possit.

Talibus eoz disputat' redens laudib' conatur est quida' demonstrare aquas sup celos ut ex ipis visibilib' aspiciuntur nate' afferet scriptur' fide' et p'm' quidem quod faalim' fuit ondit. oz et huc aerem celu' appellari no' solu' fmo' qm' fm' q' dms ferunt ut nubila celu'. s' etia' m'x' ipaz' co' suctudine sp'ntuz' cu' dicit' volatilia celi cu' auis in hoc aere manifestu' volare sit. Et dicit' cu' de nubibus loqueret' facie' m'q'z' celi potestis pbare. Nubes at' etia' p' proximum terris aere' aglobari sepe terrim' au' per det'ma' ingruu' ita' redit' ut p'lex' exore dicit' etia' cacimibus monan'. Cu' q' pbaret et huc aere' celu' dia' nulla alia cu' etia' firmam appellam' uoluit existimari n' q' itualiu' eius diuidit in quosda' vapores aquaz' et istas aquas q' compulencus itein' fluunt. Et nubes quippe sic expti' st' qui inter eas imonab' ambulauerit congregat' et glo' bacoe' minutissiaz' guttaz' item' sp'nt' red' dit. Sive si spissant' amplius ut co'ungat' i' vna' q'ndem' p'les' gutte' minime no' cu' patit' uer' apud se teneri. s' etia' eius pondi' ad vna' dnt' locu' et h' e' pluuia. Ergo ex aere q' e' m' vapores h'udos vnde sup' nubila aglobant' et maria sub'fusa' ondit' illi uoluit esse celu' m' aqua' e' aquam. Hanc q' diligencia' considerat' q'z' laud' dignissima iudic' oz no' dixit neq' tot' fide' est et p'm' p'oto' d'um' eto' audi' potest.

Quiaq' possit videri no' impedire p'ria pondem' eloz' quo' etia' sup' illud subli' me' celu' possint esse aque' p' illas minutias p' q's etia' sup' hoc spaciū aere' e' potuerit qui q'm'us grauior et ifior' sumo' celo' sub' iacet' pauldubio leuor est aquis et in ut st' illu' sint vapores illi nullo pond' p'p'

lent' sic q' et sup' illud celu' p' minutiorib' guttis leuor' h'ius h'oris excedi. q' pond' eade' no' cogat'. Ipi quippe subtilissima uo' p'suadent nullu' esse q'lib' exiguū corp' d'm' in quo diuisio fimat'. s' m'finte' oia' diuidi quia ois' parte' corp'is corp' est. et ome' corp' h'eat' necesse est diuidi q'm'itate' sue. Ac p' hoc si p' aqua' sic vident' ad tantas guttaz' minutias puenire ut sup' istu' aere' vapo' mlit' ferret' q' n' leuor e' aquis au' no' possit et sup' illud leui' celu' minutiorib' guttis et leuorib' manere vaporib'.

Vidit' etia' nri' istas negantes p' pondi' eloz' aquas esse posse sup' celu' sideru' de ipoz' s' d'm' q'uantib' et m'oz'ab' conuinc' moluit'. Idem' naq'z' afferit' stella' qua' satam' appellant' e' frigidissima' et m'q'z' p' annos xxx. signifer' pagē' ardm' e' q' s'iore' ac p' hoc ampliore' ambitu' gaudet'. Nam sol' eide' ardm' p' annū' co'plet' et luna' p' m'eson' tanto ut dnt' breui' q'nto' m'fius ut spacio' loa' spaciū' t'p'is q' co'gruat'. Querit' itaqz' ab eis vnde illa' stella sic frigidā q' tanto' arduior' esse deberet q'nto' sublimiore' celo' impit'. Na' pauldubio au' rotunda' moles' t'ula' motu' agit' m'iora' eius tardius eunt' exi' ori' celerius ut maiora' spacia' cu' breuiorib' ad eodē' gyros p'it' occurrat'. Et at' celeri' vtiq' fuerit'. P'inde' m'oz'ata' stella' magis' debuit calida' esse q' frigidā. Quis em' suo' motu' q'm' ia' q'ndē' spaciū' e' xxx. annos totū' ambitū' p'meat' et tū' celu' motu' i' totū' riu' rotata' ueloc' q' totū' die' nate' e' p'agatur. qm' sic dicit' celi' singule' co'fusions' dies' sin' gulos' explicant' calore' maiore' debuit' celo' co'antore' co'ape'. Nimir' q' cu' firm' fiat' aquaz' sup' celu' co'stitutaz' illa' vicinias' q' uoluit' uede' q' h' q' dixi' breui' de motu' celu' et sideru' disputat'. Hys quida' nri' co'ectis' agit' adu's' eos q' uoluit' aqz' sup' celu' uede' et noluit' ea' stella' esse firm' q' uis' sumū' celu' t'ant' ut ex hoc cogant' aquaz' natura' uede' no' iam illuc' vaporib' tenuitate' sed' glaciā' soliditate' pendere. Et q'mo' at' et quales' h'ic' aque' ibi' sint. e' eas' ibi' minime' dubitem'. Maior' est quippe' scriptur' huius' auctas' q' ois' h'uan' ingenij' capacitas.

Sad adu'su' est aquibusda' q' n' ex' d'f' illandū' puto' no' frustan' au' dixiss' de' fiat' firmenū' i' medio' aquaz' et sic diuisio

me aqua et aqm pui usū subiūge et sic e
fōm. nisi adderet et fecit deus firmētū et diu
sit deus me aqua q̄ emt s̄ firmētū. et me
aqua q̄ emt sub firmētū. Et quidam sic
intelligūt ut p̄sona p̄ris declarata e dicit
i eo q̄ scriptū est. Et dixit deus. fiat firmētū
in medio aquarū et fiat diuisio me aqua et aqm
et sic fōm est. Et deinde ut intelligūt filius
fecisse quod a p̄re dōm est ut fieret. arbitriū
e subn exō. Et fecit deus firmētū et diuisit
deus. ut. Et aū antea legit et sic fōm e a quo
intelligim fōm. Si a filio quid op̄ iā dicere
eant. et fecit deus et que p̄ant. Si at q̄ scriptū
est. et sic fōm est. a p̄re intellexim fōm. nu
tam p̄r d̄ et filiū fiat. et p̄r ad p̄r face s̄
filio ut deinde filius nō hoc s̄ aliud s̄c̄ faciat
q̄ e cont̄ catholica fidem. Si at illud de q̄ d̄
et sic fōm est. hoc id sit aū iud̄ d̄. et fecit de
quid p̄hibz eund̄ face intellige q̄ dixit qui
dixit ut fieret. an ead̄ exopto e q̄ dōm e.
et sic fōm est. immo in hys verbis quibz dicit
et dixit deus fiat. et postea d̄ et fecit deus
p̄ris et filij vlt̄ p̄sona intelligi. Et qm ad
huc p̄r vtz q̄ iussisse filio p̄ren̄ debeamus
nampe i eo q̄ scriptū est. et dixit deus fiat. Et
tū scriptura nō aauit ondē ead̄ p̄sonam
sp̄s s̄. An ita trinitas intelligit et dixit
deus fiat. et fecit deus et vidit deus q̄ bonū
e. Et nō tōueit vnitati trinitas ut filius q̄
iussus fecisse intelligit. s̄p̄r at s̄ns nullo s̄bi
iubente libe iudisse bonū e q̄ fōm e. Quibz
en̄ verbis iuberet p̄r filio ut faceret aū ipe
s̄c̄ p̄ncipale verbū p̄ris p̄ q̄ f̄a s̄c̄ oia. an
eo ip̄o q̄ scriptū est. fiat firmētū. h̄ ip̄a d̄no
verbū est p̄ris vngent̄ filius maḡ s̄c̄ oia
que auit et anq̄ auit. et q̄nt̄ i illo est
vita est. et vita vnḡ auit sub illo auit
auiam. Alit̄ ergo i eo s̄c̄ ea que pillū f̄m
s̄c̄. quia regit et continz. Alit̄ at i illo s̄c̄ ea
q̄ pillū f̄m s̄c̄. q̄a regit et continz. Al̄ ipe est.
Ipe en̄ vita est. Que ita i illo est ut ipe s̄c̄
quoz ipe vita e lux hom̄. q̄a q̄ m̄s̄il̄ aū
poss̄ s̄c̄ an̄ t̄p̄a. q̄ quid nō e auiti coet̄na
sue ab exordio t̄p̄m s̄c̄ i aliq̄ t̄p̄e auit̄
andi t̄o. si in t̄o recte d̄ nō in dei verbo p̄r
coet̄no coet̄na vita. v̄uier̄. p̄ea scriptū p̄s̄p̄
insinuat vn̄aquaq̄ auitam exordine quo
condita d̄ respiciat ad dei verbū p̄r ponēs.
Et dixit deus fiat illud. Nō ei uic̄ vllam
am̄ rei auidē q̄ i verbo dei nō uic̄ t̄m̄
debiisse. Nō q̄ d̄ t̄oens dixit. fiat illa ul

illa auitam quodens i hoc libro reperitur
et dixit deus. S̄m̄ quippe verbū ille genuit
i quo dixit oia p̄us q̄ f̄a s̄c̄ singula. Et elo
q̄ū scripture s̄arbenas descendens ad puuloz
capacitate d̄u insinuat sigillatī ḡna auit̄
p̄singula respiciat v̄m̄ auit̄ q̄ ḡnis etnam
v̄dem i verbo dei nec illa repetam. ille in
repetit et dixit deus. Si ei uic̄ p̄r d̄c̄
factū e firmētū i medio aquarū ut esset
diuisio me aqua et aqm. Si q̄ ab eo q̄ret̄
quō fōm est recte responderet dixit deus
fiat. i verbo dei coet̄no eant ut fieret. Indē
igit̄ mapit narrare v̄n̄q̄q̄ f̄m q̄ ead̄ post
f̄a narratōez q̄renti quō fōm sit i reddenda
rōe iudicare deberet. Cū ḡ auidim̄ et dixit
deus fiat intelligim̄ ip̄ i verbo dei eant ut
fieret. Cū ḡ auidim̄ et sic fōm est intelligim̄
facta auitam nō excessisse p̄s̄p̄os i verbo
dei t̄m̄os ḡnis sui. Cū vero auidim̄ et vidit
deus q̄a bonū est. intelligim̄ i benignitate
s̄p̄r eius nō q̄ cognit̄. postea q̄ fōm est pla
cuisse. s̄c̄ p̄on̄ i ea bonitate placuisse ut ma
neret fōm v̄ placbat ut fieret.
At p̄ hoc manet adhuc aū requirendū
aut postea q̄ dixit et sic e fōm vbi
p̄ris op̄is iam m̄diat̄ addidit. et fecit aū
eo ip̄o q̄ auit. et dixit deus. fiat illud. et sic e
fōm iam intelligat̄ id̄ deū dixisse i verbo
suo. et fōm esse p̄ verbū eius. atq̄ ibi iam
nō solū p̄ris s̄ ead̄ filij possit apparere
p̄sona. Na si p̄ on̄denda filij p̄sona reperit̄
ut dicit. et fecit deus. nūquid q̄ nō p̄ filij
cogregauit aqua tertio die ut appetz auidē
q̄a ibi nō d̄. et fecit deus cogregari aqua
aut cogregauit deus aqua. Et in ead̄ ibi
postea q̄ dixit. et fōm est sic. nū̄ reperit̄
dicens. et cogregata e aqua q̄ e sub celo.
hūq̄ ead̄ lux nō p̄ filij f̄a est nisi p̄s̄us
i illo mō reperit̄. potuit en̄ et illuc iam die.
Et dixit deus fiat lux. et sic fōm est. et fecit
deus luce. et vidit deus luce q̄a bona e. aut
recte sic i aquarū cogregatōe ut nō d̄c̄
et fecit. s̄c̄ in itoz reperit̄. et dixit deus.
fiat lux et sic factū est. et f̄a e lux. et vidit
deus luce q̄a bona est. Et nullo mō reperit̄
postea q̄ p̄posuit. et dixit deus fiat lux. n̄
aliud intulit nisi et f̄a est lux. At d̄cep̄s
de placita luce et diuisa a tenebris et v̄p̄
appellato nōb̄ suis s̄c̄ ulla reperit̄o narrat̄.
Ad s̄bi q̄ vlt̄ m̄c̄is ista reperit̄o:

Ado modo demonstrat primo die quo lux
facta est condicio spiritualis et intellectualis ante
lucis appellacione miramur. In qua natura intelligitur
omnes angeli sancti atque virtutes. Et propterea
non reperitur finis postea quam dixit deus. facta est
lux. quia non primo cognovit rationalis creatura
inforam suam. ac demum facta est. si ipsa
sua confortio cognovit. hoc est illustracione vita
tis ad quam causa facta est. Ceterum vero quod infra
se ita arantur ut plus fiant in cognovio rationalis
creature ac demum in genere suo. Quia ipse lucis
condicio plus est in verbo dei finem rationem quam condita
est. hoc est in eterna patris sapientia. ac demum in
ipsa lucis condicio si natura est quam condita est.
illuc non facta si generata. hoc vero facta. quia ex fortuitate
facta. et ideo dixit deus facta lux. et facta est lux
ut quod erant ibi in verbo hoc est in opere. Condicio
vero celi plus erant in verbo dei finem sapientiam
generata. demum facta est in meritum spirituali. hoc est
in cognovio angelorum si creatura in illis sapientia. demum
quod celi finis est ut esset etiam ipsa celi creatura in
genere proprio. Sic et distinctio ut species aquarum atque
terrarum sic naturae lignorum et herbarum. sic lucina
na celi. sic avaricia orta ex aquis ac terris.
Neque si sit per totum solo sensu corporis videtur
angeli huius sensibilia si quo sensu tali videntur
agnoscant ea potius quam melius novunt in ipso
dei verbo a quo illustrantur ut sapientiam inveniunt
in se in eis lux que primo facta est. si luce spirituali
in illo die factam intelligimus. Quod modum
quod in qua creatura condita potius est in verbo dei quam
ipsa creatura quam condita. sic et eiusdem rationis cognovio
plus facta in creatura spirituali quam potius tenebrata non
est. ac demum ipsa condicio creature postea in genere
proprio. Neque si sit nos ad percipiendam sapientiam
perficiant angeli ut insensibilia dei per ea quam
facta sunt intellectus conspicunt. quod ex quo facta sunt ipsa
et in parte facta et per contemplacione perficiunt
atque modo ista despicientes si id quod in se videtur
ut recte facta approbat ut potius ipsa. Neque
mixtum est quod facta angelis suis in prima lucis ordine
fortis per deum ostendebat quod erant demum creature
Neque si nullum dei noscent nisi quod ipse monstrat
Quis ei cognovit intellectum deum aut quis con
siliarius eius fuit. aut quis potius dedit illi et re
tribuetur ei. Quorum ex ipso et per ipsum et in ipso sunt
omnia. Ex ipso quod distabant angeli cum in eis fieri
cognovio creaturam demum factam. ac de
modo fieret in genere proprio.

7
Quia propter iam lux facta in qua intelligimus
ab eterna luce facta ratione creaturam in in creatis
forindis rebus audimus. et dixit deus facta intelligimus
ad eternitate verbi dei recurrende sapientie iterum.
Cum vero audimus et sic est finem intelligimus in creatura
intellectuali finem cognovio rationis quam in verbo dei est
condita creature. ut in ea natura plus quodammodo facta
sit. que antioque quodam motu in ipso dei verbo
potius faciendum esse cognovit. ac postremo
cum audimus repeti ac dici quod fecit deus iam intel
ligimus in suo genere si ipsam creaturam. Porro
cum audimus et videtur deus quia bonum est intelligimus
benignitate eius placuisse. quod finem est ut per
sui generis maneret quod placuit ut fieret in ipse
dei ferrebat super aquas.
Queri etiam solus quod for et figura celi esse cre
denda sit si scripturas nostras. Nulla enim
multum disputant de huius rebus que maiore
prudencia nisi auctores omiserunt ad beatam
vitam non proficiunt distentibus et occupantes
quod penes est multum plura et rebus salubribus
pendendi temporum spacia. Quod ei ad me
pertinet vix celi sit ipsa condicio conditum
terram in media mundi mole libenter an ea ex
vna parte desuper velud discus operiat. Et quia
de fide agitur scripturarum propter cum illa quam non
semel commotum ne quod eloquia divina non
intelligens cum de huius rebus ille aliquid vel
invenit in libris nostris ut ex illis audierit quod per
ceptis assertoribus ad usum potest nullo
modo eis cetera vitalia moverentur et narrarentur
ut pronuntiantibus credit breviter dicendum est de
figura celi hoc fuisse auctores nostros quod vitis
sit. Et spiritum dei quod per ipos loquitur noluisse ista
docere homines nulli salutem profuturam. Et ut aliis
quo non est contrarium huius qui figuram sperere celo
tribuitur quod scriptura est in libris nostris. qui extendit
celum pellonem. Sic sane dicitur si finem est quod illi
dicitur hoc est vni est quod divina dicitur auctus potius
quod illud quod huius infirmitas curat. Et si forte
illud illi illi documentis probare poterint
ut dubitari modo non debeat. demonstrandum
est hoc quod apud nos est de pelle deum veris
illis rebus non esse contrarium. Alioquin contrarium
erit etiam ipse in alio loco scripturas nostras ubi
celum est velud armen esse suspensum. Quod
ei tam diffusum et sibi ad usum quod plane
pellis extensio est anime tua conexio. Et
si optet sic oritur hoc duo sic intelligere ut co
cordare vix nec sibi in repugnare.

muonant. ita optet ena vtzlibet horz illis
no aduersari disputantib. si cas forte vna
certa id declamant quib. deat. celu spere
figura vndiq. & conu. si in vndiq. pbat.
et illa quid apud nos tamē silitud. etiam
fm linn. accepta no ipedit. eos qui specim
dant. In quippe credit. s. si pte q sup nos
est de reli figura spnari loqui voluisse. Si
q specim no est ex vna pte amia. Et illud
q de pelle dom est mg vngt. ne no spe q
quanu e forte comu. s. ipi nre amē adu
su sit. Quid at hic allegorice senseri cofessi
onu nray lib. vny. lfr. Sive q ita ut ubi po
sui. si aliq. alio mo intelligendu sit celiam
sic pellis extensū pp molestos et mimos
exaiores expone ad linn. hor dico q sic
ubitor om sensib. pz. Siquz ei fortasse
r. et pellis et amia figure intelligi p. vngt.
at ad linn. quo possit videndu e. Si en
amā no solu cia s. etia plana ne dicit
pfecto et pellis no solu i planū vni. etia
i vntudu smū extendi. na et ut sic et resiat

De motu ena reli. **P**ellis est.
no nlli fies qone mouet vtz stet an
mouetur. Et si mouet. inquit quo firmatu
e. Si at stet quo sydem q i ullo fiva credit
ab oriente usq. ad occidentē tū cur sep
tetronalib. bizonores qnos uotm audine
pagentib. ut celu si est aliud nob oculaus
tand ex alio vertice sic spem. si at nullus
aliud tand est. velud difaus rotu videtur.
Quib. vndiq. multū subilib. et laboriosis
vibus ista pquiri. ut vere papiat. vntū
ita an no ita sit. Quib. meudis anp ittan
dis n. mēti iam temp. est n. illis esse debz.
quos ad salute sua et ste etae nāim vntū
tate cupim. mfori. hor sane nouim. nec
nome firmen. cogē ut celu stare putem.
firmen. ei no pp statom s. pp firmitate co
gē ut celu stare putem. a pp itnsgressiblz
terminū stroz et itoz aquaz vntum
melligē licz. nec si vitas celu stare psuasent
ipedit. nos tantū sōdum n. hor mittere pos
sim. Et ab ipis quippe qui hor curiosissime
et oasissime quesierit. uentū e. etia celo no
moto. s. sola sydem mouent. si ponusse oia
q i ipis syderū vntiomb. auadisa atq. copre
Et dixit deus. congregē. **T**ensa sunt.
aqua q sub celo est i congregatōz pna

et appareat arida. et firm est sic. et congregata
aqua q sub celo est i congregatōz pnam et
apparuit arida. Et vocauit deus arida terrā
et congregatōz aquaz vocauit mare. Et
vidit deus qā bonū est. Jam de hor ope dei
pp altius rei qrendē nāe i pmo volūe no
satis tractauit. Sicutiq. breuit. admonem.
ut qm forte no mouz qre qn spes aquaz
tūqz acata sit. accipiat isto die no e. fm
mst ut se enent. hor duo elemeta mformi.
Que vō mouz cur i dieb. fia sit lux et celu.
eo dies at ul an omē dies aqua et terrā.
et cur ad dei verbū fia st illa dntē deo fiat.
hor at dntē quid deo difaem. no at deo dntē
facta iuemant. Et q salua fide intelligat
fm id q dntē est an enuatoz diez terrā erat
iuisibilis et i coposita tū comendat. septum
nūmōi terrā fecit deus qā prodixerat.
In pncipio fecit deus celu et terrā mful. a
hys vobis q manē vrlis mformitūe istuare
voluisse eligens ea usura appellatē q ob
suar. Si tū tand mcellau subrepat ut māz
et spem qā verbis septum separat. conca. duo
si etia ipse sepate. mag. pus fuit maria et
ei ipis iruallo mposito. postea fit addita
spes tū de hor simul tāuit nūmōz fortā ista
tuerit. Cui mformitūe usitato ut dixi rotablo
ul aque ul terre septum prodixit. Terrā
ei et aqua ena suis qliantib. ad conca q
videm. tū pp fūdem corrupcor p miora st
eid mformitūe q celestia corpa. Et qm per
enuatoz diez iā ex mformi qā fortā nūmō.
et ex ista vrlis maria iā fm celu narmūat
tū. multū distat spes a terrenis. iā q ex ea
forndū vtz i infima pte restabat. noluit
sub hys verbis itoz arandaz ordmem
mferere. ut dicit. fiat. no acceptū ista resi
dua i formite tlem spem quale accepit celu
s. iā mfiore et mfmōre atq. i formi pnoz
Et hys potius verbis tū dicit. congregent
aque et appareat arida. accepit h. duo
spes pias istae notissiae nobist. itabiles
aq. mobile. terrā imobile. et ideo de illa dntē
est congregent. de har appareat. aq. e. est
labili. fluua. terrā stabili. fixa.
Et dixit deus. Semine tū herba
pabuli ferente seme. s. gen. et sōm
silitudine. et lignū fructifex. fanez fructu
au. seme sit i ipo i silitudine sua st terrā
et firm est sic. Et p dicit terrā herbam

pabuli semen habente sicut genus suum et similitudine et lignum fructifera facies fructu aut seme eius in ipso sic per genus super terram
 Et vidit deus quia bonum est et factum est vespere et factum est mane dies terti.
 Hic modamine ordinatoris aditendum est. Et quoniam distincta quedam creatura est herbarum atque lignorum ab spe terrarum et aquarum ut in elementis mixari non possunt. Scorsum de illis dicitur ut exortet de terra et scorsum illis reddentur illa soluta ut dicitur et factum est sic. Et deinde reperere quod factum est scorsum quocumque videtur deus vidisse quia bonum est in qua fixa in diabolis communiuntur terra et connectuntur ista ad aliud die primae voluit.

Et dicit deus. Fiant luminaria in firmamento caeli ut luceant super terram in mensuram dierum et noctium et ut dividantur inter diem et noctem et sint in signa et tempora et dies et annos et sit splendor in firmamento caeli sic ut luceant super terram et factum est sic. Et fecit deus magna luminaria luminare maius in initio diei luminare minus in mensuram noctium et stellas. Et posuit eas deus in firmamento caeli ut luceant super terram et ut sint in mensuram dierum et noctium et ut dividantur inter lucem et tenebras. Et vidit deus quia bonum est et factum est vespere et factum est mane dies quartus.
 In hoc quarto die attendendum est quod sibi velit ista ordinatio ut per alia fieret vel secretum aquae a terra per quod in gemitu per in celo sicut fierent. Neque enim possumus dicere electa esse quae meliora quibus diebus senes in distinguere ut finis et medium maxime ornatus emerent. Septem quippe dierum dies quartus est. Occurrit enim illud quia septimo die non est facta ulla creatura. In forte huius primi diei magis videtur ad quietem diei septimi ut commoventur sicut iste ordo texat emineatibus de medio caeli luminariis. Et si primus dies vix commoventur debet quod et sicut seculo commoventur. Ad autem ille huius firmamenti caeli cum hodie fit ad yugum dei. An quia caelum totam sicut mundi partem occupat et huius in tota inferiori parte dividitur tributa est. Et quod agimus de petribus et de bestis quae ipso die seculo in sua gratia tunc perducit quae illis in celo per se collatio.

Et ponit quos primus factus intelligi lucis nomine spiritualis creaturae factae quae sequens erat ut dicitur quod creatura in mundo iste visibilis fieret qui factus est viduo per duas partes suas maxime quibus constat unum in die

caeli super et terram. sicut hinc vis collatio qua et ipsa omnia creatura spiritualis et cordis sepe caelum et terram nominat. Ita ut globus quod iste turbulenta aeris tunc per deputet. ex alacris quippe huius corpora. si quod vis iniqui aeris est ubi ventosi atque pressosi motus non possunt existere ad celestem partem pertineat post hanc universitatem molis corporee fabricam que uno loco tota est quo locutus est mundus omnes erunt ut compleret partibus inter amissum mundum quod de loco in locum quod motus agerent aut quod herbe atque arbores non sunt. Et dicitur quippe ista fixa sunt terre et quod hinc motus memtorum suorum de locis in quibus non moventur visibus suis. si ubi fixa sunt ibi aliter et factum per ea magis pertinet ad terram quam ad gratia terrae que in aquis et terris moventur. Quia quod visibilis in medio constitutendo. hoc est caelo et terra duo sunt attributa dies. restat ut huius mobilibus et visibilibus partibus quae commoventur inter illa tres dies reliqui deputentur.

Et quia sic per caelum factum est unum per est ordinandum huius partibus suis. quod die fuerit sicut quibus super terram lucetibus. hinc quod illustrat in inferiori ne hinc creaturae eius illustrat tenebrosam induantur. Et ideo quia ista creatura inferiorum hinc succedente moribus quere repantur factum est ut inveniunt sole diei noctisque vastitudine per vastitudo dimmendi et vigilandi potentur. non vis illa non ideam remanent. si hinc ac sicut luce et ipos consolaretur hinc aulibus pleysque opandi et etiam nocturna natus et quibus aulibus quod luce solis ferre non possunt ad sufficiens partem. Illud autem quod dicitur est ut et sint in signa et tempora et dies et annos. quod non videtur quod obscure positum sit quod die cepisse tempore quod finis triduum in tempore pertine potuit. Quis quod auro penetrat quo illi tres dies in fieri atque maxime tempore quod quod die dicitur maxime ut vix oio in fieri illi dies. An in spem hinc rei dies appellat sit et a partem nox ut nodus spe forma materia nox dicitur sit. unde factum est enim terra sic per quod in rebus factis intelligi. in in ipa multitudine inferioris maxime. non enim spacia ut locorum quod remotior ut tempore quod anterior

discerni potest. In potius in ipsa re facta atque forma
eadem mutabilitas. h' e' deficiendi. ut ita
dixerim possibilitatis nox appellata sit quia
mest in rebus finis. eam si non muret posse
mutari. Vespera autem et mane non quia per tempora
præterea et aduentu. sed per quodam tempus quod intelligi
quousque sit nature pro modo et unde sit ne
altius consequatur exordium. an aliquid alia modo
sit horum verborum diligenter restiganda eis
in tantum secretum finale intrinsecum.

At que signa dicat aut dicat de sideribus
et sunt in signa. Neque enim illa dicat quod obser-
uare veritate est. sed vix verba huius vite
vixibus natura. quod ut nature obsuam in gub-
nando ut omnes homines ad prouidendum aere
quod luites per estate et hyeme et etiam autum-
nalem vernalemque temporem. Et mirum
quod vocat tempora quod sub sideribus fuerit. non spacia
momus sed vastitudines affectionum celi huius
hanc si aliquid ut corbis ut spiritualis motus adne-
istorum liuarum precessit. ut ad a futurum exopta-
tore per presens in presentem tunc in tempore esse non
potuit. Et quis obtineat non fuisse nisi ab
exordio siderum conditorum. Sed certe horum et
dies et annos quos vixitatem novum non fieret
in motibus siderum. Itaque si hoc modo intelligam
tempora dies et annos ut tempora arduos quodam
quod per horologia computamur ut in celo notissios
aut ab oriente usque in meridiana altitudine
solis insurgit. atque inde rursus usque in occidente
vergit. ut possit deinceps aduenire. ut luna
ut aliquid siderum ab oriente statim per occasum
solis emigret quod ut autem ad mediam celi venit
altitudine medium noctis indicat. tunc factum
sunt autem sole redeunte fit mane dies aut totus
solis ab oriente usque ad occidentem inuenit.
annos vero ut istos vixitatos solis in fractus
aut non ad orientem quod cotidie facit. sed autem ad
eandem locum siderum redit quod non facit in partibus
autem horum diebus et sex horis. id est quod dimittit
totum diem. quod per quartum ducta cogit in partem
vnum diem quod romanum bissextum vocant. ut ad
eundem circuitum redeat. ut etiam maiores et
occultiores annos. nam completio aliorum siderum
spacis maiores annos si dicitur. Si quod iam intelli-
gamur tempora dies et annos nemo dubitat quod
sideribus et liuaribus si. Ita enim possumus est

ut incertum sit vixit ad omnia sidera pertineat
quod dicitur est. Sunt insignia et tempora et in dies
et annos. an signa et tempora ad terra. dies vero
et annos ad solem tantum modo.

Qualis etiam luna facta sit multa loquasse
inquirunt. atque vixitatem inquirunt loquuntur
at non potius dicere conantes. Dicunt enim ideo
plena factam quia non debet ut deus in partem
aliquid illo die faceret in sideribus quod scriptum est quod facta
sunt sidera. Cui autem resistit dicitur. Ipsa quod de
biuit prima luna dia non vixit. Quis enim inquit
ita enuare. Ego autem mediis in istos ita
sunt ut neutrum assentiat si plene dia sunt prima
plena luna deus fecit fecisse partem. Ipsa
enim non est deus auctor et conditor. Dicit autem
res ipsa pergressu nihil per tempora quodammodo
potuit atque explicat. eam ante continebat
occulsi. et si non spe ut mole copia sua. in
temperate nature. Nisi forte arbor quod per hye-
me pomis vacua foliisque nudata est. tunc
ipsa dicenda est. a vero in partem inuenit eam
suis autem adhuc nullum fructum dedisset ipsam
erat illa natura. Sed non tantum de arbore sed nec
de ipso eius seire vixit dicitur. nisi omnia que
pergressu temporis quodammodo preceperit modis
inuisibilibus latent. Quia quod si ad deum ipsam
fecisse dicitur quod deinde ipse perficit. quod rep-
hensionis huius ista sima. Iure autem displicere
si id quod ab illo machinatum est ab alio dicitur
esse partem. Cui quod de terra non quod qua
fecit deus autem in partem fecit deus celum et terram quia
inuisibilis erat et in partem posita. et plene tertio
die conspicua reddidit atque componit quod sibi
rebus de luna facta quod non. Aut si quod de
terra domus est non temporis inuenit autem si deus
res componit si naturam distribuere intel-
ligit domus. aut in hoc quod eam odie vixit per
non inuenit in partem corpore huius luna et tota
sua vixitatem partem eam autem in luce condito
sunt in partem ad terras lucere sunt desinens
fulget. Si ergo lume tota cessat autem partem
ut inuenit non luare ipse. sed illud quod accedit
variat. Si autem ex vna sperula sue parte
per lucet si deus eam componit parte ad terra domus tota
componit quod a prima usque ad quinta decima sunt
aeste vixit semper est plena. sed terre huiusmodi
non semper apparet. hoc eadem ratio est et si solis
inuenit illustrat. Non enim potest eam sic autem soli

proia est nisi luadis cornibus appere. quia
 rem pe q tota i orbē illustant. nō ē ad tunc
 ut vidi possit n̄ ai soli contra est ut totum
 terre apparet q eius illuat. Nō desunt
 tñ q no eo se arbitur dnt lunā p̄m̄t̄ ad dō
 q̄t̄ ad emā s̄m̄ qua plena s̄m̄ accendū est
 s̄ q̄ i s̄p̄t̄uris dei verba s̄t̄ h̄c lunā factā
 i m̄s̄onacōm noctis. tūc at noctis i exordio
 v̄t̄ ai plena est. Alias v̄t̄ et p̄ diem i ap̄t̄
 videri ante plenitudinē et m̄ p̄ss̄u noctis
 tanto ampliore q̄nto minuit. Et qui per
 m̄s̄onacōz noctis nō intelligit n̄ p̄ncipatu.
 nā et h̄ ḡratū verbū magis m̄diat. ai d̄m̄
 ē art̄m̄. et i p̄s̄ ap̄t̄ s̄p̄t̄ū ē. Sole i p̄t̄e
 diei. lunā et stellas i p̄t̄e noctis. nō cogit
 a q̄t̄ ad emā m̄iā et i d̄ lunā p̄s̄t̄ p̄ c̄ n̄ p̄m̄a.

Queri etiā solz vtz reli luaria ista cōspi
 qua. i. sol et luna et stelle eq̄l̄t̄ fulgeat
 s̄ q̄ d̄uisis m̄t̄uallis distent a terrā p̄ca diū
 sa claritate m̄ḡ m̄m̄ly oclis n̄ris appareat.
 Et de luna quidē qui hoc dnt nō dubitat ea
 m̄m̄t̄ lucere q̄ sole a quo etiā p̄hibet illustri
 multas at stellas ul eq̄les soli ul etiā maio
 res audent die si longius positas p̄uas. and
 Et nobis quid p̄ fortasse sufficē qui q̄m̄o se
 ista res h̄ som̄ art̄ifice dō condita s̄ydū. Q̄t̄
 teneam̄ aucte aphica d̄m̄. alia gl̄ia solis. alia
 gl̄ia lune. et alia gl̄ia stellaz. stella ei a stella
 differt i gl̄ia. Et q̄a possūt adhuc die etiā
 si nō resistit a p̄lo. differt quid i gl̄ia s̄ ad
 oclis tertenoꝝ aut q̄a hoc p̄ resurgencū
 s̄litudinē dicebat a p̄lo. qui nō v̄t̄q̄ ad celos
 alr̄ erūt et in se alr̄. differt quid i gl̄ia et
 m̄ seip̄s̄ s̄ydem. Et m̄ nō nulla s̄t̄ sole maiorā
 ip̄i vidit quēadmodū soli tam magnū tri
 buant p̄ncipatū ut ai m̄dys suis quas d̄a
 stellas et eas quid p̄ncipales quib̄ ap̄lius
 ista q̄ t̄ris supplicat et tenere dicit et retio
 age a cursu p̄o. Nō ei sit visile maiores a
 etiā equales violencia m̄dior ei posse
 sup̄ai. Aut si stiores signoz stellas ul septe
 trionū maiores esse assert q̄ m̄q̄l̄ t̄le a
 sole patiūt. aut istas p̄ signa t̄m̄cūter am
 plius venerunt. Cur eas signoz d̄m̄s̄ p̄
 h̄c. Et si s̄ regardacōes illas s̄ydez uel
 fortasse tarditates nō a sole s̄i q̄st̄z t̄cedūt
 s̄ alijs oculaorib̄ t̄m̄. soli t̄m̄ istos i suis
 delinamēns quib̄ om̄m̄ favor a vitate deniq̄
 suspiciant. p̄cipuā tribue p̄t̄e ex libris

eorz certe manifestū est. Et dicunt q̄ noluit
 de celo aliam a p̄te qui ē i celis. nobis at
 de m̄t̄uallis et magnitudine s̄ydez subali
 aliq̄d̄ q̄rere itiq̄ m̄quisitōi reb̄ ḡn̄uorib̄
 et meliorib̄ temp̄ n̄am̄ ip̄ende n̄ expedit
 nec congruit. Et melius credim̄ ea esse
 cetis maiorū luaria q̄ s̄m̄ s̄p̄t̄ura ita con
 mendat. Et fecit deus duo magna luaria
 q̄ nō s̄t̄ equalia. h̄a q̄m̄ d̄ ai ea cetis p̄o
 s̄ūt m̄ter se ip̄a differre. Aut ei luare mai
 i m̄s̄onacōz diei. et luare m̄t̄ id̄onacōem
 noctis. Certe ei ul h̄ concedant oclis n̄ris
 ut ea manifestū sit amplius cetis lucere sup̄
 terrā n̄ diem clarere n̄ luce solis n̄ nocte
 tot stellis apparentib̄ ut lucere si luna
 desit quēadmodū p̄s̄encia illius illustant.

De fatis at s̄ydez quales h̄ eoz arguacōes
 et q̄i de mat̄hesi d̄m̄m̄etoz exp̄m̄em̄
 que illi ap̄otelesmata uocant oio a n̄re fidei
 s̄m̄tate resp̄uam̄. Talibus ei disputacōib̄
 etiā otandi cōs nobis auferre conat̄. et ip̄ia
 p̄s̄itate ut malis f̄is q̄ rectissime resp̄edūt
 m̄genit̄ ad causandū p̄ca d̄m̄ actore s̄ydū
 q̄ h̄orem s̄ydez. Et q̄ aūc̄ n̄re nō sint n̄ cor
 porib̄ n̄ quid celestib̄ subdit̄. audiant et
 p̄hos suos q̄a v̄o terrenis corp̄ib̄ illa cōpa
 s̄t̄ion nō ad ea q̄ ip̄i tractant potenciam s̄t̄
 ul h̄m̄c̄ alr̄ cognoscant. q̄a ai multa corp̄a
 d̄uisoz ḡm̄ ul m̄antū ul herbaz et arbu
 stoz vno s̄t̄ p̄uato t̄p̄is̄ m̄iabili. multa
 nascunt. nō t̄m̄ d̄uisis. s̄ etiā eis̄ t̄m̄z
 locis tante s̄t̄. v̄uētates ip̄gressib̄ iactis et
 possessioib̄ eoz. ut v̄e ista s̄t̄ d̄m̄t̄ pendant
 s̄ydem si ista considerent. Quid a m̄sulcus
 et hebeaus q̄ ai istis reb̄us cōm̄t̄ d̄icē ad
 solos h̄ores subm̄ende facile stellaz p̄m̄e
 roem. Inquib̄ t̄m̄ etiā ip̄i de geminis cōm̄t̄
 quoz d̄uisis v̄uoz feliciū et m̄feliciū d̄uisoz
 morientū eis̄de p̄leyq̄z cōstellacōes am
 p̄uūt. Quid et si m̄s̄iat ad ai de v̄o f̄iden
 i nō nullis t̄m̄ t̄m̄ m̄est q̄ ab istis cōp̄s̄edi
 cōputacōe nō possit. Quid sequit̄ iacob
 d̄m̄ nascunt̄ i uenta ē pedem f̄ris p̄cedentis
 tenens. Et a deo sic nati s̄t̄ ut q̄i v̄m̄ i f̄ans
 i d̄uplū p̄lixior n̄asa videret. h̄oz certe
 cōstellacōes q̄ appellat n̄llo m̄o d̄ispe
 c̄e potunt. Quid q̄ uam̄ q̄ ut illas con
 stellacōes m̄t̄uens mat̄hematic̄ ad eūdē
 h̄ostopū. et ad eandē lunā d̄icet v̄nū
 eoz a m̄re d̄ilam̄ d̄icet. alim̄ nō d̄ilam̄. Si ei

aliud dicit sicut p[ro]p[ri]o dicitur. Si autem dicitur v[er]um quod
si non secundum suorum librorum inceptas canonicas
dicitur. Et si hinc hystorie quia de n[ost]ro p[ro]fertur
nolunt credere nuquid et n[on] v[er]y delere possunt
Cuius se m[er]ito falli dicunt si h[oc]m[od]i c[on]ceptis
uenerint salte sic hoies no[n] dedignetur c[on]ceptu
confidant geminor[um]. Ideoq[ue] faciendu[m] e[st] q[uo]d
ab istis d[omi]n[is] m[er]ito quoda[m] oculis d[omi]n[is] que
nescientes h[um]ane mentis p[er]cipiunt. Et t[ame]n ad
deprendu[m] hoies sic sp[iritu]m seducto[rum] op[er]at[ur]
est. quibus quedam vera de t[em]p[or]alib[us] rebus nosse
p[er]mittit p[ro]p[ri]a q[ui]a subalioris sens[us] a[n]ime p[er]
qua[m] corp[or]ibus subalioribus vigent p[er] exp[er]
encia[m] calidior[em] p[ro] tam magna[m] longitudine[m]
uite p[er] a[n]g[e]lis q[ui] ip[s]i ab op[er]ate deo
disunt. ead[em] iussu eius sibi reuelantib[us] q[ui] m[er]ito
h[um]ana oculis iuste s[er]uante d[omi]n[is] d[omi]n[is]
Alia at idem nephandi sp[iritu]s ead[em] q[ui] ip[s]i f[aci]unt
sicut uelud d[omi]n[is] p[er]cipiunt. Quia p[ro] bono p[ro]
su[m] mathematica s[ic] quib[us] ip[s]e d[omi]n[is] a[n]im[us]
max[im]e d[omi]n[is]. Va[n] cauendi s[ic] ne c[on]f[er]o d[omi]n[is]
m[er]ito a[n]im[us] d[omi]n[is] p[ro] quoda[m] d[omi]n[is]
Soler ead[em] queri v[er]u[m] celi. **C**uriant.
Luana ista c[on]sp[er]ua corp[or]a sola s[ic] an
h[oc]m[od]i v[er]y q[ui] d[omi]n[is] sp[iritu]s suos. Et si h[oc]m[od]i v[er]y
ab eis ead[em] u[er]y m[er]ito s[ic] a[n]im[us] a[n]im[us]
p[er]cipiunt alia. an sola s[ic] u[er]y p[ro]p[ri]a
s[ic] i[n] p[re]senti f[aci]ale no[n] possit c[on]p[re]hendi
Arbitror t[ame]n i[n] p[re]senti t[em]p[or]e s[ic] p[ro]p[ri]a op[er]
tumora loca posse c[on]p[re]hendi. vbi nob[is] de h[oc]m[od]i re
s[ic] s[ic] a[n]im[us] l[um]i[n]is. et si no[n] o[n]de t[em]p[or]e aliq[ui]d
t[em]p[or]e a[n]im[us] licet. N[on] at f[aci]ata s[ic] m[er]ito
p[ro]p[ri]a g[ra]t[is]. m[er]ito a[n]im[us] de re obs[er]u[er]e t[em]p[or]e
debem[us]. ne forte q[ui] postea v[er]y p[ro]p[ri]a
q[ui]us libris s[ic] s[ic] r[est]it[ur] p[ro]p[ri]a s[ic] noui mo
nullo possit e[ss]e adu[er]su[m]. t[ame]n p[ro]p[ri]a n[ost]ri er
v[er]y a[n]im[us]. N[on] ad lib[er]u[m] op[er]is n[ost]ri iam
tercia[m] t[em]p[or]e. **E**xpliat liber secundu[m]

Inapit liber tertius.

Et dixit deus. Produant
aque repalia a[n]im[us] u[er]y
et volatilia sup[er] t[er]ra[m]. et
s[ic] firmetu[m] celi. Et f[aci]t
est sic. Et fecit de[us] c[er]es
magnos et om[n]e a[n]im[us] rep
t[er]ra[m] q[ui] eduxerit aque

Im gen[er]e[rum] et om[n]e volatile sup[er] t[er]ram
Et vidit deus quia bona s[ic]. et b[e]n[e]dixit ea
deus d[omi]n[is]. a[n]im[us] et multiplicauit et i

plere aquas i[n] mai[or]e et volatilia multiplicen
sup[er] t[er]ra[m]. et f[aci]t e[ss]e p[ro]p[ri]a. et f[aci]t e[ss]e mane
des q[ui]tus. N[on] i[n] m[er]ito p[ro]p[ri]a m[er]ito ea que
sp[iritu]s u[er]y mouent[ur] s[ic]. et p[ro]p[ri]a aquar[um] q[ui]
aeris qualitate p[ro]p[ri]a elementu[m] est.

Quia h[oc]m[od]i celo m[er]ito s[ic] h[um]ana ita v[er]y
est aer ut et ip[s]e celi nome[n] accepit. Et
nescio v[er]y ead[em] firmetu[m] possit vocari. di
cunt at celi p[ro]p[ri]a i[n] vna ead[em] re q[ui] d[omi]n[is] v[er]y
celu[m]. Na[m] t[ame]n i[n] hoc lib[ro] singularit[er] v[er]y n[ost]ro
dicit[ur] celu[m] q[ui] diuidit m[er]ito aq[ui] s[ic] sup[er] et ead[em] q[ui]
m[er]ito s[ic]. i[n] illo t[ame]n p[ro]p[ri]a. et aque m[er]ito q[ui] super
celos s[ic] laudent nome[n] d[omi]n[is] et celos celoz s[ic]
b[on]o intelligim[us] s[ic] d[omi]n[is] aeroz t[em]p[or]e s[ic] s[ic] s[ic]
m[er]ito. et hos i[n] ead[em] p[ro]p[ri]a accepim[us] vbi d[omi]n[is] est
Laudate eu[m] celi celoz. s[ic] appar[et] h[oc]m[od]i
aerem no[n] solu[m] celu[m] s[ic] ead[em] celos d[omi]n[is] s[ic] d[omi]n[is]
et t[er]re. n[on] aliud significat q[ui] illa q[ui] singularit[er]
terra d[omi]n[is]. q[ui] d[omi]n[is] orbem t[er]ra[m] et orbem
terre. hos ead[em] aeros celos q[ui] d[omi]n[is] p[ro]p[ri]a
diluuo i[n] quada[m] ead[em] q[ui] a[n]im[us] appellan[ur]
epla legim[us]. Neq[ue] e[ss]e h[oc]m[od]i illa na[m] q[ui] ita
t[em]p[or]e ut cubitas. xv. altissimoz motu
m[er]ito vertices potuit ad s[ic] p[ro]p[ri]a
Et quia h[oc]m[od]i aeris h[oc]m[od]i i[n] quo aues
volitant ut tota ut ip[s]e tota sp[er]a c[on]p[re]h[er]at
p[ro]p[ri]a qui fucant celos i[n] illa epla s[ic] s[ic].

Quod nescio q[ui]admodu[m] possit intelligi
m[er]ito i[n] aquar[um] n[ost]ro p[ro]p[ri]a h[oc]m[od]i aeris
qualitate c[on]uersa. Alioq[ui] no[n] p[ro]p[ri]a
n[ost]ro ista celi si sublimi[us] erecti s[ic] t[ame]n locu[m] eoz
aqua occuparet. Itaq[ue] f[aci]al[is] eos s[ic] s[ic]
illius epla a[n]im[us] a[n]im[us] p[ro]p[ri]a. et alios s[ic]
ibi s[ic] s[ic] repositos exten[si]o v[er]y exhalacib[us]
q[ui] sic creatos ut eis s[ic] celi na[m] loco suo
suaderet. Optabat itaq[ue] ut i[n] c[on]d[omi]n[is] h[oc]m[od]i
toribus m[er]ito h[oc]m[od]i p[ro]p[ri]a q[ui] sepe t[em]p[or]e
no[n]e tota c[on]m[er]o. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ex aq[ui]
a[n]im[us] postea v[er]y de t[er]ra q[ui] ita s[ic] aeri
aqua s[ic] ut e[ss]e exhalacib[us] p[ro]p[ri]a
plet[ur] ut et sp[iritu]s p[ro]p[ri]a f[aci]at. i[n] v[er]y et
nubila contrahat et possit volat[ur] a[n]im[us]
sustanere. Quia p[ro]p[ri]a si v[er]y dixit q[ui] d[omi]n[is]
s[ic] s[ic] poetar[um] nubes excedit ol[ym]p[us] et
p[ro]p[ri]a magna[m] c[on]m[er]o. q[ui]a p[ro]p[ri]a i[n] ol[ym]p[us]
vertice aer e[ss]e t[ame]n tenuit[ur] ut neq[ue] nebul
obumbret. neq[ue] turbet v[er]y n[ost]ro susten
tate alios possit. n[on] ip[s]os q[ui] fonte a[n]im[us]

hones anffioris auz spū alere sic in isto
aere consueunt. et in e ipse aer e ponde
aquis maxima qualitate diffundit. et ipse
ipse qz i hūdā nām conuersus diluū tpe
redit. Neqz e arbitriū est ad de spū
fideri celi usurpasse. nō omē enā alaffios
montes aqua trāscedet

Quamqz de conuersione elemtoꝝ etiam
mē ipos qz h' oiosa cum subtilissime
pferat. si nō pua qō est. Alij e dnt oia in
oia posse mutū atqz cōiū. Alij vō e ad
oio pū singulis pshibent elemas. qz i alti
elemti qūitate nullo nō vertat. Vnde fortasse
suo loco si dñs voluit diligenti' disputabim'
Nūc at qz ad pūte pmoꝝ actūz h' comēo
vanda existam ut intelligam' pūatū eē
ordīe rex quo pūe optūit aqz alia qz
terraz nā narrare ayata.

Ne vllomo arbitriū est ptermisū eē
i hac septua vllū mudū hū elemēti
nū m' nō nō nō nō nō nō nō nō nō nō nō nō
v' hū celi et aqua et terrā comēoim' de
aere at mē. Consuetudo quippe nūay sūp
turay e aut celi et terre noie mudū appel
lare d' mterdū addē et mare. Aer itaqz ut
ad celi pūtere ita intelligit' si qz i' in eius
supioribus pūibus iniquissima et pūatissima
spacia ut ad terrā pū hū turbulenti et cali
gnosū locū qui hūda ex hālacōe piguesat
qūis et ipse sepius celi noie nūcupet'. Ac
p' hoc nō sūpū est pūduant aque reptalia
aiay viuaꝝ et pūduat aer volatilia volān
sūp terrā p' vūay h' aiay gen' ex aqz
pūduat esse nūcupat'. Qz q' aquay sū labr
mudū et fluidū est. sū vūpūat' remuati
atqz suspensū ut illud reptalib' aiay viuaꝝ
et h' volatilib' appaꝝat dīstribū. Vūay
in hūde nē deputā i'

Deopz s' enā qui subtilissima consideratione
istos manifestissimos corpoy sens' pū. x' o'
v'stata elemta ita distinguat. ut oculos ad
ignē. aures ad aerē dicant pūtere. olfa
cendi at gustandiqz sensū nature hūde
atūbuūt. Et olfīm quād' istis exhalacōib'
hūdis quib' crassat' hoc spaciū i' q' aues
volitant. gustam vō i' istis fluidib' et ar
pulenac hūorib'. I' a qūay iore sapiūt
ipū ois hūori com'scent' ut sapiat enā

arida ai accipit' fuisse vident'. Ignis
in oia penetrat ut motū i eis faciat. Nam
et hūor pūacōe caloris cōgelat' et nū
possint feruēte cetā elemta ignis frigeste
nō p' finali' quippe extingui ut ignis nō
sit. qm frigidus maneat. aut sic alie' frigidū
cōtactu tepidior. Tactus at qui e qū' i sensib'
terreno elemto magis cōgruit pūde p totū
corp' aiaytis qz maxie ex terra est. queqz
tata sentūit'. Dnt enā nec vidi sū igne ad
posse. n' tangi sū terra. Ac p' h' elemta oia
i oibus iesse. s' vūayqz eoz ex eo qz aplius
h' accipe vocabulū. Ideo at caloris pūacōe
cū corp' minie frigestat obtūti sensū. quia
mot' pigresat qui ex calore iest corp'. dū
ignis aerē et aer hūda. et hūor tūa queqz
affiat subtiliorib' s' crassiorū penetrantib'.

Ento at qd'qz subtil' e i nā cōti. tanto e
viciū' nate spūali. qūis longe distāte gne
qū quid illud corp' est. illud nō e. ac p' hoc
qm corp' sentire nō e s' aie p corp'. licet
aure distat' sū dūitate corpoy elem
toꝝ sens' esse corp' dīstribūō aiay in au
sentiendi uis mēst ai corp' nō sit. per
subtilius cor' agiat' vigore sentiendi. Indō
at itaqz motū i oibus sensib' subtilitate
ignis s' nō i oib' ad idem pūer. In visu ei
pūerit repressō calore usqz ad eius luce
In auditu usqz ad liquidiorē aerē calore
ignis penetrat. In olfīm at m'sit aerē pūz
pūz et pūerit usqz ad hūda ex hālacōz vū
crassior her auri subsistit. In gustū at et
hanc m'sit et pūerit usqz ad hūore cōpulen
tōre. Quo enā penetrat atqz m'siecto
ai ad grauitatē terrenā pūerit tangendi
ulim' sensū agit'. I' s' igit' ignorabat
nāe elemtoꝝ corp' ordīe q' ai v'sibilitū
q' m'tū mēū i elemto nā mouet' cōdicōm
m'adūcet pūe celestia hūaria. dēnd' aqz
aiaytia. terray at postrema narratū.

Nō qz aerē pūm'sent s' qz pūssim' et q'ent
sim' aeris vbi volare aues nō posse dū
siqua s' spacia celo supior' cōiūgūt' et celi
nūcupacōe i sūpturis. Ad strōie mēi pte
pūtere intelligūt'. ut terre noie nā hūter
h' totū significat'. ex quo mapū dōr'sū v'sus
ignis gūdo nūo glāacē spūe tepēstatis et
omē abyssū dōnet pūerit' ad arida q' pūo
noie terrā d'. Aer itaqz ille supior siue
qz ad celestē mudū pte pūer. sū q' nllm

habet visibilem hinc. de qualz ne sermo
 narumtis est. neq; ptermissus e celo noato
 neq; anuatus est in arandis alib. Iste vo
 mior qui exapit exhalatōes hūidie maris
 ac terre. et ad sustinēdas aues quodāmod
 anssat. nō msi ex aquis accipit alia. Sed
 si eius hūidū est hoc portat alitū cor q̄ ita
 mīat. p̄mē volantes quēadmodū pisces
 quibusdā suis alis natantes. Proinde sa
 ent tamq̄ spūs dei qui s̄arienti ad eum ex
 aquis dicit p̄ducta volatilia. Quaz ei nā
 b̄yptiū loū sortita est. Infiorē s̄ i vnda
 labili. sup̄iore vō r̄aum stabli. Illū depu
 tātū natantib. istū volantib. Sic hoc elo
 ggruos duos etiā sens̄ alib. duos videm̄
 olfactū explorandis vaporib. gustū explo
 rando liquorib. Et ei i tactu aq̄s ventoz
 sentim̄. hoc ē q̄ terra solida i orb̄ admiscet
 elem̄tis. S̄z in hys anssiorib. sentit̄ aplius
 ut ut oā iā tāgendo cōtractū valeant.
 Dūq; et ista in duab. maxie mō p̄nbus
 gn̄alit̄ celi et terre noie cōplectūt. sic ille
 p̄s̄ ondit. oīa sup̄iora ab illo p̄n̄ enūans
 Laudate d̄m̄ de celis. oīaq; thron̄. ab illo
 p̄ncipio. Laudate d̄m̄ de terra. vbi et sp̄e
 tempestatis et om̄s abyss̄ noiant. et igr̄
 iste qui vnt tangentē. Quia de trem̄s et
 hūidie hūorib. ita existit ut subinde v̄tat̄
 i aliud elementū. et q̄uis natē sue susu
 utend̄ m̄dicet appetitū i celestē in s̄uore
 inq̄ullitate nō possit suadē q̄a multo aere
 sup̄atus. et i eū cōuers̄ extinguit. Ac p̄ h̄
 ista rez p̄re corruptibiliore atq; p̄gri
 ore turbulenti. morib. agitat̄ ad t̄p̄and̄
 eius rigore et ad usū tero rezq; mōrlū.
Quia q̄ etiā tactu qui ad terrā p̄p̄e
 ptimz sentiri possit et fluctuandū
 et flatus aūmz. p̄p̄ea ip̄a q̄ aū illū alitū
 corpa et terrenis vesat̄. et maxie aues
 iterrā etiā requiescūt fer̄ q̄ p̄p̄agant
 p̄are ei hūoris q̄ vaporib. exhalat̄
 et sup̄ terminis extēdit. Sed q̄ n̄ dixiss̄
 s̄p̄tiam. Educat̄ aque reptalia aūmz vi
 uaz. et volatilia m̄qt sup̄ terrā addidit
 sane dicens. s̄c̄m̄ firmētū celi. i q̄ p̄t
 aliquitō māfestius apparere. id q̄d vide
 bus̄ obs̄cur̄. nō ei aut i firmēto celi sic
 de hūarib. s̄ volatilia m̄qt s̄r̄ t̄rā s̄m̄

firmētū celi. et iuxta firmētū celi. S̄c̄a
 videlicet hoc caliginosū et hūidū sp̄acū
 in quo aues volant. illi sp̄acū cōgruū est
 vbi volare nō possit q̄ iam m̄to inq̄ul
 litatis et quietis p̄met ad firmētū celi.
 In celo ergo volant aues s̄ in isto p̄s̄ et
 terre noie m̄cludit. p̄ q̄ celū vocant̄ m̄tis
 locis volatilia celi. nō t̄m̄ i firmēto. s̄ s̄ firmētū.
Nonnulli putant p̄ sens̄ tarditatem
 alia nō aūm̄ vūa. s̄ reptalia aūmz
 vūaz appellata. S̄z si p̄p̄ea sic appella
 rent̄ aūm̄. daret̄ nomē aūe vūe. Cū vō
 et ip̄a volatilia d̄m̄ s̄ sic illa reptalia ut
 subaudiat̄ aūmz vūaz. fatend̄ ē ut arbi
 tror̄ ita d̄m̄ ac si diceret̄ q̄ s̄t i aūabus
 vūis reptalia ut volatilia. sic d̄m̄ poss̄
 ignobilia hom̄ ut intelligem̄ q̄cūq; s̄t
 i h̄oibus ignobiles q̄cūq; ei s̄nt et alia
 terrestria q̄ reptant sup̄ terrā. t̄m̄ ex m̄to
 maiore nūo pedibus mouet̄. et t̄m̄ pauca
 fortasse i terre reptat̄ q̄m̄ pauca i aq̄s
 ḡndiūt. Nō nulli at̄ putant̄ p̄p̄ea nō
 aūm̄ vūa. s̄ reptalia aūmz vūaz. pis
 ces ē appellantes q̄ eis m̄oria n̄lla s̄t
 nec aliqua v̄ta velud v̄m̄ vicinor̄. S̄z
 fallit eos experientia m̄or̄. Nā q̄dā s̄p̄
 sent̄ q̄ aūdūtere potim̄ i vūariz
 piscū multa m̄randa. S̄z etiā si flā
 s̄r̄pserūt forte m̄oria t̄m̄ pisces h̄re
 certissimū est q̄ ip̄e s̄i ex̄p̄t̄ et ex̄p̄ian̄
 qui possit et uolūt. Nā fons quidam
 magnus bullensū region̄ fere plenus
 ē piscū. Solent at̄ h̄ores desup̄ inuētes
 eis aliqd̄ m̄cē q̄ s̄ibi ut p̄p̄riant cōfluēt̄
 ut m̄ se diripiat cōtēntes. Quo p̄stu
 asuef̄a deambulanti. sup̄ h̄on̄ fontis
 h̄oibus ip̄i q̄ t̄m̄ eis cōgregat̄ natando
 eūt et redent̄ expectantes ut m̄de aliqd̄
 uactent quoz p̄s̄nciā sentiat̄. Nō itaq;
 m̄ p̄struā nati aquaz alia sic appellam̄
 reptalia quādmōd̄ et aues volatilia. Nā
 si ut n̄lla m̄oria ul sens̄ tardior aūe vūe
 nomē reptiliss̄ a piscib. volantib. certe
 adhiberet̄. quoz v̄ta i oclis n̄is ē m̄o
 r̄m̄ garrula. et i m̄dis cōstruendis edu
 candisq; sensibus solertissima.
Nec ignoro itaq; quosdā p̄hos sua aūḡ
 elem̄ta distubuisse alia ut terrena se
 dicent. nō t̄m̄ q̄ in terra reptat̄ atq; ḡndiūt

Fragment of a manuscript page with handwritten text in a Gothic script, including a red initial.

Ad aues etia q et ipe in terra regerant voland
 fatigare. **A**erem vero aialia demones ce-
 celestia deos quoz quid nos pti luaria pti
 angelos diam. **I**dem in aquis pisces et flu-
 gnis beluas attribuit. ut nullm elementu
 suis aialibz vacz. **Q**uasi vero sub aqz tin
 no sic aut pbare possit pisces no tea reg-
 este aut repare natandi vives sic volandi
 aues. et si forte iari pisces id faciut q ad
 gestanda corpa sic unda q auri validior
 ita ut terrena qz alia natura femt siue
 usu docti ut hores seu natura ut qdrupedia
 ul serpentes. **A**ut si ppa no putat qa no
 misunt pedes pisabz n forte aquaz sur n
 colub' coadeqz terraz. **N**am et ille pedes
 hnt et q' gna su ullis pedibus no dico rege-
 sant i terra. s ab ea uio aut nuq recedunt.
Dinones at su pedibus et i speluas rege-
 sre et i aere sustolli plhibent. **Q**ui quaqz
 no facile non sint. lic in no tm nre. s etia
 genaliu neqz de istoz aiantu gne maant.
Qu ppter et si deones aera st alia
 qm corpu aerox n vigen. et ppa
 morte no dissoluit. qa pualz i eis elemtu
 q ad faciendu q ad paciendu eapa. **D**u-
 obis sube posias aq. s. et tra vno at suppo-
 sito. i igne sydero distibuit. et elementa
 ad paciendu duo humor et humi. **A**d facied
 at alia duo aer et igne. **S**i q' h' ut st no
 ipedit ista distmatio nram sapitua que no
 ex aere. s ex aquis pducta mdiat volantia
 qa subalioris quid et i aume exalati atqz
 distenti s in huoris locis volatilibz dat. e.
Ter at a cofino liuosi teli usq ad aquaz
 fluunda et nubila et vnda terraz peruenit.
Ho in totu spacu ei exhalacores huide in-
 fuscant. s usq ad eu fine nu mapit eaa
 terra nouari. s illu ps' vbi dr. **L**audate
 dnm de terrm. **S**upior vero ps aeris p
 puat in quillitate celo au collimant qui
 pace auugit et eius vocabulo nuapaz.
In q fortasse pte si sunt an in gressione
 sua in gressores angeli au pncipe suo ne
 dyabolo at archangelo. na no nulli nri
 no eos putant celestes. s sup celestes an-
 gelos fuisse. **H**o miy si p' patm i ista sur
 detrusi caligine. n in et aer sit et huore
 tenui coexat. q comor/ventis. et velle-
 meaus coitat. eaa ignes et temtrua et

continuis nubila et co spissat/ pluuia et
 congelant/ nubulis niue et turbulenciaus
 congelantib/ densiorib/ nubilis gndmen
 et distent/ serenū facit otultas ipns et
 ope dei a sumis ad infima remissa q taut
 admistis. **V**n et i illo ps. au mcorata
 cent. **I**gms. gndv. nyo glacies sps tepe-
 stans. ne talia su puidencia diuina fieri
 mouiqz putarent. **C**otnuo subieat. que
 faciut verbu eius. **S**i at in gressores illi
 inq in gressent/ celestia corpa gerebat
 neq hor miy e. s i co uersa sur ex pena
 i aeriam q litate ut ia possit ab igne. i
 ab elemto nature stioris ad pan. **N**ec
 aeris sala spacia supiora atqz puriora
 s ista caligmosa tenē pmissi st. qui eis
 p suo gne quida q' carter est usq ad tep?
 iudicij. **E**t si quid de hys in gressorib/ an-
 gelis diligencia requirnd est. alius erit aco-
 modator scriptur locis. **P**romde ne q sa-
 tis si h' spacia turbida et pcellosa p aeris
 nri usq ad nudis terraz porrecta pnt
 aera corpa sustinere. possit et auum
 q pducta st ex aquis p aquaz tenues
 balic/ qui. s. ead aeri uota vndis et tras
 rarisusd atqz obq' i fine atqz itene pti
 deputato rraponalit mferut/ et aume in-
 texut q nocturnis rigorib/ agguate ser-
 no etia vore distillant. si at vellemeaus
 frigus est. etia gelu adidi/ i albescit.
Et dicit deus. **E**ducat terra aiaz vniu.
 sdm gen/ qdrupedia et reptalia et besti-
 as terre. s genus et pecora s genus. **E**t
 vidit deus quia bona st. **I**am ne qns erat ut
 altera pte q ppe terra dr. **I**fm hui/ loci
 que totu in oibus abyssis et nubuloso aere
 vlt' vocabulo terre alibi scriptum co pleat.
 ornatz. alibus suis. **E**t manifesta quid sur
 aliu gna q i verbo dei terra produxit. **S**i
 qa sepe noie pecoz ul noie bestiaz alia
 oia vob expta solent intelligi. merito
 anit/ qe ne ppe bestias et q pecora dicit.
Et repencia quid su reptalia terrena no
 est dubitandu q omē reptentes voluit illi
 ipz et bestie dia possint. **P**ecoz at nome
 no usitate serpentib/ conuenit. **L**ur su leomb/
 et perdis et agridib/ et lupis et vlpibus
 atmb/ etia et simijs atqz id gen/ cano vofitate
 conuenit vocabulu bestiaz pecoz at nome
 hys alibus acomodua/ aptari solet q sur

in usu hominum sive ad adiuvandum in laboribus
ut boues et equi et siq̄ talia sūt ad lamficiū
ul̄ aduectendū ut oues et sues. Quid q̄ sunt
quadrupedia dicitur ei q̄ oīa p̄ q̄da sp̄na
quatuor pedibus gradiantur. n̄ t̄m h̄ nōie
p̄pe quēda velle intelligē nō v̄t̄p̄ her et
quadrupedia nōiaret q̄uis de hys i repe
tione t̄ciat. An t̄m et d̄mule et onagri
et apriḡ neq̄ illis bestis n̄ leones sūt
cōiūgi possit. siles ei s̄ illis pecorib̄. neq̄
t̄m sub huana cura s̄ p̄pe quadrupedia nu
cupata s̄ q̄ reliq̄ cent her alia quibus
ista appellacō ḡnalis ē quid t̄m multas
p̄ nūm pedū. s̄ t̄m sp̄ali significacōne
tribuent. An q̄a t̄m dicit s̄ gen̄ tria
quēda ḡna nos iūtat attende. p̄mo s̄m
gen̄ quadrupedia et reptalia. n̄ arbitror
significacōne que quadrupedia dicit. s̄ q̄ i
ḡne sūt reptalia sūt sūt lacerta stelliones et
siq̄d huius est. Adoq̄ i repetitōe quadrupedi
nomē nō iūtat quia reptaliū vocabulū
fortasse cōplexus est. Unde ibi nō simpli
ter reptalia. s̄ addit oīa reptalia terre. Io
terre q̄a sūt et aquarū. Et ideo oīa ut illic
intelligat que q̄tuor etiā pedib̄ iūtat
que sup̄ius quadrupedi nōie p̄pe signata s̄
bestias at̄ de quib̄ ita ait s̄ gen̄ q̄q̄ ore
aut etiā vngulis sicut exceptis serpentib̄.
Pecora nō de quib̄ t̄mo ait s̄ gen̄. que
neut̄a in lacertis. s̄ aut cornib̄ aut ne hoc
quid̄ p̄dixi ei q̄a quadrupedi nomen
q̄ late pateat ip̄o pedū nūo finale aḡsi
et nōie pecorū ul̄ bestiarū omē irōnale
ul̄ alū cōprehendi. Et etiā ferarū vob̄m
soler̄ i latina lingua t̄m d̄m valere. h̄o
ideo t̄m negligendū fuit consideracō quo
possunt her nōia q̄ nō frustra i her scripturā
loco posita sūt etiā sp̄ali distīcōe distīn
q̄ i usu loquēdi cōmūdiario facile cōiūdiā potest.
Non frustra etiā h̄ore mouet or̄ ne
passim et q̄i fortuitū an aliq̄ rōe dicit
s̄ gen̄ tamq̄ si fuerit et antea t̄m p̄mo
nōiata n̄arrent. An gen̄ eorū i scripturā
vob̄m intelligendū ē v̄t̄p̄ sp̄ualib̄. s̄ q̄
nōiata i h̄is. Sed si ita cōt̄. h̄ de luce. h̄
de celo. her de aquis et terris. h̄ de reli lūa
rib̄ dicit. Quid ē eorū ē an nō etiā et

incomutabilis t̄m i ip̄a dei sapia iūgat
q̄ accingit a fine usq̄ ad fine fortit̄ et dis
ponit oīa sicut. Inap̄it at̄ h̄ dicit de herbis
et lignis usq̄ ad her terrena auaricia h̄a
et i eis que ex aquis auaricia s̄ q̄uis i p̄ma
cōmōtione d̄m nō sūt i illa. t̄m iūtat d̄m
est. Et fecit deus cetos magnos et cōm aiaz
aliū reptaliū q̄ eduxerit aque s̄ gen̄ eorū
et omē volatile p̄natiū s̄ gen̄. An q̄a her
ita exorta s̄. ut q̄a ex eis alia nascerent̄.
et origine form̄ suacessione suarent. Ado
dicit s̄ gen̄. p̄ p̄p̄natiū p̄lis q̄ p̄mansua
auaricia. Et ait de lignis nō solum d̄m s̄m
gen̄ v̄m etiā s̄ silitudine t̄m et alia sūt aq̄z
sūt teritū s̄ silitudine sua ḡnēt. An qua
gen̄ sequit̄ silitudo uoluit ēa v̄t̄p̄ repe
t̄a et semen nō v̄t̄p̄ repetitū t̄m t̄m
herbis et lignis iūtat q̄ alib̄ et si non
oībus. Observatū est ei quēda ita n̄a
ex aquis ul̄ terra ut sexus eis sūt nullus
et ideo semen eorū nō sūt i eis s̄ i eis ex
quib̄ oriūt̄. Hoc ē q̄ s̄ gen̄ n̄ et seminu
us et silitudo intelligit̄ suacessionē de
suacessionib̄ q̄a mascul̄ eorū ita auaricia est
ut semel existēt ul̄ p̄mansua ul̄ nullo
suacessione decessit. Cur ergo de h̄ore
nō ita d̄m est. faciam h̄orem ad v̄gine
et silitudine n̄am s̄ gen̄. t̄m et h̄ois p̄pa
go manifesta sūt. An q̄a nō ita fecit deus
h̄orem ut moreret̄ si p̄ceptū suare uo
luisse. et ideo nō erit n̄am decessit̄ suc
cessor. Et p̄ p̄m op̄at̄ ē pecorib̄ iūtat
satis et siles s̄m est eis. ut iam filij s̄m
huius ḡnēt q̄a ḡnēt quo possit mortaliū
gen̄ suata suacessione subsistē. Quid sibi
v̄t̄p̄ q̄ post h̄orem s̄m illa b̄ndicō n̄ate
et multiplicatim et iplere terra q̄ v̄t̄p̄ s̄
possit genando. An mascul̄ h̄m t̄m d̄m
d̄m ad eū scripturā locū p̄uiciam v̄t̄p̄ dili
gena ista requirēda atq̄ tractanda sunt.
Et si nō fortasse sufficē p̄p̄a de h̄ore nō
d̄m esse s̄ gen̄ q̄a m̄ h̄ebat de q̄ etiā
fēa s̄m est. h̄o ē multa ḡna h̄om sicut
herbarū lignorū piscū volatiliū sp̄natiū
pecorū bestiarū ut sūt d̄m accipiam s̄ gen̄
Ac si dicit s̄ gen̄ ḡnatiū ut m̄ se silia atq̄
ad v̄nam origine semis pertinenā
distinguerent̄ a cōt̄is.

Non querit quid in aqua alia de
 auctore meruit ut sola bndrent? sic hoies
 ma et ipa bndixit deus dicens. Crescite et
 multiplicamini et implete aq̄s maris et
 volatilia multiplicavit sup̄ terrā. An in
 vno creatore gn̄e dicendū fuit ut i ceteris
 gn̄t intelligeret q̄ gn̄a cōtribus creavit. Prus
 q̄ dicitur ico q̄ p̄mū tale creatū est i herba
 f̄ anq̄ ligno. An forte q̄ nullū h̄erit ipa
 grande plus affectū ac sensū s̄n ullo gn̄ate.
 idigna iudicavit illis bndictiois r̄bis. Cre
 scite et multiplicamini. S̄bi at illis mess̄ aff̄s
 ubi p̄m h̄ dicitur. nec i terrems̄ alibus enā nō
 d̄m̄ intelligeret. Necessariū at fuit h̄ in hoie
 reperē ne quisq̄ dicit i officio gignendi filios
 nullū eē p̄m̄ sic ē i libidine s̄i formatandi
 suae i ip̄o cōiugio imodatus abutendi.

Non nulla ē de quibusdā minutissimis
 alibus q̄o est vix i p̄m̄s reze cōdicōib̄
 creata sint. an ex cōsequētib̄ reze mōr̄liū
 corruptōribus. Nā plerūq̄ eoz̄ aut de uiuoz̄
 corpōz̄ vicijs ul̄ piagamētis ul̄ exhalā
 cōibus aut r̄daueȳ t̄be gignūt̄ quēdam
 enā de corruptōe lignoz̄ et herbar̄z̄ quēdam
 de corruptōribus fructū. quoz̄ om̄ non
 possūm̄ recte d̄re deū nō eē auctore. Inest
 ei oibus q̄dā nat̄e sui gn̄is deus sic ut h̄is
 maior s̄t adm̄n̄o b̄n̄ considerantis et
 laus ubi oipotentis artificis q̄ oia i sapia
 feat. qui a fine usq̄ ad fine p̄tendit et sua
 iuter n̄ra disponēs. n̄ ei ip̄a reze nouissia
 q̄ p̄ sui gn̄is ord̄me dissoluit̄. et q̄z̄ diso
 lūoz̄ ex pena n̄re mortalitatis horrent̄
 relinq̄t̄ i forma. s̄i auct̄ m̄ima corpore
 acuta sensu acutata. ut maiore attentōe
 stupor̄m̄ agilitate musce volantis qua
 magnitud̄me iument̄ ḡdientis. ampl̄iq̄
 nitent̄ ep̄a format̄ q̄ h̄ona cameloz̄. S̄z̄
 utz̄ i p̄m̄s ut d̄xi reze cōdicōib̄ q̄ isto seo
 d̄re ord̄me creata nar̄at̄. h̄er q̄z̄ m̄ima
 instituta credam̄. An p̄ca sequētib̄ cōp̄ri
 bilis corpōz̄ solom̄b̄ h̄ q̄n̄t̄. Et p̄t quēdam
 da ea minutissima q̄ ut ex aquis ul̄ ex
 terre oriūt̄ n̄c creata i quib̄ enā illa nō
 absurd̄ intelligūt̄ q̄ noscūt̄ ex h̄is q̄ terra
 germinante orta s̄t et q̄a p̄cesser̄t q̄d̄ie
 nō solū alia s̄t enā h̄uarū. et q̄a n̄c cōmū
 ant̄ per iudiciū cōnexionē. Vn̄ illo die
 quo appuit arida exorta s̄t ut p̄ca ad sup̄

plemētū h̄itacōis q̄ ad nūm̄ h̄itacōis p̄ti
 nere intelligēt̄. Ceterū vō q̄ de alia gignūt̄
 corp̄ib̄ et max̄ie mortuoz̄ absuūdistimū
 est d̄re tū creata tū alia ip̄a creata s̄t nisi
 quia meruit iam i oibus auct̄ corp̄ib̄ uis
 quēdam n̄alis. et q̄i p̄resciata mat̄ia et q̄dā
 mō licata. p̄m̄ordia suauoz̄ alia q̄ de cor
 ruptōribus illū corpōz̄ p̄ suo q̄z̄ gn̄e ac
 differētijs erat exortum p̄ adm̄n̄stracōem
 ineffabile oia mouere i cōmutabili cōtore.

De quibus quoq̄ alia venenosis et p̄m̄
 aosis q̄i solū quo p̄ p̄am hois ad armd̄az̄
 creata sint. An p̄ca tū iam creata eēt in
 noxia nō n̄ postea p̄ca rib̄ nocere ceperūt
 h̄er q̄z̄ mix est q̄i quid enā t̄p̄rib̄ h̄uiz̄
 vire laboriosis atq̄ erupnōsis ai ita s̄t nec
 iustus ut p̄f̄m̄ se audat d̄re. fidel̄ attestat̄
 ap̄lo et d̄re. nō q̄a iam accepim̄ aut etiam
 p̄f̄as sim. Cūq̄ adh̄ exortē atq̄ i infir
 mitate p̄ficiend̄ v̄tutis n̄re s̄nt tep̄aces
 et molestie cōr̄tes eoz̄ r̄uiz̄ ap̄lo manifestate
 qui ait. In magnitud̄me reuelacōnū ne ex
 tollēt̄ d̄re sibi esse stimulu carnis angeli
 sat̄ane ut eū collap̄s̄iz̄at̄ rogat̄q̄ a se
 d̄m̄ t̄r̄o ut dist̄det̄ ab illo. Respondisse
 sibi. Sufficit̄ tibi q̄n̄ mea. h̄ā virtus i infirmitate
 p̄f̄at̄. t̄n̄ et s̄c̄o d̄m̄el m̄t̄ leones saluus atq̄
 m̄t̄repidus p̄xit qui nō d̄o m̄naces i ord̄me
 nō q̄n̄ p̄ca p̄li sui s̄t enā sua fateret̄ et i ip̄i
 apl̄i manu mortiferā viperā m̄l̄est̄ n̄ lest̄
 Douerūt̄ q̄ ista enā creata nichil nocere si
 t̄a nō exort̄s̄t̄ ul̄ terrendoz̄ p̄m̄endoz̄q̄
 vicioz̄ ul̄ p̄bande p̄ficiend̄q̄ v̄tutis. S̄ia
 et exempla s̄t demonstranda p̄caē ad p̄f̄m̄
 reze. et ip̄e sibi h̄o i nep̄m̄ib̄ cōra inore
 fat̄ et iuste salus illa p̄p̄ca q̄ turp̄t̄ amissa
 ē p̄ voluntate fort̄t̄ reapiūt̄ p̄ dolore.

Dicit aliq̄s. Cur q̄ muice bestie nocent
 quib̄ nec p̄ca ulla s̄t. Et v̄m̄d̄ia ulla d̄ca
 nec ulla reapiūt̄ tali exortacōe v̄tute. Ideo
 nimiz̄ q̄a s̄ alie ab̄i s̄t aliaz̄ n̄ t̄re possūm̄
 d̄re nō essent alie quib̄ alie restent̄. S̄nt
 ei oia q̄ d̄u s̄t. mensuras. n̄ios. ord̄mes suos.
 Que n̄ra m̄ito confident̄ laudant̄. n̄ s̄n
 ocula p̄ suo gn̄e mod̄acōe pulchritud̄me
 t̄p̄alis enā ex alio i aliud t̄r̄scendo mutat̄.
 Et si stulax laz̄. subliuz̄ p̄ficiend̄ d̄a
 ruz̄ p̄f̄as ē. Et certe oibus t̄tib̄ i h̄orib̄ i n̄re
 morib̄ p̄bent̄ h̄oi salubres adm̄n̄acōes ut

videtur quod sibi famigendum sit pro salute spirituali
et sempiterna quam omnibus rationabilibus creaturis
contingit. cum illa videtur a maioribus elephantis
usque ad minimos vermiculos pro salute cordis
et spiritali quod pro sui generis inferiori ordinatione
sortita sit sicut resistendo sibi auerendo. age
quod valent. Quod non apparent nisi cum quodam
refectio corporis sui ex aliorum corporibus in quibus
stante magna et mirabilis vis est
quod illam copiam ineffabili promotione
vitali continent. et in quodam sui moduli
redigit omnino cum ea non indifferenter
sed ut ita dicit indignanter patitur corpori aut
dissoluit. Illud etiam fortasse aliquem mo-
neat si alia noxia minus homines a pe-
naliter ledunt aut salubriter exortent. aut
vtiliter predicant. a ignorantibus dicent. aut in-
estis suas delatant etiam corpora hominum mor-
tuorum quod verum quod misit ad naturam vitalitatem
ista caro iam exanimis in ne profunda scilicet
per quos insensibilis erat. unde mirabili ope-
ratione creatoris reformandi rursus suatur.
Quod et hinc fiat quodam predicantibus admo-
natio ut se ita commendent fidei creatori
omnia maiora et minima oculis nutu admira-
stantia cum etiam non capilli nuati sit ne pro-
prium nunc exanimato corporum suorum
ulla gratia mortui perhorrestant. sed pro
fortitudinis nunc ad omnia parate non dubitent.
Ultis etiam quod de spinis et tribulis solis
obortui. et de quibusdam lignis in-
fructuosis ut autem quod creata sunt cum deus
dixerunt. Producat terra herba pabuli
seminante semine. et lignum fructiferum facies
fructum. Et qui ita mouent non intelligunt
saltem de usitatis formulis quam iuris quod
appellat usus fructus. Valitas est quodam
fructu in fructus nomine considerant. Quod
autem sint valitates sui manifeste sui oculis omnino
quod terra gignit radicans aliter et ipsi quodam
manent. et ab expertis terra manant. Et de
spinis quod ac tribulis absoluta potest esse.
Responsio quod pro patre domini est heri de terra.
Spinas et tribulos pariet tibi. Et cum fructu
dicendum est tunc cepisse ista omnia ex terra.
fortasse est quod in ipsis quoque generibus seruum

multe repunt valitates potant hinc locum
suum in vlla pena hominis. Et ut in agris in quibus
iam penaliter laborabat etiam ista nascerentur
hoc ad amulum pene valeat videri potest cum pos-
sent alibi nasci ut ad amulum pene videri potest
ut ad ipsum hominem aliquos usus. Quod et
ille sensus non abhorret ab hinc verbis quod in
intelligit dominus. Spinas et tribulos pariet tibi.
ut hinc etiam antea terra prioris non in homini pa-
reret ad laborem. sed quod mori aliter dente
abitu. Sunt enim que hinc generibus et mollioribus
et aridioribus comode suauiter reserantur
tunc autem repunt ista homini pene ad enupnosum
negotium. cum pro patre cepit in terra laborare
non quod aliis locis hinc antea nascerentur et post
in agris quod homo ad capiendas fruges co-
leat. sed et prius et postea in istis locis. pro
in non homini. pro autem homini. ut hoc significat quod est
additum tibi. quod non est dominus spinas et tribulos
pariet. sed pariet tibi. ut cum iam ista nasci
incipiant ad laborem. quod ad pastum tamen aliis
aliter antea nascebantur.

Quod dicit deus. faciam herbes ad videri
et similitudine nunc et dicitur piscium ma-
ris et volatiliu celi et omnino pecorum et omni-
bus terre et omnino reptiliu repenciu super terram
Et fecit deus hominem ad vmaginem dei fecit
eum. masculu et femina fecit eos et benedixit
eos deus dicens. Crescite et multiplicamini
et implete terram et diuinam eius. et prin-
cipium piscium maris et volatiliu celi
et omnino pecorum et omni terre et omnino repti-
liu repenciu super terram. Et dicit deus
Ecce dedi vobis omne pabulu seculale. scilicet
anis semine quod est super omnem terram et omne
lignu quod hinc in se fructu seculis seculis vobis
erit ad escam et omnibus bestijs terre et
omnibus volatilibus celi et omnino reptiliu repen-
sup terram quod hinc in se ipsum iure et omne
pabulu vnde in escam. Et factum est sic.
Et vidit deus omnia que fecit et ecce bona
valde et factum est vespera et factum est mane dies
seximus. Etiam atque etiam de natura hominis post
erit videri considerandi et diligenti-
differendi locus. Nunc et opera sex dierum
nunc inquisitio pertractatque concludat. hoc
pro nunc breuiter dicitur non indifferenter accipied

q̄ in alijs opibus dicitur dicitur deus. fiat. hic
 aut dicitur deus faciam hominem ad ymaginem
 et similitudinem meam. ad insinuanda. sicut ut
 ita dicitur pluraliter personarum pro patrem et filium
 et spiritum sanctum. quia in deitatis unitate intelli-
 genda statim admonet dicitur. Et fecit deus
 hominem ad ymaginem dei. Homo qui pro ad ymaginem
 filij. aut filius ad ymaginem patris. Alioquin
 non vere dominus est ad ymaginem meam si ad
 patrem solus aut filium solus ymaginem facit
 homo. sicut ita dicitur. fecit deus ad ymaginem dei
 tamquam dicitur. fecit deus ad ymaginem suam
 Cum autem non dicitur ad ymaginem dei aut supra dominum
 sit ad ymaginem meam. signat quod non id agat
 illa pluralitas personarum ut plures deos vel
 dicamur vel credamur vel intelligamur. sicut patrem et
 filium et spiritum sanctum. pro qua trinitate dominus est
 ad ymaginem meam unum accipiamur dei. pro
 quod dominus est ad ymaginem dei.

Hic etiam illud non est pretereundum quod cum di-
 xisset ad ymaginem meam. statim subiun-
 xit. Et fecit partem piscium maris et vola-
 tilium celi et reorum aliorum. totis exponit. ut res
 intelligamur in eo secundum hominem ad ymaginem dei
 quo irrationalibus animalibus intelligitur. Et autem
 est ipsa ratio. vel mens vel intelligentia vel si quis
 alio vocabulo commodum appellatur. Unde et
 apostolus dicit. Renovamur in spiritu mentis patris et
 induite novum hominem qui renovatur in agni-
 tione dei secundum ymaginem eius qui creavit eum
 factus ostendens ubi sit homo creatus ad ymaginem
 dei quia non corporeis limitatus et quidam
 fore intelligibili mens illuare.

Ad hoc sit illa prima luce si ex nomine
 create intelligitur secundum lumen intellectualis
 princeps eterne atque incommutabilis sapientie
 dei non dominus est. et sic est secundum. ut deinde repe-
 teretur. et fecit deus. quia sit iam quod potuimus
 creaturam ut per se cognoscere in fine crearetur
 quod in eo verbo creabat. Et ipsa primo imbat
 lux in qua fieret cognitio verbi dei per quod
 creabat. atque ipsa cognitio illi esset ab in-
 formitate sua contra ad formam dei. et ac-
 cipi atque formam postea verum in certis futuris
 dicitur. et sic est secundum. ubi signat illa luce huius est
 intellectuali creaturam prius factam ubi cognoscit
 ac deinde cum dicitur. et fecit deus. ipsi creature

geni si demonstratur quod in verbo dei dominus erat
 ut fieret hoc et in homine condicione suatur.
 dicitur ei deus. faciam hominem ad ymaginem et
 similitudinem meam. ut. Ac deinde non dicitur. et
 sic secundum est. sicut iam submisit. Et fecit deus hominem
 ad ymaginem dei. quia et ipsa natura. sicut intel-
 lectualis est sic et illa lux. et ipsa hoc est ei si
 quod est agnoscere verbum dei per quod sit. Nam et si dicitur
 et sic secundum est. et postea submisit. et fecit
 deus. quod prius secundum intelligitur in cognoscere ra-
 tionalis creature. ac deinde talia creatura que
 rationalis non est. Quia ratio et ipsa creaturam
 rationalis. et ipsa eadem agnoscere per se est. Sic et
 post lapsu per se homo in agnoscere dei renouatur
 secundum ymaginem eius qui creavit eum ita in ipsa
 agnoscere creatus est in quod delicto rediret
 Unde rursum in eadem agnoscere renouatur. Que
 autem non in ea cognoscere creatura sunt. quia si ipsa
 sunt irrationalis creature creabantur. primo facta est
 in creaturam intellectuali cognoscere eorum a verbo
 dei quod dominus est ut fieret. pro qua cognoscere pro
 dicebat. et sic secundum est. ut ostenderet facta ipsa
 cognoscere in ea natura quod huius in verbo dei atque
 esse cognoscere potuit. Ac deinde fiebant
 ipse cordes irrationalis creature. pro quod dem-
 cepe addebat. et fecit deus.

Quomodo autem homo immortalis factus sit et
 accepit ad vitam cum alijs animalibus quibus
 pabuli ferente semet et lignum fructiferum
 et herbam viridem difficile est dicere. Si enim
 patris mortalis esset et non in patrem non in-
 digebat cibis ab eis. Neque enim possit in corpore
 fame corrumpi. Nam illud quod dominus est creavit
 et multiplicavit et implete terram. quoniam non
 pabulum maris et fere si non posse videtur
 unde hic quod mortali corporum continet mundum
 per in die alium modum esse potuisse in corporibus
 immortalibus ut solo pie creature affari nulla
 corruptio corruptis filij nascentur nec
 mortuus pentibus succedunt nisi ipsi morituri
 donec terra immortalibus hominibus impleteret. Ac sic
 instituto iusto et sancto populo quale per resurrectionem
 futuram credimus nascendi eadem modum fieret. per
 quidem die et quo dicitur alia consideratio est
 Et etiam hoc quod dicitur audebit ab eis idige-
 na quibus reficiebantur in mortalibus corporibus

Nonnulli autem eorum huius. **U**nde posse.
 suspicant si non mater hominem secundum.
 corpus aut hominis postea cum aut spiritum. et finis

deus hominem de limbo terre. ut quod dicitur e fecit
ad spiritum primatum quod ante finem ad cor. **H**ec
attendit masculu et feiam no n fm corp
si potuisse. licet ei subtilissime differunt ipa
mente hois m q fuis e ad ymagine dei
quida sicut rationale vita distribu merne
contemplationis vitate. et i quida rez ipa
liu ad ministracoz. atqz ita si q masculu et
feiaz illa pre consulente. har obrepante
i har in distribu no ite dr ymago dei
msi illud q mheret contemplande icon
mutabili vitati. **I**n au rei figura paulus
apls vnu tm dicit ymagine et glia dei
mulier at inquit glia viri est. Itaqz ipus
hoc i duobz hoibus diuisi sexus extri s cor
figuratu sic q ena i vna hois m mēte
intelligit. m et feia q e corpe feia. renoua
ena ipa in spu mentis sue i agnaco dei
s ymagine eius q creatur n no e masculu
et feia. **S**ic at ab har gra renouacois et
refortoe ymagis dei no sepant feie ipus
i sexu cor. eaz aliud figuratu sic p q
vir solus dr esse ymago et glia dei. sic et
i ipa pma condicoe hois s id q et feia ho
emr hēbar vnaqz mēte sua eandem rationale
s q ipa q fm est ad ymagine dei. s p vitate
conuacois fecit deus inqt hoiem ad ymagine
dei. **A**t ne qsq putaret solu spm fieret ad
ymagine dei. fecit illu inqt masculu et
feiam ut ia ena cor/fm intelligat huius
ne qsq arbitaret ita fm ut i hoie singlar
vterq sexus exprimeret sic mērdū nascit
quos androginos vocant. ondit se singlar
nim ip conuacois vitate posuisse. et q de
vno mlter fm est sic postea manifestabit.
ai id q hic dicitur dm est diligencia/ repit ex
plicat. Et ideo plalem num cotinuo sbieat
dicens. fecit eos et bndixit eos. **S**ic ut iam
dixi. diligencia/ igna scriptura de hois mēte re.

Nunc adaditendum est q **Q**uoniam
postea q dixit. et sic fm e. stati sbieat.
Et vidit deus oia q fecit et ecce bo valde.
Vbi intelligit pmas et facultas ipa data ne
quane sumendi ad estam pabulu agri et
fructus ligni. Ad hoc ei mtilit. et sic fm e.
q ab illo loco masculu n dicit. Et dixit
deus. Ecce dedi vobis pabulu ferale ut
na si ad oia q sup dia st remiserim q aut

et sic fm est. qns erit. ut cosueam/ etiam
creuisse illos iam et multiplicatos ipse
uisse terra i eode sexto die q eade scripta
testante p multos anos fm iucim/ **Q**uia
p q data est. her facultas edendi. et h' deo
dnte ho cognouit. dicit et sic fm e. i h'
vna q deo dnte ho cognouit. **N**a si id ead
nec egisset. i. i estam illa q data st etiam
vestendo assupsisset. suat illa cosuetudo
scripture ut postea q dm est. et sic fm e.
q ad exprimentu precedente cognicoem
piaz. demde mferet/ ena ipa opaco at
dicit. **E**t accipiunt et edent. poterit em
ita dia. ena si no iust/ noiauer/ de. **S**ic i illo
loco postea q dm est. congreget/ aq que e
sub celo i congregacois vna et appareat arida
submersit. et sic fm est. **I**ta demde no dicit.
et fecit deus. s in un repit. **C**ongregata est
aqua i congregacois suas. ut
Quod at no sigillatim ut i ceteris ena de
huana creatura dixit. **E**t vidit de/ q
bonu est. s post hoem fm dicitur illi po
testate ul dandi ul edendi submtilit de
oibus. **E**t vidit deus oia que fecit et ecce
bona valde. mto qri pt. **P**otuit ei primo
reddi hois sigillati q sigillati ceteris q antea
fm st reddi est in deum de oib/ dia q fecit
deus. **E**t ecce bona valde. **A**n forte qa sexto
die pfiat/ oia ipa de oibus dicendu fuit.
Vidit oia q fecit et ecce bona valde no sigil
lati de hys q ipo die fm st. **C**ur q de peco
ribus et bestis et reptilib/ terre dm est.
q ad eud die sextu pmer. **M**si forte illa
et singlar i suo gne et ai ceteris vlr dia
bona meruerit. et ho fuis ad ymagine dei
no n ai ceteris h' dia meruit. an qa pmas
no di emr ipa d' d' costituit/ **Q**u' v' p'ca
q' ibi q' statur/ e' dm' sic q' h' p'missu est.
Quid q' diam/ an qa p'nebar de/ hoem
peccatuz n' i sue ymagine p'fice masculuz
no singlar s ai ceteris eu die uoluit bonu
velit m' m'ans quid esse futm. **Q**u' ai
ea q' fm st i eo q' fm st q'ntu accepit ma
nent sic ul illa q' no p'pauit at illa q'
peccare no possunt. et singular bo sur
et i vniuso oia valde bona st. ho enim
frustra est addit. valde. qa et corporis
medm si ena singular pulc st. multo m
i vniuso corpis opage oia pulchritm.

Aua oculu verbi qm placu atq laudatu
 m si sepati a cor' viderim' no' drem' ta' plex
 q' ulla conecione mebroz au loco illo po
 stius i'vnu' co' terneret' **E**t vo' q' p'cedo
 amittit' d' p'p'u' nullo m' mo' effiaut' ut
 m' ena' ipa' recte ordmata au toto atq' om
 u'f' bona sint. **H**omo igit' an' p'ram' et suo
 g'ne' v'ag' bon' eant' s' septuam' p'rimis' hoc
 die ut illud poaus' d'ic' q' futu' ad p'nu'ca
 ret' ho' em' f'm' de illo d'm' est. **Q**ui e' sigil
 latim' bon' est' magis v'ag' cu' o'ibus bo' est
 ho' ac qn' cu' o'ibus bon' e' seq' ut ena' sigillat
 bonus sit. **M**oderatu' e' utiq' ut id d'ic' q' et i'
 p'na' v'ag' e' et p'snam' significat' futuri.
Deus e' nax' optim' conditor' peccatoru'
 vero iustissim' ordinator' est. ut ena' si q'
 sigillat' suu' delinq'ndo' deformia' s'p' m' au
 es' om'ustas' pulcra' sit. **E**t ia' ea' q' fecim'
 i'p'q'nt' volu'at' p'ntatem'. **Explicat' liber' 10'**

Inapit' liber' quartus

Consumata st' celu' et
 terra et o'is ornat' eoz'
Et consumatur' de' i' die
 sex' opa' sua' q' fecit' et
 requieuit' de' i' die septimo
 ab op'ibus suis q' fecit'
Et b'ndixit' deus' diem
 septimu' et s'nficavit' eu' q'a' i' ip'o' req'uit'
 ab o'ibus op'ibus suis q' i'choavit' de' facere.

Aduu' quid' atq' difficilimu' e' v'ribus
 n'itencis' n're' volu'at' s'ptoris' i' istis
 sex' diebus' mens' v'v'uat'at' p'ncip'e' utq'
 p'ncip'e' dies illi et addito' v'q'. **H**uc' p' volu'at'
 tempoz' no' te' s' no'ie' repetant'. **I**n toto
 a' t'p're' multi dies' veniunt' p'ncip'e' s'iles' n'ly
 at' idem' redit'. **V**nu' at' p'ncip'e' dies illi an
 istis qui eoz' vocabulis' no' nu'o' censent'
 i' tempoz' ord'ine' cotidie' t'ns'aurant' b'
 illi i' ip'is' re'z' co'd'm' b' manent' ut no' solu'
 i' illis' trib' an'q' fieret' lu'aria' s' ena' m'
 reliq's' ut' trib' diei' nome' intelligant' m'
 s'p'e' rei q' avata' est. no'teq' ei' i' p'uat'com'
 ut d'ef'm' ut' s' q' alio' no'ie' meli' significat'
 cu' amittit' s'p'es' aliq' mutacoe' a' for' ad m'
 fort'ate' d'ef'm'ate' atq' v'ergente' q' muta'
 i' o' avitum' su' possibilitate' m'est' ena' s'
 d'ef't' eff'us'. sic' i' celestib' s'riorib' su' ad m'
 plenda' m' i'firmo' reb' p'ulc'itudiez' t'p'alem'
 p' ord'm'acoe' p'ices' quoz'q' mutabilium

decessiomb' successiomb'q' pagu' sic est
 manifestu' i' reb'us' terrenis' atq' mortalib'
Vespa' vo' i' o'ibus' p'f'ie' condic'ois' q' quida'
 term' sit' mane' at' m'apientis' exordiu'
 o'is' e' avata' nati' certis' suis' m'ic'is' et s'imb'
 com'et' m'dagare' difficile' est.

Sue' hoc' sue' illud' su' aliud' ena'
 tertiu' p'babilius' q' d'ic'at' possit' m'
 ueniri' q' i' p'gressu' d'isputac'ois' forsitan
 apparebit' que'admodu' i' illis' dieb' et nox'
 et vespa' et mane' intelligat'. **N**o' e' m'
 ab'ie' ut' considerem' senarij' nu'm' p'f'om'
 i' ip'a' m'ior' nati' nu'oz' qua' m'ete' i'nu'e'
 tes' ea' q' sensib' ena' corp'is' adiacet' n'ia'
 n'oseq' d'isponim'.

Iuvenim' e' senariu' nu'm' p'mu' e' p'f'om'
 ea' t'p'e' p'f'om' d'icim' q' suis' p'ab' co'pleat'
 talib' d'u' t'p'at' p'ab' q' multiplicat' possit'
 co'sumare' nu'm' au' p'tes' s't'. **T**alis' e' p'e'
 nu' d'ic' p't' quota' sit. **N**a' ternari' nu's' p't'
 dia' p'e' no' t'm' senarij' au' d'iv'idia' e'. sed'
 om' amplioz' q' et i'p'e' t'nari'. **N**a' et q't'
 narij' et q'narij' p'e' maior' t'narij' e'. p't'
 e' d'iv'idi' et q'ternarij' i' tria' et vnu' et
 q'narij' i' tria' et duo. **E**t septenarij' et
 octonarij' et nouenarij' et q'q' v'ltim' e'
 nu'oz' p'e' e' t'narij'. no' maior' ul' d'iv'idia'
 s' m'ior'. **N**a' septenarij' q' d'iv'idi' p't' i' tria'
 et i'q' et octonarij' i' tria' et q'n'q' et
 nouenarij' i' tria' et sex'. s' null' q'oz'
 p't' dia' t'narij' q'm' sit' p'e' n' t'm' nouenarij'
 au' p'e' terna' e' sic' senarij' d'iv'idia' **I**mqz'
 hoz' om' q's' com'ortu' nullo' q'suat' ex'
 aliquod' t'narij' n' senarij' et nouenarij'.
Na' ille' constat' ex' duob' ternarij'. iste
 at' ex' tribus'. **S**enarij' g' nu's' ut' d'icere'
 cepam' p'ab' suis' com'iat'is' et i' sum'a'
 ductis' m' se' co'plet'. **A**ly' naq' s't' nu' q'z'
 p'tes' s'il' d'icite' m'ore' sum'a' faciunt'. **A**ly'
 vero' amplioz'. **C**ertis' v'o' m'ic'ualloz'
 v'ribus' pauca'ores' m'entunt' q' suis' p'ab'
 co'pleant'. quoz' sum'a' n' atq' m'sistat'
 nec' vltim' ex'arsat'. s' ad t'm' occurrit'
 q'ntus' e' i'p'e' nu's' au' p'tes' s't'. **H**oz' p'm'
 senarij' e' **N**a' v'm' i' nu's' q'ib' nu'iam' ut'
 no' h'eat' d'iv'idiu' ul' aliqua' p'te' s' v'o'
 ac' pure' ac' simpli' vnu' sit'. **D**uoz' at' p'e'

Vnu est et est dimidia nec ulla alia ternarius vero duas hz vna que possit dia quota sic q est vnu. na terna eius e et aliam maiore q no possit dia quota sic. r duo. Nec huius q ptes qputa possit ille de quib/ agm/ r que dia possit quote sic. Porro quaternarius duas hz tales. Nam vnu qm eius est. duo dimidia. Et ambe i suma ducte. r vnu et duo siml ternarium faciunt no qternariu. ho q eu coplet ptes sue. qa i suma more consistit. Quinari/ no hz talem n vna pre. r ipm vnu q qnta ps ei est. ha et duo qm ps ei/ mor sic. et tria maior. neut in eaz dia pr quota ps eius sit. Senarius vero tres ptes hz sexa terna. dimidia. tria. hae aut ptes i suma ducte. r vnu et duo et tria siml eunde consumat pficiuntq senariu. Na septenari/ no hz item pre n septima q e vnu. Octonari/ tres octauam. qntam. dimidia. r vnu et duo et iii. si hae sit ducte septenariu faciunt infra insistentie. ho q complent eunde octonariu. Nouenari/ duas hz nona q e vnu et terna q e tria. hae at simul qternariu faciunt longe no uenario morem. Denari/ tres hz tales ptes. vnu decim. duo qnta. qinq dimidia. Qui nuu sit ducti ad octonariu puenit no ad denariu. Undenari/ no hz nisi sola vndecima. et qnari/ sola qnta. et ternari/ sola terna. et binari/ sola dimidia q m oibus vnu est. Duodenari/ no ptab/ suis tibus sit ductis no ipe consumat/ si excedit. Amphiore quippe duodenari/ num faciunt. na usq ad xvi. puenit. hz em eis. v. duodecima. sexti qnta. tria dimidia. ha xii. eius vnu e. sexta duo. qnta tria. tria. iii. dimidia sex. Vnu at et duo et tria et iii. et sex i suma ducti. xvi. faciunt. Et ne nullas moter i infinita serie nuoz plures nuu repuit/ qui tles ptes at no hnt n singulas sic ternarius et qnari/ et octi et modi. aut ita ptes hnt tles ptes ut in vnu ducte atq i suma redacte ul contra insistant. sic est octonari/ et nouenari/ et alij plim ul m sic xii. et duo de viginti et multa tales. Plures q repuit/ qlibz hoz

q illi qui pfecti vocant/ eo q sit suis duos tibus ptab/ coplant. Na p/ senariu. xv. vii. iuveni/ qui sit suis tibus/ ptab/ ostar hz em eis qinq vicesima octaua qntadecim septim. qnta dimidia. r vnu et duo et iii. et vii. et xii. q siml ducte. eunde xv. vii. num coplent. fuit ei xv. vii. Et qnto magis nuoz ordo pressit mo pro ductorib/ plati pporoe mtuallis repi unt. hz nuu qui suis tibus ptab/ i suma redactis ad seipos occurrut durq pfecti. Quoz ei nuoz tles ptes sit ducte non implent eodem nuos quoz ptes sit ipm noiant. Quoz at ena excedit plusq perfecti nominantur.

Perfo ei nuu diez hoc e senario p feat deus opa sua q feat. In enim scriptu est. Et consumauit de/ i die vi. opa sua q feat. Magis at i istoz nuu mior/ ho cu considero ena ordme opm ipoz. Sic em idem nuu gradatim i ptab/ suis mtgouu surgit. na ita seq. vnu duo tria ut null/ alius mtpom possit. que singula senarij ptes sit quib/ constat. vnu sexa. duo terna. tria dimidia. ita vno die firm est liu. duob/ at sequat/ fabrica mundi hui/. Vno superior ps. r firmenai. altero inferior. r mare et terra. si pte superorem nullis alimetroz corpaliu gmb/ iplentur qa no emt ibi postat/ cor tti refectoe mdi genia. Ac mfiore q sibi congruentib/ alib/ ornata/ emt narys eoz mdigene abis ante dicitur. Reliqs q trib/ deb/ ea terna st que infra mudu. r m ista vniu'sitate m visibilem ex elementis oibus firm. visibilia suis et congruis moab/ agent/. Pmo i firmo liuaria. qa pus emt firm firmu. demde i mfiore aiantia. sic ord ipe postebat vno die aquaz alio terraz. Nec qsq ita deues t ut audiat die no potuisse dm face vno die aiant si vellz. aut si vellz biduo. Vno die spitali creatum et alio corle. su vno die celu cu oibus pntentib/ et alio tti cu oib/ q i ea st et oio qn vellz q duu vellor et quo vellz. Quis e q dicit voluntati ei/ ad posse resistere. **V**na pp cu eu legim/ sex deb/ oia pferisse et senariu num co siderantes nuemim/ esse pfm. atq ita creatumz ordme tre ut et ipaz pau

quibus iste nūc p̄hat̄ apparer̄ q̄i q̄lata dist̄n
Ueniat etiā illud imente q̄ **U**alio loco scripturaz ei d̄r. **U**ia mensura
 et nūc et pond̄ disposuisti atq̄ ita coguer̄
 tua q̄ p̄ uocato īuouilū d̄o et ip̄tente atq̄
 m̄sp̄tante uires uerū her̄ tria mensurā nūc
 pondus. ī quib̄ d̄u disposuisti oīa sp̄a est
 eam̄t alibi atq̄ acat̄ om̄ia creat̄. in
 etiā ip̄a acat̄a sūt. et si erunt antea ubi erūt.
 Neḡ em̄ ante acat̄um erūt. ad. n̄ acator. In
 ip̄o q̄ erunt. Sed quō. h̄a et ip̄a q̄ acat̄a sūt
 ip̄o esse legim̄. an illa sūt ip̄e. ista uō sūt
 ī illo a quo regunt̄ et gub̄nant̄. Et quō illa
 ip̄e. Neḡ em̄ d̄us mensurā est aut nūc aut
 pondus. aut ista oīa. an s̄ id q̄ nouim̄ men
 surā ī eis q̄ meim̄. et nūc ī eis q̄ nūc
 et pondus ī eis q̄ appendim̄. nō ē d̄ ista.
 Secūdu id uō q̄ mensurā si rei modū p̄figit
 et nūc oī rei sp̄em̄ p̄bet. et pond̄ oem̄
 uen̄ ad quere ac stabilitate m̄lit. ille
 p̄mit̄ et ueniat̄ et singl̄arē ista ē q̄ ter
 minat oīa et format oīa et ord̄nat oīa. m̄q̄
 illq̄ aliud d̄m̄ intelligit̄. quō p̄ cor et lingua
 h̄uana d̄ca potuit. **U**ia ī mensurā et nūc
 et pond̄ disposuisti. n̄ oīa ite disposuisti.
 Magnū est paucaq̄ cōcessu excedē oīa
 que mentari possūt ut uideat̄ mensurā s̄
 mensurā. Excedē oīa q̄ nūc possūt ut u
 deat̄ nūc s̄ nūc. Excedē oīa q̄ appendi
 p̄nt ut uideat̄ pond̄ s̄ pond̄. Neḡ em̄
 mensurā et nūc et pond̄. ī lapidib̄ im̄ et
 lignis atq̄ h̄i molib̄ et q̄n̄st̄iq̄ cor̄lib̄
 ut ī t̄st̄ib̄ ul̄ celest̄ib̄ auadū et cogitū
 p̄t. Est etiā mensurā ad agendi ne s̄
 inuocabilis et imoderata p̄gressio. et ē
 nūc affectio in et uirtutū. q̄ abstulit̄
 deformitate. ad sapiē form̄ deaust̄ colligi
 et est pondus uoluntatis et amoris ubi
 appar̄ q̄n̄ q̄d̄p̄ ī appetendo fugiendo p̄
 ponendo p̄ponendo pond̄. Et her̄ auoz
 atq̄ menū et mensurā alia mensurā
 colibet̄. et nūc alio nūc for̄. et pond̄
 alio pond̄ rapit̄. Mensurā at s̄ mensurā
 est. au equat̄ q̄ de illa. n̄ aliud ip̄a est.
 Nūc s̄ nūc est quo for̄nt̄ oīa n̄ ip̄e for̄.
 Pond̄ s̄ pond̄ est q̄ referūt̄ ut q̄stant̄
 quoz quoz p̄u gaudū est n̄ aliud iā
 refer̄ ad aliud.

Noia mensurā et nūc et pond̄ q̄s̄q̄
 nō nisi uisibilit̄ nouit̄. seruilit̄ nouit̄. Im
 n̄scendat̄ itaq̄ om̄e q̄ ita nouit̄. aut si nō
 d̄u p̄t̄ nec ip̄is nouit̄. de q̄bus cogit̄
 nisi sordide nō p̄t̄. Tanto ē magis auq̄
 ista īst̄orib̄ aut s̄. quō ip̄e m̄ ē ī m̄fio
 ribus aut. Et si nō uol̄ aliq̄ ea uocabla
 q̄ ī reb̄ m̄fimo et abiectissim̄ d̄diat̄ t̄n̄
 ferre ad illa sublimia quib̄ īntuendis mē
 te seruare conat̄. nō ē uigend̄ ut faciat̄
 d̄u ei h̄ intelligat̄ q̄ intelligend̄ ē. non
 magno ope acat̄. ē quid uoret̄. Care
 op̄t̄ in aut̄ mōi s̄ilitudo est m̄fioz ad s̄rom
 nō ei al̄ ite h̄m̄c illuc ī tendit̄ et m̄it̄
 Jam uō si q̄st̄ d̄at̄ acat̄a ē mensurā et
 nūc et pond̄ ī quib̄ d̄u oīa disposuisti
 s̄pt̄a testat̄. si ī illis oīa disposuit̄. cad̄
 ip̄a n̄ disposuit̄. Si ī alijs quō q̄ oīa m̄
 ip̄is q̄n̄ ip̄am alijs. nō itaq̄ dubitandū ē
 illa ē ex̄ ea q̄ disposuit̄ sūt ī quib̄ oīa
 disposita sūt. An forte putabim̄. ita ē d̄m̄
 oīa ī mensurā et nūc et pond̄ disposuisti
 ut h̄ent̄ mensurā et nūc et pond̄. Oīa
 et si d̄iet̄ oīa corpora ī colorib̄ disposu
 ista nō h̄m̄c eēt̄ consequē ut ip̄a dei sapia
 p̄ qua s̄m̄ s̄t̄ oīa colores ī se p̄u s̄uisse m̄
 telliget̄ in quib̄ facit̄ cor̄. si uā accipit̄
 oīa cor̄ ī colorib̄ disposuisti. ac d̄iet̄ oīa
 cor̄ s̄t̄ disposuisti ut h̄ent̄ colores. Et si
 uō a acatore d̄o disposita ī colorib̄ cor̄.
 ita disposita ut colora essent̄ possit̄ ali
 intelligi nisi aliq̄ ī color̄. singl̄is cor̄p̄
 ḡn̄ibus distribuend̄ ī ip̄a disponēt̄
 sapia dei fuisse intelligat̄. et si color̄ ibi
 nō appellat̄. h̄ ē ei q̄ d̄xi d̄u res cognoscā
 nō esse de uocabulis laborandū.
Eatēam q̄ ita d̄m̄ esse oīa ī mensurā
 et nūc et pond̄ disposita. tamq̄
 d̄m̄ ess̄ ita disposita ut h̄ent̄ p̄p̄as. mesu
 ras et p̄p̄as nūc et p̄p̄as pond̄. q̄ in eis
 p̄ sua aut̄ q̄ ḡn̄is mutabilitate mutarent̄
 augmentis et dimm̄uand̄. multitudine
 et paucaute. leuitate et grauitate. s̄ dei
 disposita. h̄uq̄ s̄t̄ ita mutant̄. ita ip̄m
 dei consiliū in quo ista disponit̄. m̄bile
 d̄m̄ aut̄ent̄ ip̄e acat̄am demenciam.
Quom̄ q̄ h̄ ita disponēt̄ ut h̄ent̄ men
 suras et nūc et pond̄ sua ubi ea
 acat̄at̄ ip̄e disponēt̄. Neḡ em̄ ex̄ se
 ip̄m acat̄at̄ s̄t̄ acat̄im̄ oculis cor̄pa que

vag no du erant ai disponerent/ ut fierent n
mra seipm ista tenebat sic aio terminus
fantasias corporz que no presto st oculis. si oi
que videm/ ut ex eis q videm/ ymaginando
cogitam/. Quo q no ista tenebat ut ita dis
poneret. Quo nisi eo q solus p. **S**impm nos
mortes et piores quoz aias agguant cor
corruptibilia. et quoz sensu mltia cogitante
terrena depmit hinc qm q et si corda nu
dissima et mentes simplicissimas geremus
sncq angelis iam em/ equales. no utaq
nobis ita esset nota dms sba sic ipa sibi. in
m ista senarij nu pfoem. nec eor nos ipos
termin/ sic odis cor. nec m nos metipos grad
corporz phantasias et visibilia vngmes rez
p alio quoda longe differenti mo. Quis ei
se obiectent metis aspectu q cor/ dore qda
simulat ai senarij nu coposio ut ordi uel
pncp cogit/ m validior et ppotior desup
to no eis amur ma/ qa nu vim coniet/ p que
conuati fident/ st. id q dr vnu i nuus i nullas
pres diuidi posse. nulla at cor n i pres inila
biles diuidi. et facti/ celu et terra trisue q
f senarij nuim fabricata st q effia possent
senarij nuis no sine pal/ compleat/.

Gratias utaq acator semp agit ai/ hua/
a quo ita creatus e ut hoc possit videre
q auu nlla. nllaq bestiaz q m nobis ai
vident. et celu et terra et huana et mare
et arida et oia que i eis sur. **E**t obrem no
possim/ die ipoi senarij nuim esse pfm
qa seo dieb/ pferat deus oia opa sua. s ipoi
deu seo dieb/ pferasse opa sua qa senarij
nuis pferat est. ita ena si ista no cent. pfer
ille est. nisi at ille pferat est. ista s eu pferat

Tam vero q septu est **U**no fierent.
Lequeruisse deu i die septuo ab oib/
opib/ suis q feat. et ideo eude diem bndixisse
et satisfasse qa i ipso regeuit. ut quo possit/
qntu ab ipso fium/ aduati. mltia conemur
attinge. p/ de hoc carnales homi suspicoes
a nris mentib/ abigam/. Nup/ ei dia ul aed
fas e deu laborasse tepando ai ei q sup
spira st condidit qm dicebat fiant et fiebat.
Ita quippe nec homo laborat si ad faciendu
mox ut dixit fiat. **E**t ut ai huana verba
soms admirabilia ita pferant/ ut sermo
diutius fatiget. m ai m pauca st q pauca
legim/ i eo q septu est ai dixit deus. fiat lux
fiat firmam. ut usq i fine opm q seoro die

consumauit minime absurdi deliramen e
isti ut hois qnto magis ne du dei labore
putare. An forte quis dixit dno quidem
ut fierent q continuo fca st/ deu no laborasse
s forte cogitando qd fieri debuiss/. q velud
cum libanus rez pfoe regeuit. et eo mto
diem quo pmo fas e ablat ai intencoe
scat/. bndic/ et satisfic/ uoluit. **A**d sape
multu desupe e. **R**ez ei codenduz m factas
q factas i copabil atq ieffabil e ap/ deu.

Quid restat ut intelligam/ nisi forte
creatae tonali iqua et hoies aiuit
mseipo regem pluisse post ei/ pfoem
p donu spue sa. p que diffundit/ caritas
i cordib/ nris ut illic fecim/ appetitu desidij
ai quo puenim/ regeim/. i n/ amplius
requim/. **S**ic ei rre dr deus face qij ipoi
i nobis opante fecim/ ita recte de/ dr face
qij ipoi i nob opante fecim/. ita rre de/ dr
regeim/ ai ei/ munie regeim/. **H**oc quide
recte intelligi/ qa et vni e et no magna
intencoe mdiget ut videm/ ita dia regeim/
deu ai nos regeim/ fiat sic dr cognoscere
ai effiat ut cognoscim/. **N**eq/ ei de/ spalic/
cognoscat quod antea no nouit et m diar
ad abritia. **H**uc cognoui qm times deum.
ubi quod aliud accipim/ n nris feci ut cogno
sceret/. **H**is locutione modis ai ei q no acci
dit deo tanq/ illi accidant loqim/. eu face
agnoscat ut nob accidat ea du mouat q lau
dabilia st. **E**t hoc qntu septuaz usue admit
tit neq/ ei nos reme aliquid tle de deo die
debent/ q i septuaz ei/ no legim/. **E**t hoc
locutione modo arbitror dan illud ab aplo.
Nolite contristare spm san dei iq/ signan
estis i die redeprouis. **N**eq/ ei ipa sps sa
q e qij e ipa sula contristat/ p. ai hois
etna atq iomubile bntudine. magis q
sit ipa etna et iomubile bntudine. **S**i quia
ita m fact/ hinc ut eos impleat aiante qua
nac e ut hoies ex tpe gaudeat pfm fidelu
et bonis opibus. et ideo nac e etna osten
lapsu ul pns coy de quoz fide ac pteite
gaudebant q tristitia laudabilis e qa vnt
ex dilcoe qua sps sa mfundit. et ipoi ipoi
deus dr contristat/ ab hys qui sic agut ut
coy fas contristat/ sa. no ob aliud n qa
spm san sint. quo dono m boni st ut eos
mali mshitet. **H**ij maxie quos bonos fu
isse su nouit su crediderit. **Q**ue pfecto

tristitia non solum non culpanda vni eam pri-
 pue laudanda atq; pdicanda est h' qne locu-
 tione rursus idem aplos mirabilis vsus e' v' aut
 Nunc at cognoscentes deu' imo cogniti esse
 ab eo. Neq; e' tunc eos cognouit de' pogni-
 tos v' ante constitutoz mundi. Et qia it' ipi
 eu' illi' mune no' suo mto ul' facultate cog-
 nouant. maluit no' pue loq; ut tunc ab illo
 cogntos dicer' ai eis cogntend' se p'stat. et
 verbu' corrigere q' hoc m' ite dicit q' p'pe
 dixerunt q' sine ut hoc sibi arrogauer' se potu-
 ille q' eis posse ille donauit.

Hic ergo mltis i eo q' positi e' reieusse
 deu' ab oibus opibus suis q' fecit bona
 vult. qia ipse nos facit regeste ai ho' opa
 fecim' quibusda' forte sufferit. Et nos hui'
 sine scripturaz' considerare suscepit vige-
 mur que quo na' modo et ipse regeste ponit
 sp'us rege sua nob' immutata spate admo-
 nuir' ipse regem nram futam. Et e' ipse
 fecit celu' et terra' et ea q' i eis st' et oia seoto
 die consumauit. nec i eis dia' p' ad nos creasse
 illo donante ut crearet' et adeo dm' esse con-
 sumauit. Deu' in die seoto opa sua q' fecit.
 qia ut a nobis consumarent' ipse p'stat. ita
 et q' dm' est. regeuit i die sepio ab oib'
 opibus suis q' fecit. no' itaq; nram reque
 qua' concedente ipso adpari sum' p' ipius
 p'mittit intellige debem' qia i sepio die re-
 queuit consumatis opib' ut p'us oia que
 sp'ita st' fia' monstrauerit. et demde si opy
 e' ena' ad significasse dicitur. Ecce ipse
 de' sic deus post opa sua bona regeuit. ita
 et nos nram bona regeuit. Et ob hoc ena'
 ite flagitat' ut quead' disputati e' de opib'
 de' q' ipius esse satis apparet ita de reque
 de' satis dissemu' q' p' ipius demonstrat.
 Qua' p' uisitia ite copellim' indignare
 si ualeam' atq; loqui quo v'q; possit ee
 vni. et q' h' sp'itu e' in sepio die regeuisse
 deu' ab oibus opibus suis q' fecit. et q' i eo
 d' ipse p' que fia' st' oia. p' me' usq; nunc
 opat' et ego opor. Et e' h' respondit q'
 p' regem dei sp'itue hui' ciuite antiquy
 comendati sabbm ab eo no' obisuai que

Quia quid pbabili p' **Abm?**
 obsumidi sabbati iudicis fuisse p'cept'
 i vmbra sua q' sp'itale regem figuraret
 qua' deus exemplo hui' gens sue fidelibus
 bona opa facientib' ut i' una significare

pollucbar. Cuius quietis et ipse dicit ihesus
 qui no' n' qn uoluit passus est ena' sepulcra
 sua mistiu' cofiruit. Ipse quippe die sabbu'
 requieuit i sepulchro eud' totu' die hui'
 sic nulla vacacione. postea q' v' die i pa-
 nstene qm' dnt sextam sabbu' consumauit
 oia opa sua ai de illo q' sp'ita st' i ipso ite
 p'ablo coplerent. Na' et hoc v'bo vsus e'
 qn' ait consumatu' est. et mclmato capite
 reddidit sp'm. Quod q' m' si deus istu'
 diem quo emt x'p' i sepulchro genuit.
 volens ena' hoc modo p'nu'ciare ab opib'
 suis i vno die regeuit demceps opatur'
 ordme filioz' ut et illud vni dicit. pater
 meus usq; nunc operatur.

Potest ena' mclligi deu' regeuisse
 a condendis gmb' creatis qia vlt' iam
 no' condidit aliq' gna noua. demceps at
 usq; nunc et vltia opai eoyde' geney ad-
 m'itroz' q' tunc m'ituta st' no' ut ipso salte
 die sepio. poten' ei' a'celi et terre omiq;
 rez' q's condidat gubnacoe cessar'z. alioq;
 continuo delabent'. creatoris namq; poten'
 et oipotentis atq; dina tenetis portus
 musa subsistendi e' o' ciuitate. Que v'ntus
 ab eis q' creata st' regendie si aln' cessaret
 simul et illoz' cessaret sp'es. ois n' condet.
 Neq; e' sic struatur adu' ai fabricauit
 q's abscedit atq; illo cessante atq; abste-
 dente stat op' ei' ita mud' ut ictu ocli stare
 potit si ei' de' regimie sui subterit. p'mde
 et q' dnt ait. pater meus usq; nunc opat'
 continuaoz' qnd' op' eius q' comu'sam
 nentum. cotinet atq; adm'itrat ondi.

Ali' em' possit mclligi si dicit. et ne opat'
 vbi no' est nate ut op'is continuaoz' atq; p'e'
 Ali' at' cogit mclligi ai ait. Usq; nunc.
 ex illo f. quo ciuita' ai condet opatus est.
 et q' sp'itu e' de sapia eius. p'tingit a fie'.
 usq; ad fine' fortit' et disponit oia suauit
 de qua ite sp'itu e' q' mot' ei' agilioz'
 celerioz' sic motib' oib'. satis apparet
 ite mtuentib' huc ipm' icopabile et in-
 effabilem. et si possit mclligi stabilem
 motu' suu' rebus ea p'bere suauit' dispo-
 nendis. quo v'q; substanto si ab hac
 opare cessauit ead' continuo pituntis. Et
 illud q' ait aplos ai deu' attemensibus
 pdicauer'. i illo v'vni' morrem' et sum'.
 liquide' cogitatu' qntu' huana more valet

aduuat hanc smaz qua redm' er dicit
 deu in hys q' creauit in desment' opari.
 Neq' ei tamq' s'ba eius sic i' illo sumus
 q'ad' d'm est q' h'cat v'm in semet'po. Et
 v'ng' ai aliud sum' q' ipe no ob aliud in
 illo sum' n' q'a u' opat' et hoc e' opus eius
 quo cotinet oia et quo ei' sapia p'tendit
 a fine usq' ad fine fortit et disponit oia
 suauit p' qua' dispoem i' illo v'm' mouem'
 et sum'. En colligit q' si hoc opus suu' reb'
 subtraxerit n' v'uem' n' mouebim' n' erm'
 Claret igit' n' v'no quod die cessasse deu'
 ab ope regendi q' creauit ne mot' suos
 nales quib' agunt' atq' vegetant' ut oia
 ne' sit. et i' eo q' st' p' suo q' que manent
 illico amarent et esse aliqd' ois desment'
 si eis subtraheret' mot' ille sapie dei quo
 disponit oia suauit. Quia p' sic accipim'
 deu' regesse ab oibus opibus suis q' feat
 ut iam noua nam' v'la' nullam v'nder. no
 v'ni ea q' condidat' cotinere et gubnae pos'
 sit. Unde et illud v'm est q' i' sep' die reg'
 euit deus. et illud q' v'sus n' opat'.

Ad opa quod ei' vident' bona quere
 no' eius p' bona opa nra videbim'
 Ob qua' signida mandauit h'eb' p'lo v'ni
 diem obf'uand'u q' m' annalir' agebant
 ut eo die salute nram d'm videntes opai
 t'marent. At sic eis de ope p'is restisse
 responderet. ai quo et ipe opaba' casit no
 sol'u' v'ntate v'niuse adm'ist'raoz s' etiam
 ipam' nram salute. Tam vero t'pe gre' reue
 late obseruato illa sabbi q' v'ni diei v'ntate
 figurabat' ablati est ab obf'uatoe fidelu'.
 In ea quippe gra' p'petuu' sabbi nra obf'uat
 qui spe fut'e quietis opat' q'q' b' opatur
 n' i' ipis bonis opibus suis q' h'ns bonu' q' no
 accipit gl'at'. Tam e' tamq' die sabbi hoc est
 d'nce cessatoe i' sepulchra suscipies atq'
 intelliges baptisim' saam' q'efat' ap'st'me
 opibus suis ut ia' i' nouitate ambulat' deu'
 i' se opai cognoscat qui simul et opat' et qe
 fat' et v'ntate p'bene cogrua gubnatom
 et ap' se h'ns et na' i' tranquillitatem.

Demq' ipe n' ai' creauit defessus n' ai
 creauit refectus e'. s' nos voluit per
 septim' sua ad quietis exhortu' desideriu'

mitimand' nobis eu' diem se satisfasse. in
 quo quiescat ab oibus opibus suis. Nam
 nusq' om' sex diez quib' creata' sut oia
 legit' ad satisfasse. n' ante ipos sex dies
 vbi scriptu' est. In p'ncipio feat' de' celum et
 terra. additu' est et s'f'ia. Et diem istu'
 i' quo regerit ab oibus opibus suis que
 feat' voluit satisfare atq' et ap' ipm' q' n'
 i' ope suo laborat' plus quies q' opatio
 valeat. h' quid i' h'ois' eu'ageliu' nobis
 intimar' nisi saluator n'r. meliore prem
 diat marie q' sedens ad pedes ei' req'esse
 bat i' verbo eius q' marthe quus p' obse
 quiu' quo ei' i' m'ist'abat' et m'lt'a occupare
 et licet bonu' opus opantis.

Utru' h' m' do quo sic ut intelligatur
 diffiale d'm est etia' si cogitatu' aliq'n
 nilu' attingi p't. cur deus satisfauit diem
 quietis sui q' ullm' satisfauit opis sui. nec
 ipm' sextu' quo et h'orem feat' et t'ia' per
 feat' et p'mu' ipm' req'esse dei qualem
 sit au' h'uan' m'ns anes asse' p't. Et
 m' n' est h' ois ista scriptum' no' poneret.
 diem sane q' senao h' duo i' dubitatu'
 ploq'ns n' deu' p' labore desideratu' ne ne
 gotij sui fine t'pali quada' rege delectatu'
 n' has line' aucte t'ia' m'ito p'minentes
 frustra floq' dixisse q' deus ab oib' opib'
 suis q' feat' i' sept'no die regerit. o'p' m'
 eunde' diem satisfauit. Nimir' q' q'a mau'
 est et m'firmitas aie ita suis opib' delat'
 ut pot' i' ipis q' i' se req'essat ab eis ai
 pauldubio melius aliqd' i' illa sit quo ea
 fia' st' q' ea q' fia' m'firmat' deus nobis p'
 hanc scriptam' qua' dr' regerit ab oib'
 opibus suis q' feat' i' illo ope suo sic delat'
 q' faciendi eius egit' ul' mor' fuit' nisi
 feass' ul' bonior ai' feass'. Quia e' ex illo
 ita e' q'q' ex illo est ut ei' debeat q' e' ipe
 at' n'li q' ex ip'o est. debeat q' b'is e' se reb'
 q' feat' diligend' p'posuit no' satisfas' de
 quo ea facienda m'f'ocuit n' illu' q' ea
 p'feat' ne illis ul' faciendis ul' factis auctu'
 et gaudiu' videret'. s' e' quo ab ipis i' se
 ip'o regerit. Et ipe quid' nuq' ista requie
 caruit. s' nobis ea p' diem septim' ondit'
 h'nc etia' satisfas' no' p'p'ri' req'em sua'
 n' a p'f'is ai' ad ea' mitimand' no' deputat'

diem qui p[ro]m[iss]o[rum] re[sp]o[nd]e[re] o[mn]i[um] sequebat[ur]. Nam
 qui semp[er] e[st] qu[er]e[n]s. tunc nob[is] requie[m] cu[m] se
 requieuisse monstravit:
Illud quoq[ue] attendend[um] est q[uo]d de[us] requiem
 qua de seip[s]o b[e]n[e]d[i]c[t]o est nob[is] insinuari optebat
 ut intelligam[us] qu[od] dicit[ur] etia[m] requie[m] in
 nob[is] q[uo]d no[n] d[icitu]r n[on] in se reque[m] p[ro]st[itu]it et nob[is].
 Requies igit[ur] de[us] re[m] intelligentib[us] etia[m] e[st]
 qua qua nulli[us] indiget bono. Et ideo att[en]dit
 et nob[is] in illo e[st] q[uo]d et nos b[e]n[e]ficiam[ur] bono q[uo]d
 ip[s]e e[st] no[n] ip[s]e bono q[uo]d nos sum[us]. Na[m] et nos
 aliq[ui]d bonu[m] ab illo sum[us] qui fecit o[mn]ia bona
 valde in quib[us] fecit et nos. Porro alia res
 bona p[ro]ter ip[s]u[m] nulla est q[uo]d ip[s]e no[n] fecit. Ac
 p[ro]ter nullo p[ro] se alio bono eget q[uo]d bono q[uo]d
 fecit no[n] eget. h[ic] e[st] eius requies ab o[mn]ib[us] opib[us]
 suis que fecit. Quib[us] at b[e]n[e]d[i]c[t]o laudabiliter
 no[n] eget si nulla fecisset. Na[m] etia[m] sic dicit possit
 illis egens bono no[n] a se ip[s]o reque[m] d[e]d[er]e
 vni o[mn]i nulla faciend[um]. S[ed] bona facit si no[n]
 possit nulla esse p[oss]e. Si at possit n[on] facit ma
 gna e[st] iudicia. Na[m] q[uo]d e[st] o[mn]ip[ot]e[n]s et bon[us]
 o[mn]ia valde bona fecit. Quia v[er]o seip[s]o bono p[ro]
 fect[us] bon[us] e[st] a nob[is] q[uo]d fecit i[n] seip[s]o reque[m] d[e]d[er]e. ea
 f[er]e requie[m] a qua nu[m]q[uam] recessit. S[ed] si dicit[ur]
 reque[m] d[e]d[er]e a faciendis. n[on] a d[icitu]r q[uo]d no[n] fecisset
 intelliget. Nisi at d[icitu]r reque[m] d[e]d[er]e a facie no[n]
 eis ege[n]t q[uo]d fecit min[us] comendaret.
Quo itaq[ue] die h[ic] comedat optuiss[im]e n[on] v[er]o
 intelligit q[uo]d h[ic] senarij nu[m]q[uam] p[ro]m[iss]o de q[uo]
 sup[er] locuti sum[us] p[ro]m[iss]o creature congruenter
 adhibita recollit. Si em[en]d[um] senario nu[m]q[uam] p[ro]f[er]a
 enda fuerit creatura sicut p[ro]f[er]a est. eaq[ue] requie[m]
 dei erit nob[is] comendanda q[uo]d demonstrat
 n[on] p[ro]f[er]a b[e]n[e]ficiat creature pauldubio dicit
 erit i[n] hac comedat[ur] sufficiend[um] qui seq[ue]nt[ur]
 p[ro]m[iss]o. quo erigem[us] ad hanc reque[m] d[e]d[er]e
 tendat ut et nos ab opib[us] n[ost]ris reque[m] d[e]d[er]e
 i[n] nob[is] sic ip[s]e reque[m] d[e]d[er]e i[n] se ab opib[us] suis
 In q[ui]da[m] quippe i[n]comutabili bono q[ui]este debet
 q[uo]d ille nob[is] e[st] qui nos fecit. h[ic] erit summa
 m[er]it[us] s[er]u[us] et p[ro] pia requies n[ost]ra. ut
 sic ip[s]e reque[m] d[e]d[er]e ab o[mn]ib[us] opib[us] suis q[uo]d no[n] ei
 opa sua s[ed] ip[s]e sibi bonu[m] e[st] q[uo]d b[e]n[e]d[i]c[t]o e[st] ita et
 nos ab o[mn]ib[us] opib[us] no[n] t[ame]n n[ost]ris o[mn]i[um] ead[em] ip[s]e
 no[n] nisi i[n] illo reque[m] d[e]d[er]e nos esse p[ro]f[er]a. id[em]
 desiderem[us] post bona opa n[ost]ra q[uo]d i[n] nob[is]
 agnoscam[us] illius p[ro]p[ri]e et q[uo]d n[ost]ra. ut etiam

sic post bona opa n[ost]ra sua ip[s]e reque[m] d[e]d[er]e i[n]
 nob[is]. cu[m] post bona opa q[uo]d ab illo iustificati
 fecim[us] in se nob[is] requie[m] p[ro]st[itu]it. Magnu[m]
 e[st] em[en]d[um] nob[is] ab illo exatasse. s[ed] mag[is] erit i[n]
 illo reque[m] d[e]d[er]e. Sic ip[s]e no[n] ideo b[e]n[e]d[i]c[t]o e[st]
 q[uo]d h[ic] fecit. s[ed] quia etia[m] factis no[n] egens i[n] se
 potius q[uo]d i[n] ip[s]is reque[m] d[e]d[er]e. Vn[de] no[n] op[er]is s[ed] q[ui]e[n]s
 diem s[er]u[us] facit. q[uo]d no[n] h[ic] faciend[um] s[ed] eis que
 fecit no[n] egend[um]. s[ed] bonu[m] i[n]timavit. Quid
 q[uo]d tam h[um]ile et facile affatu et q[uo]d tam
 sublime atq[ue] arduu[m] cogitatu[m] q[uo]d de[us] reque[m] d[e]d[er]e
 ab o[mn]ib[us] opib[us] suis que fecit
At ubi reque[m] d[e]d[er]e nisi i[n] seip[s]o q[uo]d bonus
 no[n] n[on] a seip[s]o. q[uo]d n[on] semp[er] i[n] dieb[us] at
 quib[us] reque[m] d[e]d[er]e condidit consumat[ur] narrat[ur]
 et ab eis quere[n]s dei ordo distinguit[ur]. Q[uo]d
 nisi i[n] seip[s]o die qui ead[em] seq[ue]nt[ur] p[ro]m[iss]o. Ap[er]tas
 em[en]d[um] reque[m] d[e]d[er]e qui n[on] p[ro]f[er]a eget q[uo]d b[e]n[e]ficiat
 esse possit. Et q[uo]d apud illu[m] quide[m] q[ui]e[n]s ei[us]
 nec mane n[on] vesp[er]a est. q[uo]d n[on] ap[er]tas v[er]o
 n[on] claudit[ur] sine. p[ro]f[er]a at opib[us] mane h[ic]
 et vesp[er]a no[n] h[ic]. p[ro]f[er]a q[ui]e[n]s v[er]o h[ic] p[ro]f[er]a
 mutua sue co[n]versatio[n]is ad quere[n]s creatoris
 sui. s[ed] illa no[n] h[ic] sine q[uo]d timu[m] p[ro]f[er]a sue
 sic ea q[uo]d f[er]a s[er]u[us]. Et p[ro]f[er]a reque[m] d[e]d[er]e dei. no[n] ip[s]e deo
 s[ed] reque[m] d[e]d[er]e ab eo condidit p[ro]f[er]a m[er]ito ut
 i[n] illo m[er]ito reque[m] d[e]d[er]e q[uo]d ab illo p[ro]f[er]a. et
 i[n] eo h[ic] mane. in suo em[en]d[um] q[ui]e[n]s t[ame]n vesp[er]a
 terminatu[m] est. s[ed] in deo vesp[er]a i[n] h[ic] no[n]
 p[ro]f[er]a. quia no[n] erit aliq[ui]d illa p[ro]f[er]a p[ro]f[er]a
Illis q[ui] diebus quib[us] o[mn]i[um] i[n]clat[ur] vesp[er]a
 timu[m] condite create mane. at i[n] mutuum
 condende alia[m] accipiebat. Ac p[ro]f[er]a q[ui]e[n]s
 diei vesp[er]a tim[us] est condite v[er]o die creature.
 Mane at q[uo]d post vesp[er]a ip[s]am f[er]a est
 uacu[m] est condende v[er]o die create. Quia co
 dita t[ame]n eius tim[us] f[er]a e[st] vesp[er]a. Et q[uo]d
 n[on] aliud condende restat. ut p[ro]f[er]a vesp[er]a
 p[er]a mane f[er]a e[st] ut no[n] e[st] uacu[m] condende
 alia[m] create. s[ed] uacu[m] quere[n]s vni[us]e t[ame]n
 i[n] reque[m] d[e]d[er]e. Neq[ue] ei[us] celu[m] et terra et o[mn]ia
 q[uo]d i[n] eis s[er]u[us] vni[us]a. s[ed] sp[irit]ualis vni[us]e q[ui]e[n]s
 i[n] seip[s]a man[et]. s[ed] vni[us]a i[n] illo de[us] q[uo]d d[icitu]r est
 i[n] illo ei[us] vni[us]a mouem[us] et sum[us]. q[uo]d et si
 vna q[ui]e[n]s p[ro]f[er]a p[ro]f[er]a e[st] i[n] toto tu[m] e[st] p[ro]f[er]a ip[s]e. in
 totu[m] no[n] est n[on] i[n] illo aq[ui]e[n]s totu[m] est. Et ideo no[n]
 absurde melli. v[er]o die vesp[er]a post eius

vesperam fcm esse mane. no quo significet
manu condende alius creatur sic manes.
s quo significat uau manedi et qesendi
totus q conditū ē i illius qere q condidit.
Que quies dei n' manū hz n' tm. dicit
at hz uau. s no hz tmnu. et io. vii. dies
ide creatur cepit a mane. s nullo respe riat.
Nam si i retis dieb' mane et vesperam
illū tepoz vices significet qha n' p h'
cotidiana spacia pagūt. no video quid
p'hibuit. et septimū diem et vespa. noatp
eiusde mane occludi. ut sili dicit. et futū
ē vespa. et fcm ē mane dies vii. qn quid
et ipe vnus ē dies. q omē. vii. st. qz repe
tione menses et am et sila pagūt. ut mae
q ponet. post vesperam septim. hoc est
uau octauū diei. de quo iā demceps silend
fuit. qā idem pm' ē ad que redit. a quo
rurs' obdormadis series ordmat. vnde
pbabilus ē istor quid vii. dies illoz noib'
et nio alios atq alios sibi met succedetes
currendo q'alia page spacia. illos autē
pmos sex dies teopta nobis atq iustitia
spe i ipis rez conditōib' explicatis. In
quib' et vespa et mane sic ipa lux et
tenebre. i. dies et nox no ēi viciassitudiez
pbuerit qua pbent ista p solis motus.
Et certe de illis tribus fuerit cogim' q an
condita luaria comēnta atq nuati st.
At per hoc qualisqz i eis vespa et
mane fuit nullo m mo opmādu
est eo mane q post sexti diei vespa fcm
uau accepisse requie d'ne t'pale aliquod
bonū illi emāta et i comutabilitate accidisse
vanitate remāta suspicem. s illam quide
requie dei quo m se ipo reqesat. qz bono
do' ē q ipe sibi ē. n' manū eid' ipi hie nec
terminū. Consuare at' creatē hie uauon
eandē reqem dei qm rei auqz p'fno no m
i vniūsd au' ps ē q i eo aquo ē i q' et ipm
vniūsu ē p sui gms modulo stabilit' ut qe
sant. i. ut su momenta ordme teneat. At p hoc
ipā vniūsuas creatur q sex dieb' consuata
est. aliud hz i sua nā aliud i ordme q i deo
est no sic de. s m ita ut ei quies ipe stabili
tatis no sit n' illius qere qui n' p se appe
nt quo adeptū reqesat. Et ideo dū ipe manz

m se q'p eo ipo ē retonquet ad se ut ois
creatur m se hēat nē sue tmnu q' no sit
q ipe ē. i illo at' qetis locū quo fuerit et ipa
est. Sāo q no ipe dixim locū nā ipe dr
i spacio q corpib' occupā. s qā et ipa
corpa no manēt i loco n' quo suis pōdis
tāq' appetitū pueiūt ut eo cōpto reqesat
ideo no iagruent a corlib' ad spūalia vbi
trāfert. ut dicitur loc. m res ipa plimū dicit.
Nuā q' creatē i quiete creatur illo mae
signatū arbitror q fcm ē p' vesperam sexti
diei hō ē possi. i illo n' p'fā reqesat p' mde
sexto die cōsumans oib' fāq' vespa fcm
ē et mane q' i ipe cōsuata creatur i illo
at' fā est reqesat q' mae d' m' et ipe ipo
reqesatē. n' et ipa reqesat i uer. tanto
stabilus atq firm' qnto ipa illi no ille egur
ad quiete sua. s qm q' ipa erit vniūsa
creata quibuslib' mūtib' no vnaq' n' erit.
Ideo tāta vniūsa i creatore suo sēp manebit
at p hoc post illud mane nlla demceps ves
pera fuit. h' dixim' ut intelligat' cur. vii.
dies i quo reqeuit deus ab oib' opib' suis
mane hūit p' vespa sexti vespa vō no hūit
Et aliud q' de hac re magis ipe meli' p
possit q' existimo intelligi. s aliquēto
difficili' explicari. ut no tāture s' etiā sibi
reqes dei septimū diei mane hūit s' vespa
i uau s' tmno. Et at' ita dicit' reqeuit deus
i die septio. n' adderet' ab oib' opib' suis
que fecit frustra hūi quietis uau querem'.
No ēi mapit deus reqesatē au' reqesatē i uau
s' tmno sempiterna ē. s qm ab oib' opibus
suis q' fecit eis no egendo reqeuit. intelligit'
reqesatē quid' dei no cepta n' tmnata. reqesat
at' eius ab oib' suis q' fecit eo cepta ē
eo quo illa p'fecit. i req' em opibus suis no
egendo reqeuit' p'uat' essent quib' n' p'fno
epulsi. Et qā eis ois nūq' egebit. nec ista
dūcūdo qua no eis eger tāq' p'ficiend' p'ficer'
Ideo sēp' diei nulla vesperam atessit.
Ed plame q' p' dignaq' cōsidādo
monet quo intelligi m se ipo deus re
quieuisse ab oib' opibus suis q' fecit. au
spūū sit. et reqeuit deus i die vii. hō ēi d' m
ē i se ipo s' i die septio. Quid' ē q' dies septi'
vry creatur ē aliq' an teporis tmno
spacū. s' etiā ipis spacū tāte t'pali est
cōstitū. at p' h' et ipm septimū diei si ipa
ē que creatur n' omi temporum creator.

Sed illi sex dies in quibus ut magis creantur
 creati sunt sicut scripturae sicut sermo indicat.
Quo in hiis diebus vii. quorum species nota
 nobis est quod re quid ipsa preterit. si aliis sicut
 dicitur nova sua quod modo tradit ut illi
 vii. dies nunciat novum eorum primum quod creati sunt
 septimum autem diem qui nomine sabbati nuncupatur
 quod deus creavit non videtur. In ipso quippe
 die non fecit ad. imo ab eis quod vii. diebus
 fecit in eis vii. requirit. Quod si requirit
 in die qua non creavit. aut quod in post vii.
 dies continuo creavit in die vii. consummavit
 sua quod creavit non ad vii. die creavit. si in eo
 potius ab omnibus quod creavit requirit. In
 unum tamen diem creavit deus ut ei repente
 multi quod dicitur dies preterit atque insaureret
 nec opus erat ut septimum diem crearet quod
 requirit. quia illi quod creavit vii. repetitio
 hinc vix faceret. Luce quippe de qua
 scriptum est. Et dixit deus fiat lux et facta
 est lux discessit a tenebris sicut vocatur die
 et tenebre vocantur nocte. Tunc itaque de die
 fecit tunc repetitio scripta appellatur per die
 deinde tertium et usque ad sextum quo consummavit
 deus opera sua. atque modo illius diei primum
 creati vii. repetitio septimum diei nomen
 accepit in quo requirit deus. Ac per hanc nulla
 creatura est vii. dies ubi eadem ipsa septies
 rediens quod condita est quod vocatur deus lucem
 diem. et tenebras vocavit noctem.

Respondeo quod ad eam quomodo relabamur de qua
 primo hanc exisse videbatur. ut idem
 querimus quomodo tunc potuit lux ad exhi
 benda diuturna nocturnaque via sustineret
 non solum tunc celi luminaria. si tunc ipsum ce
 lum quod firmamentum appellatum est firmum esset.
 tunc demum ulla species terre vel maris quod
 creatum lucis admittet. sequente nocte unde
 illa insuet. Cuius hominis difficultate con
 pulsi an si sumus discrepantiam nunciamus
 ad hanc timare firmam. ut dicitur illa luce
 quod primum facta est confortem esse creature
 spiritualis. nocte vero adhuc foridam iteli
 quod episcopus rex matie quod fuerat instituta in
 principio creavit deus celum et terram tunc
 verbo faceret diem in quo requirit. Sed ut diei
 septimum considerande comomni. facilius
 ut nos ignorare faceremur quod remota est
 a sensibilibus nris quo nam modo lux illa que dicitur

appellata est. ut creatum suo vel contrito et
 emissionem si virtus est vices diurnas nocturnas
 quod pegerit. ut si spiritualis est. condendis creatis
 omnibus presentia sit. suamque ipsa presentia diem.
 nocte vero absentia respam tunc absentia
 mane tunc presentie fecit. quod ut re apta
 contra diem scripturae verba conent dicendo
 Aliud esse diem septimum quod illius diei que
 fecit deus septima repetitio. Alioquin aut
 non creavit deus septimum diem. aut aliud
 creavit post illos sex dies. in ipso die sep
 timo firmum erit quod scriptum est in vii. die
 consummasse omnia opera sua et in vii. die reque
 rasse ab omnibus operibus suis. Sed vix quod firmum
 esse non potest ut presentia lucis ipsius qua diem
 fecit deus per omnia opera eius repetita sit quod
 dies notatus est. et in ipso vii. in quo requirit
 ab omnibus operibus suis.

Sed quomodo lux ceteris tunc fieret celum
 quod firmamentum vocatur in qua etiam luminaria
 facta sunt. quod creatum vel quod processu et recessu vices
 diei et noctis exhibere potuit non tunc
 istam quomodo relinquit non debent in aliqua
 natura placere sine. ut si lux illa quod primum
 creata est non virtus sed spiritualis est sic per tenebras
 facta est ubi nulli a sua quadam infirmitate
 ad creatoris causa atque forma. ita per respam
 fiat mane. tunc post cognoscit sue ipse ne
 quod non est quod deus restit se ad laudanda luce
 quod ipse deus est tunc contemplatione facta. Et quia
 tunc creata quod infra ipsam facta in cognoscit
 eius non fuerit. per ea nimirum idem dies ubique
 repetitio ut eius repetitio fiant tot dies
 quomodo distinguitur rex quia creatura primum
 senary nunc nanda. Et respam primum diei
 sit etiam sua cognoscit non se esse quod deus est
 mane aut post respam hanc quo concludit
 dies non et meliorat sicut conuersio sic eius
 quod id quod creatum est. ad laudem referat creatoris
 et papiat de verbo dei cognoscit creature.
 quod post ipsam facta est firmum quod in ei cognoscit
 fit primum tunc dicitur et sic est firmum. deinde in natura
 ipsi firmum quod condit tunc addit. in postea
 etiam sic dicitur. et sic est firmum. et fecit deus firmamentum.
 deinde sic respam illius lucis tunc ipsum firmum
 tunc non in verbo dei sit an. sed in ipsa eius natura

cognoscat. **Q**ue cognoscat qm̄ m̄or ē ire
vespe noie signat. **P**ostq̄ sic mane quo
concludit s̄c̄i dies et manit̄ tertia in quo
vidi mane consilio ē lucis huius diei huius
ad laudandū deū q̄ opatus sit firmenā
et p̄cipiendū de verbo eius cognoscat̄ ite
que condenda ē post firmenā. **I**t̄ p̄ hoc aū
dicit deus. congreget̄ aqua q̄ est sub celo in
collocam̄ unā et appareat arida. cognoscat
hoc illa lux i verbo dei quo id d̄r. et iō seq̄t̄
Et sic firm̄ ē. hoc ē i eius cognoscat̄ eo v̄bo
dei. **D**em̄de aū addit̄. et congregam̄ ē aq̄. ut
aū iā d̄m̄ ess̄ et sic firm̄ ē. ip̄a creatura i suo
ḡne sit. **Q**ue it̄ aū i suo ḡne firm̄ cognoscat̄
ab ea luce q̄ ten̄ i verbo dei faciendā cog
noscat. sic t̄r̄o vespa. **E**t m̄de hoc modo
ret̄a usq̄ ad mane post vespā sexti diei.
Multū quippe m̄est. m̄t̄ cognoscat̄ rei aū
q̄ i verbo dei et cognoscat̄ eius i n̄a ē ut
illud m̄to ad diem p̄t̄inat̄ hoc ad vespā
In copac̄e ei lucis illi q̄ i verbo dei sp̄iat̄
sic cognoscat̄ q̄ creaturā q̄ i se ip̄a nouim̄.
nō im̄to nov̄ dia p̄t̄. **Q**ue t̄r̄o t̄m̄ differt
ab errore ul̄ ignorantia eoz̄. q̄ n̄ it̄m̄ ip̄az̄
sunt ut i eius copac̄e nō incongrue dicit̄
dies. sic ip̄a v̄ta fidelū q̄ i hac carne atq̄
i hoc s̄c̄o d̄r̄ i copac̄e v̄te infidelis atq̄
ip̄e nō v̄t̄abil̄ lux et dies appellā. **D**icit̄
ap̄to. **F**uistis ē al̄n̄ tenebre n̄c̄ at lux in
d̄no. et i. **A**biam̄ opa t̄b̄iaz̄ et induam̄
nos arma lucis. sic ut in die honeste abu
lem̄. **Q**ui t̄m̄ dies n̄ t̄r̄o i copac̄e illi
diei quo equales angelis f̄i videb̄i deum
sicut ē ip̄e quoq̄ nov̄ eēt nō h̄ p̄p̄ie lucina
indigem̄. **V**nde ap̄to petrus d̄. **I**tem̄ t̄r̄o
p̄p̄iū sermone. aū b̄n̄ facietis it̄ndetes.
sic lucerne i obscur̄ loco. d̄m̄ dies luceat
et lucifer oriat̄ i cordibus n̄r̄is. **Q**uia p̄t̄
aū s̄c̄i angeli quib̄ p̄ t̄r̄nem̄ coeq̄bim̄. si
uia q̄ nob̄ v̄p̄t̄ f̄as ē usq̄ in fine tenuim̄
semp̄ videant̄ facie dei verboq̄ ei v̄m̄geito
filio sic p̄r̄ equalis ē. p̄fruant̄ i q̄b̄ p̄ma
om̄i creat̄a ē sapia. pauldubio v̄m̄uersa
creaturā i qua ip̄i s̄c̄i p̄ncipal̄ condita. in
ip̄o verbo dei p̄us nouim̄. i quo s̄c̄i eam̄
om̄ q̄ sp̄al̄ f̄a s̄c̄i. ac dem̄de i ip̄a creat̄a
q̄ sic nouim̄. tamq̄ m̄f̄a despicietes eamq̄

referentes ad illius laudem i cuius incomibili
vitate vob̄s f̄m̄ q̄e f̄a ē p̄ncipal̄ viderit
Ibi q̄ tamq̄ p̄ diem v̄m̄ et v̄ardissima
vitas eoz̄ eiusde v̄tatis p̄t̄icipac̄e dies
ē p̄m̄t̄ arat̄. h̄c at tamq̄ p̄ vesperam.
Et v̄m̄uo sic mane q̄ i oib̄ sex diebus
aiadūti p̄t̄. q̄ nō remanet angelia s̄c̄i
i eo q̄ aratū est. q̄n̄ hoc v̄m̄uo referit ad
eius laudem atq̄ claritatē. i q̄ id nō f̄m̄ eē
f̄ faciendū fuisse cognoscat̄. **I**nq̄ v̄tate s̄c̄i
dies ē. **N**ā si ul̄ ad se ip̄m̄ nā angelia co
ūteret̄. seq̄ ampl̄i delat̄et̄ q̄ illo aū p̄nci
pac̄e b̄n̄ est. m̄t̄m̄escens s̄c̄i aū d̄er̄
sic d̄m̄bol̄ de quo suo loco q̄rendū ē. aū d̄
sp̄ente h̄oīs seduc̄ore f̄m̄o d̄er̄. **F**ugitabit̄.
Via q̄ angeli aratū i ea ip̄a creaturā
sic s̄c̄i ut ei s̄c̄i elone ac d̄lone p̄o
nant q̄ ea s̄c̄i i v̄tate p̄ qua f̄a s̄c̄i oia
p̄ncipes eius effecti s̄c̄i. ideo p̄ om̄e sex dies
nō nouim̄ nos. s̄ p̄ vesperam et mane dies
v̄m̄uo. **E**t post vesperam et mane iā dies s̄c̄i.
Dem̄de p̄ vesperam et mane dies t̄r̄o ac si
v̄s̄p̄ mane sexti diei. **A**m̄ manit̄ sept̄i q̄e
tis dei. q̄uis aū suis noctib̄ dies. in nō no
ctes narriant̄. **T**ur̄ ē nov̄ ad diem p̄nc̄
nō dies ad noctē aū sublimes et s̄c̄i angli
id q̄ araturā i ip̄a creat̄a nouim̄ referit̄
ad illius honore et amore i quo et̄nas
vob̄s q̄bus arata ē coreplant̄. eaq̄ con
cordissima v̄e s̄c̄i m̄ dies que fecit d̄m̄
cui v̄m̄get̄ ealia de hac p̄gnac̄e lib̄ita
ut et nos exultem̄ et iocundem̄ in eo.
Vius q̄ diei aū et vespa et mane
f̄m̄ sup̄d̄m̄ v̄em̄ accipi p̄t̄. sexti
repetit̄e consumata ē v̄m̄sa creat̄a f̄m̄q̄
e mane q̄ finit̄e s̄c̄i dies et v̄m̄ in p̄t̄
sept̄i vespa nō h̄itur. q̄a dei reges nō e
arata q̄ aū p̄ dies reūs condūer̄. aliter
i se ip̄a f̄a cognoscat̄ q̄ i illo i cuius v̄tate
faciendū videbat̄. aū cognoscat̄ q̄ d̄color
sp̄es vesperam faciēbat̄. **N**ō itaq̄ iā f̄o
ip̄us op̄is dies et term̄i vespa et alius
op̄is m̄c̄u mane i hac reū condūer̄
narriac̄e d̄. intelligi ne cognim̄ cont̄a
s̄p̄tūm̄ die p̄ter v̄ dies condūa diei sep
t̄m̄ araturā. aū ip̄m̄ diem sept̄m̄ nulla
esse araturā. **E**t dies ille que fecit deus p̄
oia ei ip̄e repetit̄ nō t̄m̄tu cōt̄li. s̄ signi
ficac̄e sp̄uali aū b̄n̄ illa societ̄is angeloz̄

et p̄mitus contēplat̄ i verbo dei q̄ dicit
 deus fiat. atq̄ in deo p̄m̄ i eius cogitacōe
 fit cū d̄r. et sic ē f̄m̄. et p̄ca rem ip̄am
 f̄m̄ i ea ip̄a cognoscat. q̄ significat. facta
 vesp̄em. et cū deinde cogitacōm rei sic ad
 illius vitatis laude refert ubi v̄em̄ p̄dic̄
 faciende q̄ siḡt̄. f̄m̄ mane. Et si p̄ om̄s
 illos dies p̄m̄ ē dies nō istoz̄ diez̄ cōsue
 tudine intelligend̄ quos v̄idem̄ solis t̄m̄
 itū d̄nari atq̄ n̄uari. s̄ alio quodā mō
 a quo et illi tres dies qui cū d̄nē istoz̄
 h̄uariū cōmōm̄ta s̄t. alieni eē nō p̄nt.
 Is ē mōd̄ nō usq̄ ad diem q̄m̄ ut m̄de iā
 istos v̄s̄tatos cogitacōm̄ s̄ usq̄ ad sextū
 septimūq̄ p̄ductus ē. ut longe alit̄ acci
 piend̄ s̄t dies et nox m̄t̄ que duo diuisit
 deus. et alit̄ iste dies et nox m̄t̄ q̄ d̄x̄it
 ut diuisant̄ h̄uaria q̄ cōm̄it̄ cū aut. Et di
 uisant̄ m̄t̄ diem et nocte. Tūc enī h̄unt
 diem condidit cū condidit solē au/ p̄s̄entia
 eundē exhibet diem. Ille at̄ dies p̄mitus
 condit̄ iam tridūm̄ p̄egit̄. cū h̄ h̄uaria illi
 diei quanta rep̄nare cōm̄ta s̄t.

Qua p̄ q̄ illū diem ul̄ illos dies qui cō
 rep̄nare n̄iari s̄t i hac n̄ā m̄ōlitate
 t̄ena exp̄ri ac sentire nō possim̄. et si
 q̄d ad eos intelligēdos cōm̄ā possū nō de
 b̄m̄/temerariā p̄cipitare s̄m̄am̄ t̄m̄q̄ de
 h̄is aliud sentiri cogitacōm̄ p̄b̄abili s̄ nō
 possit istos. vii. dies q̄ p̄ illis agūt̄ eē d̄ma
 dam. au/ausu et rearsu t̄p̄a imp̄iunt̄
 i qua dies v̄m̄ ē a solis ortu usq̄ in ortū
 t̄m̄t̄. sic illoz̄ v̄icē q̄ndā exhibere cōm̄t̄
 ut nō illis s̄l̄os s̄ multū imp̄at̄ m̄ime
 dubitem̄. Hec q̄s̄q̄ arbitret̄ illud q̄ d̄x̄it
 de luce sp̄uali et de condito die sp̄uali et
 angelica creaturā et de cōtēplacōe quā h̄t̄
 i verbo dei. et de cogitacōe quā i se ip̄a
 creaturā cognoscat. eiusq̄ relacōe ad laude
 i cōm̄utabilis vitatis v̄bi p̄us v̄ v̄idebat̄
 rei faciende q̄ cogitacōe ē f̄m̄ nō iam p̄p̄e
 s̄ q̄ fiḡate atq̄ allegorice h̄re ad nullū
 usq̄ ad istū diem et vesp̄ā et mane. Et alit̄
 quid q̄ i hac cōsuetudine cotidiane lucis
 h̄u/et̄ cōt̄is. nō t̄m̄ tamq̄ h̄re p̄p̄e i b̄i fiḡate
 v̄bi enī melior et t̄ior lux. v̄bi v̄ior eā
 dies. Cū q̄ nō eā v̄ior vesp̄ā et v̄ior
 mane. Nā si i istis dieb̄ h̄t̄ q̄ndā d̄clat̄

lux motu s̄ q̄ vesp̄e nōie n̄iariam̄. et
 ad ortū itez̄ v̄diat̄ q̄ mane d̄iam̄. aut et
 illis vesp̄am nō d̄iam̄/ā a cōtēplacōe cōm̄
 ris creaturā d̄sp̄iat̄. et mane cū agnitacōe
 creaturē i laude creatoris assurgit̄. Hec q̄
 ē et p̄p̄e sic d̄r lux quo d̄r lapis. s̄ i d̄ p̄p̄e
 h̄ v̄nq̄ fiḡante. Quisq̄ q̄ nō eā q̄ p̄p̄o
 nō modulo ul̄ m̄d̄agare ul̄ putare potuit̄
 s̄ alia requit̄ i illoz̄ diez̄ enūacōe s̄m̄am̄
 q̄ nō i p̄p̄ia fiḡate s̄ i hac creaturā odicōe
 p̄p̄e meliōr possit̄ intelligi. q̄m̄t̄ et d̄m̄t̄
 adur̄ iuenat̄ fieri ei p̄t̄ ut eā ego alia
 h̄is sine s̄p̄t̄ure verbis cogitacōe
 fortassis iueniā. Hec q̄ enī i hac cōfir
 mo ut alia q̄ p̄p̄oneda s̄t iueni nō pos
 s̄t cōdēda s̄t confirmo req̄em dei. s̄p̄t̄at̄
 s̄m̄am̄ nō q̄ post lassitudinē ul̄ aue molest
 t̄ā nobis infirmare voluisse. f̄

Quam obre p̄t̄ ad fortasse meam
 disputacōe certare ut dicit sublimiū
 celoꝝ angelos nō alternā cōueri. Imo
 v̄tes creaturāz̄ i cōm̄ubilit̄ i verbo dei i
 cōm̄ubili vitate. Et deinde ip̄as t̄m̄as et
 t̄m̄o eaz̄ eā i se ip̄is cogitacōz̄ ad laudem
 referre creatoris s̄ eoz̄ mentē mirabili
 facultate. h̄ oīa simul posse. Nūq̄ t̄m̄ diez̄
 aut si q̄s̄q̄ d̄x̄it audiend̄ ē illa celestem
 i angeloz̄ m̄lib̄/ ciuitate. aut nō cōtem
 plari creatoris cōm̄t̄atē a mutabilitate
 ignorare cōm̄t̄atē. aut ex eius q̄ i f̄iore
 quodā cogitacōe nō laudare creatorem
 Et h̄ v̄tū possunt s̄m̄t̄ h̄ v̄tū faciunt
 possunt t̄m̄ et faciunt. Simul q̄ h̄nt̄ et die
 et vesp̄am et mane. Hec q̄ enī v̄ndū est
 ne forte qui ē v̄done/ iam illa sentire.
 v̄deo nō putet̄ hoc i b̄i posse s̄ q̄m̄ in h̄is
 dieb̄ qui solis h̄u/ t̄m̄t̄ p̄ agūt̄/ si nō p̄t̄.
 Et hoc quid nō p̄t̄ eisdē p̄t̄/ terre. V̄m̄
 uersū at̄ m̄udū q̄s̄ nō v̄deat̄ si attendē
 velit. et diem v̄bi sol ē et nocte v̄bi nō ē.
 et vesp̄am v̄nde discedit. et mane quo
 accedit s̄t h̄re. Et nos plane i t̄ris h̄er
 oīa s̄t h̄re nō possū. n̄ ideo t̄m̄ istā t̄m̄ia
 condēne h̄uast̄ corp̄ porte t̄p̄ale localem̄q̄
 t̄m̄t̄ illi p̄re sp̄uali cōeque debem̄/ v̄ sep̄
 ē dies i cōtēplacōe i cōm̄ubilit̄ vitatis
 s̄p̄ vesp̄ā i cogitacōe i se ip̄a cōm̄t̄atē s̄p̄ m̄ac
 eā ex hac cogitacōe i laude creatoris. Q̄a

no ibi abfessu luas superioris seu inferioris
cognoscere distinetur sic vespa n' mane tamq
nocti ignominiae sua matutina succedat. s
q vespa tina etia cognoscim i glam codico
ris attollat. Deniq et ille nocte no noia
ta. vespe mqr et mane et meridie enar
mbo et anuatiabo et exaudies voce mea.
hic fortasse p repon vices. s m qm pua
significas quid m repon viab' p ageret
i pna au eius pegmatco suspitabat.

Quam ne simul ista oia gerit atq h
angelica illa doctas et vntas diei
qm pmit condidit deus tuc etia ai h' con
derent' siml h' h'ur. none p omes sex dies
ai ea q p singulos deo conde placuit qdet.
omo q accipiebat i verbo dei ut i es' notu
pmit' fieri ai dicebat. Et sic e' fm. demde
ai fia essent i sua ppa nata q st. deoq pla
cussent qa bona st. tuc inde ea cognoscit
Alia quida ifiere cognioe q noie vespere
signata e. Ar demde fia vespa fiebat mae
ai de suo de' ope laudare et alia' care que
demceps faciendū erat ex dei vbo notiaa
pua' fieret amper'. ho q tuc siml oia
et dies et vespa et mane s' singillan p
ordme qm sapian comcoit. An etiam
tuc sil oia qa no fm tpm h'ome sic fuit
dies isti ai orit' sol et occidit et iloi sui
redit et rurs' oriat. s p pom spuale meas
angelice nati q uoluit sil notiaa frabma
coprehendere. Nec ideo m' m' ordme q'
apparet conexo pcedenau sequatq au
sax. neq em cognio fi' p' n' cognoscenda
pcedant. que ite poma st i verbo p q fia
st oia q' i hys que fia sur oibus.

Mens itaq huana pua h' q fia st per
sens' corpus expit' corp' notiaam
p infirmitatis huane modulo caput et
demde qrit corp' causas siq mo possit ad
sas puenire pnapalr atq i comubilit'
pmanentes i vbo dei. Ar sic iusibilia ei'
p ea q fia st' mtellā conspicit. q' quia
tpis tarditate ac difficiltate agat. et quia
tpis motu ip' corp' corruptibile q' aggruat
aiam et q' feruentissimo studio impit'
ut mstant' ac pseuam' hoc agat. q's igitur
Mens v' angelica pua m'itate mheret

verbo dei. postea q' illo ordme nati est
ut pcedet certa pua ea vidit i vbo dei fa
ciendū q' fia st. Ar si pua teius fiebant
cognioe ai deus dicebat ut fient q' i sua
ppa na q' inde fia teus ipis. etia cognouit
minore vnaq' notiaa q' vespa dā est.
Qua notiaa sane pcedebat q' fiebant
qa pcedit cognioe qdqd' agnoscā p'.
Nisi ei pua sic q' cognoscit' agnoscā no
p'. Post h' si eo mo sibi placeret ut am
plius seipā q' aatore suo delatret' no fiet
mane. r' no de sua cognioe i laude auo
ris no assuget. Cu v' fm e' faciendū
erat aliud et cognoscendū dea dūte. fiat.
ut pua inde fieret i cognioe m'as aglice
poss' rurs' dia. et sic fia e'. Ar demde m
na ppa vbi subsequere vespa nosceret.
Ar p h' etia si nulla hic motu p' aliu
fuit mtualla. pressit m' v' adende citur
i verbo dei ai dixit. fiat lux et fia est lux
q' angelica mens forma e. atq i sua nata
fia est. ho ar alibi seqbat' ut fieret et sic
factū est et postea dom est. feat deus luce
s' continuo p' verbu dei fia e' lux. adhestap
canta lux creata videns illā et se i illa
r' v' q' fia est. Vidit etia se m se. r' distate
q' fm e' ab eo qui feat. Et ideo ai placi
isset deo fm videnti quia bonū e' et diuisa
est lux a tenebris et v'ota est lux dies.
et tenebre nox. fia e' et vespa qa n'ria
erat et ista cognioe qua distinguet' aae
atore axat' alr i seipā cognioe q' i illo
atq' mde mane et aliud p' cognoscendū
q' fiat verbo dei faciendū pua i cognioe
mentis angelice de mde i na ipi' firmā
Et ideo dixit deus fiat firmētū et sic est
fm i cognioe citure spualis. h' pua q'
i eo ipō fiet p' noscentis. Demde feat de'
firmētū iam vnaq' ipam firmā nam au'
mor est tamq' vesptina cognioe. Ar sic
usq' ad omi opm fine et usq' ad regem
dei q' no h' vespam qa no e' fia sic cūta
ut poss' etia ipi' gemari cognioe tamq'
por et maior i verbo dei sic i die et pos
terior ac mor i seipā sic i vesperem.
Sed si oia mens simul angelica p'
q' sigillatim p' ordme conexay m'z
sermo distinguit. nūq' etia q' fiebant
velud ipm firmētū. velud atq' cognioe

spesq; terrar; nudata velud fructum et ar-
 bor; gemitio. luctu et fidei confortio
 nq; alia terrestriaq; auancia simulq; oia
 fia st. ac no potius p mutua illa tempor;
 fm p fimo die. An forte no sit ea s; mor;
 coz niles ne expim. ut ena cu pmt; isth-
 tuta sit cogitare debem. s; p mirabile atq;
 ineffabilem virtute sapie dei. q; attingit
 a fine usq; ad fine forat et disponit oia
 suauit. Na et ipa gnd; ib; attingit a m; p;
 gressib; puenit. Quia pp q; finalis ei effi-
 casassim; mot; e tam finale de; condidit oia
 qm p illu st condita. ut hoc q; ne tpa libus
 mutualis ea moui videm; ad pagenda q;
 suo atq; gni copenit ex illis i suis vob;
 veniat qd; tamq; scialit; p; sit deus iuctu
 condendi cu dixit et fia st. madau; et mta
 st. ho itaq; tande mstaum e urcent tundu
 q; tundu st. n; ea motu condita st. s; la que
 msa currit. Hos ei nios tpa pagit qd; cu
 crearent no tpa lib; acceperit. Alioqn si
 rez niles motus dixer; istoz qd; nouim;
 usitata spacia. cu h; pmt; verbo dei fia
 st cogitem; no vno die op; erat s; plibus.
 ut ea q; mdaib; pullulat tinq; vestit
 sube pmt; gmitent. demde certo nio
 diez p suo auq; gne i auras erupet. ena
 si h; usq; fiet q; de mta na coz die vno. i
 tero fm septima narrauit. demde q; dieb;
 opus erat ut aues volarent si aues uolant
 si a suis p moidis exntes. ad plumas et
 penas p ne sue nios puenerit. An forte
 oua tm creata erit cu qnto die. dan e q;
 eierint atq; omie volante penatu fm suu
 gen;. Aut si ipa recte hoc dia ponit qa
 i illo huore ouoz iam erit oia q; p nios
 certis diez coalescit et expliant; qd; amo
 creata st quia erant iam ipse niose wos
 i vili; corpis rebus iteote. aut no et an
 oua idipm recte dia ponit cu ia eed; wos
 i elo hudo fiet quib; alios p tpa les sui
 auq; gne motus oriri et p fia possent.
 De quo ei reatore spm ista narrauit
 q; sex diez; consumauit de; oia opa sua.
 de illo alibi no vtiq; d; sonat; septu est.
 q; creauit oia simul. Ac p hoc et istos diez
 v; ul; v; ul; potius vnu seoties sepaes
 ne repenti. simul feat. qui feat oia sil.
Quid q; opus erat sex diez in d; hite

dispositiq; narraui. Na sc; h; q; no possit
 videre q; dan e adauit oia simul n; cu eis
 sermo tardius mcedat. ad id q; eos dicit
 puenire no possit. Cui; g; dms seoties re-
 peata lucis illius pntia p angelica cog-
 mcom a vesp; ad mane cu ipa ta sil
 i et diem et vespam et mane semel ei
 hie sufficet cu simul omisa citata sicut
 simul fia est et i pmt; atq; i comubilib;
 vob; p quas condita e cōtemplaret; p
 diem et i eius ipi; natura cognosceret
 p vesp; et reatore ex ipa ena ifiere
 cognede p mane laudaret. Aut quo
 p; debet mane et i verbo cognosceret
 qd; est deo postea faciendu idipm ena
 consequit vesp; cognitua. si p; et po-
 stius mchil fm e quia sil oia fia sunt
 Immo v; et p; atq; postius p v; diez
 q; comēorata st fia sūt et sil oia fia st
Qua et her; septima q; p mēoratos diez
 narrauit opa dei et illa q; sil eu dicit
 feasse oia verax e et vtiq; vna est
 quia vno spū vitane mspirante est
 coq; pta. Et in h; rebus quid p; sit
 ut postius mutua illa tempor; no d; no
 stant q; uis vtiq; dia possit. i et sil
 et p; atq; postius. et finali; tm utligi
 q; de sil. q; q; p; atq; postius. velud
 cu sole ituem oriente ete manifestu e
 q; ad eu aces nra puenire no possit nisi
 tnsiret totu aere reliq; spaciū q; me-
 nos et ipm e. hoc at au; longinq; tans
 sit qd; estimare sufficiat. neq; vtiq; p
 ueniret oia aces ul; mda; odoy nroy
 ad tnsend; aere qui e sup mare nisi
 p; tnsiss; eu q; e sup tiam i qualibet
 mediterranea regione fm; ab eo loco
 vbi sum; usq; ad litus maris. demde
 si ad eunde linea cotinet; nra ad h; post
 mare terre adiacent cu q; aere q; st
 illas tns marinas terras e tnsire aces
 nra n; p; n; p; pacto spacio aere
 illi; q; sup mare q; p; occurrit extende.
 faciām; ia p; illas tns marinas rias
 no n; oceanu remanere. Nūq; et aere
 q; st oceanu diffundi p; tnsire aces

nia nisi p[ro]p[ter] misericordiam q[ui]a aeris cum o[mn]i
sup[er] terram est. Quom[od]o aut[em] magnitud[ine] i[n]co[m]p[ar]abilis p[ro]hibet. Et q[ui]nta[m]q[ue] sit p[ro]p[ter] aeris
aeris qui e[st] sup[er] m[er]it[is] in d[omi]no o[mn]i[u]m
et postea q[ui]a v[er]ba e[st] ad dem[on]strand[um] ad solem
p[ro]ueniant que videm[us]. H[uius] ig[itur] q[ui]a totiens
hic dixim[us] p[ro]p[ter] et postea ideo no[n] sit o[mn]ia
vno ita m[er]it[is] ut obnari. Si ei clausis oculis
facie cont[ra] vidend[um] sole ponam[us] none meo
ut eos ap[er]im[us] ibi potius a[er]em n[ost]r[um] nos
uenisse q[uam] illuc cu[m] p[ro]duxisse putabim[us]. Ita
ut n[on] ip[s]i oculi p[ro]p[ter] ap[er]ti fuisse videant[ur] q[uo]d illo
quo intendant p[ro]uenisse. Et certe iste co[m]p[ar]e
lucis e[st] radius emanans ex oculis n[ost]ris et tam
longe p[er]t[ra]nta tanta celeritate co[m]tinges ut
existimari co[m]p[ar]at[ur] no[n] possit. Nempe hic
et illa o[mn]ia tam ampla immensa[m] spacia
simul vno ita m[er]it[is] manifestu[m] e[st] et q[ui]d p[ro]p[ter]
atq[ue] postius m[er]it[is] manifestu[m] certu[m] est.

Merito reflexione n[ost]re celeritate cu[m] ex p[ro]p[ter]
mie velle[m] apl[us]. In actu oculi dixit fieri.
Nec ei ad i[n]ter[us] co[m]p[ar]e[m] mon[us] ut ita[m]q[ue]
p[ro]p[ter] celeritate m[er]it[is] q[ui] si oculor[um] carnaliu[m]
aeris celeritate tm[en] p[ro]p[ter] q[ui]d mentis aeres uel
quane q[ui]nto m[er]it[is] angelice. Q[ui]d ia[m] de ip[s]i
s[er]u[m]e dei sapie[n]te celeritate dicit q[uo]d attingit
vbiq[ue] p[ro] sua m[er]it[is] et n[on] m[er]it[is] i[n] cam
iatur. In his q[ui] simul fa[ct]a se nemo videt
quid p[ro]p[ter] postius ue si debuit n[on] i[n] illa sapia
p[ro]p[ter] fa[ct]a st[er] o[mn]ia p[ro] ordine simul. Dies ergo
ille que deus p[ro]p[ter] fecit si sp[irit]ualis i[n]om[en]is
q[ui] cu[m] e[st] r[ati]o angelor[um] sup[er]celestru[m] atq[ue] eor[um]
virtu[m] p[ro]p[ter] e[st] o[mn]i[u]m opibus dei hoc ordine
p[ro]p[ter] quo ordine fa[ct]a qua et i[n] verbo dei fa
cienda p[ro]p[ter] et i[n] creatu[m] fa[ct]a cognoscet
no[n] p[ro]p[ter] m[er]it[is] q[ui] p[ro]p[ter] m[er]it[is] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] et
postius h[uius] i[n] co[n]nexione i[n]tuitu[m] i[n] effica
cia v[er]o creatoris o[mn]ia simul. Sic eni[m] fecit
q[ui] fa[ct]a essent ut no[n] q[ui] p[ro]p[ter] fa[ct]a q[ui] p[ro]p[ter]
q[ui] ab eo fa[ct]a n[on] t[em]p[or]e. Et p[ro]p[ter] hoc ista dies
v[er]o quos lux v[er]it[is] celestis i[n]tuitu[m] expli
cat atq[ue] repliat. Sim[il]i q[ui]ndam v[er]it[is] signifi
catis admonent nos q[ui]e illos dies i[n] quib[us]
lux creata sp[irit]ualis o[mn]i[u]m opibus dei per
senaria n[on] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] potuit. atq[ue]
inde septima[m] requiem dei mane h[uius]
vesperam no[n] h[uius] ut no[n] sit hoc deo req[ui]e
i[n] die v[er]o egit ad requie[m] sua[m] si q[ui] i[n] sp[irit]u

angelor[um] suor[um] req[ui]e[n]t ab o[mn]i[u]m opibus
suis que fecit no[n] v[er]it[is] nisi i[n] seip[s]o qui no[n]
e[st] h[uius] ut i[n]tuitu[m] ei[us] ang[eli]m q[ui] cognoscit o[mn]ia
o[mn]i[u]m opibus eius i[n] ip[s]o et i[n] illis m[er]it[is] dies
cu[m] vesperam p[ro]p[ter] est m[er]it[is] post o[mn]ia valde
bona opa eius melius cognoscet q[uam] illu[m]
ab o[mn]i[u]m i[n] seip[s]o req[ui]e[n]t nullo eor[um] egere
quo sit beator[um]. **Explicit liber quartus**

Inquit liber quintus

Hic est liber creature
celi et terre cu[m] fa[ct]us
est dies. Fecit de[us] celu[m]
et terra[m] et o[mn]e[m] vide
nigr[um] atq[ue] ess[et] sup[er]
terra[m] et o[mn]e[m] fenu[m] atq[ue] atq[ue] exortum est.
no[n] em[en] p[ro]p[ter] sup[er] terra[m] deus et no[n] homo
em[en] q[ui] oparet[ur] terra[m]. Fone at[er] ascendebat
de terra et irrigabat o[mn]e[m] faciem terre.
Nunc certe firmior sic illa s[er]u[m]a q[ui] intelligit
vnu[m] diem fecisse de[um] vnde ia[m] illi v[er]o ut v[er]o
dies vnu[m] diei repetitio[n]e nu[m]ari potuit q[ui]
quid ap[er]tus s[er]u[m]a s[er]u[m]a iam dicit o[mn]i[u]m
quod mo[n] a[er]ia q[ui] ab im[er]io usq[ue] adhuc locu[m]
dixerit atq[ue] m[er]it[is]. Hic e[st] liber creature
ut fa[ct]u[m] celi et terra[m]. Hic ita co[m]m[un]ita sic
dem[on]strat atq[ue] condit[ur] m[er]it[is] dies. In p[ro]p[ter]
fecit deus celu[m] et terra[m]. Illud ei sic eo mo
m[er]it[is] ut ad de[um] fecit si die p[ro]p[ter] faceret
diem qua i[n]de id possit accipi suo loco dixi
q[ui] dicend[um] putauit nulli i[n]tercludere meli[us]
intelligendi licentia[m]. Hic e[st] m[er]it[is]
liber creature celi et terre cu[m] fa[ct]us est dies.
Sane ut op[er]at[ur] o[mn]i[u]m no[n] h[uius] se ita co
m[er]it[is] celu[m] et terra[m] sic i[n] p[ro]p[ter] atq[ue]
ficeret dies cu[m] tenet[ur] esset sup[er] abyssu[m]. Et
quo f[er]it e[st] celu[m] et terra[m] cu[m] fa[ct]us e[st] dies. i.
iam formatis atq[ue] distinctis p[ro]p[ter] et q[ui]b[us]
v[er]o quib[us] v[er]it[is] creaturam disposita atq[ue]
co[m]posita redder[et] hanc sp[irit]u[m] q[ui] mud[us] vocat[ur].
Illud h[uius] q[ui] celu[m] co[m]m[un]ita e[st] q[ui] cu[m] i[n] illis
firmen[ti]m vocat[ur] cu[m] o[mn]i[u]m q[ui] i[n] illo st[er] et ea
terra q[ui] cu[m] abyssu[m] vnu[m] optinet locu[m] cu[m] o[mn]i[u]m
q[ui] i[n] ea st[er]. Sequit[ur] ei et adiungit fecit deus
celu[m] et terra[m] ut celi et terre no[n]e p[ro]p[ter]
atq[ue] fa[ct]u[m] diem co[m]m[un]ita et repetitio[n]e cu[m]
co[m]m[un]ita no[n] s[er]u[m]a susp[er]u[m] ita se n[on]
celu[m] et terra[m] no[n]isse sic i[n] p[ro]p[ter] atq[ue]

ess[et] int[er]

esset creatus dies. **S**ic enim verba conueniunt
 hic est liber creature celi et terre. **Q**uod si quis
 est dies fecit deus celum et terram. **E**t si quis
 velit sic intelligere quod superius positum est liber
 creature celi et terre que ad dominum est. **I**n
 principio fecit deus celum et terram prout dicitur
 diem quia prius et hic conueniunt sic celum et
 terram et postea factus dies corrigatur subsequen-
 tibus verbis. quia et post conueniunt factus die
 nus celi et terre nomine aduocatum est. **Q**uod
 et hoc quod positum est ante et sic aduocatum factus est
 dies. **Q**uia uis conueniunt extorquet alium esse
 intelligi non posse. **S**i enim ita esset inpositum
 ut dicitur. **H**ic est liber creature celi et terre
 factus est dies fecit deus celum et terram. **Q**uod si
 forte arbitrarer libere creaturam celi et terre
 sic appellatum quod appellatum est in principio fecit
 deus celum et terram ante conditum diem. **A**t de
 inde subiunctum factus est dies. **S**ic ibi postea
 narratum est quod fecit diem in die continuo
 nus dominum. **F**ecit deus celum et terram. **T**unc sic in
 gradum hoc factum est post conditum diem. **E**t quia
 ita inpositum est ut dicitur. **A**nt factus est dies. **S**ic
 quod prioribus verbis conueniunt ut sit una sententia.
Hic est liber creature celi et terre in factus est dies.
 siue inferioribus ut inde si non sit plena sententia.
 in factus est dies fecit deus celum et terram. **P**aul-
 dubio arguit ex modo se intelligi celum et terram
 conueniunt. **Q**uod factum est ante factus est dies. **D**em
 ante dominum esse. **F**ecit deus celum et terram. **A**dditum
 est. **E**t omne uiride agri. **Q**uod certe manifestum est
 tertio die factum. **S**ed liquidius apparet eundem
 illum esse unum diem que fecit deus quod repetitio
 factus est et factus est terra usque ad septimum diem.
Quia ante celi et terre nomine uisum more
 septimum nunc unum creaturam noluit
 accipi. **Q**uia per aut addidit. **E**t omne uiride
 agri. **E**t michi ut non posuisse ut significat
 intimaret que diem commendauit quod ait.
Cum factus est dies. **C**um enim quisque putaret hunc
 diem suas corporee commendatum quod tunc tunc
 nobis inuoluntate diurnam nocturnamque tempore ex
 libet. **E**t cum creaturam conditum ordine
 recolimus et inuenimus omne uiride agri tertio die
 apertum antequam sol fieret qui tertio die factus est
 aut prima dies iste conditum uisum quod pagini
 quod audimus. **C**um factus est dies fecit deus celum et
 terram et omne uiride agri. **A**d mouem de
 ipso die cogitare. **Q**uia si uisum. **N**escio qua
 luce nobis inuenimus suum spirituale in sonante

omnino angelice non in tale quale hic
 nouum/mellam restigare conueniunt. **E**t
 quod eam non abire sicut metum quod aut possit
 die. **H**ic est liber creature celi et terre. **Q**uia fecit
 deus celum et terram ut in celo et terra intelligeret
 quod in eis est sic loqui diuina scriptura conueniunt
 ut nomine celi et terre sepius interdu addito
 et maris. uniuersam inuenit creaturam. **A**liqui
 adiungens et dicens et quod sunt in eis ut quod hinc
 dicit ibi intelligem et dicit. **S**ic quod prout dicitur
 sic istum que prima solis factus non ita dicitur. **S**ed
 inpositum die dominum ante factus est dies. **H**ec ita locum
 est ut dicit. **H**ic itaque est liber creature dei et celi et
 terre. **T**unc quod ordine quo factum narratur ista.
Hec ita. **H**ic est liber creature ce. et terre ante factus est
 dies et celum et terram ante fecit deus celum et terram
 et omne uiride agri. **H**oc est magis locutionis modus
 loquendi consuetudo poscebat. **S**ed ait. **H**ic est liber
 creature celi et terre ante factus est dies fecit deus ce.
 et terram et omne uiride agri. **T**unc quod inuenit
 ante factus est dies. **N**unc fecisse deus ce. et terram et
 omne uiride agri. **P**orro aut superior narratio
 factum diem prout inuenit inuenit eundem unum diem
 deputat. **P**ostquam secundum auuat. **Q**uia factum est firmum
 et terram quod species terre marisque digeste sunt.
 et lignum ac herba terra produxit. **A**n forte hoc
 illud est quod in libro priorum molliedam unde
 simul deum fecisse omnia. **Q**uia quid narratio
 illa conueniunt ante sex diebus ordine creaturam creaturam
 et consummata inuenit. **N**unc aut ad unum diem
 omnia redigitur nomine celi et terre aduocato etiam
 fructuum igne. **N**imium pro quod super diximus
 ut si fortassis ex hac nostra consuetudine mal-
 ligitur dies corrigetur lector ante recolerit unde
 agri ante istum solare diem deum dixisse ut in
 producit. **I**n eam non ex alio scripture factum libere
 profert testimonium quod omnia sunt deus creauit. **S**ed
 uiana testificatio pagine sequentis ex hac
 re nos admonet dicens. **C**um factus est dies fecit
 deus celum et terram et uiride agri. **U**t istum die
 et sepaes intelligas repetitum ut fuerit. **V**ir-
 dies. **E**t cum audis tunc factum omnia ante factus est dies
 illa senaria ul septenaria repetitum in
 ituallo motu spacioyque spaliu factum. **S**i
 possis apprehendas. **S**i aut non du possis quod
 relinqs conspicienda ualentibus. **I**n aut ante
 scriptum non desente infirmum tua et
 maturo macti uerum tunc abulante profinas.
Que sic loquitur ut altitudine superbos uideat
 profunditate attentos terreat. **V**itate magnos
 pascat. **A**ffubilitate puulos nutriet.

Quid sibi q' vol' enā q' fecit? Nam ut
 sermo creavit? Cū frūis ē dies fecit deus celu
 et terrā et omē vridē aq' anq' cēt s' tū
 et omē fenu' agrī anq' exortū ē. Quād' ē
 hoc. nōne querendū ē n' ea fecit anq' cēt
 sup' terrā et anq' exortū sūt. Cū em' nō
 p'tin' aedēt tū ea deū fecisse anq' exortū
 ut s' vbi fū s' iuente nō possit. aedēt m'
 ante fū q' exorta. q'stis hūc s'p'te p'e
 credit. impie quippe nō aedit. Cū g'
 dicem' an q' nō nulli putant i' ipō v'lo
 dei fū oīa anq' exortū i' terrā. S' si
 hoc mō fū s' nō cū frūis ē dies. s' anq'
 fieret dies. fū s' aperte at' s'p'tum. dicit.
 Cū frūis ē dies fecit deus celu et terrā. et
 omē vridē agrī anq' cēt sup' terrā
 et omē fenu' anq' exortū. Si g' cū frūis
 ē dies nō v'q' anq' fieret dies. At p' hoc
 nō i' verbo q' p'ri' dicitū ē anq' dies.
 anq' oīo ad fieret. s' cū frūis ē dies. Na
 illa que i' verbo dei an' oēm cētū sūt
 nō v'q' fū sūt. h' at' fū s' cū frūis ē dies
 s' s'p'turē verba declinat. S' in anq'
 cēt sup' terrā. anq' exortū q' de
 vridē/ et fenu' agrī dū ē v' g'.
An i' ipā terrā alit' et rōnabil' s'c'
 in seib' iam s' oīa anq' euoluant
 quodā mō anq' expleant i' aemēta et
 sp'et suas p' nūos tempoz. S' ista scia
 que videm' iam sup' terrā s' iam exorta
 s' an nō cēt sup' terrā. s' m' fūa terram
 et ideo anq' exorta s' cū semina g'mūat
 et accessu m'cemetoz i' aemēta erupūt
 q' p' mortis tempoz nūc s' videm' suoz
 g'm' distributas. Nū g' semina tūc facta
 s' cū frūis ē dies et i' ipis cēt omē vridē
 agrī. et omē fenu'. nō dū ea sp'e. quia
 sūt sup' terrā iam exorta. s' ea i' qua s' m'
 vridē seminū. Scia g' p'mū terrā p'duxit.
 S' nō ita s'p'tum loquebat' n' dicit. Et pro
 duxit terrā herbam pabuli ul' herbā fem'
 scians seme s' gen' et s' s'ilitudine et lignū
 fructuosū faciens fructu. nūc seme sūū i' se
 s' gen' sup' terrā. h'ys ē verbis m'g' appar'
 scia cēt exorta ex herbis et lignis. nō at
 illa ex seib' s' ex terrā p'fertim q'a et ipā
 verba dei sic se h'nt. hō ēi aut' germinat
 scia i' tū herbā fem' et lignū fructuosum

s' aut'. Germinat tū herbā fem' seminat
 semen. ut semen ex herbā. nō herbā i' s'mu
 aut' ex seie. s' sic ē factū. Et p'duxit tū
 i' p'us s'c' ē factū i' cognōe illi' diei. et p'
 duxit terrā iā ut h' fieret enā i' ipā aemē
 tū q' iam condita ē. Quō g' anq' cēt
 sup' terrā. et anq' exortū. q' aliud eis
 fuit s' cū celo et terrā. q' frūis ē dies i' s'mu
 atq' incognitis nobis que p'm' de' fecit. ut
 at' exortū iā sup' terrā q' nō s'c' n' p' hos dies
 quos tūc/ solis facit p' t'p'm' mortis suo
 nūq' g'm' aemēta. aemodatis.
Quod si ita ē dies q' ille sonctas anq'
 vntas sup' celestū angeloz atq' vntū
 est p'aldubio longe alit' nota ē angelis
 creatū dei. alit' nobis excepto q' cū m'
 verbo dei nouit p' quod fū s' oīa enā i'
 seipā dicit longe alit' nota eis cēt q' nobis.
 Illis enā p'mordialit' ut ita dicit ut originalit'
 sic cū deus p'mit' condidit et post cū con
 didit a suis op'ibus regerit. nō condendū
 ad amplius. nobis at' s' rex conditaz
 adm'istracōm iam p' ordines tempoz s' q'
 deus iam i' illis rebus p' senaria p' s'icem
 consumatis usq' mod' opat'
Ausali' q' tūc dū ē p'duxisse tū
 herbā et lignū i' p'ducendi accepisse
 vntate. In ea quippe iā m'g' i' radiab'
 ut ita dicit tempoz fū cēt. q' p' t'pā futū
 erant. Nam v'q' postea plantauit deus
 paradisu' i' v'ra orientē et ciet ibi de tū
 omē lignū sp'osū ad aspectū et bonū ad
 s'itū. n' m' dū ē en' tūc ad addidisse m'
 tūre q' an' nō fecit. q' velud illi p'fom'
 qua oīa bona valde seoto die consumant'
 p' cēt addendū. S' q'a iā omē nē frūū
 atq' lignoz p'ma condne frū fuerunt.
 aqua condne de' regerit mouēs demē
 adm'istracōz p' t'p'alēoz aut' illa ipā que
 condidit et aquib' condit' regerit. nō solū
 tūc plantauit paradisu'. s' enā nē oīa que
 nascūt'. Quis ē alius enā nē ista creat'
 n' qui usq' nē opat'. S' adit hoc mod'
 ex h'ys que iā s'c' tūc at' ab illo tū oīo nlla
 essent. creata s' cū frūis ē dies ille. Qui
 enā ip'e oīo nō cēt sp'ualis. videlicet
 atq' m'cellaialis creatū. fūc itaq' i'
 tūc motū/ repūt' autē t'pā. Cū enām
 i' creatū frust' t'pā regerit' q' possit

ueneri ante opa. **N**onue ei si nullus esset
 ul spualis ul corlis creatur. quo p preses
 ptinge futuri succedent nullu esse qd oio.
Mouit at creatum no unqz possi si no est.
 potius qd qd a creatum qd creatum cepit a pte
 utqz at ex do. **E**x ipso em et p ipm et m
 ipso fut oia. **H**ec sic accipiat qd dnm e. tpus
 a creatum cepit qd temp/ autum no sic tu sit
 creatur mori ex alio talud cosegnabus
 reb/ s ordinaroz admistrans de aucta qd auur.
Qua ip ai pma condne creaturaz agna
 a quib/ opibus suis de i die septio rege
 ut nec illos dies sic istos solares nec istam
 opaz ut cogitare debem/ quid ne ad de
 opat m tpe. s quead opatus e vnde iacet
 tpa quead opat/ e oia sil preses etiam
 ordme no interuallie tempoz s conuioe
 atz. ut ea que simul fita s seuario qd illius
 diei nio pntio pficent/ no unqz tpa s
 causali ordme pus fita e mforme forbulisqz
 maties s spulie s corlis de q fieret qd facta
 esset ai et ipm pueri mstrata e no fuisse
 n mstrata e n ab illo utiqz sumo deo et vo
 ex quo fut oia. **S**ue sive ali et terre noie
 signata e q m pncipio feat deus an omu
 illu dien que condidit ipot iam sic appellat
 quia mde fita fut celu et terra. sive noie tre
 uisibilis et itoposte atqz abvssi tenebrose
 ut iam i pmo libro tntu e. **I**n hys vero
 q iam ex mfortate forta fut euidenatqz
 appellat/ creata ul fita uel condita. pmi
 fut e dies. **E**xprebat em ut pmatu ante
 optinerz illa nata q creatum p creatore non
 creatore p creatum possi agnoste. **S**ecud
 firmentu vnde corpore/ incipit mud/ tno
 spes maris et terre atqz i tta poterit ut
 iam diuin naturam herbarz atqz lignoz. **S**ic
 em terru ad dei verbu et pduxit atqz ex
 ortu essent accipiens ome nios eoz qe
 p tpa exeret s sui gen/. **D**emde postea
 qd h velud hnta reu condita e qto die
 liuana et sydem axim fut ut pue p mdi
 stior reb/ que m mudu mouet/ uisibilib/
 ordmaroz. **D**nto aquaz naturam quia
 celo aeruz ouugit/. **P**roduxit ad dei vbu
 mdigenas suos oia s namalia et volan
 ta. et hoc poterit i mns q pognos tempoz
 mor/ exeretent/. **S**exto terrestria silr
 alia atqz ex vltio elemento mud/ vltia
 nabiloz/ poterit quoz nios tpa postea
 uisibiliter expliant. **H**uc omez ordme

neant ordmate dies ille cognouit. et p
 hanc cognom seriet quodmo pferat/
 tamqz sex dies exhibuit ai sit vn/ dies. sag/
 fita s i creatore pme/ et i ipis q sequit ag
 noscens nec i ipis remanet si eoz etiam
 cognom postiore ad dei referens dilatem
 respam et mane et midie i oibus pbiut
 no p motus tempoz. s p ordme conditaz
 postremo quietis sui creatore q in se rege
 fit ab oibus opibus suis notia respes
 tans iqua no s respem bndia et stitutu
 ob hoc meruit. **S**u ipm septenariu nrm
 fito spiu quoda mo deditatu comendat sp
 tuta et nouit entia. **H**ic e qd liber citare
 celi et terre quia i pncipio feat de/ celu
 et terru s matie qudam ut iam diu forbi
 litate q qnt i verbo eius fornda fut
 padens forom sua no tpe s origine. **H**a
 utiqz ai foret/ p m fut e dies. **E**u fit e
 dies feat deus celu et terru et ome fenu
 ag/ atqz exortet/ sic trauam/ ut si qd liqdi
 eragen/ videri et dia potuit aut potuit.
Quod at seq. **N**o em pluerit deus s tta
 et homo no erat qui oparet/ terru. quo
 ptimeat et quid nobis mstruet mdagare
 difficile est. **T**amqz deo. atqz exortu e feat
 deus fenu agri. **Q**uia no du pluerit s tta
Ei em post pluuia fenu feoss/ deus pluuia
 magis exortu q factu ab eo videt/. **Q**uid
 em s p/ pluuia exort/ ab alio fit n ab
 eoz deo. **C**ur at no erat ho q oparet/ terru.
None iam sexo die feat hoem et septio
 regeant ab oibus opibus suis q feat. **A**n
 hoc recapitulando ameciant qm qn deus
 feat ome vnde atqz et ome fenu nodu plu
 erat sup terru et nodu erat ho. **T**ertio qpe
 die feat ista. hoem at sexo. **S**i ai feat de/
 ome vnde atqz ome fenu agri atqz ex
 ortu e s tta no solu ho no erat q oparet/
 terru. s nec ipm fenu erat s tta. quod unqz
 ante diu fitm q exortu. **A**n ideo die tertio
 feat deus ista quia no du erat ho q opad
 terru fuerit. **Q**u vò tam multa ligna
 et tam mltia qia herbarz no fit ulla opa
 n homi nascit/ ex tta. **A**n ob hoc vnuqz
 positi e. et qia no du pluerit sup terram
 et qia no du erat homo qui oparet/ terru.
Vbi em opaco huana no est. p pluuia
 ista nascant/. **S**u ena queda q p pluuia
 no nascit/ nisi huana opa atcedit. **I**deo
 nuc vnuqz adiutoriu nam e. ut aucta m.

nascantur. tunc autem vixit. ideo fecit deus
 hunc potentem verbi sui in pluuia in ope sua
 Nam etiam in ipse fecit. si iam per pluuia et
 per hominem manum. quibus neque qui plantat sit
 ad neque qui rigat. sed qui manum dicitur deus.
Quid est quod aduigat. fons autem ascendebat
 de terra et irrigabat omnem faciem
 terre. Ille quippe fons tanta largitate
 manans sic iulius in egypto possit vniuersam
 terre esse per pluuia. Quod itaque pro
 magno commendatum est antequam plueret fecisse
 deum illa gignenda cum quod possit adiuuare
 pluuia in fons irrigans terram. Vnde et si
 aliquid in memoria illa fortasse non in illa
 nascunt. An hinc etiam more suo scriptum magis
 infirmis infirmis loquitur. et in inuit aliis
 quod intelligat qui valent. Hinc etiam sic isto
 die paulo superius commotio signauit omni
 diem finem a deo. et tunc deum fecisse celum et
 terram. et cum finis est dies ut quo possit cogitare
 simul omnia deum fecisse quibus superior vixit diei
 quicquid velud temporum intervalla ostendisse
 videtur. ita cum dixisset in celo et terra deum
 fecisse omne verde agri antequam esset super terram
 et omne ferum agri antequam exortum est. addidit.
 homo deum enim pluerat deum super terram. non enim erat
 homo qui operaretur terram. tamquam dicit. homo
 enim sic fecit de quocumque facit in talia cum plu-
 uit et cum operantur homines. hoc est iam per motus
 temporum fuit. quod tunc non erat cum fecit omnia sunt
 vnde etiam tempora manent.
Quid autem sequitur. fons autem ascendebat
 de terra et irrigabat omnem faciem terre
 Hinc iam quod arbitror intimat quod fiant
 per intervalla temporum. ex prima illa ordine
 creaturarum vbi sunt omnia sunt. Et recte ab
 eo cepit elo ex quo cuncta genera nascuntur
 vel alium vel herbarum atque lignorum ut agunt
 temporales nubes suas naturis propriis distribuit.
 Quia quippe primordia seminum siue vnde
 omnes caro siue vnde omnia fructuosa gignuntur.
 quidam sunt ex humore coalescent. Insunt autem in
 illis efficacissimum nunc nascentes semina sequi
 res post ex illis propriis operibus dei aquibus
 in die septimo requiescit.
Utrumque quod iste sic fons ad irriganda
 faciem terre omnes vnde merito quod riuus.
 Tunc etiam vnde nullum ex fonte quod irriget

omnes facies terre fortassis quod partem hominum
 hanc etiam penam commeruit ut tanta illius
 fontis repressa largitas frigidissima terre
 auferret fecunditatem ut intolerantem auget
 labor. Possit huiusmodi nulla hic scriptura
 narravit. affirmat quoniam suspicio nisi
 illud occurreret quod partem hominum cum penam labo-
 ris imposita est post paradysi delicias extitit.
 Paradysus autem habebat per quendam fontem suum
 de quo post diligentius suo loco loquendum est
 ex cuius capite unum magna flumina et
 nota gentibus manare narravit. Vbi quod
 erat fons iste. aut ista flumina quoniam ille vnde
 maximus ascendebat de terra et irrigabat
 omnem faciem terre. Certe etiam tunc iniquum qui
 de milibus vnde ex illis unum irrigabat egyptum
 quoniam fons ascendebat de terra et non egyptum
 tamen si omnem faciem terre sacrabat. An primo
 deum voluisse credendum est vno fonte maximo
 irrigare omnem terram ut ea quod in illo principio
 ostenditur accepto humore adiutorio iam
 etiam per temporalia spacia gignerentur per suorum
 generum diuisitate etiam diuisis nubibus diei gign-
 nerentur et postea plantatio paradysi re-
 pressisse illum fontem multasque alias fontes
 sic iam tunc vnde impleuisse terram. de
 paradysi autem vno fonte unum ingenia flumina
 diuisisse ut et tunc terra creaturarum suarum
 plena generibus omnibus nubes suorum temporum
 agentibus fontes etiam suos hinc ac flumines
 et paradysus loco elare plantat. unum illa
 flumina ex capite sui fontis emittit. Aut
 ex ipso vno fonte paradysi multo largius
 exundante prius tota irrigasse terram atque
 ad parientiam per tempora nubes genera quod in ea
 sunt intervallis temporum creauit fecidisse
 de postea repressisse in eo loco aquarum
 eruptionem vastissimam ut de diuisis per omnem
 terram caputibus fluminum ac fontium iam
 manarent. de demum irrigare illum
 fontis non iam vniuersam terram rigans. sed
 memorabiles illos solos. Quos flumines emit-
 tentis plantasse paradysum in honorem que
 fecerat collocaret. Quia etiam non omnia scriptura
 sunt quocumque post illa prima reconditam
 tempora creantur sequi seque sunt administrationes
 creaturarum quod permittit. Sexto quoque illo die sunt
 consuare. si quod fons indicauit spiritus quod tenent

scribent ea que no solu ad factu uer notia
 s etia ad futuaz pfiguracom ualere
 nescentes coicetua quid si ponit q ille
 no nescente pmissit qn id conates p modu
 lo no qntu aduuaam effice ne aliq absur
 ditas ul repugnau putet se iscriptis sas q
 oppioem loais offendat et du existat si
 no potuisse que fia se scriptura comedat ul
 resiliat a fide ul no accedat ad fidem.

Pomde ai de isto fonte qm quo id
 quod dm e. Ascendebat de terra et
 irrigabat oem faae terre. no imple vide
 si ea que dixim impossibilia aucto rident.
 queat ipe aliud quo m reuio ista scriptura
 monstret q paldubio uerax est etia et ai
 no mostrat. Na si arguuerat uoluit q ea
 flum esse qucat. aut ipe nulla rem de ai
 tuaz qdne atq admistratoe dicitur e. aut
 si rem dixit ista no intelligendo fla puta
 bit uelud e si contendat ideo no potuisse
 uno qnto fonte oem terre faae rigari
 quia si montes no irrigabat no oem fa
 aem terre irrigabat. Si etia montes ir
 rigabat no erit iam ipeo sagne sed
 diluuij mundaco. Et si terra tur sic erat
 totu mare erat. et nodi distata erat arida
 Tu ruder q h iuab/ tpm possi sic certo
 tpe p plana egypti uilus restagnat et
 alio tpe ad ripas suas redit. An si iste
 nescio au ignore ac longinque pns mdi
 aque et priums hremalib/ amissaria
 ardit/ maerita collige quid de oream ala
 estib/ quid de quibusda litorib/ q late nu
 dant/ fluctib/ uassimqz opunt dia pr
 ut omnia q de quozda fontu mun uassi
 tudine pphibet/ no anoz muallo sic eos
 uindare ut tota illa regione rigent qui
 alio tpe uio ex alio puteis ad potandu
 sufficiente pbent aqua. Cur q sit inedi
 bile si ex uno abyssi capite alena uunda
 toe fluente atqz refluyente tur omuerfa
 terra rigata est. Et si ipius abyssi
 magnudme ea pre excepta q mare dr
 e eudena amplitudine aque maris
 fluctib/ terras ambit i ea sola pre qua
 reuandio fimb/ terra comet. En se ois
 fontes et ois aque dulcis tribus re
 mistz distribuut et sine qsqz loris exipit.

Fonte uoluit appellare septa no fontes
 p nature unitate euz p inuabiles uias
 antoz atqz imaz ascendente de tra
 et ubiqz distans q iimb/ irrigante oem
 faciem terre no continua spe trimqz aut
 stagni s sic uidem/ ne aqs p alucos
 fluminu fluxustz riuoz et eoz excessu
 uona pfunde. que no accipiat. n qd
 cotenoso spu laborit. ut quippe etia
 ita dm intelligi. Ois terre faaes irrigata
 quead/ dr ois reshe faaes colorata etia si
 no continua s maculaa fiat. pferri qa
 tur inouitate terraz et si no oia pla m
 plana fuisse credibile est quo laa possent
 erupentia fluencia distgi atqz distendi.
 Qua p de istus fontis magtudie uel
 multitudie qui su vna spit aliud erup
 tom su p aliq i tre oculis simb/ uitate
 unde ois aque sup terra scitent. oim fon
 tu magnoz atqz puoz vni/ fons dr e
 p ois distioes suas ascendes de tra et ir
 rigans oem faae terre. su et q e credibili
 quia no aut vni/ fons ascendebat de terra
 s aut fons at ascendebat de terra p nio
 plali posuit singlarit ut sic intelligamus
 fontes multos p uniusa terra loca ul regi
 ones pias irrigantes. sic dr miles et mila
 intelligit. sic da e locusta et rana i pla
 tis quib/ egyptij paussi st. ai cer inuabil
 locustaz nis et rana ia no diu/ labore.

Sed illud etia atqz etia cosidem/ vtru
 possit nobis poia costare sma qua
 dicebam/ alt opatu deu p ois creaturas
 pma adne a quib/ opib/ i die septno rege
 ur. Alt ista oaz admistratoz qua usqz ne
 opat/ i tur oia sil sn vllis tpaliu motaz
 interuallis ne at p tempoz motis qd
 uidem/ sydera moui abortu ad occasu
 celu mutai ab estate ad hyeme gmina
 terns diey mometis pululare. grande
 scire uereste. areste. alia qz statuto tpm
 mens e ansib/ et capi et p fia et nasti
 et p etates usqz i semu mortep deare
 et eta hi tpalia. De opat/ ista msi de
 etia sn ullo ai suo motu. ho em e ipi
 accidit temp/ Ine illa g opa dei aquib/
 requieuit i die vii/ et ista q usqz ne opat/
 qnda scriptura mterponens sue narratioe
 articulu amedant se illa explicasse. et

cepit iam ista contere. Illorum copiantorum
comendatio sic facta est. Sic est liber creaturæ
celi et terre. in factis est dies factus de celum
et terram et omne viride agri antequam esset super
terram et omne fenum agri antequam exorueretur.
Hoc est placent deus super terram. non erant homo
qui operaretur terram. Istorum autem quædam sic cepit.
Sicut autem ascendebat de terram et irrigabat
omnem faciem terre. Ab hac comendatione factis
huius et demum est ea que narrantur per motus
temporum facta sunt non omnia simul. Cum ergo aliter
se habeant omnia creaturarum res incommutabiles
in verbo dei. Aliter illa eius opera a quibus in
die vii. reseruit. Aliter ista que ex illis usque nec
operat. horum trium. huius que extremum posui nobis
vixque notum est per corporis sensum et huius consue-
tudine vite. Duo vero illa remota a sensibus
nris et ab usu cogitationis humane per ex di-
uina auctoritate credenda sunt. Demum per hoc que
nota sunt vixque noscenda. quanto quod magis
minime potuit per sue apparitionis modum
dimittere aduicium minus et minus vixque ut possit
De primis ergo illis diuinitus incommutabilibus et eter-
nisque vixque quoniam ipsa dei sapientia per qua
facta sunt omnia prout fuerint ea nouit. sic scrip-
tum testatur. In principio erat verbum et
verbum erat apud deum et deus erat verbum
hoc erat in principio apud deum omnia per ipsum
facta sunt et in ipso factum est mundus. Quis ergo tam
sic diuinus ut dicit non ea deum fecisse que
nouit. porro si nouit. vixque non apud se ipsum
apud quem verbum erat per quod facta sunt omnia. Nam
si ex se ipsum ea nouit quis eum dociat.
Deus et cognouit sensum deum a quo non cessat
liarius eius fuit a quo per dedit illi et
retribuet ei. quoniam ex ipso et per ipsum et in
ipso sunt omnia. Quoniam ergo et ea que fecit in eternum
satis asserunt istam sententiam. Adungit et
euangelista et dicit. Quod factum est in illo
vita est et vita erat lux hominum. Quia
sunt rationales mentes in quo quod homo factus est
ad ymaginem dei non habuit veram lucem suam nisi
per ipsum verbum dei per quod facta sunt omnia autem per ipse
esse potuit ab omni ignorantia et errore mundare
Nō ergo ita pronuntiat ostendit quod factum est in illo
vita est et subdistinguitur quod factum est in illo.
et demum in futurum. vita est. Quod enim
non in illo factum est aut comendationis illis etiam
multas tenens creaturis dicit ipse. Quoniam

ipso condita sunt omnia. Omnia in sapientia fecisti.
Sicut et apostolus dicit in ipso condita sunt omnia
in celo et in terra visibilia et invisibilia. Co-
sequens ergo erit si ista distingueri ut et ipsa
terra et quæque in ea sunt vita sit. Quæ autem
absurde dicuntur omnia viuere. quanto absurdius
ut etiam vita sit presertim quia distinguit
de quali vita loquatur autem addit. Et vita
erat lux hominum. Sic ergo distinguendum est
ut autem didimus. quod factum est. demum in futurum. in
illo vita est. non in se. sed huius est in sua natura que factum
est ut condita creaturæ sit. sed in illo vita est
quia omnia per ipsum facta sunt nouit antequam fuerint
et in illo creata est vixque creatura celi et
terre. At per huius non sic natura qua fecit. sed sit
vita et lux hominum que est ipsa sapientia et ipsum
verbum vixque genitum dei filius. Et non ergo
in illo vita est quod factum est. quod deum est. Sic sit
per vitam in semetipso sic dedit filio vitam huius
in semetipso. hoc per materiam est quod condita
res codices sunt. Quod factum est in illo vita erat
ut sit intelligatur vita erat. quoniam in principio erat
verbum et verbum erat apud deum et deus erat
verbum. Quod ergo factum est iam vita erat in illo.
et vita non qualiscumque natura et peccati dicit
vixque que factum non possit peritiam sapientie.
Et vita erat lux hominum. Mentis quippe rationales
puritate natura et possit peruenire ad eius
modi visionem. qua non superius quod sit non beatum.
Et etiam si huius legimus etiam intelligitur quod factum
est in illo vita est. monis ista sententia ut id quod per
ipsum factum est vita esse in ipso illo intelligitur.
In qua vita vidit omnia quoniam fecit et sic vidit
ea ita fecit. non per se ipsum videns sed in se ipso
ita emittit omnia que fecit. hoc alia visio ipsi
et patris. sed vna sit vna substantia. Nam et in libro
Iob. ita ipsa sapientia per qua facta sunt omnia per dicitur.
Sapientia vero magis vixque uentura est ut quis
sit locus scire. Ignorant mortalis viam et
non uenerunt in horibus. et paulo per. Audiuimus
magis eius gloriam. Deus comendauit uiam
uia eius et ipse nouit locum eius. Ipse enim
omne que est sub celo per fecit et nouit que sunt in
terra omnia que fecit. ventorum libramenta
atque mensuras quoniam fecit sic vidit emittit.
Hys atque huius probatur quod huius omnia prout fuerint
erant in non faciente. Et vixque ubi meliora
ubi vixque ubi eterna et incommutabilia. Quæ
suffice debeat ut quæque nouit ut ita esse

ardat q' deus h' oia fecit no op'ior cu ce-
 tam exordem ut deū q' no nouat arbitre
 fecisse. Porro si nouat ea p'ust' facit ea
 p'f'io p'ueq' fieret apud illū emnt eo mō
 nota quo seip'ne atq' icōmūbilit' uiuūt
 atq' uita sūt. Itā at' eo mō q' vna queq'
 creaturā i' gne suo est.

Quāuis q' illa etia icōmūbilit' nā
 q' deus ē h'ne i' se ut sic sic moysi dōm
 est. Ego su qui su. longe. s' alt' q' st' ista q'
 f'ia sūt. qm' illud re ac p'mittus est q' i' cod'
 mō semp est. n' solū nō cōmutat'. s' cōmu-
 tari oio nō p't. m'at' h'oz q' fecit existēs
 et oia p'mitt' h'ne sic i'pe est. neq' ei ea fa-
 ret. n' ea nō s'z atq' facit. n' nō s'z n' videt
 n' h'et. n' h'et ea que nō dū f'ia erāt nisi
 que admodū ē i'pe nō f'us. q'uis n'q' illa
 suba ineffabilis sūt. nec dū ut atq' h'oi
 p' h'orem possit. n' usupatis quibusdam
 loq'z at' tempoz uerbis ai sūt an' oia
 t'pā et an' ois loq'z. tū p'mq'or nobis est
 qui fecit q' multa q' f'ia sūt. In illo ei uiuim'
 mouem' et sum' h'oz at' plagi remota sūt
 a mente nā p' d'ist'ctudine sui q'nis
 qm' cōr'lia sūt. n' ideo ydōnea ē mens nā
 i' i'pe uerbis quibus f'ia sūt ea uidere ap'
 deū ut p' h'or f'iam' quoz et q'ntā qualiaq'
 sūt etia si nō ea uideam' p' corp'is sens'

remota quippe sūt et a sensib' corp'is nri
 qm' longe sūt ul' m'p'ortis a' oppositae alijs
 a nō cōiunctu tactuq' sepant'. Ex q' fit
 ut maior ad illa i'uemenda sūt labor q'
 ad illū aq' f'ia sūt ut sūt i'copabili felicitate
 p'stana' illū ex q'ntulāatq' p'ncipāla pia-
 mente sentire. q' illa omnia cōprehēde.
 Nō recte culpant' i' li' sapie i'quistores
 hui' s'cl'i. Si ei tm' m'q't potūnt ualere
 ut possent estare scdm quo e' d'm nō
 f'iali' i'uenēnt. Ignora ei sūt fundamta
 terre oclis nris et qui fundauit terram
 p'p'inq'uat mentibus nostris.

Am nūc cōsidem' ea q' fecit deus oia sil'
 aquib' i' die sexto cōsumatis req'uit. vi'
 postea cōsidatur opa eius i' quib' usq'
 nō opat'. I'pe ei ante s'cl'a. a s'cl'o at' ea
 d'ns ex quo cepit scdm sic ipm' mūdum.
 In s'cl'o at' sic ea q' nascūt' i' mūdō. Cū q'
 s'p'tum dixiss'. Quā p' ipm' f'ia sūt et sine
 ipō f'ia ē m'at' p' paulo p' aut'. In mūdō
 erāt et mūd' p' ipm' f'us ē. De hoc ope

dei alio loco s'p'tū est. **A**dū fecisti mōdū
 de mat'ia inform'. Sic mūdus p'lexq' celi
 et terre noie nūcupat' sūt i' cōmōnium'
 que s'p'tum dicit deū fecisse cū f'is ē dies.
 De quibus uerbis iam q' uisū ē d'ispu-
 tuum' que ad cōgruat cond'ne mūdū hui'
 et q' sex dieb' cōsumat' ē cū oibus q' i' eo
 sūt. et q' tūc f'us. cū f'us ē dies et c'ggat q'
 creauit omnia simul.

Huic omniū de creaturē multa nō
 nouim' s'ue q' i' celis sūt alaus q' ut
 sensus uidē ea possit attingē sū q' i' regio-
 mb' t'ny sūt fortassis i' h'abitilib' sū que
 deorsū latent ul' i' p'fundo abyssi ul' i' oclis
 fimb' terre. Hec igit' atq' fieret usq' nō
 erāt. Quō g' deo nota erāt q' nō erāt
 Et rursus quō ea facit q' sibi nota nō erāt
 hō ei quāq' fecit ignotus. Nota g' fecit
 nō f'ia cognouit. p'inde atq' fieret erāt
 et nō erāt. Erāt m'dei f'ia. nō erāt in
 sua nata. At p' h'or f'us ē dies ille cū v'p'z
 mō i'notestent et i' deo et i' seip'is. Illa
 uelud matutina sūt diuina cognōe h'ar
 uelud uesp'ina. I'p'i at' deo nō audeo
 dicē alio mō i'notuisse cū ea feciss' q' illo
 quo ea nouat ut facit apud que nō est
 cōmutatō nec mōm'ti obumbratio.

Non sane p' m'f'ioz scdm nūc'is m'
 diget' q' p' eos fiat sc'naor. s' illo
 simplic' ac mirabili modo nouit oia
 stabili atq' icōmūbilit'. Sic at' nūc'os
 p' nos et p' ipos. quia illo mō deo parere
 et assiste ut cū de m'f'ioz cōsulat'. et q'
 f'us p'ceptis et uissis ut obtempent
 bonū ē eis i' ord'ne p'pe natē atq' sube-
 hūc'at' at' grece angeli d'ur. Quō noie
 g'iali omniū illa sup'na ciuitas angli-
 d'ur nūcupant' que p'mū die conditum
 existimam'. Nā nec illud eos latuit mi-
 stium regni celoz q' optimo t'p'e reue-
 lati ē p' salute nri q' ex h'ar p'egnatōe
 lib'ati. eoz cetū cōiūgam'. Neq' ei h'or
 ignotiet q' quidē ipm' sem' ip' optime
 t'p'e aduenit p' ipos dispositū ē i' manu
 mediatoris. i' eius p'ate qui d'ns eoz
 ē et i' for' dei. et i' forma seru' I' d' ap'le.
 quāq' at' immo ap'loy data ē qm' h' in
 gentib' annūciare i'uestigabiles diuicias
 xpi. et illūare q' sit dispo et dispensatō

facramentū quod fuit absconditū a sc̄is i deo
qui om̄ia creauit ut inotestēt p̄ncipatib⁹
et potestatibus i celestibus p̄ eadēz mul-
tiformis sapie dei s̄ p̄positū sc̄loz q̄ fecit
i xpo ihu dno nro. Sic q̄ fuit h̄ absconditū
a sc̄is i deo. ut tñ inotestēt p̄ncipib⁹ et
p̄tatib⁹ i celestibus p̄ eadēz multiformis
sapie dei. quia ubi p̄mit̄ eadēz q̄ p̄ r̄no
et ista eadēz congreganda ē ut sm̄ eadēz
angelis dei. Illis q̄ a sc̄is inotestēt q̄ ois
creatura nō an̄ s̄ta s̄ a sc̄is. ab ip̄a em̄
exorta sūt s̄ta. et ip̄a a sc̄is q̄m̄itū ei⁹
uicū sc̄loz ē. Vngent̄ at̄ an̄ s̄ta p̄ que
f̄ta sūt secula. Ideoq̄ ex p̄sona sapie. ante
s̄ta m̄q̄t fundauit me. ut i ea facer̄ oia
cu dñm ē oia i sapia fecisti. Et at̄ nō
i deo tñ inotestēt angelis q̄ absconditū
ē. Vm̄ eadēz h̄ eis appar̄z cu effiat̄ atq̄
ppalat̄. idem ap̄t̄ ita testis ē. Et s̄n̄ du-
bio m̄q̄t magnū ē pietatis sacramentū
q̄ manifestatū ē i carne. iustificatū est
i sp̄u. apparuit angelis. p̄dicatū est i
gentib⁹. creditū ē i mūdo. assumptū ē i gl̄ia.

Et nisi fallor mihi ē si nō oia que
d̄r deus t̄m̄q̄ ad p̄nc̄ temp⁹ agno-
scere. ideo d̄r q̄ cognosca facit sū ab an-
gelis sū h̄oib⁹. Hodus quippe iste locutio
cū p̄ effiac̄tē id q̄ effiat̄ s̄ḡt̄ celest̄ est
i scripturis sac̄s maxie cū de deo ad d̄r q̄ ei
ad p̄p̄tate locutio nō ore p̄sidentis me-
tibus nris ip̄a vitas clamat.

Nam nō disternam⁹ opa dei q̄ iustp̄ nō opat̄
ab illis opib⁹ a quib⁹ i die vii. regeuit
Sūt ei qui arbit̄r̄ t̄m̄q̄ mūdu ip̄m f̄m̄
a deo. cet̄a iā s̄i ab ip̄o mūdo. sic ille ordi-
nauit et iussit. deū at̄ ip̄m nō opari. q̄
q̄s p̄fer̄ illa s̄ma dñm. Pater me⁹ iustp̄ nō
opat̄. Et ne q̄st̄ p̄tuer̄ apud se illum
aliq̄d opari nō i hoc mūdo. pat̄ i me
manens m̄q̄t facit oia sua et sic pater
suscitat mortuos et viuificat. sic et filius
q̄s vlt̄ viuificat. Deinde q̄a nō solū ma-
gna atq̄ p̄p̄ua. v̄m̄ et ista terrena
et extrema ip̄e opat̄. ita dicit Ap̄t̄. Ḡul-
te tu q̄ sc̄ias nō viuificat̄ n̄ p̄ moriat̄
et q̄ semians nō corp⁹ q̄ futuru ē sc̄ians
s̄ nudū q̄m̄u fere trita ā aliau⁹. t̄m̄q̄
deus at̄ dat illi corp⁹ quo uoluit et p̄mauḡ

semū ip̄u corp⁹. Sic q̄ credam⁹ ut si possū
eā intelligim⁹ iustp̄ nō opari deū. ut si
condit̄ ab eo reb⁹ opa eius subtrahat̄
int̄ant. Et plane si aliqua creatura
sic eū nō iusticie putauim⁹ ut gen⁹ eius
p̄me illi sue cōdici nō iusticie. ap̄t̄ q̄d̄ia⁹
d̄rena s̄p̄tate q̄ cōsumauit oia opa sua
i die sexto. Eadēz illa eū q̄a rex q̄ p̄mo
condidit. noua eū m̄lta fac̄ q̄ nūc nō fecit
m̄ifestū est. Nouū at̄ gen⁹ iusticie credi
r̄e nō p̄t. q̄m̄ nūc oia cōsumauit. Nonet
itaq̄ om̄ia p̄ om̄ia creatura sua
eoz motū illa usam dū angeli iussa p̄fiant
dū inuēt s̄dem. dū alternant. ventū. dū
abyssus aquarū h̄p̄sib⁹ et d̄l̄s̄is eadēz per-
reerem cōgl̄obacōib⁹ agit̄. dū virecta
pullulat suaḡ f̄ta euoluūt. dū alia ḡg-
nūt̄ varioq̄ appetitū p̄p̄as vitas agunt
dū iniqui iustos ex̄tere p̄metūt̄ explicat̄
secula q̄ ille cū p̄mū condici s̄t̄ t̄m̄q̄ ip̄lica-
ta m̄dicent q̄ tñ i suos c̄usos nō explicat̄
rent̄. si ea ille q̄ condidit p̄uid̄ motū ad-
m̄stare cessaret. Admoū at̄ nos oz h̄ys
q̄ i t̄pe f̄m̄t̄ atq̄ nascūt̄ quo ista cōf̄d̄re
deberim⁹. h̄o ei frustra de sapia sc̄p̄ū est
q̄ amatoribus suis ond̄t̄ se i v̄ys h̄ilarit̄
et i ois p̄uidencia occurrunt illis.

Nō ois audiendū sūt qui putant sub-
limes quid mūdi p̄tes. i a cōf̄mo cor-
pulentioris aeris et sup̄ d̄ma p̄uidencia
gub̄nari. hanc at̄ im̄a p̄te terrena et h̄m̄
dam aeris h̄m̄ vicinioris q̄ t̄m̄q̄ et aq̄z
exhalacōib⁹ h̄m̄esat̄ i quo venti nubesq̄
cōsurgūt casib⁹ potius et fortuitis motib⁹
agitari. Cont̄ ē h̄os loquit̄ p̄s̄ qui at̄
expl̄ic̄ss̄ laudē celest̄. se eadēz ad ista
m̄f̄iora cōt̄t̄ dicens. Laudate dñm de
terra d̄taces et om̄e abyss̄. Igne ḡnd̄
m̄o gl̄acies sp̄us tempestatis q̄ faciunt
verbu eius. Nihil ē t̄m̄q̄ casib⁹ uolū
q̄ om̄e iste p̄rellose at̄ turbulente q̄l̄itates
quib⁹ celi h̄m̄ m̄f̄ioris q̄ nō im̄ito eadēz
terre nōie deputatū ē facies variat̄ et
vertit̄. Et at̄ addidit. que faciunt reb⁹ ei⁹.
satis ond̄t̄ eaz quoz rex ord̄ine d̄no
subditū ip̄o latē nos potius q̄ v̄m̄isatis
de esse natē. Et at̄ ore suo saluator dicit
S̄mū passere nō cadē i terrā s̄n̄ dei volū-
tate et q̄ f̄m̄u agri p̄ paululu m̄tendū

indubitan. ipe tm uestiat. no cofumat no
 solu tota istam mundi pte reb/ moribus
 et corruptilib/ deputat xim et nullitas
 eius abiectissimaq/ ptaulas d'na puiden
 regi. Et certe isti qui h' negat n' s'is eloqys
 tante auctis adq'esat si i hac mundi pte
 qm putat fortuitis morib/ p'dari potius
 q' sapia d'ne s'uitas regi. et ut q' p'bet
 gemino abutit/ argumeto ut q' sup con
 m'omui de iconstantia tepestati. ut dese
 liatitab/ atq' ifelicitatib/ homi q' no p'nte
 m'is accidit videret tm ordme qntu m
 mebris carnis cu'z auantis apparz. no d'
 medias qui h' p' sue artis natem diligent
 p'acta et diuata imati st. s' au'z me
 diaris cordis et cofiditiois hor. none da
 marent ne p'cto quid ipis d'm aquo e
 ois mesuraz mod'. ois pulitas nuoz. ois
 ord ponderz ab eius gubnatore cessare.
 Quid g' absurdus quid insulsi/ sentiri
 pt. qm ea nota vana nutu et regimie
 puidencie. cui/ extrema et exigua iudicis
 tanta dispone fori. ut aliquo atea/ cogi
 tati ineffabilem iuiciant admiracois hor
 rore. Et ai die n' n' corpis antellat. quid
 e demer/ q' putare nllm ee d'ne puidencie
 iudiciu demorib/ homi cu' i coy carne tate
 eius pollitae clarat et demost'it/ m'diaa.
 S' q' h' m'ma p'pmtu s'ur sensib/ nris et
 si facile iuestigim/ eluz i eis ord reu.
 At illa quoz ordme videre no possim/
 m'ordmata arbitrit/ qui ee no putat. item
 ad putat q'le videre consueunt.
Nos at quoz gressus ne i ulla p'usitate
 madam/ ead d'na puiden p' sciam
 s'p'nam regit. ex ipis quoz opib/ dei ord
 adiuante indagare conem ubi h' simul
 reuuit ai cofumatis suis opib/ regerit.
 quoz p' ordme spes p' ordme repoz usq'
 nur opat/. Considerim/ g' au'z arboris
 pulchritudine i robore m'me. frondibus
 pomis h' spes no vtiq' repente tanta ac
 t'is exortu est. Si quo ead ordme nouim/
 S'ur exort em a iudice q' terre p'm germe
 m'fixit. atq' m'de oia illa forta et disticta
 reuert. Porro id germen ex seie in seie.
 g' illa oia fuerit p'mit/ no mole corporee
 magnitudie s' ipotenq' calr. ha illa mag
 nitudo copia terre huorib/ congesta est.

Sed in illo exiguo g'uno mirabilior p'stan
 tiorsq' uis e qua ualiut adiacens humor
 comixtus terre q' maties vera i lignu illi/
 qlitate i ramoz diffusione. i folioz uiridite
 et figam ifructuu foris et opulencia omiqz
 ordmatissima distictoz. Quid ei ex arbor
 illa surgit a pendz q' no ex quoda occulto
 thesauru semis illius extractu atq' d'ym
 p'nt e. At illud semen ex arbore lz no illa
 s' alia atq' illa rurs' ex alio seie. Alia at
 et arbor ex arbore ai s'urtilis demit/ atq'
 plantat/ Ergo et semie ex arbore et arbor
 ex seie et arbor ex arbore. Semie at ex
 seie nullo mo. nisi arbor m'ueinat p'us.
 Arbor at ex arbore ead si semie no m'ue
 niat. Alia g' successione/ alim ex alio
 s' vtiq' ex terra. n' ex ipis terra. por g'
 horz pens terra. Sic et alia p' m'ertu ee
 vti ex ipis seia an ipa ex semib/ q'libz
 tm horz p'us ex terra certissimu e. Sic at
 i ipis g'uno uisibilr emt oia sil q' p' ipa
 i arbore surgent. ita e ipe mud/ cogitad/
 e ai deus sil oia reuuit. huisse sil oia q'
 i illo ai illo for st qn fuis e dies no solu
 celu ai sole ac luna et s'ubterib/ q'z spes
 manet motu rotabili et t'is et abyssus
 q' reliud instantes motus paciuntur
 atq' m'fius aduata pte altera mudu co
 ferit. s' ead illa q' aqua et terra p'duuit
 polir atq' calit. p'usq' p' tempoz motus
 ita exortent/ quo nobis iam nota st m
 eis opibus q' deus usq' n' opatur.
Qui ai ita sint. Sic e liber tate reli et
 terre ai fuis e dies fecit deus celu et
 terra et ome p'uide agri atq' exortu e
 no sic quo fuit ope quo n' usq' opatur
 et pluuia et homi agricultura. Ad h' em
 aduatu est. no ei pliat deus st t'ia nec
 emt homo q' oparet terra. s' illo mo quo
 reuuit oia sil senarioq' diez n'uo cofua
 uit. ai diem que fecit eis q' fecit sexages
 p'ntauit. no alit' nate spaco q'ali. s' ordi
 nata cognate alr. Aquib/ opib/ i die
 vtiq' regerit. ead sua regem eiusdem diei
 noticie gaudioq' p'bere dignat/ et udo
 no eu quoz ope suo s' i sua rege b'ndiuit
 et satisfiuit. Vn nullam al'ius creatum m
 stituens. s' ea q' oia sil fecit admist'orio
 actu gubernas et moues s' i cessaco opat/
 sil et requiescens et operas sic iam ista
 t'ituta st. Quoz opm q' usq' nur opat/

per uoluntatem temporum explandis uel exor
dium narrandi sumens aut scripta. Fone at
ascendebat de terra et irrigabat oem fa
ciem terre. De quo fonte qd dixim qd dicitur
putauit ea qd fecit ab alio cosidem exordio.

Expliat liber quintus

Incipit liber sextus

S finxit deus hominem
puluerem de terra et in
sufflauit in facie eius
spiritum uitae et factus est ho
mo in uita. Hic

primo uidentur e uer

ista recapitulatio fit ut nunc dicat qd factus e
ho que vij. illo die factus nouim. an uero
nunc quidem ai fecit oia sil. ilys ena latent
horem fecit sic fenu terre. anq. ser exortu
ut eo mo et ipe ai ia est i sereto quoda
nate alr factus sic illa q sil reuuit ai factus
e dies. accessu tps ena isto mo fieret
quo i hac pspicua for. vna gerit ul male
ul bn sic fenu q factus e anq. exortu
sup terra. Accedente ia tpe et fontis illi
irrigatione exortu e ut est sup terram.

Prius qd s recapitulacionem conon id
pate foratissiqpe uti ho factus sit in
die vij. sic dies ipe pmit factus e sic firmu
sic terra et mare. Neq. ei her dicenda
st an i quibusda pmodis ia facta latuisse
ac demde i hanc facie q mud. exortu
e accessu tps tamq. exortu daruisse
st ab exordio facti ai factus e dies conditui
mudu. i au. che sil st condita q p acces
su tps oriunt ul fructem ul alia q q
p gen. sui. ha nec ipa sedem accidendi
e i che mud. pmit facta atq. recondita
accessu postea tps exisse atq. i hac
emissio fore q celis fulgent. si i illo
senario p factis mis creati sil oia ai factus
e dies. Vtz qd sic et ho ista ia spe q m
sua na uiuit et agit su bonu sil malu
an et ipe iualto sic fenu ag. anq. exortu
e. ut qd ei post est accessu tps exortu q
de pulue factus est. Accipiam qd eu. vij. de
i hac pspicua uisibilis for. de limo factus
st tuc no comonitai q ne recapitulando
mismuat et uideat uox nobisai ipa scripta

condit. **I**n certe scriptu e ai ad h. diei
facti opa narrarent. Et dixit de facta
horem ad ymaginem et similitudinem nutm
et hanc pte piscu maris et uolatiliu
celi et omni pecoru et ois tere et omni
reptiliu reptentiu q reptat st. an. Et
fecit deus hominem ad ymaginem dei fecit
eu masculu et femina fecit eos et bndi
xit eos deus dices. Crescite et multiplicati
mini et implete terram et dominamini ei et
habete potate piscu maris et uolatiliu
celi et omni pecoru et ois tere et omni rep
tiliu reptentiu sup terra. Jam qd delimo
fortis erat et illi ia soporato mulier
ex late ia facta erat. st qd tuc gmeonitai
no erat q ne recapitulando gmeonitai
e. neq. ei vij. die factus e masculus et ac
cessu tps postea facta femina. st fecit cum
mgt. masculu et femina fecit eos et bndi
xit eos.

Quomodo qd ia hominem p dicitur
constitutum mlti ei facta e. An et hoc
premissu scriptura reuoluit. Ia vij. illo
die ena paradysus plantat e ubi homo
collocat e et soporatur e. ut eua foret
et eua forma euigilauit eip nome ipo
sunt. st hoc no p tpalet mortis si no
possent. No itaq. ut facta st sic creata st
oia simul. Cntal. ei ho cogitet facili
tate qua deus ena q deus sil ai coctis fe
at uerba certe hois nouim. n p tpalet
mortales emittit uoce no posse. Cu ergo
uerba hois audim. ul ai uocant. ul ai
mulieri nome iposuit ul ai fecit. ena
dicit. p hoc relinquet ho prem suu et
mrem et uiuet uoxi sue et erit abo
i carne una. Quibusli illis simul ista
sonuerit. n due qcuq. i hys uerb sil late
simul sonare possunt. Cnto m. h. oia
ai hys q simul creata st simul si. Ac p
hoc aut et illa oia q simul ab ipo sumo
exordio siloz st p mortis atq. itualia
tempoz facta st diesq. ille no spuali st
corli suba p mu condit. ul aruati lucas
nescio quomo ul emissioe ul conitoe
mane ut uespam faciebat. a si cosidatis
oibus q stiorib. p moribus pitta st pba
bilis to p suafit illu diem spuale sub

limit ac pmit condita luce qnda sapi
 ente vocatu esse diem. au' pnaa per
 ordinata cognom. cognom rei in
 nio senario pbaret. atq' huc sine
 scriptur vba congrue q' aut postea. Cu
 faus e dies fecit deus celu et terr et omne
 et omne fenu agri rinq' exoruer. ates
 tari ena quad alibi scriptu e. Qui vivit
 ieternu novit oia sil. ho e dubiu hoc
 q' homo de limo terre faus e. cuq' forma
 vvor ex late na no adodne qa sil oia
 fia st pme. quib' p'fno regeur deus
 f' ad oim opone que fit ia p uolua
 filoz q' usq' ne opat.:

Hoc accidit q' ipa ena verba quib'
 narrat quod deus p'adysu plantavit
 in coq' hoem que fecit collocauit ad euq'
 adduxit alia quib' noia iponent i quib'
 adiutoriu file illi no fuiss iuentu. tuc ei
 mlere costa eius deita foriur sans nos
 admonent. h' no ad illa opone dei p'ime
 unde regeur i die vij. s' ad ista potius
 q' p' tempoz aus' usq' ne opat. Cu eni
 P'adysus plantaret un narrat. Et plan
 tuur deus p'adysu i edon ad oriente et
 posuit ibi hoem que finxerit. Et creat
 deus adhuc de terra omne lignu pulchz
 ad aspectu et bonu ad estam. Cu dicit q'
 f' creat adh' de terra omne lignu pulchz
 ad aspectu. manifestat vna q' alr ne cre
 rerit de terra lignu alr tuc cu t'ro die p'
 duoit terra herba papuli seante seme
 sam suu gen'. et lignu fructuosu fm suu
 gen'. hoc e ei creat adh' sup illud. s' q'
 ia cretat ne utaq' polr et alr i ope
 ptimente ad creandi oia simul a quib'
 consumatis in die vij. regeur. h' ar visi
 bili i ope ptimete ad tempoz ausu sic
 usq' ne opat. Nisi forte quis dicit no ce
 ligni gen' teras die creatu s' dilatu aliqd
 q' vj. crearet cu ho faus e atq' ipadysu
 constitut. Et q' vj. die creati sint ap'p'ie
 scriptura declant ana vna. s' s' vnu q'q'
 gen'. quadrupedu et repencu et bestiaz
 et ipe ho ad v'gme dei masculus et fema
 p'inde ponat p'imitu quo sic ho fec' que
 in ipso die fm ce narrat. a recapitulado
 et plea q'ad faus fuit imaret. hoc e de

terre pulue et mtr illi de late. no in
 aliq' creatur gen' p'imitte. ut i eo q'
 dixit deus. fiat. ul faciam. ul i eo q' de
 et sic e fm su fecit deus. alioq' frustum
 p' singulos dies tam diligent' distmcta
 st oia. si p'mixione diez pt ulla suspi
 no residere. ut cu herba et lignu diei
 teno sit attributu. aliq' ligna ena vj. die
 creata ee credam' q' ipso vj. die scriptu in

Postremo quid respon. **C**uerit.
 debim' de bestis agri et volatilib'
 reli que adduxit deus ad adam ut viderz
 quid ea vocaret. Et ita scriptu est. Et dixit
 dno deus. No e bonu hoem esse solu faua'
 illi adiutoriu s' ipm. Et finxit de' adhuc
 de terra omne bestias agri et oia volatilia
 reli et adduxit illa ad adam ut videret qd
 vocaret illa. et omne q'cuq' id vocauit adi
 uam vna hoc nome e illi. Et vocauit
 adam noia oib' pecorib' et oib' volatilib'
 reli et oibus bestis agri. Ad ar no est
 iuent' filio ipi. Et uocat deus mens alie
 nam sup adam et obdormiuit. Et sup
 sit vna de costis eius et adimpleuit carne
 i loco eius. Et edificauit dno de' costam
 qua supsit de adam i mlere. Si q' g'nter
 tu i pecorib' et bestis agri et volatilib'
 reli no est iuentu adiutoriu file illi ho
 fecit ei de' adiutoriu file de costa latis ei.
 s' ar fm e cu oisdem bestias ag' et vola
 tilia reli adhuc de terra finxiss. et ad illu
 adduxiss. vj. adhuc quo die hoc fm pt
 intelligi. qn quid illo die terra p'duxit
 nam vna s' verbu dei. volatilia vero
 v. p'duxit aq' file fm dei. ho utaq' huc
 dicit. et finxit deus adhuc de terra omne
 bestias agri et oia volatilia reli. n' qa ia
 terra p'duxerit omne bestias ag'. vj. die
 et aqua oia volatilia reli. v. die. Alr q'
 tur. i. polr. atq' alr sic illi epi q'petebat
 quo arauit oia siml. a quib' i die vij. re
 queur. Alr ar ne sic ea videri' q' p'p'alia
 spacia arat sic usq' ne opat.

Hoc p' hoc iam p' istos notissios lucis
 v'rlis dies. qui t'ntu solis fuit ena
 fia est de late v'ri sui. Tur ei de' adhuc
 finxit de terra bestias et volatilia i q'bus
 cu adiutoriu file ipi adam no est iuentu
 illa forma est. In illib' g' dieb' ena ipm de

Imo finxit deus. Neque ei dicendum est masculinum
quod vi. die factum. feiam vero postibus diebus
in ipso vi. die apertissime dominum sit. Masculum
et feiam fecit eos et benedixit eos et cetera que
de ambobus et ad ambos dicitur. Alii quod et abo
et nunc alii ambobus. Tunc si fin pomin per verbum
dei tamquam seculi mundo induta cum dicitur oia
sunt aquibus in die vi. requeunt. ex quibus oia
suis queque temporibus iam per seculum ordinem fierent.
nunc autem fin opponit per benedictum temporibus que usque
nunc operatur. et optebat iam tempore suo si adiam
de limo terre. eussit miteri ex omni latere.
Quia distribuere operum dei per ad illos
dies invisibiles per metum in quibus dicitur oia
sunt. per ad istos apponit in quibus opera tota
quod ex illis tempore in voluit per mortalibus
in ope voluit si non oportune neque absurde.
Scripturae verba secuti sumus que nos ad hoc dis
tinguenda duxerunt. cavendum est ne per
ipsum rex aliquo difficile preceptum quod
tardiores assequi non sufficiunt. putem aliq
sentire ac die que finit nos non scire non de.
Quod enim prudentibus sermonebus que potum
lectore perstantiam. plures in arbitror
aligare in hys locis et putare iam fuisse
prie horem in illo dei ope quo cuncta simul
creata sunt ut aliqua vicia diceret. et ut dei
locutionem ad se dixerunt. cum dicitur deus. Ecce
dedit vobis omne pabulum seculi. Disfructet
ardet intelliget. Nouit quod qui hunc putat
non hunc me sensisse neque dixisse. Et si nunc
dixerit non iam fuisse horem in illa prima rex
condone qua creavit deus oia sunt sicut e non
in parte etatis hunc si non infans quid non in
infans si ne puerum quidem in vtero matris
non in hunc si non sem quid invisibile hore putabit
oio non fuisse. Redat ergo ad scripturam nunc
mer vi. die horem fin ad ymaginem dei fecit
at masculos et feiam. Tunc quod fin sit feia
invenit ex illis vi. diebus. Tunc ei fin e quod de
de terra finxit adhuc bestias agere et volatilia
celi. non quod volatilia perduxerunt aque. et aiaz
vicia in qua et bestie sunt perduxerunt terra. Tunc
at finis e homo et masculus et feia. quod et tunc
et postea. Neque ei tunc et non postea. aut non
postea et non tunc. nec alij postea. si idem
ipsum alit tunc alit per ea. queret ex me quo res
pondebo. postea visibili sic spes humane
constituciois nota nobis e non in parentibus

gnantibus si illo de limo illa de costa eius.
Querer tunc quo respondebo. Invisibile poli
cili quo fuit finit non fin. Et forte non intel
liget. Subijcit et ei cuncta que novit usque ad
ipsum seminum arripulencia. Neque ei in tale
ad hoc iam erat cum in prima illa vi. die deus
fuit erat. Dat quod de seculis ad hanc rem
non ulla similitudo per illa que in eis fuit quod fin sit.
Imperum an oia visibilia seculi sit ille cause. si
non intelligit. Quid quod finit non quod possit
salubrit moneri ut scriptura dei credat. et
tunc horem fin quod deus cum finis e dies fecit
celum et terram de quo alibi scriptura dicit. Qui
dixit terram creavit oia sunt. et tunc quod iam non
simul si suis queque temporibus creans finxit
eum de limo terre. et ex eius osse miterem
cum non isto modo eos illo. vi. die finis. non tunc
eos illo vi. die non finis miteri scripta permanet.
Forte autem tunc vi. die illo finis erat
ubi et ipsa ymago dei tunc intelligit
in spiritu mentis eorum ut postea tunc cofortentur.
Et neque hunc crede eade scriptura permanet. per
per illa opera consumatorum que non iudeo quo pos
sit intelligi si desit ad tunc non alit. codum
que per se invisibile condet. Demde quod sexus ipse
masculi et feie non in temporibus esse non potest.
Et si quis per melleum et aatom tempore utique sexus
vicia cum accipiendi putantur. quid faciet
de hys que ad estia de ipso dedit die de lig
noy fructibus que non hunc hunc tunc non vicia oia
e. hanc et si et hanc etiam figure queque accipe
voluit recedat appetente rex gestay que
permanet in hunc narrantibus in obfucate fudada e.
Quomodo quod loquebat magis eis que non dum
audiebat. quia non erant que verba perper
possem tunc sic illos allocuti deum quod
opt nos non dum natos eam longe per fudat
non tunc nos si eam eos omne qui finit per nos.
Ombus et dicebat que suos finis dividebat
Ecce ego vobiscum sum usque in consumationem seculi.
Sic deo notus erat perper au dicit. Custody
te forem in vobis novit te. Sic decimat e leu
ai esset in labris abinthe. Tunc quod non ita et ipse
abulha in adam et ipse in primis operibus in di
que deus creavit oia sunt. Et verba domini per os
armis eius et verba dei per omnia perper perper
et voce perferunt et oibus sillabis suis
ignoras temporum moras sumunt atque persumunt
Tu vobis de dicebat. faciam horem ad ymaginem
et similitudinem meam et horem perper perper
maris et volatilia celi et omnia perper. et

om̄ terre et om̄ repaliū q̄ repūt s̄ t̄m̄.
 Et celsate et mltiplicat̄m̄ et replete t̄m̄
 et dnam̄ et. et habete p̄m̄te p̄s̄m̄ maris
 et volatiliū celi et om̄ pecorū et om̄ terre
 et om̄ repentiū que repūt s̄ t̄m̄. et ecce
 dedi uob̄ om̄e pabulū f̄iale sciens̄ seme
 q̄ e sup̄ oem̄ terr̄m̄. et om̄e lignū fructiferū
 q̄ s̄ m̄ se fructū s̄c̄e f̄ialis q̄ eir̄ uob̄is ad
 escam̄. Ipe sermo est ante oem̄ aeris sonū
 ante oem̄ carnis et nubis uocē i illa sum̄a
 et sapia p̄ quā f̄a s̄t̄ oiā nō q̄i h̄uans̄ aurib̄
 m̄strepabat. s̄t̄ rebus f̄is̄ r̄ȳ faciendaz
 causas m̄sterebat. et oipotent̄ p̄o futurū
 faciebat. h̄oim̄q̄ suo t̄p̄e f̄or̄nd̄ it̄epoz̄
 tāq̄ sc̄ie ut̄ am̄q̄ indice condēbat q̄i con
 dēbat unde m̄apent̄ s̄t̄a ab illo condita
 qui e ante s̄c̄a. Creature quippe alie m̄tas
 alias quedā t̄p̄e q̄dā caus̄ p̄cedit. Ille at̄
 oiā q̄ fecit nō s̄d̄u excellētia q̄ etiā caus̄
 effector est. v̄m̄ et m̄tate p̄cellit. Et de hoc
 optimorib̄ dem̄e s̄ipturūz loas fortassis
 plenius differendū est.

Nunc de h̄oie q̄ ceptū t̄m̄et̄ en̄ modū
 n̄c̄e suat̄i et i p̄f̄und̄o s̄p̄t̄ure sensu
 magis prestem̄ diligētia requirēdi q̄
 affirm̄di remitate. Et nō nouat̄ s̄m̄ua
 de. postq̄ eī f̄or̄ret̄ i uer̄o d̄ubitate fas
 nō e. aptissime quippe dicit̄. p̄ust̄p̄ te f̄or̄ez
 i uo noū te. Vbi at̄ illū nōss̄ anq̄ it̄i f̄or̄
 m̄ss̄. et si n̄c̄e i f̄irmitatē asseq̄ ut̄ diffiale
 ut̄ impō e. ut̄ i aliquib̄ p̄m̄q̄orib̄ m̄is
 sic leū i lumbis ab̄m̄de d̄omat̄. e. an̄ i
 ip̄o adam̄ i quo h̄uanū gen̄ tāq̄ m̄d̄ialit̄
 m̄stituit̄ est. et i eo ip̄o p̄t̄z iā cū de limo
 f̄ortus eēt. An cū tal̄ i h̄ys ep̄ib̄ f̄as̄ que
 n̄uauit̄ oiā s̄t̄. An uo an̄ oem̄ pon̄ c̄it̄an̄
 sic elegit̄ et p̄destinauit̄ s̄c̄e suos an̄ m̄d̄i
 c̄stitucōem̄. An potius i oib̄ p̄cedentib̄
 t̄m̄e s̄i q̄s̄ c̄m̄ed̄m̄u s̄i q̄s̄ nō c̄m̄ed̄m̄u
 p̄ust̄p̄ i uo f̄or̄ret̄. nō arbitror̄ s̄cupulosi
 queri optere dū mō s̄m̄ia c̄st̄at̄ ex quo
 e i h̄ar̄ luce ap̄ent̄ib̄ edit̄. ex illo egisse
 uitā p̄p̄a quā ḡnd̄escens̄ em̄tis̄ access̄e poss̄
 uie s̄ue male s̄i b̄n̄. An uo nullo mō. nō
 s̄d̄u p̄us q̄ i uo f̄or̄ret̄. s̄ n̄ iā ibi f̄ortus
 anq̄ natus. Neq̄ eī h̄ȳ uollā c̄uātoz̄ apl̄i
 a illa s̄m̄a de gem̄m̄o i rebeate uo nodū
 agentib̄ aliq̄s̄ boni aut̄ mali.

N Et in frustra s̄p̄t̄ū est. n̄ m̄f̄it̄entem
 mudū esse a p̄to aū e v̄m̄i d̄ei uia
 sup̄ terr̄m̄. Et illud̄ m̄p̄e. Ego ūq̄ant̄
 conceptus s̄i et i p̄t̄e mat̄ meā me

aliut̄ i uo. Et q̄ in adam̄ om̄s̄ mouit̄
 in quo om̄s̄ peccauit̄. Nunc at̄ liquidū
 teneam̄ quelz̄ p̄entū m̄ta t̄n̄s̄iant̄
 i p̄lem̄. q̄uāq̄ gr̄a dei anq̄ nascat̄ quec̄q̄
 s̄ificet. n̄ i uiquitate esse apud deū nec
 boni mali. ne agē quec̄q̄ q̄ ad p̄p̄a p̄sonā
 p̄t̄ineat̄ anq̄ natus est. Illamq̄ s̄m̄az
 qua nō nulli putant̄ alibi peccasse magis
 m̄m̄p̄z̄ aias. et p̄ d̄uis̄oz̄ m̄tis̄ p̄toz̄ m̄
 d̄uisa cor̄ esse detrusas̄ apl̄ice nō gr̄e s̄m̄e
 cū ap̄t̄iss̄e d̄m̄ s̄i. n̄ egisse nodū natos
 seu boni seu mali. de p̄ h̄ alia q̄o e suo
 loco t̄t̄anda quid de p̄to p̄m̄oz̄ p̄entū
 qui duo s̄d̄i fuerūt q̄m̄s̄ h̄uan̄ c̄t̄at̄ū
 v̄m̄uersa consp̄ctio.

Nihil in illū m̄toz̄ h̄re potuisse h̄o
 m̄m̄e anq̄ de terre puluē f̄is̄ est
 anq̄ suo t̄p̄e uulēt̄ nlla q̄o e. Sic em̄
 Esau et iacob quos nō dū natos d̄icit̄ ap̄o
 n̄ egisse boni a mali nō possū d̄ic̄e t̄oisse
 ad m̄ti de p̄entib̄. si n̄ ip̄i p̄entes egisset̄
 ad bonū a mali n̄ gen̄ h̄uanū p̄t̄isse in
 adam̄ si ip̄e nō peccasset̄ adam̄. nō aute
 p̄t̄isset̄ adam̄ nisi iā suo t̄p̄e uulēt̄ quo
 poss̄ uulēt̄ s̄i b̄n̄ s̄i male. ita frust̄ p̄t̄m̄
 eius seu recte factū requirit̄ cū adhuc i
 rebus simul creatis̄ talit̄ condit̄. n̄ r̄ta
 p̄p̄a iam̄ uulēbat̄ n̄ i p̄entib̄ s̄i uulēt̄
 em̄. Nulla em̄ p̄ma h̄ōne m̄d̄i cū deus
 oiā simul creauit̄ h̄omo f̄as̄ e qui est̄
 futur̄ i uo c̄m̄di h̄oie nō actio creati.

Sed hoc alit̄ i uerbo dei ubi ista nō
 s̄m̄a s̄ p̄ et̄na s̄t̄. Alit̄ i elis̄ m̄d̄i n̄ oiā
 siml̄ f̄a s̄m̄a s̄t̄. Alit̄ i uer̄b̄ q̄ s̄ m̄s̄ simul
 creatis̄ iā nō simul s̄ suo quec̄q̄ t̄p̄e c̄ant̄
 in quibus adam̄ iā f̄ortus ex limo et̄ dei flatu
 auatus. sic s̄m̄u exortū alit̄ i s̄m̄b̄ i quib̄
 r̄us̄ q̄i p̄m̄ordiales̄ t̄m̄e rep̄ent̄ de rebus
 ducte que s̄ m̄s̄ q̄s̄ p̄m̄ condidit̄ extituerūt
 uelud̄ herba ex terra. s̄m̄e ex h̄ba. In q̄b̄
 oibus eī iā f̄a m̄d̄os̄ et̄ actus̄ sui t̄p̄is̄ acce
 perūt q̄ ex occultis̄ atq̄ iuisibilib̄ uerbis̄
 q̄ i creatur̄ talit̄ latent̄ i manifestis̄ f̄or̄s̄
 natus̄ p̄d̄ierūt. Sic herba exorta sup̄
 terr̄m̄ et̄ h̄o f̄as̄ i aiaz̄ uulā et̄ cet̄a h̄uā
 s̄i fructata s̄i auāna ad illā opone dei
 p̄t̄m̄ē qua uis̄p̄ n̄ opat̄. Et etiā ista
 s̄c̄a gerūt tamq̄ it̄m̄ se ip̄a iuisibilib̄ i ocul̄
 ta quadā uo ḡn̄andi qua extituerūt de
 illis̄ p̄m̄ordys̄ c̄m̄ c̄m̄ s̄uaz̄ i q̄b̄ creatio

mundi. cui factus est dies antequam in manifesta specie
sui quibus exoruerent inserta sunt.

Quoniam prima illa opera dei cum simul omnia creavit
in suo modo perfectio non essent. et paulo dubio
post addidit que illis proficiendis defuissent
ut quedam vniuersitatis perfectio ex vniuersis constaret
singulis quibus semper. Velud alicuius tota pars esset
quarum conuentione ipsum totum autem partes fuerat complete.

Cursus si ita essent illa perfectio sic proficiunt in suis
quibus temporibus in manifestis foris. actusque proficiunt
perfectio autem manifestum ex eis per se per tempora fieret. aut
si fieret quod ex istis quibus suo quibus iam tempore oritur
deus non cessat operari. Hinc autem quia iam et consummata
quodam modo et quoniam modo manifestata sunt
et ipsa que consequentibus euoluenda temporibus primis
deus omnia simul creauit cum fuerit mundum consummata
quodam quoniam manifestum habuit illa in natura primis
quibus suorum ipsum autem agitur quod non in istis taliter
fieri sic. manifestata vero quoniam quedam erant quibus semper
futurorum per se tantum ex occulto in manifestum
locis quibus ex eorum. ipsi etiam scripturae verba
satis ad hoc admonere insigne uigent si quis
in eis insigne euigilet. Nam et consummata ea
dicuntur et manifestata. Insi et consummata erant non
dicuntur. Et consummata sunt rebus et terminis et omni
opere illo. Et consummauit deus in die vii. opera
sua que fecit et requieuit deus in die septimo
ab omnibus suis que fecit. Et benedixit deus diei
vii. et sanctificauit eum. Hinc et non inchoata erant
non vniuersis sequeretur. quia ibi illa die requieuit
ab omnibus operibus suis que consummauit deus facere.

Hic igitur si quis inquirat quomodo consummauit
neque et alia consummauit. alia consummauit. si
eadem ipsa vniuersis a quibus in die vii. requieuit
ex his que super diximus dicitur. Consummasse
quippe ista intelligimus deum. cum creauit omnia
simul ita perfecte ut manifestum ei adhuc in ordine
temporum creandum esset quod non habet ab eo ordine
causarum in se. Inchoasse autem ut quibus hic
perfixerunt tunc post impleret essent.

Proinde foris deus hominem puluere terre
puluerem limam terre. hoc est de puluere vel limo
terre. et inspirauit in sufflauit in facie eius
spiritum vite. et factus est homo in animam viuam. hoc
tunc predestinat. hoc est in se ipsum in propria creatura
neque tunc taliter ut consummate manifestat ut inchoate
consummat. hoc est a se ipsis in vniuersis primis
dialiter autem sit omnia crearentur. si autem in ipse

suo visibiliter in corpore inuisibiliter in anima. constant
ex anima et corpore.

Antequam igitur videamus quomodo cum fecit deus per
deum terminum corpore. post eam de anima
videbimus. si quid valebimus. Et cum manifestum
corlibus de limo deus finierat hominem. nimium
pulis cogitatio est ita ut si hoc scriptura dixisset
magis cum qui scripsit in illo verbo usum credi
deberem. quoniam deus in illis manifestum limam et
deum manifestum qualia videntur in corpore nostris.

Quoniam est et. Manus tua genus dispersidit. Et
dixisti spiritum tuum in manu forti et benedixisti
ex celo. si per potentiam et virtutem dei positi sunt
membrum nomen quibus usque adeo desuper ut non

Et illud audiendum est. **I**ntelligat.

Quod non nulli putant ideo proprium dei
opus esse hominem. quia cetera dixit et facta sunt
Hinc autem ipse fecit. si ideo potius quia hinc ad
ymaginem suam fecit. Nam illa que dixit et facta
sunt ideo sic scriptura est. quia per verbum eius facta sunt
sic per hominem hominibus deus potuit verbis que
qualiter cogitantur et voce referunt. Non sic autem
loquitur deus nisi cum per verbum creatum loquitur
sic abrahæ. sic moysi. sic per nubem de filio suo
ante vniuersum creaturam ut ex ipsa creaturam
ex verbo domini est quod in principio erat deus apud deum
et quia omnia per ipsum facta sunt et in ipso factum est manifestum
omnis et hoc per ipsum factum est. Certe enim per verbo
rebus fecit. quia ipse dixit et factum est. Scriptura est
in. Et opera manuum tuarum sunt rebus. Et de hoc
vniuersis quibus fuit in se scriptura est. Cum ipse est mater
et ipse fecit illud et arida manus eius fixerunt.
hoc est hoc in honore hominis deputet. Velud cetera
deus dixit et facta sunt. Hinc autem ipse fecit in verbo
cetera hinc autem manifestum fuit. Et hoc excellit in honore
quia deus ad ymaginem suam hominem fecit per hoc quod
ei dedit mentem metallicam qua per se peccant
unde in honore loco discernimus. In quo honore
positus si non intellexit ut bene agat esse
ipsi peccantibus quibus placuit est appari. sic et
scriptura est. Homo in honore positus non intellexit
operatus est peccantibus in sensibus et filius factus
est illis. Nam et per omnia deus fecit si non ad ymaginem
sua. non dicendum est hominem ipse fecit. peccantibus
vniuersis dixit. et facta sunt. Et hinc et illa per verbum
suum fecit per se facta sunt omnia. Et quia idem verbum
et scriptura est. vniuersis. Et hoc et manifestum est non inuisibile
verbum. si faciendi potentia.

Nam si eadem scriptura que dicitur de hominem de
limo terre finit. de eam quod bestias agri

de terra firmavit qm̄ eis cu volacilibus celi
ad adam adduxit. ut videret qd̄ ea vocaret
Sic ei scriptū ē. Et firmavit deus ad huc de terra
om̄es bestias. Si ei et horem de terra et bestias
de terra ipse firmavit quid h̄ h̄ excellēt
i hac re. n̄ q̄ ipse ad ymaginē dei creat̄ est
Et in h̄ corp̄. s̄ scdm̄ intellon̄ mētis de q̄
p̄ loqm̄. Qm̄q̄ et i ipso corp̄ h̄cū quidā
p̄p̄tate q̄ h̄cū m̄dicet q̄ erecta statum fuit
ē. ut h̄ ipso admonet̄ nō sibi terrena ē se
am̄da velud p̄ccata quoy voluptas ois
ex terra ē. Vn̄ i aliuū aucta p̄ccata p̄ma atq̄
p̄stata s̄. Cognuit q̄ et corp̄ eiusd̄ aūe ioli
nō s̄ lim̄am̄ta figurat̄. m̄broy. s̄ potius
scdm̄ id q̄ i celu erectū est ad m̄tuedū q̄ m̄
cor̄ ip̄. m̄di sup̄na s̄ sic aūa rōnalis i ea
debet erigi q̄ i sp̄ualib̄ natura m̄v̄ excel
lit. ut q̄ sursum sur sapiat nō q̄ sup̄ terrā.
Et quo fecit eū deus de limo t̄re. v̄t
repente i eate p̄f̄it. h̄cū ē virili atq̄
iuuēnti. an sic usq̄. n̄c f̄it i v̄as mat̄ri.
h̄cū ē alius h̄ fecit q̄ ille qui dixit. p̄st̄p̄
te f̄it i v̄t̄ro noui re. Et illud tm̄ p̄p̄
h̄it adam q̄ nō ex p̄ntib̄ nat̄ ē. s̄ f̄it
ex terra. et t̄m̄ m̄o ut i h̄cū p̄f̄icēdo et
p̄ etates augēdo h̄cū t̄p̄oy n̄m̄ q̄p̄let̄
quos nat̄e h̄uā ḡn̄e attributos videm̄
an p̄nt̄ h̄ nō ē r̄q̄rēnd̄. Vn̄al̄ ē fecit
h̄ fecit q̄ deū oip̄orente et sapiente posse
ac fac̄e cōgruebat. Ita ē certas t̄p̄oy
leges ḡn̄ib̄ q̄l̄itatib̄q̄ r̄y im̄ifestū ex
ab̄d̄ito p̄ducēdis attribuit. ut ei volūtas
sit sup̄ oīa. Potēti quippe sua n̄uos ante
dedit nō ip̄am̄ potētiā ei s̄ n̄uos allegauit
h̄a sp̄us eius ut facēdo m̄do uti s̄f̄ereb̄.
ut et f̄it s̄f̄erēnt̄ nō cōr̄lib̄ loas. s̄ excellēt
p̄tatis. Quis ē n̄esat aqua cōt̄ra t̄re
cū ad iudices p̄t̄is venit d̄ici i s̄agm̄a ligni
ill̄. atq̄ i cōsumē qualitatē q̄a i uiam
p̄d̄at paulat̄ erupente. atq̄ i ea ḡnd̄
cente v̄m̄u fiat. mat̄uyq̄ dulcescit q̄ ad
h̄cū feruescit ex p̄ssū et quādā venustate
fermetatū ad usū bibēdi val̄y iocūd̄it̄
pueriat. h̄ū ideo d̄ns lignū q̄sunt a t̄m̄
a h̄as t̄p̄oy mot̄is cū aqm̄ m̄uo cōp̄ēdo
cōuertit i v̄m̄u ut ite v̄m̄u q̄ ebrius etiā
cōiūua laudaret. h̄ūq̄ adiutorio t̄p̄is
eguit conditor t̄p̄is. h̄one t̄is diey n̄uos
suo aūp̄ qm̄ a cōmodatis oīs n̄a sp̄eāu

coalescat. format. nascat. voluunt. h̄ūq̄
ex p̄nti s̄ h̄y dies ut m̄ d̄icōne v̄rga con
uertere de manu moysi et aaron. h̄ ista
cū fuit cōt̄ n̄am̄ fuit. n̄ nob̄ quib̄ al̄i nat̄e
aursus inoat̄. n̄c at̄ deo cū h̄cū ē n̄ q̄ fecit.
Queri at̄ m̄to p̄t̄ tales ille v̄es quas
m̄ud̄ m̄didit cū p̄m̄ū simul oīa c̄iuit
quō sint m̄st̄itue. Vt̄ id̄ quēad̄ videm̄
aucta nascētia ut fructū ut auctū m̄ suis
cōf̄it̄oibus atq̄ i n̄ent̄is suoy p̄ d̄iustate
ḡm̄ d̄ulsa sp̄atia p̄agēt t̄p̄oy. an
ut quēad̄ auct̄ f̄it adam s̄n̄ ullo p̄gressu
i n̄ent̄oy virili etate cōtinuo f̄erentur.
Et cū nō v̄t̄p̄ illas auct̄m̄ h̄uisse ut h̄
ex eis f̄it̄y est̄ q̄ f̄it̄i placuiss̄. Si em̄
illo m̄do d̄v̄m̄ m̄ap̄iet cōt̄ ip̄os f̄m̄
videri nō solū eā illud de q̄ v̄m̄. s̄ etiā
oīa m̄t̄acula q̄ q̄ n̄c v̄s̄it̄ū c̄nsū f̄it̄.
Si at̄ isto m̄o multo erit absurdus istas
ip̄as cōt̄idianas nat̄e f̄it̄e et sp̄es cōt̄
illas p̄m̄arias om̄i nascētia tales v̄es
suoy t̄p̄m̄ p̄agē sp̄atia. Restat q̄ ut ad
v̄t̄p̄ modū h̄iles creat̄re sint siue ad
istū quo v̄s̄it̄issime t̄p̄alia h̄isaurit̄
s̄i ad illū quo m̄ta et m̄t̄abilia f̄it̄ s̄c̄
de f̄it̄e placuit q̄ t̄p̄i cōgruat.
Queri sic f̄it̄ ē h̄omo quēad̄ ille
p̄p̄me aūe h̄eb̄m̄t̄ ut fieret p̄m̄ h̄omo
qm̄ nō ex p̄ntib̄ nasci q̄ nulli p̄cessant̄
s̄ de limo f̄it̄i op̄tebat s̄ c̄lem̄ v̄es i q̄
p̄m̄t̄us f̄it̄e erat. h̄a si al̄i f̄it̄e ē nō illū
deus i illoq̄ v̄. diey op̄ib̄ f̄erit̄. i quib̄
cū d̄r̄ f̄it̄e. ip̄am̄ aūm̄ v̄t̄p̄ f̄erit̄ de q̄ erat
suo t̄p̄e h̄omo f̄it̄a. et p̄ quā f̄it̄a f̄erit̄
qui simul et cōsum̄at̄ h̄as p̄sp̄icias sp̄es
p̄ducēns m̄t̄oat̄a p̄ p̄f̄om̄ t̄aliū rōnū
et m̄t̄oat̄at̄ v̄es c̄usales f̄erit̄oy m̄udo
m̄p̄m̄ens cōsum̄at̄a p̄ ord̄m̄e t̄p̄oy.
Si ergo i illis p̄m̄is v̄t̄p̄ aūm̄ q̄ m̄udo p̄m̄t̄
creator i f̄erit̄ nō tm̄ posuit q̄ de limo
f̄it̄a v̄ent̄ h̄orem. s̄ etiā quēad̄ f̄it̄a
v̄t̄p̄ sint i mat̄ris v̄t̄ an i f̄it̄i iuuenili
p̄auldubio sic fecit ut illic p̄f̄erent. h̄cū
ē cōt̄ d̄ispoem̄ suā f̄erit̄. Si at̄ v̄m̄ tm̄
ibi posuit possibilitatis ut h̄o fieret quo
q̄ modo ut et sic poss̄. r̄ ut id̄ quoy ibi est̄
quia et sic poss̄ v̄m̄ at̄ ip̄m̄ modū q̄ erat
f̄it̄us i sua volūtatē f̄uauit. cū m̄udi
cōst̄itucōm̄ cōt̄exuit. m̄ifestū etiā est̄
et sic nō f̄m̄ ē h̄or̄ez q̄ q̄ erat i illa p̄ma
cōd̄ne aūy. quia ibi erat etiā sic si posse
ip̄us nō ibi erat uti si n̄c ē. h̄cū ē nō

erit in condone aditum. sed in placito aca
tore au/voluntate rez necessitate est.

Nam et nos p'ceptu infirmitatis huane
ia i' ipis reb' ipie exortio possum?
nostre quid i' eust' nata sit q' expimeto
p'cepim' s' v'ru' eia' futu'q' sit ignominie
Est quippe i' natura hui' verbi q' uuenie
ut senescat. Et v'ru' h' sit eia' i' dei voluntate
nescim'. Et n' i' na' e' n' i' dei voluntate p'us
fuss' qui condidit oia'. Et v'ru' q' o'culi i' o
e' senectutis i' corp'e iuuenili ul' iuuenitio
i' corp'e puili. Neq' em' o'culis term' sit ipa
i' p'io puiaa. sit iuuet' iuuenie. s' alia q'da
notiaa colligit' i' e' i' na' q'da latens quo
adu'it' i' p'p'm n'u' o'culi ul' iuuenitio
a puiaa. ul' senectutis a iuuenitio. Oculi
e' q' ista i' qua sit ut h' esse possit. s' o'clis.
m' at' no' e' o'culi. Et at' hor' eia' nate
sit o' mo' nescim'. Et illa quid' q' sit ut nate
sit manifestu' e' illic no' esse s' formissio m
mudo ut nate sit istu' h'orem senescit'. Si at'
n' i' mudo e' i' deo e' hor' at' natio futu' e'
q' ille vult. et ea v'e futu' s' q' ille p'fauit
ha' multa s' m'iores aie futu' s' s' si ita
s' i' p'f'aa dei vere futu' s'. Si at' ibi
alib' s' ita p'f'aa futu' s' s' ibi s' vbi qui
p'f'at falli no' p't. Na' futu' d' senectus m
iuuenie. s' i' futu' no' e' si an' moritua'
e'. hor' at' ita erit s' se h'nt alie a' s'ue
i' mudo co'texte. s' i' dei p'f'aa co'suante.
ha' s' q'dam futu'q' n'io moritua' erit
Et dicit' au' deus addidit. xv. a'nos ad
vita'. id' v'ru'q' facies q' an' q'stauo' mudo
se futu' esse p'f'abat. et i' sua voluntate
suabat. No' g' id' fecit q' futu' no' erit.
hor' ei' m'g' erit futu' q' se futu' e' p'f'abat
ner' i' illi am' addit' v'ote dicit' nisi ad
ad' addit' q' se al' i' al'is a'is h'uat. Sed m'
aliquo' q' a'is m'iores iam vita' finierat. s' m'
illas at' q' s' i' voluntate et i' p'f'aa dei. qui
ex e'f'itate nouit quid' illo ip'ie futu'us
erit. et h' vere futu' erit. tuc erit finitua'
vita' q' finit' vita'. Qui et si ornati co'
cessu' est. eia' s' e' ornati ut illi o'ia' co'cedi
opteret. ille unq' p'f'abat ei' p'f'aa falli
no' p'otat. et ideo q' p'f'abat natio futu' erit.

Qua p' si om' futu'q' aie mudo s'it
m'f'ite cu' ille futu' e' dies q' de' cauit
oia' simul. no' al' adam futu' e' cu' de limo
terre formis e' s' e' credibili' ia' p'fecte
v'ilitatis. q' erit i' illis a'is vbi de' h'ou'z
i' sex diez opib' fecit. Ibi ei' erit no' solu

ut ita possit si. v'm eia' ut ita ei' si nate
ess'. Tam ei' deus no' fecit cont' ea' qua' s'it
dubio uoles p'f'atut' q' cont' voluntate sua
no' facit. Si at' no' om' a'is i' a'ca'ia p'mity
co'dita p'f'at' s' aliq's i' sua voluntate re
suat' ex ista' q' adu'it' nate p'ndetes.
no' ei' possit e' q' r'ie q' i' sua voluntate
resuauit. q' i' sua voluntate co'stauit q'a
dei voluntas no' p't s'ibi esse q' r'ia. Itas g'
s'it condidit. ut ex illis e' illud au' a'ie s'
possit. s' no' nate sit. illas at' s'it abscondit
ut ex illis e' nate sit h' q' ex ip'ie fecit ut

Soler ite queri v'ru' **U**te possit:
a'iale corp' p'us homin' form' s'it de
limo q'le n' h'em' no' sp'uale q'le resurgentes
h'ebim'. Q' n'q' ei' h' i' illud mutabit' s'ciat'
ei' corp' a'iale surget corp' sp'uale. m' quid'
p'us h'oi' s'it s'it ideo d'f'ap'at' q'a' si a'iale
s'it e' no' h'or' reapiem' i' illo p'didim'
s' tanto meli' q'nto sp'ule a'iali p'ponedu'
e' q' n' erim' equales angelis dei. Et angli
possit alijs ex iusticia p'poni. N'q' et d'io
de quo m' d'm e'. M'monisti eu' paulomin'
ab angelis. V'ru' n' p' carnis i'f'it'ate qua
s'up'it ex v'rgine form' serui acapiens
i' qua moriens nos a' seruitute redimeret
s' quid' h'm' d'ua' d'f'entim'. No' ei' obscuru'
e' a'p'lica s'ma de hac re qui cu' voluisset
adhibe' testio' quo p'barer' cor' e' a'iale
no' i' de suo ul' de e'p' h'ois corp'e q' i' p'nti
videbat' q' de h' ip'o s'p'tu'z h'ui' loco re
coluit et adhibuit d'icet. Si e' cor' a'iale
est e' sp'ule. s'it et ei' s'p'tu' e' fact' e' p'm'
homo adam i' a'iam p'uenit. nouissim'
adam i' sp'm' v'iuificante. Et no' p'mu' q'
sp'ule e' s' q' a'iale. p'ca' sp'ule. p'm' h'o' de
terra t'renus. s' d' h'o' de celo celestis. Q' h'o'
t'ren' ites et t'ren'. Et q' h'o' celestis. tales
et celestes. Et quo' m'dium' ymagine
terrem' m'dium' et ymagine' eius qui de
celo est. Quid' ad hoc d'ia' p't ymagine'
q' celestis h'ois n' ex fide portam'. h'itua'
i' t'rene q' a'edim'. y'g'm'e at' t'ren' h'ois ab
ip'o exordio huane g'ia'io'is m'dium'.

Hic occurrit alia q'o' quo' renouemur
si no' ad hoc p' xpm' reuocam' q' m'
adam p'us erim'. Q'm' ei' multa no' m'
p'stinu' s' i' melius renouent' ab i'f'ore
cu' s'itua' q'm' quo' erit antea renouantur.
V'ru' g' ille filius mortuus erit et renouat'
p'ient' e' et iuuent'. V'ru' illi p'fert' s'tola

prima: si no immortalitate recipit quam
 pdidit i adam. Quod at pdidit immortalitate
 si corp' hinc aile. heq; si aile cor' s' spu
 ale erit cu corruptibile hoc induerit
 corrupcom et morte h' iduit immortalitate.

Non nulli hys angustys caritari
 ut et illa constet sma q' exemplum
 de ali cor' hinc dicit e ut dicit fructus e p'm
 ho i adam viuente no uissim' adam m
 spm uiuificante. et ista renouaco recepco
 q' immortalitatis no absurde dicit i p'stmu
 futurum illud. s' q' adam pdidit putant
 p'us quide hoion fuisse corpis aile. s' du
 i paradiso constitutus e cu fuisse mutatu sic
 nos q' r'ine mutabim'. hoc quid liber
 genelese no com'ent. s' ut possim v'it
 testimonia sapientu sentire int se. si illud
 q' de ali corpe dicit e. si illa de q' de reno
 uaco nra p'ima m hinc hinc repuit. hoc
 tunc n'aro c'sequi accidit. Et si ita
 e fructu conam paradisu et illas arbores
 sup' fruct' p' figurata significam p'us
 arpe ad rex gestur' p'pente. De em
 ardat iam illud modi abos ex arboy po
 nis imortib' et spulib' corpib' n'ar' ee potuisse.

Cyprian' si aliud no p' ueniri melius
 deligim' paradisu spul' intellige q' uel
 putare no renouari hoion cu uacens hoc
 scriptum g'm'et' ut cu existare reape
 q' no ondit' amfisse. hic accedit q' et uia
 mort' h'is qua cu p'ao com'eruisse multa
 dma testimonia collocat' indiat cu sine
 morte fuit fuisse si no peccass'. Quo
 g' si morte mortalis. aut quo no mortis
 si corp' aiale. **U**nde quida no eum
 morte corpis p'ao meruisse arbitantur
 s' morte aie qua feat uiquitas. ha' aedit
 eu p' corp' aile exitu fuisse de hoc cor'
 ad regem. s' qua ne habent s' q' ne dorm
 erit et i fine s'it eade mebra immortalit'
 receptu. ut v'z morte corpis no de p'ao
 accidisse uideat' s' n'at' ut aialiu tenre
 v'm hys n'at' ap'le occurrit et dicit. Corp'
 quide mortuu e p' p'atm. sp'us at uita est
 p' iusticia. Si at sp'us eius q' suscitauit
 xpm a mortuis uiuificauit. et mortua
 corpa nra p' m'itante spm eius i nobis.
 Et p' hoc mors etia corpis de p'ao e. Si
 g' no peccasset adam no cor' morer' idcoq;

immortali h'et et corpus.

Quomodo g' immortale si aiale. s' rurs'
 no uident qui eius corp' i paradiso mu
 tati putat ut ex ali fieret spule. m'chi m'pe
 due si no peccass' ut post paradisu uia q' si
 iuste obedienter uiuisset. Acciper a eade
 corpis mutacoem i uia eterna. ubi ia abis
 corp'alibus no egeret. Quod g' n'at' e p'
 hoc iam cogi figurate no p'pe paradisu intelli
 ge q'a no poss' mori corp' n' p'ao. **U**m est
 quide q' no morer' etia corpe n' peccass'
 Ap'te quippe d' ap' corp' mortuu p' p'atm
 ate in poss' esse in p'atm et p' uia iuste
 cu deus uellet s' spuale.

Quomodo g' inquit renouari dicim' si no
 h' recipim' q' pdidit p'm' ho in om'is
 mortu'. hoc plane recipim' s' quida modu
 et no hoc recipim' s' quida modu. **N**o ita m
 mortuare spualis corpis recipim' q' no du
 h'it homo s' recipim' iustiam ex q' p' p'atm
 lapsus e homo. Renouabim' g' a uenustate
 p'at' no i p'stmu corp' ale i quo fuit adam
 s' melius. i. i corp' spule cu efficiem' c'ales
 angelis dei apti celesti h'itaco ubi esta q'
 corpu' no egebim'. Renouam' g' sp'us mas
 nre s' v'gine eius qui creauit nos. Renoua
 bim' etia carne cu hoc corruptibile iduet
 corrupcom ut sit spuale corp' i' no du
 mutat' s' mutand' erat adam h' mortem
 etia corpis animalis p'atando meruisset.

Demus no ait ap'le. corp' q'de morte
 p' p'atm. s' corp' mortuu p' p'atm.

Aliud quippe ante p'atm et mortale. s'm
 aliam am dia potat. i. morte q'a potat
 mori. imortle quippe q'a potat no mori
 aliud e et no posse mori sic q'sda n'at'is
 imortales creauit deus. Aliud e at posse
 no mori. **S**ed m que modu p'm' creat' e
 ho imortalis. q' e p'stabat' de ligno uite
 no de constitucioe nate a quo ligno sepat'
 e cu peccasset ut posset mori qui n' peccass'
 posset no mori. Mortalis g' erat a u' d'ne
 corpis aile. imortis at b'nific' q' ei p'stabat'
 de ligno uite no de constitucioe nate. **S**i eni
 corp' ale utiq' mortale. ideo q'a et mori
 potat q'uis imortale. ideo q'a et no mori
 potat. heq; eni imortale. q'a moi oio no
 possit. erit n' spule q' nob' futu' i r'ine
 p'mittit'. **A**c p' hoc i' aile et ob hoc mortale

q' p' iusticia spuale fieret. Et ob hoc in
 mortale si no' fm e' p' p'atm no' mortale
 q' et antea erat. s' mortuu' q' poss' no' fieri
 si homo no' peccass'. Quo' q' corp' nrm
 e' ap'le mortuu' cu' adhuc de viuentib' loque
 nisi q'a iam ipa' condico' moriendi ex p'ao
 p'ent' mess' y'se. Auale e' ei et hoc corp'
 sic et p' m' hois fuit. s' h' ia' i' ip'o alio' g'ne
 multo e' deus. h'z ei n'atate moriendi
 q' illud no' h'at. Qu'uis ei restabit ad h'
 ut imutaret' et spuale fm plena' imortite
 p'aper' vbi abo' co'pabili no' eger. m' si
 iuste vult homo et i' spuale' h'itudme' cor'
 eius mutaret' no' nec i' morte. In nobis at
 etia' iuste viuentib' ar' mortuu' e' p' qua
 n'atate ex illius p'm' hois p'ao' uemente
 no' mortale. s' mortuu' corp' nrm. Sicut
 ap'le. q'a om' i' adam morim'. It' dicit.
 Sic e' vitas. In ihu depon'e nos s' p'ore
 co'uersaom' uetere hoien' cu' q' co'puit
 s' co'p'isenciaas deceptois. hoc e' factu'
 adam uet' p' p'atm. Unde g' q'd sequat'.
 Renouam' ar' sp'u' metis nre et idute
 uos nouu' hoien' q' fm deu' arat' e' m'
 iustiaa' s'itate' uitalis. Ecce q' p'didit
 adam p' p'atm. In hoc g' renouam' s' id
 q' amisit adam. i' fm sp'm' metis nre. fm
 at' cor' q' s'ciat' aile' et resurget' spuale'
 imelius renouabim' q' no' du' fuit i' adam
 sicut ite' ap'le. Expoliam' nos uetere
 hoien' cu' actibus suis induite nouu' qui
 renouat' i' agn'coe' dei s' ymagine' qui
 creauit eu'. Hanc ymagine' i' sp'u' metis
 i'pressam' p'didit p' p'atm q' recepim' per
 g'atm' iustiae no' spuale' atq' imortale
 corp' i' quo ille no' du' fuit. et i' q' erunt
 om' s' resurgentes a mortuis. hoc en'
 p'mu' e' illius m'it' q' amisit.

Primo ista stola p'ma a' ipa' iustia
 e' unde lapsus e'. Aut si m'diamentu'
 or' imort'itatis significat' eoa' h'at ille sic
 amisit cu' p' p'atm ad ea' puenire n' po
 tuit. dicit' em' et amisisse uxore' et a
 misisse honore' q' p'atm no' accepit illo
 a quo sp'abat' offens'.

Secunda h'at g' s'mat' cor' aile' h'at
 adam no' tm' ante paradisu' s' eoa' i'
 paradiso' co'stitut' q'uis i' timore hois fuit
 spualis s' ymagine' eius qui creauit eu'

qua' amisit patando. meruitq' eoa' co'p'is
 morte qui no' patando' meret' et i' cor' spuale'
 co'mutaco'm. Ita et si m'it' auale' uixit no'
 possum' d'ca' ad hoc p'us renouat'. quib'
 em' dicit' Renouati sp'u' metis nre. hoc eis
 dicit' ut spuales fiant. Et ille nec ipa' i'
 mente fuit quo nos renouam' ad id q' ho'
 n'q' fuit. Ap'lat' et om' iusti auale' uoq'
 corp' adhuc h'ebant. s' i' spualit' m'it'us
 uiuabant renouati. s' ymagine' dei s' m'
 ymagine' eius qui creauit eos no' io' m'
 u' p'entire no' potant' si co'sentiret' i' iustia'
 ha' et spuales posse' m'di' i' te'p'tat' p'at'
 ondit' ap'le vbi ait. f'res si p'ocupat' fuit
 homo i' aliquo' delicto' uos qui spuales
 estis i' h'ic h'p' i' sp'u' s'entatis m'it'entes te'p'm'
 ne et tu' te'p'teris. hoc d'v' ne auq' m'p'ole
 uideat' q' peccauit adam si spualis e'it m're
 q'uis aut' est' corpore'.

Quod si ita sint n' in adhuc p'p'e' co'sum'
 s' expectam' p'oc' u'p' eoa' reu' sp'itua'
 h'ic m'ellon' no' i'pediat. Sed e' q'o' de aia'
 ualde' d'ffialis i' qua' multi laborant. nob'q'
 vbi labore' u'lm'q'ru't. Sicut e' q'a no' om'
 cia' lege' potu' qui de h'ar' re' s' sp'itua' u'it'
 ad aliq'd' liquida' m'm'eq' dubiu' puenire
 potant'. s' q'a tanta' q'o' e' ut eoa' qui eam
 ueniat' soluut' no' facile' m'elligunt' a' illib'
 qual' i'pe' s' f'ateor' nomine' ad h' m' p'sual'
 fuisse q' sic h'eam' de aia' ut n' ampl' q' u'edu'
 pute'. Sicut ne' t'ertu' ad i'uentu' s' m' et
 d'finitu' i'gnoro'. Et at' potio' si co'notu'
 meu' d'no' adu'uit' sequa' uolue' expliatu'
 conabor'. **Explicit liber sextus**

Incipit liber septimus

Sicut dicit' deus hoies
 pulu'em de terra
 et flauit i' facie ei'
 flatu' uire et faus
 e' homo i' aia' uiuere

Hec uerba sp'itua'
 nobis et in p'n'apio' sup'ioris libri consi
 deranda' p'posueram' et de ip'o hoie' f'ro
 maxieq' de eius co'p'e' q'ntu' s'abo' d'v'i'
 q' s' sp'itua' u'isu' e' d'fferam'. Et quia
 de aia' h'uana no' p'ua' q'o' est ad h'ic e'
 lib' d'fferenda' p'utauim' n' s'actes q'ntu'
 nos d'v'm' adu'turus est' recte loqui
 cupides. Illud m' s'ientes n' q'ntu' i'pe' ad

uuaasset recte no esse locuturus. **I**tem e
at ueniat atq congruent n' audiat uel
lond. nihil tenere affirmado. du ad huc
dubiu e om flm ne sit. su fidei su fac xpi
ame q ar da pt ul rex ioe aptissima
ul septumz aucte itissia su auctae as

Afflauit et sufflauit i facie eius flatu
uente no nulli ei coeues hnt. spm uuit
ul inspiciunt i facie eius. **E**z ai qrea
heant. **H**ortoy. **H**. no dubita. flauit
ul sufflauit esse dicendu. **C**ruerebam
at i firore pmo de maibus dei cu ho
delimo fortus arguaret. **Q**uid g ne
dicendu e i eo q septu e. sufflauit deus
n qa sit nec maibus corporeis finxit
ita n fauab/ labij sui sufflauit

Egypti hor uerbo septuan i qone dif
fialima plimu nos quau opmor
aduuat. **N**a ai quida ex hor uerbo credi
derit aliquid ee aiam de ipa sba dei
i eiusde nate au/ ille e. hor uerbo puta
tes quia ai ho sufflat ad de seipo eiat
i flatu. hinc pot' admonedi sum' hanc
imma fidei catholice repbaue sinaz hoc
ei credim/ dei naz atq sbam q m iuitate
redit a multis intelligit a paucis oio
esse iomutabile. **P**orro at die nam
ul mdeius ul imelius comutu posse qe
ambigit. at p hor saclega e opimo ca
et deu credi om/ ee sube. **E**id em hor
mo ad qm et ille q et ille amutabilis
redit. **C**redendu itaq e et intelligedu
neg' ullo mo dubitandu q rca fides hz
aiam sic ee a deo tamq rem qua feat
no tamq de na au/ ipe e su genuit su
quomo p'ulit. **E**t quom' m'ut septu est
Sufflauit i facie eius et faus e ho m
aiam uua. **S**i ei aia dei ps e. ul dei
oio suba imo no ex hor uerbo satis appz
ita no ee. **C**u ei ho sufflat aia utiqz
ipa subiacente sibi natura ar'io mouet
et de illa no de ipa flatu fiat. **I**nsi ista
forte ita tardi sur ut nesciant isto ren
pro alitu q de h' aere iufuso dicim'
et reddim/ si ena flatu ai uoluntate suf
flam' **E**t si ena no ex hor aere qui
formsecus adiacet accepto et reddito

Sed ex ipius nri corpis natura q constat
sufflando ad eicem/ no e ead na ar'io
et aie q et ipi utiqz consensunt. **C**ua
pp ena sit a' e aie suba q corp' regit
et mouet. **A**lius flatus que regendo et
monendo fiat de cor' sibi subduo no de
seipa qui corp' e subditu. **C**u itaqz loqe
quide i copabili mo. p m aia regit
subditu cor' et deus subditu creatura
no pot' intelligat' de subita s' creatura
fuisse de' aiam m eo q sufflasse deus sit
qn quidem ipa aia q'uis corp' suo no un
dnet' ut deus omisitati qua condidit ai ei
motu no de sua suba flatu fiat. **P**ossent'
quide dixi n' ipm dei flatu ee aiaz hois
si deus sufflando fecisse aiam i hoie. **S**z ne
puent' meliori q feat uerbo q q feat
flatu qa et i nobis melius e uerbu q flau'
n' est itim scdm sup datm rom ai aiam
ipam dei flatu die dubite/ du intelligat'
no ee dei na atq suba. **S**z hor ipm ee sufflae
q e flatu huc hor e aiam face. **C**u sme
congruit q p ysau d' d'. **E**ps ei a me
p'cedet et flatu oem ego fea. **N**a no qlibz
flatu corporeu cu die. sequaa d'cent.
Cu ei dixisset. **O**m'ez flatu ego fea. et
ip patm m'at pusillu qd cotristau eum.
Quid g' d' flatu n' aiaz q pp patm p'us
fa et cotristata est. **Q**uid g' e. **O**em flatu
ego fea. n' oem aiam q' fea ego. **S**i g'
drem' deu m'q' corp'ei mudi hui' aiaz ai
mud' ipe est' tamq' corpus om' aiantie
recte no cu drem' sufflando fecisse aiaz
hois n' corp'eam de isto aere subiacente
sibi ex corp'e suo. no m' q' feciss' ul dediss'
sufflando de seipo dedisse putare debem'
s' ita de sibi subiecto aere corp'is sui sit
aia de h' re sibi adiacente. **H**oc e de cor'
no de seipa flatu fiat. **N**ur uo qa no tm
mudi corp' deo esse subditu dia/ s' illu ee
sup oem creatura su cotlem su sp'ilem
n' de seipo n' de corp'is elis credendus
est aiam fecisse sufflando.

Quoniam at ex eo q oio no erit. i. ex ni
spualit' erit. s' aia no du erit. m'ito qri
pt. **S**i em deu ad huc ad ex n' create
no credim/ p'ca q' r'auit oia sil et ob hoc

consumatis oibus opibus reqeuisse redi
que mchoant face ut qd deinde faceret ex
hys faceret no mdeo quead intelligi ad huc
cu ex n^o aias face an dicendu e cu illis
quide opibus pmoz sex diez fuisse illu
diem oculat. At si hoc potius credi oz spu
alem atqz intelligibilem n^o s^o vntatis
angelice et mudu i celu et terru atqz m
illis iam ex m^o natis rces creasse futu
rity aliaz nary no ipas natis. Alioqn
si ibi iam ante cent sic erit future. Oz
si un e no du emt i condias reb^o aie huane
vlla na et n^o esse cepit cu ea de sufflato
feat atqz ididit hor. S^o no ideo qd solam
e q^o q^o ad huc. v^o cu n^o q^o aia dr et an
ter no emt ex nichilo creuit mag^o ipe
flatus eius no ex aliq suba subiacere fcs
sic sic de flatu dicebam^o que facit aia de
cor suo. s^o oio ex n^o n^o fuis sic flatus
cu deus flare uoluit. idemqz hois flatus
aia fuis sit an vero ia emt ad spuale
q^ouis hoc qd qd emt nodu aie na sit atqz
ex hoc sit fcs flatus de q^o na eet aie sic n^o
cor^o huam na iam emt anqz de eam de
limo terre ul pulue formass^o. No em
caro huana emt puluis a limo s^o in ad
emr unde illa fieret q^o nodu emt. hu g^o
credibile est i p^o m^o illis sex diez opibus
deu condidisse no solu futi corpis huani
aie rem omi ena matiem de qua fieret
i terra de au limo ul pulue finger^o aie
at solam ibi condidisse rem s^o qua fieret
no ena q^oda p suo g^o nary de qua fieret.
Si ei q^oda iomutabile eet aia nullo mo
eius q^o matiem q^o debem^o. huc at mu
tabilitas eius satis mdiat ea m^o m^o vray
atqz fallacis deforme reddi formai aut
vntat^o vntat^o doctina. s^o i sua ia na q^o
e aia sic ena caro i sua na qua ia caro
e et salute deom^o et morbis vlnibueqz
fedat. S^o sic h^o excepto q^o ia caro e iq^o na
ul p fiat ut pulch^o ul defiat ut deforme
sic huc ena matiem i terra de q^o fieret ut
oio caro ess^o. sic formasse potuit et anqz ea
ipa na fieret q^o aia dr au pulch^o vnt^o
ul deformitas nau e hie aliq n^o p suo
g^one spuale q^o no du ess^o aia sic an de qua
caro fia e iam emt ad q^ouis ia no eet caro
Si ei terra ia esset i plebat mudu i fima
pte anqz de illa corp^o hois fieret conferes

omiso totu suu ut ena si nlla ex ea caro
fieret manns auqz spe in sua m^o subia
molemqz ipleret. s^o qua dr mud^o celu et tm.

Nullo unde aie fieret. ul si e vlla unde
aie fut quid ipa e ip nome q^o spen. que
vfu i rebus conditis tenet. vnt an no. Si
vnt quid agit. Quid cofert vnt^o sitatis
effab^o. Beata ne vnta gerit. an m^o fiam
an neutz vntat ad an ob hoc ena ope
vntat et i quoda searto vnt^o sitatis oia
requiesat in vigili sensu motuz vitali.
Si ei nulla p^o fuis ad huc vnta emt quo
ess^o vnt future q^oda i corp^o n^o vnta ma
dies. aut sim e aut m^o m^o later.

Sic ia vntat n^o du n^o m^o m^o quo
vntalis emt. Oz si n^o vntal fia est
cu ex illa matie na huane aie fia e vnt
nalis g^o vnta maties emt aie vntalis. i
huane. Quid g^o m^o illa p^o vntat^o dista
bit. An vntalis emt ia possibilitate nodu
facilitate. Si ei vntat^o i fante aiam
ia vntat hois aiam nodu cepisse vnt ve
et in ei vntale dicit^o au n^o credat sic i
illa matie de q^o fia e aia q^oer^o fuisse motu
en^o senaendi sic i fante i fante q^o ia certe
e aia hois q^oer^o e ad huc mot^o vntandi.

Nam si iam h^o emt vnta de q^o fia est
hois aia deus g^o fia est. et ideo no
iam illa matie h^o s^o illi i fante defluvio e
na maties aliq cu fort^o p^o fertim a deo m
melius in dubitaco fort^o. S^o ena si auqz
ialiq b^o vntat^o fia a deo vnta defluvio
aia huana poss^o intelligi. n^o sic credenda
emr esse cepisse i aliq actu m^o vnt^o suoz
n^o ex q^o p^o am cepit age vnta du aia fia e
aiane carne et eius sensib^o velud nutus
vtens atqz i seip^o se vnta senaens sua
voluntate intellai m^o vnta. Si em e aliq^o
vnta i fante defluvioe forte aiam de i fante
mag^o sufflato aiam faciens idemqz bon
e nullo mo mouet^o aut mutat^o aut amittit
ad cu hoc ab eo defluit vnta aia sit. No e ei
corp^o ut mag^o exalando minuatur.

Sic aia vntalis maties e quoda
mo de qua fia aia vntalis. i anima
huana rurs^o q^o ena ipa vntalis vnta fia
qa et ipam no fiaat nisi creator omi na
tury. An illa de matie vnt^o Cur no g^o et
vnta. nisi forte q^o velud gradatum si vnta
vnta posse dea face q^o negabit p^o vnta

q^olibi ad h^o

quellibet adhibeat in p[ro]p[ri]o si corp[us] est manes
 a[n]i[m]e r[ati]onalis & a[n]i[m]a r[ati]onalis e[st] manes a[n]i[m]e
 r[ati]onalis p[ro]p[ri]o corp[us] e[st] manes a[n]i[m]e r[ati]onalis
 Et nomine v[er]u[m] s[er]u[us] a[n]i[m]e e[st] sentire n[on] qui
 et ip[s]am a[n]i[m]am n[on] n[on] i[n] g[ra]t[ia] a[n]i[m]a[m] corp[us] ponit
 Deinde auendu[m] e[st] ne quoda[m] m[er]ito a[n]i[m]e fieri
 a peccatore i[n] honore[m] posse credi q[uo]d v[er]u[m] fidei q[ue]
 catholice o[mn]i[us] contrariu[m] e[st] si concessim[us] i[n] r[ati]o
 nalem a[n]i[m]am veluti materiam subiacere unde
 r[ati]onalis a[n]i[m]a fiat. Sic o[mn]i[us] fieri ut si q[ui] i[n] melius
 communita erit ho[m]i[n]e illa quoq[ue] m[er]ito d[omi]n[us] o[mn]i[us] t[er]m[in]a

De quo ludibrio quorundam. Utrum peccatoris?
 P[ro]p[ri]o e[st] a[n]i[m]a[m] corp[us] postu[m] erubuerit nec
 eos hoc sensisse si n[on] r[ati]o i[n]telligit e[st] dixerit
 Et credo im[mo] e[st] velud si q[ui]s e[st] de scripturis
 v[er]u[m] hoc sentiat v[er]u[m] d[omi]n[us] e[st]. Homo i[n] honore
 positus n[on] i[n]telligit op[er]atus e[st] peccatoribus
 i[n]sensatis et silis fuis e[st] eis. Aut v[er]u[m] item legi

Ne i[n] iudicio a[n]i[m]as bestiaru[m] confitente tibi. Neq[ue]
 ei n[on] o[mn]i[us] h[er]e[n]t[ia] s[er]p[en]t[is] m[er]ito h[er]e[n]t[ia] legunt
 nec ob aliud s[er]p[en]t[is] n[on] q[uo]d eas n[on] r[ati]o i[n]telligit
 suas f[er]re op[er]ones t[er]m[in]a e[st] v[er]itate p[ro]uocat
 affunt. Et quoq[ue] m[er]ito se h[er]e[n]t[ia] ut n[on] h[er]e[n]t[ia] op[er]o
 v[er]u[m] de reuolucio[n]ib[us] a[n]i[m]a[m] catholice i[n] fidei
 n[on] co[n]uenit n[on] e[st] a[n]i[m]as peccatoru[m] i[n] ho[m]i[n]e. Aut ho[m]i[n]e
 i[n] peccatoru[m] i[n] i[n]m[er]ito si sane ho[m]i[n]e i[n]te[n]t[ia] q[ue]
 peccatoribus ho[m]i[n]e silis. et ip[s]e res h[er]e[n]t[ia] i[n]telligit
 et s[er]p[en]t[is] restant. Unde e[st] illud q[uo]d co[n]u[er]tunt

Homo i[n] honore positus n[on] i[n]telligit op[er]atus
 est u[er]itate i[n]sensatis et silis fuis e[st] illis. Sed
 i[n] hac v[er]ba v[er]u[m] n[on] post morte. P[ro]inde t[er]m[in]a
 bestiaru[m] nolebat ip[s]e d[omi]n[us] a[n]i[m]am sua[m] q[uo]d dicebat.

Ne i[n] iudicio bestiaru[m] a[n]i[m]am confitente t[er]m[in]a. Quales
 auendos d[omi]n[us] sig[n]ificat v[er]u[m] d[omi]n[us]. eos veluti o[mn]i[us]
 i[n]dure. m[er]ito at e[st] lupos i[m]p[er]ates. ut ip[s]i
 d[omi]n[us] et angelic[us] e[st]. Na[m] et ille d[omi]n[us] e[st] leo et d[omi]n[us].

Quid e[st] affunt argum[en]ta p[ro]p[ri]a qui putant
 a[n]i[m]as ho[m]i[n]e i[n] peccatoru[m] ut peccatoru[m] i[n] ho[m]i[n]e post
 morte posse i[n]telligi. Hoc ite[m] q[uo]d moy[ses] s[er]u[us]
 ad id m[er]ito velud a[n]i[m]as i[n]formatis. i[m]p[er]a
 tes i[n] m[er]ito. seuos ac sup[er]bos i[n] leones. s[er]u[us]
 tores i[n]m[er]ito voluptatis i[n] fues et s[er]u[us] s[er]u[us].
 hoc quippe affunt n[on] attendit p[ro]p[ri]a v[er]u[m]
 nullo m[er]ito si posse ut peccatoru[m] a[n]i[m]a p[ro] morte
 i[n] ho[m]i[n]e i[n]telligi. Nullo m[er]ito ei peccatoru[m] s[er]u[us]
 erit ho[m]i[n]e q[uo]d portu[m] et t[er]m[in]a mansuescit leones
 t[er]m[in]a ut e[st] o[mn]i[us] fuit s[er]u[us] ho[m]i[n]e q[uo]d ho[m]i[n]e.

Quid e[st] a peccatoru[m] motu[m] peccatoru[m] n[on] recedat
 et q[uo]d aliquantulu[m] r[ati]o dissilia fuit. s[er]u[us] fuit
 i[n] suo q[ui]n[que] q[uo]d h[er]e[n]t[ia] longeq[ue] plus ab ho[m]i[n]e

q[uo]d a peccatoribus differunt n[on]q[ue] erit ho[m]i[n]e a[n]i[m]e iste
 si ea que s[er]u[us] s[er]u[us] s[er]u[us]. Si at hoc argu
 menti s[er]u[us] e[st] quo v[er]u[m] erit illa op[er]o q[uo]d quid
 nichil aliud affunt quo e[st] si n[on] v[er]u[m] salem
 visibile h[er]e[n]t[ia]. In p[ro]p[ri]o et ip[s]e credidim[us] q[uo]d e[st]
 eoz postu[m] s[er]u[us] illos ho[m]i[n]e qui hoc p[ro]p[ri]o
 i[n] suis lib[er]e posuerit i[n] hac v[er]ba p[ro]p[ri]o i[n]telligi
 uoluisse quoda[m] p[ro]p[ri]o m[er]ito ac t[er]m[in]a
 ho[m]i[n]e peccatoru[m] si silis. Ac sic quoda[m] m[er]ito i[n] peccatoru[m]
 i[n] communita ut hoc de deore abierit eos a m[er]ito
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o reuocauerit. Na[m] et illa
 q[uo]d fuit a[n]i[m]a[m] ut quoda[m] q[uo]d recordauerit
 i[n] quoda[m] a[n]i[m]a[m] corp[us] fuerit a falsa n[er]u[us]
 aut ludibria[m] demonu[m] hoc i[n] eoz a[n]i[m]e s[er]u[us]
 e[st]. Si e[st] i[n]telligit i[n] somp[er]io ut fallaa m[er]ito
 r[ati]o q[uo]d recordat se homo fuisse q[uo]d n[on] fuit. Aut
 e[st] q[uo]d n[on] e[st] quid m[er]ito si quoda[m] dei iusto
 occulto iudicio s[er]u[us] ho[m]i[n]e i[n] cordib[us] e[st] e[st]
 vigilantiu[m] tale ad posse. Nam q[ui] se
 v[er]u[m] ut putant ut putat uoluit i[n] hac op[er]o
 i[n]telligit et reuolucio[n]ib[us] a[n]i[m]a[m] e[st] i[n]telligit
 p[ro]p[ri]o ut si qui alij v[er]u[m] ho[m]i[n]e hoc p[ro]p[ri]o
 tent deiores et destabiles q[uo]d illi a[n]i[m]e n[er]u[us]
 a dei naturam discernit. ista at cu[m] a[n]i[m]a[m] n[er]u[us]
 e[st] a[n]i[m]am q[uo]d ip[s]am dei s[er]u[us] atq[ue] id o[mn]i[us] q[uo]d dei
 e[st] n[on] trepidant ea t[er]m[in]a turpit q[uo]d m[er]ito
 die ut nullu[m] sic h[er]e[n]t[ia] seu vermiculi genus
 n[on] e[st] n[on] esse co[m]m[er]ita ut q[uo]d reuolui n[on] po
 sse m[er]ito op[er]o i[n]sania qui t[er]m[in]a si re
 motis ab a[n]i[m]a[m] suo r[ati]o obscurissimaz q[ui]n[que]
 q[uo]d t[er]m[in]a cord[is] v[er]u[m] n[er]u[us] e[st] ut op[er]o
 f[er]re noxias. monstruosas q[uo]d labant et
 p[ro]p[ri]o v[er]u[m] illud firmissime tenent
 q[uo]d o[mn]i[us] a[n]i[m]e r[ati]onalis i[n] ullius disputac[i]o[n]is am
 bagib[us] n[er]u[us] et v[er]u[m] i[n]s[er]u[us] e[st] e[st] o[mn]i[us] i[n]telligit
 mutabilem et i[n]c[er]p[er]abilem dei. tota eoz
 milleformis fabula repente dilabit q[uo]d m[er]ito
 suis v[er]u[m] ac sacrilegis mentib[us] n[on] nisi de
 dei turpissima mutabilitate i[n]p[er]erit ho[m]i[n]e
 e[st] q[uo]d manes a[n]i[m]e h[er]e[n]t[ia] n[on] a[n]i[m]a r[ati]onalis.

Quid est ergo q[uo]d a[n]i[m]a[m] flatu[m] dei f[er]re e[st] an
 corp[us] aliquod erit terrenu[m] quide[m] et
 h[er]e[n]t[ia]. Nullo m[er]ito h[er]e[n]t[ia] ei potius caro f[er]re
 e[st] h[er]e[n]t[ia] a[n]i[m]e e[st] h[er]e[n]t[ia] q[uo]d terra h[er]e[n]t[ia] nec h[er]e[n]t[ia]
 re solo a[n]i[m]a f[er]re a[n]i[m]a[m] e[st] q[uo]d caro de t[er]m[in]a
 et a[n]i[m]a de aqua. N[er]u[us] e[st] absurdu[m] e[st] m[er]ito
 f[er]re putare a[n]i[m]am ho[m]i[n]e v[er]u[m] f[er]re e[st] caro p[ro]p[ri]o
 ne et reuolucio[n]ib[us]. Ergo fortassis ex aere. h[er]e[n]t[ia]
 e[st] de m[er]ito f[er]re co[m]p[er]it si n[on] n[on] dei. Unde

supindivim? hoc potuisse congruent putari
si aiam mundi tamq̄ unū maiori aiantis
deū credem? ut ita eā flauit de aere corpis
sui sic flat nūm de sui. Cū vō deū eē cōstet
sup̄ omē mundi corp? et sup̄ oēm spm̄ que
creavit incommūbili oīo distān quō id recte
dicit p̄r. An forte quāto magis de p̄missis
creature sue p̄sens eē oīpotēti singulari
tanto maḡ potuit ex aere flatū facē q̄
aia hoīs eēt. Et ai aia nō sit corporea q̄q̄
at ex mēdi corporeis elementis sit. corporeū sit.
nō eē i quib? mundi elementis etiā aer iste
mūat? n̄ si de puri illi celestis ignis ele
mento fā aia dicit? aēdi opteret. Ome
quippe corp? i omē corp? posse mutari
nō defuerūt qui asserent. Corp? at aliq̄
sū terrenū sū celeste cōiū i aiam fieriq̄
naturā corpoream n̄ queq̄ sensisse scio
nec fides h̄t. Deinde si nō eē cōtēpned? q̄
media nō tm̄ dicit? vey etiā p̄bāe se affir
mant. quōs oīs aīo terrenā soliditatem
i p̄mptu gerat h̄t in i se et aere ad q̄ et
p̄lmonib? cōtinet? et a corde p̄ venas
q̄s arterias vocat diffundit? et ignis nō
solū feruidam qualitātē aīo sedes i calore
et cerebro eē. v̄m etiā luculentā q̄ velud
eligi h̄t subuolare ondūt i excelsū
cēbri locū tamq̄ i celū corpis nri p̄nde
et indy emittunt oculor? et de aīo medio
vō centro quodā nō solū ad oculos si etiā
ad sens? ceteros tenues fistule deducimur
ad aures. s. ad nates ad palatū. p̄ audi
endū olfaciendū atq̄ gustandū. Ip̄m̄q̄
tingendū sensū qui p̄ totū corp? ab eode
cerebro dirigi dnt. p̄ medulla ceruicis et
eā q̄ cōtinet? ossib? quib? dicit? sp̄ma con
sistit ut inde se tenuissimū quidā riuulū
qui tingendū sensū faciūt p̄ aīam mēbra
diffundant. Cū h̄t igne q̄ nūctis accipi
at aia q̄q̄ eā cōtēnū nō latz ip̄a vero istū
addo ad quiddam sit ut ai vult mittere uel
dīna ul dīn ul oīo etiā seipam suastis cō
sidentē virtutes ut ad veri atq̄ cōphēn
dit alihac ip̄ozq̄ oīoz luce se aīant
atq̄ ad hoc negotiū nō tm̄ nullo adiūto
Verū etiā nō nullo impedimento se senties
se i obtutu mētis atollat quō eo gr̄ie ad
eā eīusdem ignis sumū nō sit n̄ lumē quod

ex oīs emant quo illa nō adiuuat? n̄ ad
corporeas formas colorest? sentiendos. h̄t
ip̄a i mirabilia longe distāta cūta qm̄
corporeū q̄ nō n̄ mētē atq̄ cōe ossp̄cia
quo null? carnis sens? aspūat. Quia ip̄
nō e quid? huane aīe nā n̄ de tū n̄ de
aīo nec de aere n̄ de igne quolibet.

De m̄ cōtēnō corpis sui nām hoc
e quiddam quiddā terrā q̄ i carnis v̄sa
e qualitātē p̄ subtiōre nām corpis adm̄
fuit. i. p̄ lucē et aērem. Nullus e sū h̄t
duob? uel sens? i cor? e ul ab aīa spontane?
motus. Sic at p̄us debz eē nosse q̄ facē
im sentire p̄us e ip̄ mouē. Aīa q̄ qm̄ res
est corporea corp? q̄ i corporeo uicmū e
sicut e ignis ul p̄ lux et aer p̄m̄t? agit
et p̄ hoc cōtē q̄ cōtēnō sit corpis sicut
huor et terra vnde carnis corpulētia
solidat? q̄ maḡ sit ad patiendū subditū q̄ p̄
dicit? ad faciendū

Non mēsi q̄ vider? dīn fact? e h̄o
in aīam vūa n̄ q̄a sentire cepit i corpore
q̄ e aīate vūenēq̄ carnis cōtēnū iudicū.
nā mouent? et arbusta nō tm̄ vi extēnsie
interpellente velud ai ventis agitant? sed
illo motu quo m̄tiser? agit? q̄q̄ ad iacētū
sp̄m̄q̄ arboris p̄m̄t? quo dicit? suus i m̄
dicem vertit? q̄a quib? constat h̄tē nā
ul lignū. Nullus e h̄oz sū mēno motu. Et
iste motu nō e spontane? q̄lis ille q̄ sensū
copulat? ad corpis adm̄stratōr sū i om̄
aliū gnē que vocat scriptam aīam vūa.
nā et nobis n̄ iess? etiā ille motu n̄ cōtēnō
nā cor? n̄ vngues capillosq̄ p̄ ducerent.
Et si hoc solū ess? i nobis sū sensu motuq̄
spontaneo nō dicit? h̄o fāis i aīaz vūam.

Pomē qm̄ pars cerebri anterior vnde
sensus om̄s distibunt? ad frontē col
locata e atq̄ i facie sit ip̄a velud organa
sentiendū excepto tingendū sensu qui per
totū corp? diffundit? qui tm̄ er ip̄e ab eade
anteriori parte cerebri ondūt h̄tē vūa suam.
q̄ tenuissū p̄ verticē atq̄ ceruicē ad medul
lam sp̄me de qua loq̄bam paulo ante
deducit? vnde h̄t v̄tūq̄ sensū i tingendū
et facies sit totū corpus exceptis sensib?
videndi. audiendi. olfaciendi. gustandi.

qui in sola facie preloantur. Ideo scriptum
 arbitror. quod in facie deus sufflavit horum flatu
 vite in fructus et in vitam, vivam. Anterior quippe
 per posteriori merito promittitur quia et ista dicitur
 illa sequitur et ab ista sensus ab illa motus
 est. sic consilium precedit actionem.

Et quoniam corpus motus qui sensu sequitur
 sine intervallis temporum spontaneo
 motu non per adiutorium memorie non valet.
 Ideo nec tamquam tamquam ventum orbem demonst-
 rant. Anterior ad faciem a quo sensus oritur
 aliter posterior ad reverentiam a quo motus oritur. tertia
 motus utique in memoria vixit demonstrat ne in
 sensu motus sequitur non connectat hoc quod facies
 est si fuerit quod facies oblitus. huius illi certis iudicis
 probata esse dicitur quoniam et ipse pres aliis affe-
 morbo ut iuicio in defecissent officina vel
 fruendi ut movendi membra ut motus
 coram remittendi satis quod valetur single
 declarantur. estque adhibita numero au rei
 repandit perficit exploratum est.

Et anima in istis tamquam in organo agit.
 Nullus horum est ipsa sed vivificat et regit
 omni et per hoc corpori consilium et hinc vixit in
 qua factus est homo in vitam, vivam. Unde si sic
 ipsa in de qua velud matris deus hinc flatu
 fecit que anima dicitur in qua non corpus debet
 oritur. Sic et deus omnem creaturam sic anima
 omnem corpus in vitam nate dignitate pre-
 cellit. Per hunc in et aerem qui in ipso quoque
 mundo precellentia sunt corpora magis habent
 faciendi prestantia quam panendi copulenta
 sic humor et terra tamquam per que spiritus
 filium sunt corpori admittunt. Nunciat enim
 ad hunc corpus au at nunciat non hinc est quod
 illa. Et hinc est anima cui nunciat non illa que
 nunciat. Et in afflictione corporis moleste
 sentit a quo sua qua illi regendo adest
 turbato eius tepameto impediri offendit
 et hinc offensio dolor vocatur. Et aer qui
 hinc infusus est per resolutionem ut membra mo-
 vent. non at ipse voluntas est. Et illa per
 media motu membris nunciat ut memoria
 teneat non ipsa memoria est. Denique in hoc
 eius tamquam in via via quod seu prebatione
 omnino deficiat desistentibus nunciat senedi
 et in istis monedi tamquam non hinc aut assit
 abscedit. Si at non in deficiat ut in morte

assidit turbat eius intentio tamquam conantis
 remeantur labori nec valetis. Et in quibus
 rebus turbat in de cognoscat quod per in istis
 causa sit ut si potuit medicina succurrit.
 Namque aliud est ipsam aliud est eius coram
 in ista vel vasa vel organa vel si quod apa-
 dia possunt. hinc et evidentur clucet quod plimque
 se vellemus cogitationis intentione aut ab
 oibus ut per oculos patentibus itaque valetibus
 multa posita nesciat. et si maior intentio
 est du ambulabat repente subsistat au-
 tens utique ipandi nutu a in istis moans
 qua pedes agebant. Si at non tanta est
 cogitationis intentio ut figat ambulante
 loco. sed in tanta est ut pre illa rebri media
 nunciantur coram motus non valet adute obli-
 visat aliter et unde veniat et quod eat et
 in istis in istis uilla quo tendebat nam sua
 corpus sana. sed sua in aliud auocata.

Quia per istas corpori veli corporeas quod
 ptiadas. i. luas et aeris qui per me coram
 puit nunciat vivificatis. eo quod in corpore
 non in istis sunt quod hinc et terra. et ad eam
 proxima in istis tota moles admittitur.
 Ita deus de hoc in istis et in istis celo coram
 nunciat in istis aut aduocit an et ipsam
 de limo in istis fecit. non est ad rem prentes
 quod. omne quippe corpus in omne coram
 posse credibile est. Sed at coram mutari
 posse in istis aede absurdissimum est.

Quia obrem non illud audiendum est
 quod quidam putant quoniam quod est coram
 unde sic anima quod non terra non aqua non aer nec
 ignis in istis turbulencior atque fieri. siue
 ille celestis purus et lucidus si nescio quod aliud
 quod carat usitato nomine in istis sit. Si et quod
 hoc sentiat hoc dicit coram quod et nos. in nam
 quibus longitudine latitudine altitudine
 spatium loca occupante. non hoc est anima neque
 facta in de credenda est. Quia et ille est
 ut multa non dicit in istis sui pre lineis
 diuidi et in istis per. Et anima si patet
 nullo modo nosse possit in istis lineas quod per longi-
 sectare non quoniam quod in istis non posse in istis
 nichilum nouit. nec ipsa sibi ille aliquid
 oratur in se nescire non possit et quoniam se ut
 cognoscat in istis. Si et se quoniam nouit quod se
 quoniam quod nosse non possit si se non nosse. neque et

aliunde se querit qm a seipā. Cū q̄ quere
se nouit se vāq̄ nouit et omē q̄ nouit
tota nouit. Cū itaq̄ se quere nouit tota
se nouit. q̄ et tota se nouit neq̄ ei ad ad
se seipam tota nouit. Cū q̄ ad se quere
si quere se nouit. neq̄ ei si nesceret se pos
set quere se scire se. Et hoc mō i presentia.
Et at de se quere quid antea fuit ul quid
fuit sic quere. Desinat q̄ nō intm̄ suspitū
se esse corp̄. q̄a si ad illē esset illē se nō
que mō se nouit q̄ telū et terrā q̄ p̄ sui
corp̄is oculos nouit. Om̄to dicit q̄ illud
eius q̄ etiā peccati h̄c intelligit ul reli
volatilia. In h̄māula sua seu mēte repe
tūt quo capiūt ymagines om̄ rer̄ corp̄ū
nullo mō autē corp̄i sile esse. Et vāq̄ hoc
poni corp̄i esse sile debet nō corp̄eay rer̄
similitudines cōmēt. At si hoc corp̄ nō est
q̄a certū ē eas similitudines corp̄oꝝ illis nō
solū mēte retineri. v̄m etiā inuicibiles
p̄ arbitū figurū q̄nto m̄ alia qualis in
sua corp̄i ē anima similis potest.

Sat corp̄ ē dicit alia q̄l̄ tō ē q̄ ē
r̄ oēm nām atq̄ s̄m̄. nō quidem
admittenda ē illa locutio ne nō uerū
quo loquētes. ea q̄ cor̄ nō s̄ a corp̄i distig
uam. hō in nimis ē de noīe laborandū
hā et nos dicim̄ q̄q̄ hōy aīa ē nō ē
hōy. nō notissimoy dōy q̄ manifesta s̄
cor̄. si neq̄ hoc ē q̄ deus ē. Q̄d sit at
nō d̄ melius q̄ aīa ul sp̄s vite. Ideo
ei addit vite q̄a et iste aer plm̄q̄ d̄ sp̄s.
Cūq̄ et aīam eundem acie appellauim̄
ut iā nō possit uemiri nome q̄ p̄pe distig
uat ista nā q̄ nec cor̄ n̄ deus est. n̄ vita
s̄ sensu q̄lis p̄t credi i arborib̄. n̄ vita
s̄ rōnali mente qualis ē i peccatib̄ s̄ vita
nō mōr q̄ angeloy et futurū q̄ angeloy
si ex p̄cepto sui creatoris h̄c uerit.

Unde si at. r̄ de qua uelud in f̄m̄ sit
de qua uelud p̄f̄m̄ vāq̄ naturāq̄ d̄f̄
uenerit uel ut oīo ex nō f̄m̄ et si dubitat
et querit illud in m̄me dubitandū est.
Et si ad antea fuit a deo f̄m̄ ē q̄ fuit. et
cū n̄ a deo f̄m̄ ut aīa uua sit aut en
n̄ fuit a hoc q̄ nō fuit. Et illa p̄tem q̄
queram̄ q̄ eius nām v̄m f̄m̄ sit iam satis
tractauim̄. :

Nunc si oīo fuit querendū est quomō
possit intelligi q̄m ul eius r̄ fuisse dicit
dat̄ i p̄mo sex diey opibus dei q̄m fecit
hōiem ad ymaginē suā q̄ ubi s̄ aīam nō
recte intelligi. Verendū ē at ne cū dicit
nō ipas tūc naturis atq̄ s̄bas q̄ future
fiant deū creasse dū crearet oīa s̄l. sed
eay futuray causales q̄s d̄a r̄es putem̄
iāma queda dicit. Que s̄ at iste tales
r̄es. s̄ q̄s possit iam dicit deus fecisse hōiem
ad ymaginē suā au/ cor̄/ nō dū & limo
fuerit au nō dū aīam afflādo fecit
Et corp̄is quid h̄m̄ eay si fuit aliqua
oculta r̄ qua futurū erit et manēs de q̄
fōret. r̄ terra i q̄ p̄d̄ p̄t illa r̄ uelud
i femē latuisse. At at faciendū. r̄ flatus
faciendū q̄ cet aīa hōis q̄ ubi r̄ talis p̄m̄
condita est cū dicit deus faciā/ hōiem
ad ymaginē et similitudinē suā. q̄ nisi
s̄ aīam nō intelligi nō p̄t si n̄ illa erit n̄
ubi cōderet. Si ei h̄ r̄ i deo erit nō i
creaturā nodū q̄ erit condita. Quo q̄
dōm̄ est fecit deus hōiem ad ymaginē dei.
Et at iam i cūta erit hoc ē i h̄ne q̄ s̄l
oīa creaturā deus i qua creaturā erit r̄
spūali an corp̄i. Si spūali agebat ne
ad i corp̄ib̄ mudi seu celestib̄ seu t̄re
s̄tib̄ et i ea erit h̄ uacans atq̄ hō i sua
natū p̄a cōderet. sic i p̄o hōie iā p̄am
ducente uita latent oīo s̄q̄ iest in cō
gnandū q̄ nō opat̄ n̄ p̄ cōtubitū atq̄
cōceptū. An quia et illa nā cūte spūalis
i qua latent erit hoc creaco n̄ agebat
sui opis. Et ut quid creata erit. an ut
cōtineret uem̄ futurū aīe h̄uane uel
futuray aīay tamq̄ i seipis ē nō po
ssent. si i aliq̄ creaturā uita p̄a iā uicere
sic gnandū in cō nō p̄t ē n̄ i aliquib̄
iam existentib̄ p̄f̄m̄q̄ nātō. Paues
q̄ aīe instituta ē aliq̄ creatū spūalis
i qua sit r̄ fute aīe q̄ nō m̄de existat
n̄ cū ea deus hōi m̄sp̄itanda fiat. neq̄
ei et ex hōie fetū ul seīs ul ip̄/ iam
plis creat et format n̄ d̄. p̄ sapiēcā
p̄tingente r̄b̄iq̄ p̄ sua m̄dianz. ita
ut n̄ m̄q̄natū i eam icurrit. dū p̄ten
dit a fine usq̄ ad fine fortit et dispoit
oīa suauit. Sed nescio quemadmo
possit intelligi ad h̄ t̄m̄ creata nescio

q' aratum spualem que in dei condicoibus
 p' illos sex dies factis na' comencaret' au' de
 hoien sexto die fecisse dicitur est que nodu
 tipa natura fecit s' adhuc i' uide' tali i' illa
 creatura q' comencata no' est. Magis em
 debuit ipa comencari q' sic consumata erit
 ut no' ad h' esset s' sue me' p'cedente' uen
 faciendi. An forte i' illius diei natu' quem
 p'mit' condidit si sp'us intellectualis dies
 ille me' accipit' h'ar' faciende' me' tale' uoz
 deus miserit' au' sexto die fecit hoies ad
 ymagine' sua' tam s' uozemq' p'figens s'm
 qua' cu' post illos septē dies faceret' ut uidelz
 cor' eius talem uozem i' n' terre' me' autē
 i' n' illius diei creasse credit'. Et q'd aliud
 der' au' h' d' no' angelicu' sp'm q' pentem
 esse me' huane' si sic i' illo e' me' huane
 creande' p'condita' u' sic i' hoie' futu' plus
 sue ut arpor' quid' huanoz' pentes hoies.
 auaz' at' angeli. auator' et auaz' uo' et ar
 por' deus. si arpor' ex hoibus auaz' ex
 angelis. aut' por' arpor' ex tra' et ponē
 me' ex angelica' na' ubi uoz' eoz' tales
 p'fiverit' qm' p'mit' fecit hoiem i' hys q'
 sit oia' aruuit. deinceps uo' i' hoies ex
 hoibus. arpor' ex ar'. auam' ex tra'. Dux
 t' h' angeli aut' angeloz' filia' d're' ee' auaz'
 s' m'ito' diuine' uol' arpor' q' uo' m'g' q'
 maris et terre'. **A**u' uo' m'g' i' aliq' cū
 ar' m'ito' me' uo' p'condita' e' au' faceret' de'
 hoiem ad y'gme' sua' anq' au' suo' tpe' de' li
 mo' futu' statu' auazet' si absurdē credit'
 auam' talit' i' na' anglica' condidisse:

Tud q' uideam' uo' forsitan uo' ee' possit
 q' certe huane' opiom' tollentib'. in uo'
 d'm i' illis p'mis opibus q' simul oia' auuit
 auam' eaa' huaz' creasse quo suo' tpe' me'
 bris ex limo' futu' cor' m'p'maret' au'
 arpor' i' illis simul conditis rebus uoz'
 arass' talit' s'm qua' fieret' au' faciendu'
 est' arpor' huani'. **H**a' neq' illud q' dan'
 e' ad ymagine' sua' i' auā. neq' illud
 q' dan' masculin' et feminin' i' i' arpor' me'
 intelligim'. **C**redat' q' si nulla sp'antia
 auatas seu uitate' uo' cont'dicat' hoien
 ita' s'm' sexto die ut cor' quid' huā uo'
 talis i' elis' mudi'. auā uo' iam ipa' auer'

sic p'mit' conditus e' dies et cetera lateret
 i' opibus dei donec ea' suo tpe' sufflando
 hoc e' m'p'mar'nd' futu' ex limo' cor' i'feret'.

Si q' rursus no' p'penda' orit' qo'
 si on' iam s'm' emt' auā et latebat' ubi
 ei posset esse melius q' ubi. quid' g' fiat' me'
 ut auā innocēt' uiuens. miseret' uite' hui'
 tunc i' qua' peccando' ipm' qui ea' creauit
 offenderet. unde eam' m'ito' sequer' laboris
 erupna' dupnacoisq' cruciat'. **A**n illud
 dicendu' e' q' ad cor' m'ist'ndū uoluntate
 ipa' fuit' m'cl'mata' i' qua' uita' cor' qm' iuste
 et i'que' uiuē p' q' eliget' h' h'et. ut pre
 miū de iusticia. ut de i'iquitate' supplicium
 ut n' illi' aplice' s'm' sic q' r'ru' q' d' nodu'
 natos' m'cl'm' egisse aut' boni' seu mali'.
Illa quippe m'cl'maco' uoluntatis ad arpor'
 nodu' e' acto' ut iustie' ut i'iquitatis de q'
 uo' reddenda' est' iudicio' dei receptiuo'
 uoq' s' ea' q' p' arpor' gessit' s'u' bonū' siue
 malū'. **C**ur q' no' iam et illud' credit' q'
 dei nutu' ad arpor' uenit' ubi si uellet' s'cl'm'
 p'ceptū' eius agē' mercede' acciper' uite'
 eme' atq' angeloz' societate'. si at' cor'ep'
 neret' penas iustissias' lucret' s'u' laboris
 diuini. siue ignis' eterni'. **A**n q'a' h' ipm' deo
 uolenti obtempasse' iā' utiq' actio' bona
 e' erit' contrariū' dū' no' natos' n' egisse' boni'

Que si ita' s'm' futebim' **U**l' mali:
 et no' i' eoz' g'ne' auam' p'mit' i'crea'
 ut esset' p'sna' futu' op'is sui ut iusti ut i'q'.
Nimio quippe m'credibile' e' ea' potuisse
 ipa' uoluntate' i'cl'mai' ad arpor' uita' si se
 ita' i' quibusda' p'atua' esse' p'faret' ut
 iuste' supplicio' p'peno' puniret'. **I**uste
 sane' creator' laudat' i' oibus q' fecit' oia'
 bona' ualde'. **N**eq' ei' ex hys' tm' laudat' d'
 est' quib' p'snam' dedit' cu' me' laudetur
 eaa' q'a' peccata' creauit. quib' e' na' huā
 p'stancia' et i' ipis' peccantib'. **N**atura
 quippe hois' ex deo e' no' i'iquitas' qua' se
 ipa' uoluit' male' p'cedo' libo' arbitrio
Sz' m' si no' h'et' i' n' re'z' m'm' excellēt'.
Cogitand' quippe e' h'e' iuste' uiuens
 eaa' no' p'saus' futu'z' et ubi' uide'nd' est'
 excellencia' uoluntatis' bone' q' no' i'pedia'
 ad uita' uiuendū' et deo placendū' q' ignat'

fuit uult ex fide. **H**i ergo cunctum qd hie
est nollit i rebus contidit dei bonitati.
Quod at penas sam no uult licere pro
peccatis innocens est equitati.
Sed si ad hoc fit aia ut mittat ad cor
queri pr vix si noliut copellat. Sed
melius credit hoc nllit velle. i. tea natu
tam ut velit. Sic nile nobis e uelle uiue
male at uiue iam no e iam natu si per
uerse voluntatis q iuste pena sbscqr.
Fustia q iam qnt ex q veluti ma
teria fra sic aia si ite intelligi pt i pms
illis opib/ fra cu frus e dies. Sic ei illa
q no emnt fra st sic et q m' illa. Et si
et mat'ce aliq forbilis fuit et corlis et
spualis no tn et ipa mstruati n a deo
ex quo st oia q quid forcom sua no tpe
si origine preader sic vox amtu. quid
msi de matia spuali fra aia congruent.
Sat ad no vlt ea existi **C**redit.
maur fram n au foru corpi e i spualia.
videt quid rndeat cu querit unde fra
sit. Aut em ex mshilo dicitur e deu ad fecit
se ut face post illam cofuatom opu suoz
et debet maieri quo explicet sexto die
factu hoiem ad ymagiez dei q n f aiam
ite intelligi no pt. i. i qua n talis to fra
fuit eius rei qui no du fuit aut no de no
si de aliq iam exnte fram dicit aiam et
laborabit inqrendo q na illa n sit pot
corlis an spualis p eas qones qe supius
tituam/ manere illa q molestia ut
adhuc qnt i qua sba creaturaz in sex
dieb/ pms/ conditaz. talem illa idem
fecit aie q nodu de mshilo ut de aliquo
fecit. Et si eo mo deuitate uoluit ut
dicit. vi. die ena de limo fram esse hoiem.
si hoc recapitulando postea comcoratu
videt de mtere qd dicit q mshim et
feram dixit fecit eos et bndixit eos. Et
si et ipam eo die fram ee de vni offe
rndit attendat q assentat. vi. die facta
volatilia q adducta st ad adam cu scap
tura ome gen/ volatiliu qnto die citu
eo aquis mshuet. ite vi. die ligna
ena facta q ipadyd plantata st cu ord

Septimum hor avatur gen/ tertio diei t'buat
Ipa ena verba consider qd sit eient ad huc
de term ome lignu pulcr ad aspectum
et bonu ad estam. tamq illa que tertio
die term eient no essent pulcra ad aspe
ctu et bo ad estam. cu i hys eent opib/
que fecit deus oia bona valde. Qd sit
ena fmoit ad huc de tin term bestias
agri. et cetera volatilia celi q i q m'. uel
tra vi. ul aq. v. die pduxit. si ome
bestias. mqt et oia volatilia. Her no et
illud cogitet qd deus et. vi. dieb/ fecit
oia. Pmo ipm diem. **S**ab firmitu. Ter
spem maris et terre atq ex tin herba
et lignu. Qnto luuaria et sydem. Qnto
aqz alia. Sexto tre et postea dicitur.
Cu frus e dies fecit deus celu et terru
et ome vnu agru. qn quid cu frus est
dies. no fecit n ipm diem. Qnto enam
ome vnu agru fecit anq esset super
terru et fenu ome anq exoriretur.
Tu ei fmo cu exortu est. no anq exo
ruet/ quis no dicit n spture verba
reuoaret. Meminerit ena sptu esse.
Qui vult ternu creauit oia sil. cu et
videt qd sil creata dia possint quoz
creaco sparis tpalib/ distat no hoiaz tm
p ena diez. Surer quoq onde quo vtzq
sit rom q cotru videri pt. et deu idie vi.
ab oibus opibus suis reqeuisse q Gene
scos liber d. et usq ne cu opai q dno d.
Respiciat ena que daa sut consumata quo
eade daa sint mshoata. Hys ei oibus dicit
spture testomys qua ee vate nemo di
bitat nisi infidelis a impius. Ad illam
firmam ducti sum/ ut drem/ deu ab exor
tio sil pms/ oia sil creauit. qda ei con
ditis ia ipis natu. qdam pconditio cas
sit no solu pfaa rom ena futu fecit op' d'p
et ab eis frus reqeuit et coy demarps
admistracoe atq regimie caret ena
ordines tempoz et tpaliu q et qsuauit
ei p omi gmm natom et itchoauit p
siloz ppagacoe ut p consumata reqeuer
p mshoata vsq ne oparet. Et si possit
q meli/ intelligi no solu no resisto rom ena frus.

Nunc in de aia qua deus inspiciunt
 hoi sufflando i eius faaem n' cofumo
 nisi qa ex deo sic e ut no sic sba dei et sic
 maiporea. i no sic corp' s' spe. no de sba
 dei gemitus. n' de sba dei pcedo. si fcs a
 deo. her ita fcs ut i eius n'm. na ulla co'
 ut u'onalis aie uteret. ac p' q' de masilo.
 Et q' sic imorlis s' qnda vite modu quem
 nullo mo pr amite. s' qnda no mutabili
 q' pr ut deior ut melior si. ut no i merito
 eaa morlis possit mtelligi. qm v'm imor
 talitate solus ille h' de quo ppe dictu est
 Qui solus h' imortalite. Cetera que in hoc
 libro disceptando locur su ad h' valeant
 legenti ut aut nouit quead h' affirmari re
 mentate q'vnda sint q' ap' se ipa loqui
 tur si ei q'vndi mod' iste no placet quead
 ppe q'suim sciat. Et si me pr docere non
 abnuat. si at no pr ag' abo distam' metu
 requunt.

**Explicit liber septimus
 Incipit lib' octauus.**

Deplanauit deus
 paradisu i eden ad
 oriente et posuit
 ibi hoem que fuit
 No ignoro de pa
 dyso multos multa
 dixisse. Tres in de
 hac re q' gnales sut sine. Una eoz qui
 tmno corlit' paradisu mtelligi uoluit. Alia
 eoz qui spulit' tm. tna eoz q' vtroq' modo
 paradisu accipiunt. alias corlit'. alias at spulit'.
 Dixit q' ut dia' tnam in fiteor placere
 smam. Sdm hanc suscep' ne loq' de paradiso
 et dno donare dignabit. ut ho fcs e de hmo
 q' vnaq' cor' h'manu e i paradiso corli collocat'
 mtelligat. Et quead ipe adam et si ad
 aliud sigfiat s' id q' eu form' fua dixit ee
 Aple. Homo in i na ppa express' accipit'
 qui vuit tno nio anoz et ppagna ai
 niosa ple mortu' e sic moriut' ceti hoies
 et si no sic ceti expentib' nat'. p'mt' ut
 optebat eo terra fcs e. ita et paradysus
 i quo eu collocauit deus n' aliud q' locue
 quida mtelligat' terru. s' vbi h'itaret ho

terren' **N**arratio quippe i hys libro no
 genus locuore figurat' rex e sic i catua
 amtooy. s' oio gestay e. sic i regnoy libo
Sed qa illuc ea **Et hui' rca:**
 dnt q' vite huane us' notissim' h'z
 no diffiale imo pmpassie p'mt' accipiunt
 ad h'm ut mde ex illis q'q' eaa fuioy res
 ipe geste sigficiunt exculpat'. Sic at qa
 ea dnt q' usitato nature casu mtuentib'
 no oaiant. noluit ea qda ppe s' figate
 dnt mtelligi. atq' ex illo loco uoluit inpe
 hystoria. i rex ppe gestay narratoz ex q'
 dimissi de paradiso adam et eua conuenerit
 atq' genuerit. Cui vo' restatu nobis sic
 ut q' tot anos vixerit. ut q' enoch' trillat'
 e. ut q' q' gubena et silis pepit et ceti
 h'i. Sed alia e m'qunt narrato froy mi
 rabiliu. alia mstituta'z tntumy. Illuc ei
 sa ipa mfolita ondu' alios ee tamq' na
 turales modos rex. alios miracloz que
 magnalia nouant'. Sic at ipa mfmuat'
 mstituo naz. quib' mder'. Et io isolita
 et upaq' pma. na qd tam s' exemplo et
 s' pari fto i rex mudanay mstituo'e
 q' mud'. Nunq' ideo credendu no e deum
 fecisse mudu qa ia no fecit mdoz. d no
 fecisse solem qa ia no fecit soles. Et hoc
 quid no de paradiso s' de seipo hoie p'mone
 debuit mderi. Huc vo' ai ipm sic credunt
 a deo f'm sic alius null' fcs e. cur paradisu
 noluit ita f'm reede quead ne vident sal
 uas fi. Ad eos quippe loqit' qui aucte haz
 litay fecit'. Eoz ei quid no ppe s' figate
 paradisu mtelli uoluit. Na qui oio adu'sant'
 hys l're. alias ai eis atq' alie egim'. Et q'
 e hic i hoc upo ope nro q'ntu' realem/ita
 defendam'. ad h'az. ut qui no tonabilit'
 moti p' am puitate ut hebere' crede ita
 denatant. nulla tm tuentant rem ponde
 fla esse couincat. Vm isti nri qui fidem
 hnt hys d'imo libris. et noluit paradysum
 ad p'etate h'e mtelligi. locu s' amemissim'
 fructuosie nemoribus occupatu. eundeqz
 magnu et magno fonte fcaudu. ai videat
 nulla hua opa tot ac tanta vireta silue
 scere occulto ope dei miror quemadmo'
 nedut ipm hoem ita f'm quead n'usq'

Viderit. Aut si et ipse figurate nulli est qui
genuit caym et abel et seth an et ipse figu-
rate tm fuerit no eam hoies ex hoib/ nati :
De proximo q attendant ista p supior
quo tendat et conent/ nobistu tuata
pmitus q gesta narunt/ i expressione
ppetano accipe. Quis ei eis pba no fa-
ueat intelligend/ quid ista ena figura sig-
ficacoe comoueamt su ipaz spuliu naz
ul affionu seu rex ena futaz. Same si
nullo possent salua fide vitare ea q corlit
hic noata sut ena corlr accipi qd aliud
remaneret n ut ea po/ figurate da intellige
qua scriptum sum ipse culparem. Porro
at si no solu no ipediut. vni ena solidu
asserut dmi eloqui narucom. Her ena
corlr intellat. nemo erit ut opinor tam
infidelit pmax qui cu ea s iglam fidei
exposita ppe vidit. malit ipristina rema-
nere sma si forte illi visa fuerit no nisi
figurate posse accipi. Na et ego qd man-
thos qui has line veris restanti no alit
q opteret accipiend/ armit. s oio no
accipiend/ et detestand/ blasphemant
duos sapsi libros recenti tpre consiome mee
ato volens eoz cofutare delirum ena uel
erige intencio ad qrenda i lris qe odit
xpiana et euangelica fidei. Et qa no in-
tuc oantebat oia quead ppe possent
accipi. magist/ no posse accipi videbant
Aut mo posse aut difficile ne retardaret
quid figurate significet ea q ad lram ue-
nre no potu. qnta valiu breuitate ac-
p spicuitate explicari ne ul mlti scone
ul disputacoe obscuritate detriti iman/
ea sume no currunt. Memor tu qd max
voluim n ponim ut no figurate. s ppe pri-
mitus aucta intelligent. n oio despans
ena sic posse intelligi ut ipm i pma pte
sdi libri ita posui. Same mag/ qstis uoluit
oia q da st s lram accipe. r no alit illere
q lra sonat. et pt euitare blasphemias
et oia qgenaa fidei catholice pdicue. no
solu ei no e iudend/ s papuus mltiqz
laudabilis intellector hndus e. Si aute
nullus exitus datur ut pte et digne deo
q sapia sut intelligant/ nisi figurate atq

emgmatibus pposita. ista aduamus.
Sentes autem aplicam a quib/ ta mlti
de libe veris testi soluit/ emgmata modu
que intendim/ teneam/ aduuate illo
qui nos pete qre et pulsare adhortat/
et omis istas figuras rex s catholica fidei
su que ad hystoria. su que ad pphiam pti-
nent explicem/ no puidiantes meliori
diligend/ itatu su p nos su p alios qd
dus reuelare dignat/ her tuc dixi. Nunc at-
qua uoluit dno ut ea diligencia/ mtiens
atq/ considans no frustra qntu opinor
existimarem ena p me posse. s pphiam no
s allegorica locucom her scripta e monstru
sic ea que supius valium/ onde sic ena q
scant/ de paradiso perstrucom/ :

Plancauit q deus paradisu i deliciae
hoc e ei i eden ad oriente et posuit
ibi hoiem que finuat. Sic e scriptu e. quia
sic fin est. Demde recapitulat ut hoc ipm
q breuit/ posuit ondat quead fin sit. hoc
e quead paradisu deus plantauit et illi
hoiem que finuat constituit. Sic en script
Et creauit adhur deus de terra ome lignu
pulch/ ad aspectu. et bonu ad escam. Ho
dixit et creauit de terra deus ad lignu uel
terez lignu. s creauit mlt adhur de terra
ome lignu pulch/ ad aspectu et bonu ad
escam. Tam q tuc pduocent tra ome
lignu pulch/ ad aspectu et bonu ad escam
hoc e tertio die. na sexto die dicit. Cre-
dedi uobis ome pabulu seuale seians se-
men q e sup oem terru et ome lignum
fructifex q s in se fructu seis seialis q
erit uobis ad escam. Nu g/ ad eis tuc dedit
aliud nuc dare uoluit. Ho opinor. S/ tu
ex hys quibus sunt ista ligna instituta
i paradiso q iam terra tertio die producat.
adhur ea pduxit i tpre suo. qa tuc. s q
scriptu est ea pduxisse terra talit/ fin car
i terra. hoc e qa tuc ea pducendi otute
latent/ accipat. Quia pntu fit ut ena
ne tra tui pignat/ i manifesto atq/ in
tpe suo. Verbo g/ de. vi. die dicens. Cre-
dedi uobis ome pabulu seuale seians
semen q e sup oem terru. ut. no sonabli
ul tpali uoce plara uerba sut s sic in

verbo eius est creandi pō. **D**ia ar hōibus
 q̄ s̄n q̄alibus sōms deus dixerit nō h̄ per
 t̄pales sōnos potuit. futūz em̄ erit ut
 hō iā de limo format̄ et flatu et aīatus
 et q̄q̄ ex illa hūm̄ gnis exīssēt v̄teret̄
 eis ad estam que s̄t̄ t̄n̄ exortum erunt.
 ex illa virtute ḡandi quā terra iā accepit.
Cui fut̄ tales rōes iā v̄atūm cōdēns t̄q̄
 iam exīssēt loquebat̄ m̄ma atq̄ iūma
 vitate quā n̄ ocl̄s vidit n̄ aures audiuit. s̄
 spūs eius s̄t̄benti v̄q̄q̄ revelavit.

Aliud plane q̄ sequit̄. Et lignū vite imedio
 paradysi et lignū s̄c̄e d̄m̄stend̄ bonū et
 malū. Diligēcius considerandū ē ne cogat̄
 i allegorā ut nō ista ligna s̄m̄t s̄ aliud
 ad nōie ligni siḡficent. **D**icit̄ ē s̄ de sapia
 Lignū vite ē oibus amplectentib̄ sam̄.

Impm̄ cū sit ulm̄ et̄na i celis etiā i terra
 t̄uūz q̄ illa siḡficaret̄ condita ē. Et s̄m̄a
 et ager q̄uis duo testam̄ta siḡficaret̄. erit
 m̄ etiā mulieres due. Et cū x̄p̄c̄ p̄ lignū
 passioz fluento sp̄uali nos urigēt. erit
 m̄ et p̄c̄c̄a q̄ aquā s̄cienti ip̄lo ligno p̄
 cūssa manavit de q̄ d̄x̄t̄ p̄c̄c̄a ar̄ erit
 x̄p̄c̄. Aliud q̄ erit illa etiā siḡficauerūt
 s̄ m̄ etiā ip̄a cōr̄t̄ fuerūt. Et q̄n̄ a nariat̄e
 t̄m̄eō m̄ta s̄t̄ nō erit illa figurata locuto
 s̄ c̄a r̄z expressa narrat̄o q̄z erit fi
 gūnta p̄c̄c̄ssio. **S**icut q̄ et lignū vite q̄ad
 p̄c̄c̄a x̄p̄c̄. n̄ s̄n̄ m̄st̄is r̄z sp̄ualū cōr̄t̄
 p̄sentatis voluit d̄ns hōiem i paradysō p̄uic̄.
 Erat ei ergo i lignis ceteris almetū t̄lla
 ar̄ s̄c̄m̄enti. **Q**uid siḡficat̄ n̄ sapiam̄
 de qua d̄m̄ ē lignū vite ē amplectentib̄
 c̄a. que ad de x̄p̄o d̄x̄t̄ p̄c̄c̄a manas ē
 s̄cientibus eum. et.

Rate quippe appellat̄ q̄ ad eū siḡficat̄
 p̄c̄c̄ssio. **I**pe ē ovis qui molat̄ i pasca
 m̄ et illud nō t̄m̄ d̄c̄endo siḡficat̄ s̄ etiam
 faciens. **N**eq̄ ei ovis illa nō erit ovis.
 plane ovis erit et occidēbat̄ et m̄d̄uab̄
 et m̄ cōr̄o s̄t̄o ad etiā q̄d̄da figurabat̄.
Hō s̄t̄ ille p̄t̄ulo saḡm̄at̄ q̄ m̄mo filio
 r̄uētenti i epl̄as resus ē. **I**bi q̄ppe ip̄a nar
 rat̄o fiḡrat̄ ē nō r̄z fiḡra siḡficatio
 gestaz. **H**ō ei hoc evāḡlist̄a s̄ d̄ns ip̄e
 narravit. **E**vāḡl̄a v̄o d̄m̄ hoc narrasse
 narravit. **I**pus d̄m̄ narrat̄o p̄abola
 fiat de q̄ nūq̄ exigit̄ ut etiā ad l̄am̄ fia

monstrant̄ q̄ sermōe p̄ferunt. **A**pt̄ ar̄ est
 et lapis unctus a iacob. et lapis rep̄batus
 ab ed̄ham̄tib̄ qui fact̄ ē i caput anguli
Sed illud etiā i rebus gestis s̄m̄ ē. hoc ar̄
 t̄m̄ i figuris p̄d̄m̄. **I**llud quippe s̄p̄s̄
 narrat̄or r̄z p̄t̄m̄. hoc p̄nūciator immo
 fut̄az. **S**ic et sapia. i ip̄e x̄p̄c̄ lignū vite
 ē et i paradysō sp̄uali quo misit de aīce
 latōne. **C**ertū ē ar̄ q̄ etiā siḡficat̄ lignū
 ante etiā i paradysō cōr̄t̄ q̄a hoc illa s̄p̄m̄
 dixit q̄ res suis t̄p̄ibus gestis narrans
 et hōiem cōr̄t̄ s̄m̄ et i cōr̄ v̄uētē sibi
 constitutum esse narravit.

Aut si q̄st̄m̄ putat̄ aīce cū corpe exort̄
 serm̄e lōne corp̄alit̄ visibilibus q̄m̄
 cū s̄m̄t̄ sine corpe asserat̄ s̄m̄am suā. **N**ō
 d̄erūt qui sic faueant ut illū et diuitem
 s̄cientē i loco v̄q̄q̄ cōr̄t̄i fuisse cōtendat̄
 ip̄am̄q̄ aīam oīo esse corp̄eam p̄ arente
 linguam et stillā aque de lazari digito oīo
 pat̄ā p̄nūciare nō dubitēt. cū quib̄ ego
 de tam magna q̄one n̄lla temeritate cōfligo.
Melius ē ei dubitāe de oculis q̄ ligare
 de m̄ertis. **I**llū quippe diuite i ardore pe
 naz. et illū paup̄ū i refrigerio gaudioz
 intelligendos ēē nō dubito. **S**ed quo it̄llinda
 sit illa flāma inferni ille s̄m̄us ab̄m̄l̄e.
 illa lingua diuitis. ille digito paup̄is. illa
 s̄tis tormēt̄. illa stilla refrigerij. uix for
 tasse a mansuetē q̄rentibus a cōtensione
 ar̄ c̄antibus nūq̄ m̄c̄it̄. **E**to sane resp̄
 ondendū ē ne nos p̄fundū ista q̄o et m̄la
 s̄m̄ois m̄d̄gens t̄ruder̄. **E**i cōr̄lib̄ locus aīce
 cōtinet̄ etiā exite corp̄it̄ potuit ille lat̄o
 i cū m̄odū paradysū v̄bi fuerit cōr̄t̄ p̄m̄
 hōis ut ap̄nōre s̄p̄t̄m̄z loco si ulla neces
 sitas flagitavit etiā de hac re quid uel
 q̄m̄t̄ ut arbitrem̄ ut aīq̄ p̄m̄m̄us.

Dicit̄ v̄o q̄ sapia nō sit corpe et ideo
 n̄ lignū n̄ dubito n̄ dubitai aq̄q̄m̄
 p̄t̄o. potuisse ar̄ p̄ lignū. i p̄ corp̄ora
 creatūm̄ tamq̄ s̄c̄m̄enti quodā siḡficat̄
 sapiam̄ i paradysō corp̄ali. illo cōtendūm
 nō existimat. qui ut tam multas i s̄p̄t̄is
 r̄z sp̄ualū cōr̄t̄ia s̄c̄m̄a nō videt̄. ut hōie
 p̄m̄ cū eusm̄o aliquo s̄c̄m̄to v̄uētē non
 debuisse cōtendit. cū **A**p̄t̄o d̄c̄at̄ etiā hoc
 q̄ de m̄l̄ere dixit q̄ ei s̄m̄am ēē de lat̄e
 credm̄. **P** hoc relinquet̄ hō p̄t̄z et m̄t̄z

et adherbit voci sue et erunt duo in carne
vna. facimentu magnu ee i xpo et i ecclia
muy e ar et vno ferendu quecuq; velint
hoies paradisi figurate dom. et uolunt ecclia
figurate sim. Et si credunt sic de agar
et saim. sic de ysmael et ysaac. q; et saim et
in ecclia figurati. aut no admittit eccliam
lignu vite et vni aliq lignu fuisse et in
sapiam figurasse no video :

Illud quoq; addo quau; artem abu mlem
no illam arbore pstatte quo cor/hois
santitate stabili firet. no sic ex alio abo.
s no nulla inspuncte salubritatis oculata.
pfo ei licet xstatis pame. ad in amplius
huit au vna tollit de hoiem de ab indigen
fame diez vl. spaco mdiauit. an forte ce
de dubitauit p aliau/arbore abu auusda
alaoris significatioe qm hois deu pstatte
ne corpus eius ut ifirmitate ut erate m
detius mutaret aut i ocaisu ecclia laberet
qui ipi abo huano pstat tam mirabile
statu. Et ificilibus vasculis forma et oleu
defacutes refice n deficient. Jam h de
que cotencioz qst; existat et dicat deu
i terre nris munda thia face debuisse.
i paradiso ar no debuisse. Quasi xv no ut
de pulue hoiem ut de late vni mterem
maius ibi munda feat q; q; hic motuos

Equit; ut pndam; de **I**nsistat. **I**
ligno sac; disnosand; bonu e malu.
Dorsus et h lignu erit visibile ac ar
les sic arbores cete. Et q; lignu esse no
e dubitandu. si aut hoc nome accepit
requendu. Anasi ar ecclia atq; ecclia coside
ranti dia no pt qntu placeat illa sma
no fuisse illam arbore abo noxiat. neq;
ei qui ferent oia bona valde i paradiso istant
ad mali. s malu fuisse hois transgressionem
pcepti. Ptebat ar ut homo sub dno deo
positus aliunde pphibet. ut ei pmerendi
dum suu virtus est ipa obediā qua possu
vissime die sola esse virtute oi tate voli
agenti sub dei pte. pnuq; ee et maxi
viciu timoris ad ruma. sua pte velle
vni. Cui; vicij nome e iobediā. No esset
q; vnde se ho dnm hie cogitaret atq; sen
tiet n ei ad iuberet. Arbor itaq; illa no

erat mala. s appellata e sac; dnoscedi
bonu et malu. qia si post pphibitōm ex
illa homo det i illa erat pcepti futura
transgressio i quo homo p expm̄tu pene
distet quid m̄ess; iobediē bonu et it
iobediē malu. Pnde et h no i figa dom
si qda x lignu accipiendū e au non
de fructu ut pomo q; mde nascet. Et ex
ipa re nome ipositi e. q; illo contin
ventu tracto fuerat secutum :

Lumen ar exyt de eden q; arigi
bat paradisu et mde diuisu e i xor
ptes physon. vni ex hys nome e q; aiur
totā terrā euatq; vbi e auy. Au; ar
terre illi bonu. et ibi e carbūcul; et lapis
pmissi. Et nome flum; sico geon h est
q; aiur totā terrā ethiopic. flum; ar
tū tygris h e q; fluit or assyrios. flum;
ar qntu eufrates. De hys ar flumibus
qd; ampli; sataga cofire q; v; snt flua
n figurate dia q; no snt q; in m; ad noia
ipa significet. au et regio m; p quas
fluat notissima snt et oibus v; genab;
diffamata. Qrimo ex hys qm costat ea
prios esse. nā duob; ar; noia xestias
mutauit. sic tybis dr flum; qui p; albula
vabat. geon quippe e q; n; dr nylus.
physon ar ille dicebat. que n; grangon
appellant. duo v; terrā tygris et eufrates
antiq; ecclia noia tenuerut. nos admoneri
eptet terrā q; pmitus ad pte hie acipe
no i eis figurata locuor; putare s res ipas
q; in narant; et ee et ad ecclia figurate. No
quia no poss; pabula locuoris assumē
ad de re qua no ppe quog; ee costaret sit
de illo dno loquit; qui descendebat ab nfm
i ihericho et madiu i latnes. Quis en
senaat et plane vdeat ee pabula locu
coem; illam totā esse figurā. Vm; due
aiurtes q; ibi noiate s; hodie; i locis
p;is demostit; Et h; mo accipem; et e
h; flua sitem q; de paradiso narant; no ppe
s figurate accipe ulla naratis coget. Ar
nūc ai pmit; ppe res ipas melligē w
nulla pphibent. ar no potus aiurte spie

Simpliciter sequitur in narratione rerum gestarum
 res vere gestas plus intelligentes. et deinde quod
 ad significantes perscrutantes. An eo mouebimur
 quod de hinc fluit de alioz esse fontes notos
 alioz autem per se cognitos. et ideo non posse
 accipi ad hunc quod ex uno paradisi fluit di-
 iudicant. cum potius credendum sit quod loci ipse
 paradisi a cognate hominum est remotissimus. inde
 in aquarum partes diuidi sic fidelissima scriptura
 testatur. si ea flumina quorum fontes non esse dicitur
 alibi esse sub terra et per unam partem pluviarum
 regionum locis alijs erupisse ubi tamquam
 in suis fontibus non esse prohibent. Nam si sole
 non nullas aquas facere quis igitur. Sed ibi hoc
 factum ubi non diu sub terra currit. Exibat
 ergo flumen de eden. et de loco deliciaz. et utri-
 gubatur paradisi. et ligna omnia pulchra atque fru-
 tuosa que omnem terram regionis illius occupabat.
Et supersit deus hominem quem fecit et po-
 situr in paradiso ut operaretur et custodiret
 illud. Et precepit dominus deus ad eum. ab omni
 ligno quod est in paradiso esca edes. de ligno
 autem cognoscendi bonum et malum non manduca-
 bimus de illo. Quia die autem edentis ab eo
 morte moriemur. Tu si fructum dixerit
 deum plantasse paradisu et constituisse ibi
 hominem quem fecerunt recapitulauit ut
 narretur quo sit paradysus constitutus. Hinc
 ergo et illud recapitulando commemorat quo
 ibi deus posuit hominem quem fecit. Videamus
 itaque quid sit quod dominus est ut operaretur et custo-
 dierit. Quod operaretur ut quid custodiret
 hinc forte agriculturam dominus voluit operari
 primum hominem. an est credibile quod eum ante
 peccatum dappnauit ad laborem. Immo sane ar-
 bitramur uideamus cum tanta voluptate
 cum agricolare quosdam ut eis magna pena
 sit inde ad aliud ad vocari. Quis ergo
 se deliciaz se agriculturam tunc potius longius
 amplius erat quam non accidebat aduersi
 ut terre ut celo. Non enim erit laboris afflictio
 sed exultatio voluntatis cum ea que deus creauit
 quam opus aduitorio letius fuerit per-
 uenire. Unde creator ipse ubi laudauerit
 qui ante in coram aliis constituit. uerum deus
 operandi ac facultate quantum non uolent
 satis esse. non quod uiam indigentiam copie

cogit. Quid est mirabilemque spe-
 ataculum est. aut uideamus in rebus natura. Quam
 in quodam modo loqui potest quod compositis semibus
 plantatis sicutulis. trillatis arbutulis.
 insitis malleolis tamquam introga queque
 uis indias et germinis quid possit. quod ne non.
 unde possit. unde non possit. quod in ea valeat
 uiuere uisibilis inuicem potest. quod existeris
 adhibita diligenter. magis ipsa considerat per se
 neque neque que plantat a deo. neque que regit.
 sed qui inuenit dicit deus. quia et deus opus quod
 accedit existens. per illud accedit que non or-
 dinatur. et que regit atque ordinat existens.
Hinc iam in ipso **Quislibet deus:**
 mundum uelud in quodam arbore rex
 esse cogitacionis attollit. atque in ipso quod gemi-
 na operatio prudentie reperit. per naturam
 per uoluntaria. Naturalis quid per occultam
 dei admistracionem. qua eam lignis et herbis
 dicit inuenit. uoluntaria uero per angelorum
 opera et hominum. Sed in illa prima celestia
 superius ordinari inuicem. terra. terra
 fixa. fulgere. dicit notatque. uices agniti
 aquas terra fundata melius atque inuicem
 aere alta. si fundi. arbusta et alta inuicem
 et nasa. arbor et senescit. ordo et quod quod
 ad in rebus minore nunc motu gignit. In hac
 alta signa dari doceri et dicit agros coli-
 sonitates admistrari. artes exerceri et quod
 alia sui in supna sonitate agitur sui in hac
 terrena atque mortali. ita ut bonis consulat
 et per neferentes malos ipsi ipso homine eandem
 gemina prudentie uigere potest. Primo
 ergo coram nunc. sed eo motu quo fit. quod crescit
 quo senescit. Voluntarium uero quod illi per ad-
 uicem tegumentum curuacionemque consulit.
 Sicut ergo aiam nunc agitur ut uiuat ut
 senescat. uoluntarie uero ut discat ut consen-
 scat. Sicut autem in arbore id agit agriculturam
 formiscus. ut illud proficiat quod gignit inuicem
 sic in homine per corpus. et quod inuicem agit uiam
 seruit existens. medicina. Sicut per aiam
 ut nunc beneficit inuicem. doctina inuicem
 existens. Sicut autem ad arbore colendi ne-
 gligen. hinc ad coram medendi in cura. hinc ad
 aiam discendi segnitia. Et quod ad arbore
 suorum uitalis. hoc ad coram uicem existens

hoc ad aiam psuasio mōtatis. **D**eus itaq
sup oia qui condidit oia et regit oia. omē
natis bonas creat et omē volūtaes iustis
ordnat. **Q**uid g' abhorreat a vō si aedū
hoie ita i paradiso constituta ut opare agri
cultura nō labore suali. s' honesta animi
volūtae. **Q**uid ei h' ope inotētus uacā
tibus et quid plen' magna cōsideratione
Custodiret at quid **C**ustodiret? **P**rudens
est an ipm paradysū. **C**ont' qd. nulle
quop' man' memebat' uasor. nlls limitis
p'turbator. nullus fur. nlls aggressor.
Quo g' intelligam' sum' corle paradysum
ponusse ab hoie corle custodiri. **S**i neq'
scriptum dixit ut oparet' et custodiret' paradysū.
Dixit at ut oparet' et custodiret' **C**ūq'
si de greco diligencius ad v'bu' exp'matur
ita scriptū est. **E**t accepit d'ns d' hoiem
quē fecit et posuit eū i paradysū opari eū
et custodire. **S**i v'ntū ipm hoiem posuit
opari. h' ei sensit qui int'pretat' e ut opa
ret'. **A**n eūde paradysū opari. i. ut ho paradysū
oparet'. **A**mbiguo sonat et v' mō exigē
locutō ut nō dicat' opare paradysū. s' i paradysū.
Cūq' ne forte sic dōn sit ut opare
paradysū sic s' dōn e. n' erat hoio
qui oparet' terrā. ead' q'ppe locutō e opari
tā que opari paradysū. **A**mbigua smam
ad v'bu' item' si ei nō e nāe ut accipiat'
paradysū custodire s' i paradysū. qd' g' ipa
dysū custodire. **N**ā quid opari i paradysū
iā ut v'sū e differam'. **A**n ut q' oparet'
i terrā p' agriculturā i seipō custodiret'
p' disciplinā. i. ut sic ager obtemparet co
lenti se. ita et ipse p'cipienti d'no suo ut
sup'to p'cepto obedire fructū nō sp'ias
i obedire reddet. **D**emq' similitudine a se aucta
paradysū i seipō custodire subdit' noluit
silēm sibi agrū d'p'nat' accepit. **S**p'ias
inquit et tribulos pariet tibi.
Quod si et illud intelligam' ut paradysū
oparet' et paradysū custodiret. opari
quid possit paradysū sic sup' dixim' p' agricul
turā. custodire at nō adūsus ip'bos aut
innocēs qui nlli erāt. s' fortassis adūsus
bestias. **Q**uo istud aut quare. **H**ūq' em
bestie iam i hoie seuebat' q' nō p'cto nō

feret. **I**pe quippe bestias cibis ad se ad
ductis sic post cōmēdit' nōiā iposuit ipse
enā v' die lege verbi dei nō oib' cōmues
alios accepit. **A**ut si erāt iā q' timeret'
i bestias quo nā pacto possit v' ho illu
minare paradysū. **H**eg' ei exigū loc' erāt
quē tant' fons irrigabat. **C**ustodire quid
ille deberet. si possit paradysū tali et tanta
mania cōmūre. ut eo serpente nō posset
mūre. **S**i mūre si pius q' cōmūret. omē
serpentes inde posset excludē. p' inde
intellām an oculos cur p'mittim'. **P**ositus
e quippe ho i paradysū ut oparet' eū p' pa
dysū sic sup' disputatū est. **P**agriculturā
nō laboriosa s' deliciasā et mūre p'dente
magna atq' vtilia cōmūre. custodiret'
at eūde paradysū ipi sibi ne ad admittet'
q'ie inde meret' expelli. **D**emq' accepit
et p'ceptū ut sic p' qd' sibi custodiat' p' am
dysū. i. quo cōseruato nō inde p'iciat'. **T**erte
em quist' d' nō custodisse rem suā q' sic
egit ut amittet' ei. etiā si alia salua sit
ut enā ut uent' ut ampe meruit'.
Et alius i hys verbis sens' q' p'uto
nō imito p'ponend' ut ipm hoiem
oparet' deus et custodiret. **S**ic ei opat'
hoio terrā nō ut eā faciat ce terrā. sed
ut cultā atq' fructuosā. sic deus hoies mltō
mō que ipse creauit ut ho sit. eū ipse opa
ri iustus sit si ho ab illo p' s'bia nō abse
dat. **H**oc e ei apostatūre a deo. q' uerū
sup'bie septuā dicit. **I**nciū mōt' sup'bie
hois apostatūre a deo. **S**ia g' d' e iō
mūbile bonū. ho at' et s'dm aiam et s'm
cor' mūbilis res e n' ad iōmūbile bonū
q' e deus cōūsus substant'. **F**oir ut iustus
bon' q' sit nō p't. **A**t p' hoc deus idē q' erāt
hoiem ut ho sit ipse opat' hoiem atq' cus
todist. ut enā bon' b'us q' sit. **Q**ua p'pter
qua locutōe d' ho. opari terrā. que iam
terra erat ut ornata atq' feūditā sit. et
locutōe d' deus opari hoiem q' iā ho erat
ut pius sapiensq' sit eūde custodire q'
hoio sua p'tate i se q' illius sup' se dele
ctatus. **D**imoz q' ei q'epnes tur' ce nō possit
Pomde nullo mō vacare arbitri
s' nos ad et magnū ad admouē

q ab ipso dmi lib' hui' exordio in quo uti
 ceptus e. In pni' feat deus celu et terram
 usq ad huc locu nupit' positus e dno des
 s' tm mo deus. ne vob' ad id uentum est
 ut hoiem i paradys' constitueret eug' p pre
 ceptu oparet' et custodit' ita septa locuta
 est. Et supsit dno deus hoiem que feat
 et posuit eu i paradys' opai eu custodire.
Ho q sup dicit' creaturaz dno no est deus
 s' quia hoc nec p angelos n' p alia que
 creata sut. s' p hoiem scribebat' ad eum
 admonedu q' ei expodiat hie dmi deu.
 hoc e sub eius dno obediens viuere
 q' licetose abuti ppa pte nupit' q' p
 pone uoluit. no n' puenit ad eu i paradysu
 collocandu opandu. et custodied. ut no
 dret sic et ceti oia s' et sup sit de hoiez
 que feat et posuit eu i paradysu. opai eu
 iustus est. et custodire ut tunc est. ipa
 utiq' dno sua q' no e illi s' nob' utilis.
Ne quippe ma future no indiget. nos
 v' dno illius indigent' ut oper' et cus
 todiat nos. Et ideo per' solus dno q' no
 illi ad sua s' ad nram utilitate salutemq'
 fuim'. No si nobis indiget. eo ipso no vob'
 dno est cu p nos et adiuuaret' nra' s' b'
 qua et ipse fuiret. Merito ille i p' dno
 mgt dno deus me' es tu qm bonoz mox
 no egres. **N**e ita sciend' e q' dixim'
 nos illi ad utilitate nram salutemq' fuire
 taq' aliud ad ab illo exptem' q' eu ipm
 qui suma utilitas e salus nra e. Sic ei
 eu gratis s' illa voce diligim'. **A**d h' at
 adherere deo bonu e. **H**ec ei ite ad e ho
 ut frus deserente eo qui feat. possit ad
 age h' itaq' ex seipo. **S**z tota ex' actio bo
 e conu' ad eu a quo frus e et ab eo iust'
 pius sapiens verusq' s' p' no s' et recede
 sic a corpis medico sanai et abire. **O**ia
 medicus corpis opai' fuit cotinsec' fui
 ens nate misericors opanti sub deo qui
 opat' oem salute gemino illo ope pui
 dentie de quo sup locuti sum'. **N**o q' ita
 se debz ho ad dnm conu' ut cu ab eo frus
 fiat iust'. abstredat. s' ita ut ab illo semp
 fiat. **E**o q' ipso cu ab illo no discedit ei'

ipa presencia iustificat' et illuat' et ba
 fiant. opante et custodiente deo du obe
 dienti subiectoq' dnat'. **H**ec ei ut discreta
 sit opat' homo terru ut nuda atq' feuda
 sit. qui cu fuit opat' abscedit relinques
 sa. ut arata ul' sata ul' rigata. vel ad aliud
 manete ope q' f'm e cu opator abscessit.
 ita deus opat' hoiem iustu i iustificando
 eu ut si abscessit maneat i absente q' feat.
Sz pot' sic aer p'sente liue no fr' e luady
 s' fr. q' si fr' esset. no ar fieret. s' etiam
 absente liue luady maneret. sic ho deo sibi
 p'sente illuat'. absente at' cotinuo rebuat'.
 nq' no loay interuallis. s' voluntatis
 auersione disteditur.
Ne itaq' oper' hoiem bonu atq' custodiat
 qui cotinuo mutabiliter bonus e. **S**ep ab
 illo si semp p'fca debe' mlierentes ei et
 i ea conuersione q' ad illu e p'manentes
 de q' d'. **A**d h' at' ad h'ere deo bonu est.
 et au d'. fortitudine mea ad te custodia.
Ip'ius e sum' figmentu ad h' no tm ut
 hoies sim'. s' ad h' etia ut boni sim'. **N**am
 et ap'ls cu fidelib' ab impietate conuersis
 gram qua salui fa sum' commendaret.
Sia ei mgt salui fa estis p fide et hoc
 no ex opib'. s' dei donu e. no ex opibus
 ne forte quis extollat'. **I**p'ius e sumus
 figmentu creati i xpo ihu i opibus bonis
 que p'auit deus ut i illis ambulemus.
Et alibi cu dixisset. tu time et timore nraz
 ipoz salute opam. ne sibi putarent
 tribuendu tamq' ipi se facent bonos
 et iustos cotinuo subiectat. **D**eus ei e q'
 opat' i nob'. **S**up sit q' de dno hoiem que
 feat et posuit eu i paradys' opari eum.
Hoc e opai i eo et custodire eum.
Qu' p'cepit dno deus a de dicens ab
 oi ligno q' e i paradys' edes ad esca.
 de ligno at' cognoscendi bonu et malum
 no m'aduabitis de illo. qua die at' ederitis
 ab eo morte moriem'. **S**i ad mali cet
 lignu illud n' p'hibuit hoiem de' ei' ipi'
 mali na venenat' p'nderet' ad mote q'a
 no ligna oia i paradys' bo plantauit qui
 feat oia bona valde. n' vlla ibi na mali
 erat. q'a nupit' e mali ulla na q' diliget'

si dno uoluit dicens. tu de illo serpente die
cepim' ab eo ligno q' malu' no' erat p'hi-
bitus est. ut ipa p' se p'cepti cōseruatio
bonū illi esset et t'ngressio malu'. Nec
potuit melius et diligencia' cōmedai q'
malū sic sola abediā ai' ideo reus i'gnatis
fuit est hō q'ā s'ā rem tenet cōt' p'hibiō;
q' si nō p'hibitus tenet nō vng' p'cesset.
Nā qui dicit verbi grā. si tangē h'at h'ca
si forte p'uenosa est. morteq' p'nūciat
si cōtingit seq' quid' mors cōtempore
p'cepti. **S**z eā si nemo p'hibuiss' atq'
ille tenet. n' o' vng' moriet'. **I**lla q'p'
pe res cōtra salutē vireq' eius est siue
mde' v'et'ner' s'ū nō v'et'ner'. **I**te ai'
q'st' p'hibet eā rem tangi q' nō quidā
tangenti. s' illi qui p'hibuit obess'. **N**ed'
si quisq' i' alienā pecuniā misiss' manu'
p'hibuit ab eo au' erat illa pecūia. iō cōt'
p'hibito p'ān. q'ā p'hibenti potit esse
d'ap'nosū. **C**ū vō id tangit q' n' tangenti
obess' si nō p'hiberet. n' aug' alii q'libz
tangit' q're p'hibiti n' ut ipi' p' se bonū
obediē. et ipi' p' se malu' i'obediē monstret'.
Demq' a peccante nihil aliud appetitū
ē n' nō esse sub d'nacōe dei. q' n' admis-
si est i' quo ne admittet'. sola deberet
i'ussio d'nantis attendi. **E**t si s' sola atte-
dere q'd ad q' dei voluntas attendet'. quid'
ad q' dei voluntas amaret'. q'd ad q' dei
voluntas huāne voluntati p'ponet'. **D**no
quid' nar' i'ussit' x'ndit. faciendū ē a ser-
uitute q' i'ussit. et tū forte p'ndendū est
a p'romerente aut i'ussit. **S**z in ut am-
i'ussiois hui' nō d'ua' req'ra' si h'et ipa
magna ē vtilitas hōi q' d'eo seruit' i'ubed'
deus vtile facit q'q' i'ubere volūt de quo
metuendū nō ē ne i'ubere q' i'utile cō' possit.
Ret si p' ut voluntas p'p'a nō grāndi
ruine ponde' sup' hōiem cadit si eā
voluntati s'tioris extollendo p'ponat. **H**oc
ex p'ntis ē hō cōtēp'nes p'cepta dei. et h'
ex p'meto dicit q'd n' est n' bonū et
malū. bonū s'z obediē. malu' at' i'obediē
i' s'ibi. et cōt'uarie p'ise imitacōis dei
et no'ie libertatis. **H**oc at' i' quo ligno
acade' potuit ex ipa re ut iam sup' d'm

est nome' accepit. **M**alu' at' n' ex p'meto
no' sentiret' q'ā n' illi cōt' se nō fecisset'.
Neq' ei ulla nā mali ē s' amissio boni.
hoc nome' accepit. **B**onū q'ppe i'omūbile
deus. hō at' q' ad eius nām i' qua eū deus
condidit p'tinz. bonū ē quod. s' nō i'omū le
ut deus. **M**utabile at' bonū q' ē p' i'om-
mutabile bonū. melius bonū fit ai' bono
i'omūbili adq'aserit amando atq' p'uedo
i'omūali et p'p'a volūtate. **I**deo q'ppe et h'et
magnū bonū n' ē q'ā et hoc accepit ut
possit sumi bonū adq'etere nē. **E**t si nō
h'uit bono se puat et hoc ei malu' ē. **S**on
p' i'usticiā dei eā m'ary cōsequit'. **Q**uid'
ei tam iniquū q' ut b'n sit de s'toi' boni.
nec p'ollo nō si p' ut ita sit. **S**z alii amiss'
si s'tioris boni nō sentit' malu' ai' h'etur
q' amatiū est. m' h' boni. **S**z d'na i'ustia
ē ut qui volūtate amissit q' amare debuit
amittat ai' dolore q' amauit. dū nāq'
creator v'iq' laudet'. **A**d h'ic ei ē bonū q'
dolet amissū bonū. **N**ā n' aliqd' bonū re-
mansiss' i' nā n'ly boni amiss' dolor est.
Qui at' s'ū mali ex p'meto **P**ena:
placet bonū. i' ut anteq' boni amiss'
sionem sentiat eligat tenere ne amittat
sup' omē hōies p'cedendū est. **S**z h' m' h'
ai' d'ā singularis laudis cōt' nō illi p'no-
tū et qui ex grāe ist' s'to emanuel' nō
bisū de' r'ecōaliat' nos deo hōm et
dei hō mediator. **V**erbu' apud deū. atq'
apud nos. **V**erbu' atq' m' deū et nos de
illo q'ppe p'p'a dicit. **P**ostq' sciat puer
bonū a' malu' cōtēp'ner' maliciā et eligat
bonū. **Q**uo q' nesciat a' cōtēp'ner' aut
eligit n' q'ā h'et duo s'tū. alit' p' p'denā
boni. alit' p' expericiā mali. **P** p'denā
boni malu' facit et si nō sentit'. **T**enet' ei
bonū ne amissione eius sentiat' malu'
Ite p' expericiā mali facit bonū q' n' q'd
amiss' sentit' ai' de bono amiss' male
fuit. **B**uq' s'aret q' puer p' expericiā
aut bonū quo careret a' malu' q' boni
amissione sentiret cōtēp'ner' malu' ut
eligeret bonū. i' noluit amittē q' h'ebat
ne sentiret amittendū q' amittē nō cō-
bebat. **S**ingularē exemplū obediēcie.

Quippe qui non venit facere voluntate sua
sed eius voluntate a quo missus est non sic ille
qui elegit facere voluntate sua non eius a quo
est. Hinc sic per omnia obedientiam patres con-
stituti sunt multi. Ita per omnia obedientiam iusti
constituuntur multi. Quia sic in Adam omnes
moriuntur sic et in Christo omnes iustificabuntur.

Flustra autem non nulli acute obtusi sunt cum
requirunt quomodo ponatur appellatio. Lignum
demonstrationis boni et mali. Antiquum vero transgressum
est hoc preceptum. Antiqua experientia demonstrat
quid interesset bonum quod amittit et malum
quod admittit. Lignum etiam nomen accepit
ut eo per prohibitionem non tanto timet quod eo
prohibitionem tanto sentiret. Neque etiam quod in
contra preceptum manducavit. Ideo firmum est
lignum demonstrationis boni et mali. Sed utique
etiam si obedientes essent et non contra preceptum
usurpassent id tamen vocant quod ibi eis acci-
deret si usurpassent. Quod si videret ea ar-
bor saturitatis quod in deo posset heredes satu-
rari. Nunquam si nemo accessisset. Ideo nomen
id est incongruum quoniam quod in accident et
saturarentur tunc probarentur quod quod hoc tunc
arbor illa vocaretur.

Quomodo inquit intelliget hoc quod ei di-
cebat lignum demonstrationis boni et mali
quoniam ipsum malum quid esset omnino nesciebat.
Hoc qui sapiunt pariter attendunt quod admo-
di a contrariis non sit plene intelligantur
ignora. ut etiam verba rex quod non sunt cum illo
quod imponit nullus ea liget auditor. Hic
etiam quod omnino non est nihil vocat. Et hoc duas
silbas nemo non intelligit quod latine audit
et loquitur. Non nisi cum sensu movet id quod est
et eius pronunciatione quod et non sic agnoscat.
Sic et tunc cum de metuendo coram plene
tudine pronunciatione eius tamquam contra quod
dicit inane intelligimus. Sic audierit sen-
su non solum de vocalibus sed etiam de silentio
iudicamus. Sic exposita quod meruit homini
posse eius amittere quod tunc. ut tunc pronunciatione que
more vocat et ipsam tamen quod perdet quod
amabat. ut quod firmum suum quo fieret ut amitte-
retur tunc quibus silabis appellaretur
quod latine tunc de patrum vel malum ut
tamquam signum eius intelliget quod mente
discerneret. Nos etiam quomodo intelligimus tunc de

resurrectione qua nunquam exprosumus. Hinc
quia sentimus quod sit vultus et eius re pronunciatione
vultus morte tunc rediit ad id quod sentimus
vultum appellamus. et si quo alio nomine in
quocumque lingua id ipsum appellat. Hinc
utique signum insinuat in voce loquendo quod sonante
agnoscat quod etiam in signis cogitaret. Hinc
etiam quod tunc rex quod hinc amittitur etiam in expro-
natura dicitur. Sed etiam per omnia dicitur de
iustorum mortis non sensu. Sed per omnia
puerum ad hunc latulo suo. si cum fuerit ex alto
iusticie minatur. Sed ex quod tunc mapit. si
in antiquum ad hunc exprosumus. Sic quod illis primis
hominibus iam vultus erat dulcis quod per omnia amitte-
re dicitur id quod ipsum quibus tunc modo
vel solum significante deum nullum poterunt.

Nec aliter esse possit persuaderi patrum non prius
persuaderet eos ex illo factum non esse mortuos
et illud quod habebant et se hinc gaudebat non
amittitur nude suo loco loquendo est autem
utique si quos moris quo poterunt nullum
moxpta notante vel minante deum ut
videant vos omni moxpta nota non nisi
ex contrariis quod iam novum si pronunciationem suam
aut ex silibus si hinc sunt in ullo estu de

Nisi forte aliquis **U**ltimam agnoscat.

Monstrum quod loqui poterunt vel loquente
intelligit qui non didicant vel distendunt in
loquente. vel alius magister. Sed magnum
fuit deo loqui eos docere quod iam fecit ut hoc
possent etiam ab hominibus diste si essent agibus.

Merito sane quod tunc hoc preceptum pro-
misi dedit deus an etiam fecit. Sed nodum nat-
mum est quod firmum sit fecit. an forte iam erat
firmum. Sed hoc quod gestu sit quod prius erat
gestu. postea recapitulando narratum est.

Verba et scripturae sic se habent. Et precepit dominus
deus ad dicens. Non dicitur precepit eis. De in-
sequitur. Ab eo ligno quod est in paradiso este edes. Non
dicitur edes. Deinde adiungit. De ligno autem
cognoscendi bonum et malum non manducabis
de illo. Jam hic tamquam ad ambos plures loquitur
et plures preceptum tunc dicit. quia die autem edis
ab eo morte morieris. An sciens quod ei factum
erat melius. Ita precepit ordinatissime ut
per vultum preceptum deum ad fecerit perveniret.
Quia disciplina in ecclesia fuerit apostolus dicens.

In quod ar dicitur uoluit domini uos suos inuigent.
tem quare per quo ne deus locutus sit ad hominem
que fecit iam certe sensu ac mente perditum
ut audire et intelligere loquente ualeret. Neque
ei aliter preceptum possit accipere quam transgressor
reus esset nisi hoc acceptum intelligeret. Quod
si illi locutus est deus per modum in mente si itellam
et ut sapienter intelligeret uoluntate ac preceptum
dei in uoluntate cordibus solum ut cordium silium
dumbus reus. Sed non sic existimo primo homini
locutum deum. Talia quippe scriptura narrat
ut postquam credam deum sic esse locutum homini ipsa
deus sit etiam postea locutus est patribus. sicut
abrahæ et sic moysi. et in aliis specie cordium.
Hinc est etiam quod audierunt eius uocem ambulantes
in paradiso ad respiciendum et absconderunt se.
Quare inquit magnus neque preteritidus
proprium ut itueam quantum possimus
quoniam ipse adiuuare et donare dignatur opus
sine prudentia bypnotarum quod superius tamen in de
agricultura loquentem transitoria quadam occa
sione perstruimus. ut inde iam maxime lege
tis animi hoc assuescit conueniunt quod adiuuat
plurimum ne quod indignum de ipsa dei se habet
dicimus itaque ipsum sumum uim. Annu ac solum
deum patrem et filium et spiritum sanctum. et deum uerbum
eius et uerbum spiritum trinitate ipsam neque
confusam neque separatam. Deum qui solus spiritus immor
talitate et luce habitat inaccessible que nec
hominem uidit nec uidere potest nec locorum ut finitum
ut infinito spacio contineri nec temporum ut
finito ut infinito uoluit narrari. Neque
ei est in eius se habet qua deus quod breuiter sit in pre
ceptum in toto sit nature est de huius quod in locis sit aut
fiat in eius se habet quod iam non est ut erit. quod non dum
est sit in nature que possit temporis. inuoluntate
pati. Sic quod de incommensurabili eternitate uoces
creauit omnia sunt. Et quibus currentibus temporis et
implerentur loca temporalibus et localibus rebus
mortalibus se habet uoluerunt. In quibus rebus quodam
spualia quedam cordium condidit. foris natura
qua nec aliud nec nullum. sed omnia ipse informis
ac formabile instituit ut formaret sua non tempore
sed origine pueniret. Spualis autem creatura
cordium ipsius quod spualis immo per temporis mu
tari possit. cordium autem per temporis et loca. Exe
pli est quoniam per temporis morietur animam ut remi

scendo quod oblitus erat. ut discendo quod nesciebat
ut uolendo quod nolebat. per loca autem cor. uel
a terra in celum. uel a celo in terram. uel ab oriente
in occidentem uel si quod alio simili modo. Omne autem quod
mouetur per loca non potest nisi et per tempus simul moueri
et non omne quod mouetur per tempus nature est et iam per
loca moueri. Sic quod se habet quod mouetur per tempus
et loca predicta se habet quod tamen per tempus. ita ipsam pre
cedit illa quod nec per loca nec per tempus. et per hoc
sit per tempus et loca mouetur cor. ipse tamen per tempus
motus condit spiritus. ita per tempus mouetur cordium
spiritum. ipse nec per tempus nec per loca mouetur cordium
spiritus. Sed spiritus arat mouetur seipsum per tempus.
et per tempus ac per loca corpus. Spiritus autem in
cor mouetur se ipsum in tempore. ac loco. mouetur
conditum spiritum per tempus in loco. mouetur cor
per tempus et loca.

Quare autem quis intelligere conatur quod
uere et uis et uis immortalis atque non
mutabilis de ipse nec per tempus nec per loca mouetur
mouetur temporaliter et localiter aratiam suam non
ei potest posse assequi nisi prius intelledit
quod anima in spiritus arat non per loca sed tamen per
tempus motus mouetur cor per tempus et loca
Et si quod in seipso agit arat non dum potest quantum
minimam illud quod super est. affecta quippe anima anima
suum sensum consuetudine etiam se ipsam in corpe
per loca moueri putat dum id per loca mouetur. Que
si possit diligenter inspicere tamen arat me
brorum corpe sui queadmodum articulatam dispositam
sit. a quibus uiaa motionum mittunt. inueniet
etiam quod per spacia locorum mouentur nisi ab eis que
loco fixa sunt non moueri. Non est moueri solus
dignus nisi fixa sit palma a cuius articulo
uel immoto arat moueat. Sic tota pal
ma ab articulo cubito. sic cubitus ab articulo
humeri. sic humerus a scapula mouetur. Et sim
iliter utique arat quibus motu mittunt ut per
loca spacia quod mouetur. Sic plante in celo
et articulo quod stante moueat. Sic aure in
genu et tota pedis in uota. Et nullus membra
motus dicitur est que uoluntas mouetur nisi ab aliis
articulis arat que natus eiusdem uoluntatis
permissus fugit ut ab eo quod loca spacio non mo
uetur agi ualeat quod mouetur. Denique non itam
bulando pes leuatur nisi alius fixus totum cor
ferat donec ille qui morietur est a loco puenit
fertur ad locum quo fertur in motu articuli sui

ardmes imitant. Porro si i cor' nullm mby
 p locu volutas mouz. n ab eo mbr' artido
 que no mouet tu et illa p' cor' q mouet
 et illa q h'ua fit ut moueat. copone h' qn
 nates suas quib' occupant spacia locoy
 suoy. qnto mag' ipe aie nut' mebr' cu de
 seruat ista ut vbi q placuit figat. Unde
 id q mouendu e imitat' cu aia no sit nati
 copon n' locali spacio corp' iplcat. sicut
 aqua vitem su spongiam s' mris modis
 ipo mcorpeo nutu amixta sic viuificando copo
 quo ead' mpat copo quadam mtenoe no mole
 qnto mag' mag' nutu ipe volutatis eue no
 ploa mouet ut cor' p locu moueat. qn corp'
 totu p partes mouet. n aliqs loco mouet n
 p illas qe loco no mouet. Et si intellige diffiale
 est vray' credat. et q' notum spualis no p
 locu motu moueat cor' p locu. et q' de' no p
 ipe motus moueat creatum spuale p temp'
 Et si de aia qstio no vlt hor cred' q qde in
 dubio no solu credet vni ead' intelliget si ea
 poss' sicut est mcorpeum cogitare. au ei no
 finale scurrit q p locu no moueat q p loci
 spacia no distendit. qnt' at p loca spacia dis
 tendit cor'. ac p hor q' qne est. ut aia p locu
 moui no putet si cor' no ee credat. s' ut die
 repam si de aia hor qstio no vlt cred' no
 nimis vrgend' est. Subam vo dei n' credit
 n' p temp' n' p locu moui. no du p' h' credi
Utem quide q' oio **U**icommutabilem?
 Uicommutabilis est illa natura imitas et
 obhor ita etna ut ei ad coetnu ee no possit
 ipa apud seipam et m seipa in ullo tpre
 ac loco. moui in p tpe et locu sibi subditam
 notum n'as exime bonitate volutates
 ordmans p'ate ut i natis nulla sit q no
 ab illo sit i volutab' ac nlla bo sit au no
 prest. nulla mala sit q bn vti no possit.
 Et quia no oibus natis dedit volutatis
 arbitriu. Ille at quibus dedit potetores
 ac stiores st ille ne q no hnt volutatem.
 subdite sint nate e illis q hnt. Et hor ordi
 naco'e creatoris qui nuq' iam punit volu
 tate mala ut ne pimat dignitate. Cu
 g' ome cor' et ois aia irtonalis no heat
 volutatis arbitriu. subdita ista st eis natis
 que p'ate st arbitrio volutatis. n' oib' oia
 s' sic distribuit iustia creatoris. Ergo dei

puidei regens atq' admittis omniam
 creatum et n'as et volutates. n'as ut sint
 volutates at ut n' infructuose bone n'
 ipante male sint. subdit p'mitt' oia sibi.
 Remde creatum corle citare spuali irro
 nale irtonali. iestrem celesti. feram
 mafalie. min' valente valentior. indi
 genatore copiosiori. In volutab' aute
 bonas sibi reme ad ipis fruientib' s' ut hor
 p'at' volutatis mala q' ex iussu dei fecit
 bona. su p seipam. su p mala i rebus
 dicitat q' n'it st ead' malis volutab'
 subdite. i. i corpib'. Na i seipis male
 volutates hnt maore pena sua emde
 iniquitate sua. ac p hor sublimib' angelis
 deo subdite fruientib' et deo bn fruientib'
 subdita e ois na corpea. ois irtonalis
 vira. ois volutatis ut infirma ut p'uaa
 ut hor de subditas ut ai subditas agant.
 q' ne ordo posat i oibus iubente illo
 au subiecta sut omnia.
Pomde illi i illo vitate iomubile
 vident. et s' ei suas dirigut voluta
 tes. fuit g' illi p'ncipes erimatis v'itatis
 volutatis eius semp' facientes in tpe et
 loco. H'ouent' at eius ipio ead' ipaliter
 illo in ipaliter motu. Hec ita ut ab eo con
 templaco'e resiliant a' desinat. s' simul
 et illu in loco ac tpre contemplant' et ei
 i m'iorib' iussa p'ficiunt. mouete se p' tpe.
 Cor' at p' tpe et locu qntu cogruut. o'p' at' v'it'
 Et ideo de' b'p'tas puidentiae sue ope p'
 est omise creature. Naturis ut fiant.
 Volutab' at ut in suo iussu ul p'missu
 ul faciant. Natura g' omi' sitatis corle
 no adiuuat' extitesc' corle. neq' e' e' ext'
 ea ullu cor'. Alioq' no e' omi' sitas in
 secus i'v'it' deo id agente ut oio na fit.
 qm ex ip'o et p' ip'm et i ip'o st oia. p'ces
 vero eiusdem omi' sitatis et i'v'it' i'v'it'
 adiuuant' ul potius fuit ut ne sint. et
 extitesc' corle quo se melius heat sic
 alimie. agnata medicina et q'rup'
 ead' adornatu fuit ut no solu salue. ac
 feudiores vni ead' decetiores sint. Spualis
 at na si p'fai atq' bon e' sic angeloz
 stoz. q' attinet ad se ipa q' sit sapie q'

sic non nisi misericordie non corli' adiuuatur.
Inais ei quippe loquit' deus miro et ineffa-
bili modo neq' p' septuaginta corli' / it' mens
affixam neq' p' voces corli' / aurib' / isona-
tes. neq' p' corporu' similitudines q'les in spu
ymaginalit' fuit. sic i' sop' me id i' aliquo
excessu sp'us q' grece d' cot'is. et nos eo
verbo ut' utim' p' latino. **Q**ua' et hoc gen'
confusionu' quous melius fuit qm' st' ea q' auo
p' sensus copie nuancant. in q'ia sile' e' eis
ita ut ai' sic d'iscerni ab eis at' ois no' possit
aut certe vix et rarissime possit. et quia
ext' e' q' illud q' i' ipa' i'comutabili vitate
mens ronalis et mtellatialis ituer'. cap
fuit de hys oibus indiat m' illa q' coti-
scas fuit arbitror se deputandu'. **C**reatu'
g' spualis et mtellatialis p'fita et b'ia qualis
angeloy' e' sic d'xi. q' attinet ad seipam
q' sit. sapiensq' ac b'ia sit no' n' m'it' fec' adiu-
uat' et m'itate veritate caritate intons'. **C**oti-
scas no' si adiuuati d'cedi e' eo fortasse
sola adiuuat' q' se uice vider'. et de sua so-
rietate gaudent i' deo. et q' p' spectis etiam
i' eis ipis oibus caritate vndiq' g'as agit
laudatq' caritate. **S**ed at' attinz ad caritate
angelice ac'om' p' qua' vniu'say' rez' g'ub'
maximeq' huano p'uiden' dei p'p'iat'. ipa'
cot'is scas adiuuat. et p' illa r'isa q' s'ilia st'
corli' bus et p' ipa' cor' q' anglice s'biacer' p'iat' :

Que ai' ita sit ai' de' oportet et oitentes
i'comutabili et m'itate. vitate. voluntate.
semp' idem no' p' temp' n' p' locu' motus
mouz p' tpe' caritatu' spuale mouz eia' p'
tpe' et locu' caritatu' corli' ut i' eo motu nas
q' m'it' scas substituit. eia' cot'is scas adm'
st'it. et p' voluntates s' subditas q' p' tpe'
et op'a sibi atq' illis voluntatib' s'bdita. q'
p' tpe' et locu' mouz. eo tpe' ac loco au' m'ito
i' ip'o deo vna e' s' tpe' ac loco. **C**u' g' tale
ad deus agit no' debem' op'ari ei' s'bam
qua' de' e' t'p'rib' / locisq' mutabile. a' p' tpa'
et locu' mobile. s' i' ope' d'ne p'uidenae ista
agnosce' no' i' illo ope' q' nas acat. s' i' illo
quo m'it' scas caritas eia' cot'is scas adm'istat.
ai' sit ip'e' nullo locoy' uel it'uallo uel
spacio i'comutabili et m'itate excellentiq' p'o-

et m'ior o' re q' i' ip'o sut oia. et exhor
o' re quia ip'e' e' sup' oia. **I**te nullo tpe'
uel it'uallo ul' spacio i'comutabili et m'itate
et antiq'or e' oibus q' ip'e' e' i' m' oia et
nouior oibus. q' idem ip'e' est p' oia :

Qua' p' ai' audim' septuaginta d'nt'e. **E**t
p'cepit d'ns deus ad d'. **A**b o' ligno
q' e' i' paradiso escam edes. de ligno at' cog-
noscedi bonu' et malu' no' m'aduabitis
de illo. quia de ar' edens ab eo morte mo-
riem'. si modu' q'rim' quo ista locu' sit
deus. mod' quide' ip'e' a nobis p'pe' ophedi
no' p' t'isse in tenere debem' de' a' p' s'ua
s'bam loq'. a' p' sibi s'bdita n'entian'
Sed s' p' s'bam sua' no' loq' n' ad caritas ois
naturae. ad spuales. v' atq' mtellatiales
no' solu' caritas s' eia' illuandis. ai-
uam possit cape locucom' ei' q'lis e' i' v'bo
eius. q' m'p'i' e'nt ap' d' de' et d'ent
verbu' p' q' s'ia st' oia. **I**te at' q' ai' tpe'
no' possit ai' loq' deus. no' n' p' carit' loq'
a' m' mo' spuale s' i' sop' me. s' i' cot'is
s'ilia' rez' corli' a' eia' p' ipam' corli' sen-
su sensib' / cor' ul' aliq' sp'es apparz' uel ip'o

Sed g' adam itis e'nt **Q**ua' r'ores :
Sed ut possit tpe' illa locucom' dei qua'
mentib' / angelicas p' sua p'bz' s'bam no' e'
dubitandu' q' eius mente p' tpe' mouit
m'ito et ineffabili m'ito no' mot' ip'e' p' tpe'
euz' vale' ac salubre p'ceptu' vitatis in-
pressit ut q' m'it' gressori pena debet' / ea
ipa' ineffabili vitate m'it' h'uat' sic audi-
unt' / ul' vident' / ea oia bona p'cepta ipa'
i'comutabili sapia q' i' caritas s'as se m'it' fer'
eo aliquo tpe' ai' ip'i' nullus sit motus
i' tpe'. **S**ed at' ad eu' modu' adam iustus
e'nt ut ei ad h' opus set altius caritate
s'horis et sapiecoris auctas p' qua' cog-
noscer' dei voluntate atq' iustione. sicut
nobis p'p'le. sic ipis angelis tur' abigim'
p' aliqua' e' m'oi' caritatu' ei' esse locutu' de'
clibus r'oru' signis q' mtellige' possit. **I**llud
ei' q' postea s'p'at' e' ai' p' m'it' eos. audiu'
se voce' d'ni dei ambulantis i' paradiso.
quia no' p' ipam' dei s'bam. s' p' s'bdita

ei asanā fōm ē nullo mō dubitat q̄ fide in
Hoc em̄ **C**atholicam sapit:
 et aliquāto lacus de hac re differē
 lūi q̄ nō nulli hēta putat scām filij dei
 nullo assumpto cor̄ p̄cipam̄ se visibile
 et ideo anq̄ ex virgine corp̄ accipet ipm̄
 v̄su ex p̄ribus opinan̄ tanq̄ de solo deo
 p̄re dōm̄ sit. que nemo hom̄ vidit n̄ videre
 p̄t. q̄a filius vis̄ sit anq̄ accepta serui
 foim̄ enā p̄ scām ipam̄ suā. Que ip̄e
 ms paul a catholicas mentib̄ repellenda
 ē. Sed de hoc p̄lemus alias si dno pla
 cuit diffemus. Nūc t̄iaco isto volue id
 q̄ sequit̄ quo sit m̄ter ex vni latē citā
 i consequētib̄ parandū est: **Sophiar**

Sapientia
 liber omnium
 n̄ap̄r liber nonus
 Dixit d̄ns deus
 Nō est bonū hoies
 esse solū. faciam̄
 ei adiutoriū scām
 ipm̄. Et finxit de
 adhuc de t̄ra om̄s

bestias agri. et om̄a volatilia celi. et ad
 dixit illa ad adam ut p̄nderz qd̄ vocat̄
 illa. et om̄e q̄cuq̄ vocauit adam n̄m̄
 v̄uā. h̄ ē nome eius. Et adam q̄ noia
 oibus pecorib̄ et oibus volatilib̄ celi et
 oibus bestijs aḡ. Ipi at̄ adam nō ē uer̄
 adiutor silis ei. Et im̄isit deus ext̄asm̄
 i adam et obdormiuit. Et accepit v̄nā
 costay eius et adipsēuit carnem lox ei
 Et edificauit d̄ns costam quā accepit de
 adam i muliere et adduxit eā ad adam.
 Et dixit adam. hoc n̄c os ex ossib̄ meis
 et caro de carne mea. h̄ vocabi mulier
 qm̄ ex v̄no suo supra est. Et p̄ h̄ relin
 quet homo p̄rem et m̄ter et coglutinabi
 v̄ori sue et erūt duo i carne v̄na. Si
 aliqd̄ adiuuat̄ loxē q̄ libris st̄ioribus
 cōsiderata atq̄ cōsp̄ta s̄. nō debem̄ in
 h̄ diuauis im̄itari. q̄ finxit adhuc de
 de t̄ra om̄s bestias agri. et om̄a volati
 lia celi. Cur ei d̄m̄ sit adhuc. i. p̄ p̄ma
 condicōm̄ citūm̄z sex dieb̄ cōsumata
 i qua celi p̄f̄a s̄ oia sil et m̄sop̄ata

ut demde ad effine suos t̄e p̄ducent.
 nam q̄ntū potum̄ i p̄cedētib̄ im̄itauit
 Et si q̄s h̄ al̄c im̄itand̄ putat. t̄m̄ dili
 gent̄ attendat illa oia que ut h̄ sentent̄
 attendim̄ et si p̄babiliorē n̄de potuit
 enūciare sm̄az nō solū nō resiste debem̄
 s̄ delemus etiam gratulari:

Sic qm̄ at mouz q̄a nō dixit. finxit
 deus adhuc de t̄ra om̄s bestias
 agri. et de aquis om̄a volatilia celi. s̄
 tanq̄ v̄t̄ q̄ia de t̄ra finxit. Et finxit
 m̄q̄ deus adhuc de t̄ra om̄s bestias aḡ
 et om̄a volatilia celi. Videt̄ duob̄ mōis
 se m̄t̄l̄ d̄m̄ aut̄ m̄t̄sse v̄n̄ n̄c finxit vo
 latilia celi q̄a et m̄t̄ū n̄c poss̄ occurrē
 ut nō de t̄ra v̄t̄q̄ accipiat̄ deū finx
 isse s̄ t̄m̄ mō bestias aḡ ut volatilia celi
 enā t̄cente s̄pt̄ura intelligat̄ v̄n̄ finxit
 velud qui scām̄ i p̄ma causalū rōnū
 condicōm̄z ex aquis ea esse p̄ducta aut
 t̄ra v̄t̄ sic appellat̄ sil cū aq̄s. que ad
 appellata est i illo p̄s. n̄ celest̄ū laudib̄
 tiatis ad t̄ra f̄m̄ est cōf̄sio s̄m̄ois. et d̄m̄
 est. Laudate d̄m̄ de t̄ra d̄m̄ces et oēs
 abyssi. ut. Nec postea d̄m̄ ē. Laudate d̄m̄
 de aquis. Ibi ē s̄r om̄s abyssi q̄ t̄m̄ de t̄ra
 laudant d̄m̄. Ibi enā reptilia et volatilia
 penata q̄ n̄o de t̄ra laudant d̄m̄ s̄dm̄
 istam̄ v̄n̄isalem appellacōm̄ terre s̄ qua
 ead̄ de toto m̄udo d̄. Deus qui fecit celu
 et t̄ra. s̄ de arid̄ s̄ de aquis q̄cuq̄
 creata s̄r de t̄ra citā veniat̄ intelligunt̄.

Nunc iam videam̄ quo accipiendū
 sit q̄ dixit deus. hō ē bonū hoiem
 esse solū faciam̄ ei adiutoriū s̄ ipm̄. v̄t̄
 tp̄al̄c v̄ocabus ac sillabis editis h̄ dixit
 deus an ip̄a rō cōm̄ōtata ē q̄ i v̄bo dei
 p̄n̄cipali. erat ut sic f̄m̄ fieret. quā rōem
 suscipiebat̄ t̄c s̄pt̄ā cū d̄m̄. et dixit de
 fiat h̄ aut̄ illud p̄m̄ic̄ oia cōdebant̄. an
 forte i mente ip̄ius hois h̄ dixit de. sic
 loq̄ quibusdā suis suis t̄p̄is suis suis ex
 quo q̄n̄e suoz eius erūt etia ille q̄ dixit
 i p̄s. Audiam quid loq̄t̄ i me d̄ns deus.
 an aliq̄ de hac re ip̄i hois t̄p̄o hois per
 angelū ē facta reuelatio in silicid̄m̄b̄
 v̄n̄i cor̄lū q̄uis m̄t̄ū s̄p̄m̄ utz i s̄p̄m̄is

in in exteri. ut ei li fieri solent. an aliq
alio modo sic reuelat. pphie non e. Et
dicit michi archangelus q loqbat i me.
an p corlem corlem virtutem vob ipa fouit
sic de nube. Hic est filius meus dilectus.
Qd q ex hys vobis fm sit ad hunc
comprehende no valent. Vexim itissime
teneam et dixisse h den. Et si corli voce
ul ipalit expressa similitudine corle dixit.
na eu p sbam sua. s p aliqua ipio suo
subditam dixisse creaturam sic ille pcedere
titauim. Na visus e deus et p ea factis
viris alias capite albo sic luna. alias
ifiore pre corle sic auricular. alias alit
atq alit no m illas visiones hoib p sbam
qua ipa est. s sibi p subditam q aiunt eum
pbuisse et p similitudines forz uocant corliu
q voluit ondisse ac dixisse certissimu est
eis qui sbam imitans incommutabilis eterna
n p tpe n p locu moui. et p tpe et p locu
mouit ul fidelit credut ul ena excellent
intelligit. **Q**uo g iam quam quo ista
intelleuit deus. s potius intelligim quod
dixit. Adiuutoriu quippe hoc sbm ipm fuisse
facendu etia ipa vms h p qua tati st oia
et i illa h audit q i ea pr cognoscit quid que
creatu sit. **S**i at que ad qua rem si optuit
q adiuutoriu n ad pbabilis occurrit q ppe
filios pcedit sic adiuutoriu semm term
e vngulu ex vtroq nascit. s et i pma
rey condicoe dm emt. **A**rsaulu et feram
ferit eos. et bndixit eos de dicit. Crescite
et multiplicamini et implete terram et diuam
eue. **Q**ue to condicoe et conuatiis masculi
et feie atq bndico n p pam hoie penam
defeat. **I**ta ei est p qua n term hoib plena

Quamq em **C**e dicitur eius.
Quam emssi de paradiso conuissit et genu
isse conuocent. in no video quid pphie
ponit. ut est eis ena i paradiso honomibi
hoies nuptie et thori imaculat. hoc deo
pstante fidelit iusteq vuentibus eiq obe
dientibus stetq feruentib. ut fm illo ihero
aurore libidine fm illo labore ac dolore
pendi fetus ex eoz feie gignerent. no ut
morientib. penab filij suarent. s ut illie
qui genuissent i aliq forme statu mane

abus et ex ligno vite quod ibi plantatum
est corlem vigore simmetib. et illi q gignerent
ad eund pducunt. statim donec certo mio
iplo si iuste omes obedientiq. vniuer. tu
fieret illa conuatiis. ut fm ulla morte alia
cor conuatiis taliam q hant. eo q ad oem
mutu regenti se spm defueret. et solo spm
vniuerfante fm ullis alimtoz corlibus
sustentatis vniuer spualia vocarent.
Potuit h si si no pcepti transgressio motis
suppliciu meret. **Q**ui e hoc si potuisse
no credut n aliud q consuetudine nature
iam p pam penam quam sic currente
attendit. **N**o at i eoz que nos e debem.
qui no credut nisi quod videre consueunt.
Quis e dubitet hoc obedient et pie vniuer
pstan potuisse q dixim. quis e dubitat
vestibus istituz ipam esse quda i suo que
statu ut p anos. xl. nulla vetustate detrimt.

Quo g no tuerit n ai **P**otent.
exissent de paradiso. ato tnderi pr.
Quia mox creati mtere pusti conuent
fm e illa transgressio. au mto i mortem
destinati ena de loco illius felicitatis exierit
No e septima temp. expressit q misit
mt eos fros et ex eis natu cayn. **P**er ena
dia quia no du deus iussit ut conuent
Cur e ad hac rem dma exptare auatns
u nlla concupia inq stimulu iobadentis
qms vngelat. **I**deo at hoc no iussit deus
qa p sua pscam disponebat oia i qua e
eoz casu pauldubio pscelat. **U**nde i
mortale gen. pparandu est quantum

Hic si ad hoc adiuutoriu gignendi filios
no e fm mulier vno. ad quod q adu
toriu fm e. **S**iqua sit oparet. tm. no du
ent labor ut adiuumento indigeret et si
opus eet meli adiuutoriu masculis fieret.
Si e desolaco dia pr. si solitudie fortassis
cedebat. **Q**nto e agruenti ad conuend
et colloqundi duo amia pte q vnt et mter
litauerit. **S**i optebat aliu iubendo
aliu absqnd pte vniue ne terte volu
tates pace colitanciu pturbaret. ne
ad hoc retinendu ord defuissit q pnt vnt
alter postior maxie si postior ex pore
nouer. sic feia creata e. **A**n aliq dicit

De casta

de costa hoie dm. fecim tm no et masculum
si sibi h uellz face potuisse. **D**ua pp non
uemo ad quod adiutoriu fm sit mter. vno
si parviti causa subtrahit.

Nam si parentes filijs suis cedo ex hac
vita optebat ut ita ee huanu gen' p
decessionis et sucessionis certa nioftrate im
pleret. poneret ead hoies gentis filijs suis
p hanc huanu officij iusticia hinc ad meliore
trifferti no p morte. s' p aliqua omuacem
Aut illa summa qua receptis copib' fierent
sancti sic angeli i rebus aut si illa duri no
optebat msi oibus fil' i scali fine aliquam
mfiorem q' illa erit q' m hiet meliore stati
q' ut h' corp' h' uel illa ena q' pmit' fm' fut
Eni ex limo terre mteret ex vni carne. **N**ep
ei arbitridu e h'eliam ul sic ee ia sic erit fa
qm pacto opie die demuru p' accepturi s'
Vel sic queadmo' fut hoies qui ex ista vita
no du emigrant de qua ille tm no morte s'
triffacoe mgnit. **I**am itaq' ad melius h' q'
i hac vita poss' q'ius no du h'eat q' ex hac
vita vate gesta i fine h'itur' est. **P**ro nobis
ei meliorem puidetur ne fm nob' p'fm' p'ficent'
Aut si quisq' putat hoc h'eliam mteri non
potuisse si duxisset. exorom. filiosq' p'fist.
redit' ei no h'uisse quia h' scriptura no dixit
spus de celibatu eius n' dixit. quid de enoch
r'ndebit qui filijs gentis deo placet non
mortu' s' triffacoe est. **C**ur q' et ada et eua
si iuste mouentes caste filios parasset no
ee possent triffacoe no morte succedeb'
red'. **N**a si enoch et h'elias i ada mortui
mortu'q' p'pugne i carne gestantes q' de
bitu ut soluant redunt' ead reditari ad
hac vita. et q' tam du dilatu e moritari.
nuc tm talia vna fut vbi an r'ine carne
ang' aile cor' i spuale mutet' n' morbo
ner senectute defiaut. q'uo iustus atq'
pbabilis p'ime illis hoibus prestaret' fm
ullo suo pentu ue pao mouent'. ut i meliore
alique statu filijs gentis cedent. nude s'ho
finito ai oi postitate stoz i angliam foim
no p' carne morte. s' p' dei vntu mltu feli

Causa mutatur.

Non itaq' iudico **C**ausa mutatur.
Ad qd aliud adiutoriu mli' fm' sic p'uo
si gnandi ca subtrahit' q' n' h' h'ie subtrahat
ignoro. **V**n' ei magnu magniq' honoris
mitu apud deu fidelis et pia vngine h'z

Nisi quia isto iam tpe cotinendi ad am
plexu ai ex oibus gentib' ad iplendum
stoz nium largissima suppetit copia pa
piende s'ndide voluptans libido no sibi
uendiat q' ia subitende plus naturo no
postulat. **D**emq' potusq' sex' mfirmittas
pendens i ruina turpitudinis ita exapit
honestate nuptiarz q' famis poss' ee officiu
sic egro no remediū. **N**ep ei q' i'otmetia
malu e. ideo conubiu ul q' i'otmetes co
pulant' no e bonu. **I**mmo x' no p' illud
malu culpabile e hoc bonu. s' hoc bonum
venale e id malu. qm id q' bonu h'nt nup
ae. erg' bone s' nuptie p'atm ee nuy' p't.
Hoc at' triptiu e. fides. p'les. sac'mtu. **I**n
fide attendit' ne p' v'nalit' conugale ai alia
ul ai altero cotubat'. **I**n p'ole ut amatum
suscipiat'. **B**enigne nutriet'. religiose educet'.
In sac'mento at' ut conugiu no sepe' et di
missus aut dimissa. n' ai plus alii quigat'
h'et e tamq' regula nuptiarz q' ul ne deo
vnt' fecidit' ul i'otmetie. regu' p'uitis
Snde q' a satis differunt' i eo lib' quem de
bono conugali nuper edidim' n' et cotineta
vidualem et excellencia' vnginale' p' suoz
graduū dignitate distinxim'. **D**ucaus h'c
noster status no est occupandus.

Nunc ei q'm' au adiutorio mli' fm'
sit vno si eis ad gignendos filios m
steri sibi met' i paradiso no licebat. **Q**ui ei
hoc senaut forte p'atm esse sem cotubatu
putant. **D**ifficile e naq' ut du p'ise hoies
vna deuant' no teoz cotra p'mater
t'ant. **E**t ei sic exhorrens auaricia fit
p'susio. aut exhorrens luxuriam fit auar'
aut m'getus fit au' p'igraa' r'p'p'endio
aut au' i'quietudine pig'. aut q' timid' no
asse conat' tamq' abrupto vinculo fit teme
rarius du no v'oe s' op'mione crima' m'ci
unt'. **U**ta du nesciut hoies qd i adulcie et
formicacibus dmo iure dapnet' ead causa
parandi conugale cotubatu detestant'.

Quod qui no facit. s' m' feciditatem
carne p' sucessionem mortificatis d'mio
dura senaut. n' ipi putant p'mos illos hoies
potuisse cotubere n' p' p'atm quod admise
unt mortuari gignendo requirunt suat'
p'os q'ri potuisse p'atm' i'pleta ei terra

que hūano recte ples. nō nisi q̄ morientibz
suaderet q̄rere. Et at p̄ duos hoīes tū ipse
rer̄ quo ipi nō gignendū offiū p̄aetatis
ipserent. An vero ita quis cētis ē mente
ut nō tenat quō tū ornamēto sic gen̄
hūanū eā tū a paucis recte laudabilit̄
vuar̄ quāqz valent ordō rei publice iudicā
patis terrene p̄mālu colēns eā p̄torez
hēp eā tū depmāri sūt hoīes ut nō eā
iles p̄caribus et volatilibz antellant. quoz
tū om̄i quibz hanc infimā mūdī p̄te p̄ sui
loī forte deamā que nō considerate delectat
Quis at sic ita exortē ut putz mī eam
ornai potuisse si iuste nō morientibus
ipseret. Nā quā nūosissima ē sup̄na a
uitas angeloz ideo nō recte cōmūbio copu
larer̄ n̄ morer̄. Hāc quippe nūositate
p̄fam̄ eā tū r̄ne iustoz s̄oz angelis
p̄amā d̄ns p̄sicens ait. Hāqz i r̄ne negz
nubent negz exores ducunt. nō eī impiet̄
mori s̄ erūt equales angelis dei. Hic vō
tū ip̄lenda est hoībus terrā et eā p̄ cog
nāre autōrē nātūdmē et p̄māntis p̄m
tū max̄ cōmēdandū ex mo opteret
ip̄lari. p̄ quid aliud s̄ ip̄m q̄s̄ ē femē
sexus adiutor n̄ ut serente gen̄ hūanum
nā m̄lebris tū tū fecūditas adiuuaret.
Quāsi honestus meliusqz creditur
qua fuisse tū illoz hoīm cor̄ aīle cōsti
tūoz i paradiso nō dū mortis lege dūpnatū
nō ut hēnt appetitū carnal voluptatis
quale nē hnt ista cor̄p̄a q̄ iam ex mortis
p̄p̄gine ducta sūt. negz m̄hil ē i eis f̄m̄
tū deligno p̄hibito edissent qn̄ quid deus
nō dixerit. si edias morte moriem̄. s̄ quo
die edias morte moriem̄. ut hoc ip̄m i eis
illa facer̄ dies q̄ apte gemit. d̄. Condeletor
legi dei s̄ m̄iore hoīem. iudeo at aliā legem
i m̄bris meis repugnāte legi mentis
mee et captiuante me i lege p̄m̄ q̄ est m̄
m̄bris meis. Infelix ego homo q̄ me liba
bit de cor̄ mortis hū. Si dei p̄ ip̄m op̄m
d̄m̄ n̄m̄. hō eī sufficet ei si dixer̄ q̄ me
libabit de hoc m̄ti cor̄ s̄ de cor̄ m̄q̄ m̄tis
hū. Sic eā i cor̄p̄ quid m̄q̄ mortuū
est p̄ p̄m̄ hoc ubi aut m̄tle s̄ mortuū

quos v̄tqz eā m̄tle q̄ mortuū. **N**o ita
credendū ē fuisse illa cor̄. s̄ licz alia nō dū
sp̄ualia nō tū mortua. i q̄ necesse esset
ut morer̄ q̄ ea die f̄m̄ ē q̄ lignū cont̄
ventū tengerit. Sic i ip̄is m̄tis cor̄p̄ibus.
quēda p̄ suo m̄o fantas d̄ q̄ si p̄turbata
sic fuit ita ut letalis m̄tus iam viscem
dep̄st̄ quo m̄sp̄cto media m̄te m̄i
nēz p̄ntent mortale v̄tqz cor̄. eā tū
d̄. s̄ at̄ q̄ n̄ est sanū. quos quōz s̄ dū
bio moritūz. **I**lli hoīes alia quidā cor̄
gerentes s̄ nō mortuū n̄ p̄m̄ssent. d̄cep
tū at̄ angelicā f̄m̄ celestemqz q̄litate
mox vbi p̄ceptū t̄sgr̄ss̄ sūt cor̄ m̄bris
velud aliqua eḡtūd letalis m̄tis ip̄a cō
cepta ē. nūtiat̄ illa q̄litate q̄ cor̄ sic
d̄nabant̄ ut nō d̄rent. **I**udeo aliā legem
i m̄bris meis repugnāte legi mentis mee
Quia et si nō sp̄uale s̄ aiāle cor̄p̄ erit
nō dū tū erit mortis hū. de qua et n̄ qua
nāa sum̄. **Q**uid eī aliud nō d̄m̄ nati s̄
oīno cōcepti n̄ eḡtūd mē quidā it̄sōaum̄
qua sum̄ s̄ dū bio moritūz. **H**ēp eī tam
necesse est tū ip̄o m̄to mori q̄ yd̄ropicū
uel d̄s̄m̄thicus uel elephantiū s̄ f̄m̄ f̄m̄
q̄ eī qui hoc cor̄p̄ h̄re cepit i quo oī m̄ ho
m̄es natiū s̄ filij nē q̄ h̄ nō fecit n̄ p̄m̄
Quod tū ita sit aut nō creda. **I** p̄m̄
Quos hoīes an p̄m̄ in genitalibus
m̄bris ad p̄m̄dōs filios ip̄are potuisse
sic r̄tis q̄ i quoz ope aiā s̄ ulla molestia
et q̄ p̄m̄ta voluntas m̄nt. **A**n vō si
creator oīpotes ineffabilit̄ laudand̄ q̄ et
i m̄m̄s suis op̄ibus magnus est ap̄ibz
d̄nauit ut sit op̄ent̄ quoz filioz quead
tere sp̄m̄. liquorez mellis aut ir̄dibile
videt̄ p̄m̄s hoībus it̄a fecisse cor̄p̄a ut
si nō p̄m̄ssent et m̄tū quidā q̄ morer̄
cōtinuo cōcepissent eo nūti ip̄aret m̄tū
quibz fetus exorit̄ quo pedibz ai abulat̄
ut negz ai ardore sc̄iaret̄ negz ai dolore
perer̄. **H**ūc vō t̄sgr̄dōndō p̄ceptū mō
tū legis illi q̄ repugnat legi mentis i m̄tū
cōcepte mortis h̄re m̄uert. **Q**uē nup̄ae
ordmant cōtinecia calibz et refrenat
ut queadmo de p̄m̄ f̄m̄ ē supplicū sic d̄

Adam itaqz **H**uphiao fiat meriti:

femina uno de uno i eo sexu i ea for et disti-
tione mebrorū q̄ feie uote si q̄ pepit ayū
et abel et om̄s fr̄es eoz ex quibz om̄s hoies
nastent. i quibz pepit eāa sc̄a p̄ que uentū
ē ad abrahā et ad isrlm̄ isrl̄ gentēqz oibz
iā notissima gentibz et p̄ noe filios om̄s
gentes quibz dubitauit. oia cogit mutare
que credim̄. Longeqz a fidelū mebr̄ repel-
lendus ē. Cu q̄ querit ad quod adiutorū
fuit sic ille seruis vno diligent̄ q̄ntū valeo
tūca considerari nō nisi cā plis occurrat
ut p̄ eoz stupētia ipleret et nō ex modo
notū quo nō p̄ceant hoies cū iest p̄m̄
leo i mebris repugnās legi mebris etiā si
p̄ dei grām uirtute supat. Hor ei esse nō
ponusse credendū ē n̄ tar̄ mortis hui et
cor̄ mortū est p̄ peccatū.

Quid hac pena iustus q̄ ut nō ad
deum nuā fuerat corp̄. i. suus famul̄
aie sic dno suo detrauit ipā suae su-
vitiqz ex pentibz auct̄ deus corp̄ ex corpe
aiam ex aia. siue alio mō faciat aias nō
utiqz opus ipos̄ neqz mercedē puā ut ai
aia pietate deo subdita lege ista p̄m̄ q̄
ē i mebris corp̄ hui q̄ p̄m̄ ho accepit i
pena. uat ipā p̄ grām p̄m̄ celeste p̄-
piat. maiore grāa demōstris q̄ntū sic laus
obediētie q̄ aliene iobediē potuit uirtute

Sed qm̄ au adiutorio **H**upar:

sc̄m̄ fm̄ sic p̄no facte q̄ntū existimo
requirit. Illud iā uidem̄ q̄re sic fm̄ et
adducte s̄ ad adam om̄e bestie agr̄ et oia
volatilia celi ut eis noia iponer̄ atqz ita
v̄ n̄at̄s oriet̄ uind̄i ei feram̄ ex eius
latē ai m̄ illa alia s̄le illi adiutorū nō
fuisse iuentū. Vnde q̄ m̄ p̄ aliquā signat̄
p̄p̄iam fm̄. s̄ in fm̄ ut re gesta cōfir̄m
figue m̄pretatō libā relinq̄. Cū ē em̄
hor ipm̄ q̄ volatilibz iestribz q̄ aiāntibz
nō etiā pisabz atqz oibz natūalibz adam
noia iposuit. Si ei lingue quāne ofulant̄
sic appellat̄ h̄ noia que ad eis hoies lo-
quēdo noia posuer̄. nō solū h̄ q̄ se i aquas
et terras x̄m̄ etiā ipā terra et aq̄ et celu
et q̄ uident̄ i celo et q̄ nō uident̄. s̄ adūit̄
p̄ diuinitate linguaz genaliū diuisio noibz
appellat̄. Enam̄ sane lingua p̄m̄ fuisse
didicim̄ atqz supbia t̄ris illi p̄ diluuiū

fabricate in diuisos signorū sonos quāna
diuideret societate. Queniqz at illa lingua
fuit qd̄ attin̄z q̄re. Illa at̄ tūc loquebat̄
adam et i ea lingua si ad huc usqz p̄man̄z
sūt iste uoces articulare q̄b̄ p̄m̄ ho alibus
iestribz et volatilibz noia iposuit. Nō
iqz nullo mō credibile i eade lingua noia
pisaū nō ab hoie s̄ d̄m̄ iusticia q̄ deo
dorente ho postea distet. Et si ita fm̄ eet
q̄re fm̄ ess̄ pauldubio m̄stia significatiōne
resonaret. Et credendū ē paulatī cognitiō
pisaū quibus noia iposita. Tūc at cū peccati
et bestie et volatilia ad hoiem adducta sūt
ut se ad se congregatis q̄ntūqz distinctis noia
iponer̄ quibz etiā ipis paulatī et multo
tūc q̄ pisabz si hoc fm̄ nō ess̄. poss̄ noia
iponē. quid fuit aie n̄ tō ad significat̄ q̄ ad
p̄nuacōm̄ fiauoz ualere. Cū rei maiore
ordē narratōis hui uigilat.

Quidē nūquid ignorabat deus n̄ tale
se arasse i natis aliu q̄ s̄le adiutorū
poss̄ se h̄m̄ an opus euit ut hoc ip̄ etiā ip̄
ho cognoscer̄ et ex cōmeduore h̄er̄ p̄ore
sua q̄ i oī carne iā sub celo et de h̄ aere
sic ip̄ uiuens uiuete n̄ a s̄le uenit d̄m̄
si hoc scire nō poss̄ nisi oibz ad se adductis
atqz p̄spectis. Si ei deo credent̄ poss̄ hoc illi
ex mō d̄re quo et p̄ceptū dedit. quo et p̄ante
interrogauit atqz m̄d̄auit. Si at nō crede-
bat p̄f̄o neqz h̄ scire potuit x̄tz ad eū oia
ille ai nō credent̄ adducit. an forte i aliq̄b̄
ab illo uenitōribz terre. aliq̄ ai filia q̄ nō
demōstrat̄ abscondit. Nō itaqz arbitror
dubitandū h̄ aia i p̄p̄re significatiōis q̄ntū fm̄

Quidē h̄ ip̄e suscipim̄ **H**tm̄ factū:

ip̄m̄ em̄gnatū p̄f̄atū. s̄ i re gestaz
fidem̄ ad p̄p̄te h̄storie cōmendat̄ ut qd̄
ip̄os̄ uideri uame atqz iudicis p̄. a ip̄
aiā s̄e s̄p̄tue x̄d̄ restitutiōe cōtra re-
pugnare id̄ p̄ meo x̄m̄b̄ q̄ d̄ adiuuat
diffend̄ demōstrē neqz ip̄os̄ ēē neqz
cōtra. Et at poss̄ quidē apparz nec h̄
ulla sp̄m̄ repugnātie s̄ in q̄ s̄ffim̄ uel
etiā stultū quibusdā uidi p̄ hoc ip̄m̄ dispu-
tand̄ demōstrē q̄ nō itaqz re gestaz na-
tūali ul̄ usitato ordie fm̄ ē i cordibz nris
fidelissima s̄m̄ s̄p̄tūz auct̄ p̄clari. qd̄
stultū ēē nō p̄ m̄stia ēē credat̄ q̄ntū eius
expon̄ ul̄ i q̄st̄z a alibi iā exhibim̄ aut

Quid ergo sibi **C**onopus aliud differimus:

ult etiam illud quod miser de latere vni factum est. vni
esto pro ipsius conuictionis vni commendanda
quod iam si optuisset addam. Nunc etiam ut dor-
menti fieret eide modo ut natus flagitabat
ut denique esse delecto in eis loco tunc suppleat.
Nunc si non ponit ipsa tunc delecto ut modo co-
gruena quod sit seous infirmior miser foret.
An vero tam multis additis costam de edifi-
care ponit in misere et carne pulpa. ne non
ponit qui de puluere ipsum hores fecit. Aut si
iam costam fuerit detrahenda quam aut non aliam
pro ea costam reposita est. Cur etiam non domus est
fuit aut fecit sic in orbis super quibus. si edificat
ut magis deus costam non tamquam cor quam
si magis domus. Non est iam dubitandum quod si factum
et stultum esse non possit ob aliud significandum
et factum fructu sua sibi ab ipso iam pro modo quod
factum quam deo pro ipso suis operibus misericorditer
predicante ut certo tempore suis suis si pro homi-
nitate successiones si pro suo spiritu ut angelorum ministerium
reuelata atque costam et promittendis rebus
fuit et recognoscendis splendens testimonium
plurimum quod magis magis insequitur appa-
rebit.

Uidemus ergo quod isto opere

suscipimus non si per figuram rerum futurarum
si si rerum gestarum non allegoriam si per ipsam rerum
significationem quemadmodum hoc accipi possit. Et fuit
deus magis adhuc de terra omnes bestias agri
et omnia volatilia celi. Vni iam quod visum est differ-
uum. et adducit ea omnia ad adam ut videret
quid ea vocaret. Quo si adduxerit ad adam
deus ne animalis sapientiam adiuuare nos de quod
de bipedito opere prudentiae tunc scire natura.

Neque si sit indignum atque adigunt venientes
aut aucupantes ad rema quodque auctoria capi-
unt ut hoc factum adendum est. Aut vero aliqua
iustitiam de nube factum est eis obis quod rationales aue
audientes intelligit atque obedire assoler. non
si hoc accepit ut possit bestie ut aues in suo in-
terno obtemperant deo non rationales voluntatis ar-
bitrio. si sic monz ille omnia quodque optime non
ipse ipse motus per angelicam ministeria quod capiunt
in verbo eius quod quod tempore si debeat et in illo non
ipse motu mouent ipsa ipse ut in eis quod sibi
subiecta sunt iustitia eius efficiant. Quis ei aia
viva non solum rationales sic in horibus vni etiam
irrationales sic in pecoribus et volatilibus et pisab.

uis ut non consentit. Irationalis at non ipse hoc
inducit pro suo in genere atque non visio aliquo
tanta appellat. Nec in parte illius aie est quod illi
visa veniant si in sensu ad ipse. si in ipse spiritum
milius quibus visio appetit moueat. cuiuslibet
auctoris. Et sic tunc ea visa per angelorum obediunt
desuper ministerium prout iussio dei non solum ad
hores non solum ad aues et pecora. vni etiam ad
ea quod sub aquis latent. sic ad rem quod glutinuit
ionam nec solum ad ista maiora vni etiam
ad vermiculum. haec et huc legimus. Similis
iussio ut in dicitur tunc dicitur sub cuius
umbra celo quodque regerit. Et in hoc domum
deus sic in ministerium ut etiam carne per
partem possit non solum pecora et iumenta
suis visibus subiecta. non in domesticas aues
si etiam libere voluntatis quodque etiam sevas feras
et aape et mansuetas facit et eis inmutabiliter
ipare potera rationis non ad ipse tunc ea appetit
et dolores captans paulatimque illectando.
promendo. luxandique moderate. Agresti eis
exiit consuetudine et tamquam quamque moribus
inducit quodque magis angelus si possit quod iussione
dei in ipsa eius quodque semper inuenit in omnia
bili vitate respecta mouentes se pro tempore et ar-
sibi subiecta pro tempore et loco agilitate inmutabili
iussa quibus mouentur. et appetitui animalis
indigentiae volunt efficit in aie vni ut quod
eam reme opus est nesciens adducatur.

Tam ergo videmus ipsa miseris forte quod ministeria
etiam edificatio dei est quemadmodum factum sit. Natura
quippe miseris creata est quodque ex vultu quod in
erat in alio motu iam existenciam naturam
angeli at nulla omnia possit creare nam. Solus
ei vnus eiuslibet ne seu magne seu inime
creator est deus. in ipsa initas pro et filius et
spes sit. Aliter ergo quod quemadmodum sit sepo-
ritas adam costam eius sine illo dolore sensu
a corpore copage denata sit. hoc ei fortasse
diant ponisse per angelos si fore at ut edificare
costam ut mulier est usque adeo non potuit nisi
deus a quo promissa natura subsistit ut ne illud
quodque carnis supplementum in cor vni quod in illi coste
successit locum ab angelis factum esse credimus sicut
nec ipsum horem de tere puluere.

Non quod nulla sit angelorum opera ut aliquid
crearet si non ideo creatores si quia non agere
loci creatores segen atque arborum dicit. hoc enim
qui plantat est aliquid neque qui rigat si qui
inuenit dicit deus. ad hoc inuenit primus
etiam in corpore quanto quis esse de templo locus

carne supplem̄ est. illo sc̄ ope dei q̄ natura
 substituit ut sint quo ipos q̄ angelos creauit.
 Opus itaq̄ agricole est ut aqua ducat in rigat
 nō at opus eius est ut aqua p̄deriua plabit.
 Sed illius qui oīa i mensura et m̄o et p̄nde
 disposuit. Itē opus agricole est ut sicutus
 anelat ex arbore rēteq̄ mander. At nō opus
 eius ē ut suat unde bibat et germē emittat
 ut aliud eius solo figat q̄ m̄dice stabiliat. ad
 iuans p̄moueat quo robur. nūcūc immosq̄
 diffundit. s̄ illius qui dat m̄ximē. Ad dūas
 eā ego cōp̄i alimentū adhibet et uincendo
 medicamentū. P̄mū nō de rebus q̄ cōiuit. s̄
 q̄s aratis ope creatoris iuenit. Deinde abū
 ut potū p̄parare ponit. et m̄strare emplāstrā
 fore et medicamentū illū appōndē. Unde eā
 solū q̄ adhibet opari et creare vites ut aīne
 p̄. Naturā id agit m̄iore motu nobiscum
 otulissimo. Cui t̄i si deus subnatat opone
 itimā qua cōi substituit et facit cōtinuo m̄q̄
 extimā nulla remanebit. Quia p̄ t̄i deus
 vniūsa creaturā suā b̄p̄nto quodā mō ope
 p̄uidenae de quo isup̄ioi lib̄ locat sumus
 et i n̄lib̄ s̄ uoluntate motib̄ adm̄strat. t̄iue
 nam t̄i n̄llē angelus p̄t q̄ n̄ seipm̄. Volūtas
 v̄o angelica obediēt deo subdita eustq̄ exe
 cuta iussione n̄libus motib̄ de reb̄ s̄b̄iectis
 m̄q̄ matiem m̄strē. ut s̄ illas p̄ncipales i
 verbo dei nō creatis ut s̄ illas i p̄m̄s s̄eo
 d̄oz op̄ibus cōiuit r̄tas r̄es ad i t̄pe creet
 more agricolandi ul̄ medendi p̄t.

Quāle itaq̄ m̄strū deo exhibuerit anḡi
 i illa m̄teris fortōe quas audiat affīre
 Certissime t̄i d̄ixim̄ sup̄lem̄tū v̄o carnis et
 coste locū ip̄iq̄ fere corp̄ et aīam cōfūtoz q̄
 m̄ebroz oīa v̄stem. sens̄ om̄s. et q̄q̄ eūt
 q̄ illa creaturā et homo et fēa eūt nō m̄si
 i illo ope dei f̄m̄ q̄ deus nō p̄ angelos s̄ p̄se
 metip̄m̄ opatus est et nō dimisit. s̄ iū cōti
 nuant̄ opat̄. ut n̄ ullaq̄ aliaq̄ r̄ez n̄ ip̄oz
 angeloz nō subsistat si nō operet̄.

Sed qm̄ carne aīam atq̄ sententiē q̄ntū
 nō nouim̄ nasci nisi aut ex istis t̄iq̄ m̄lib̄
 elementis hoc ē ex aqua et terra aut etiā
 ex fructibus ul̄ lignoz fructib̄ ul̄ etiā ex
 caribus aīaliū sic innumerabilia quia ver
 m̄i s̄i reptiliū. aut certe ex cōiubiti p̄cū
 nulla at carne natam f̄m̄ ex carne autē
 aīantis q̄ tam es̄ s̄llis. ut s̄cōa t̄m̄tū

discerneret. q̄m̄ i rebus creatoris huī s̄ili
 tudine qua m̄ter de v̄ri h̄re f̄m̄ est. n̄ pos
 sum̄ iuenire nō ob aliud nisi q̄a h̄ores q̄ad
 opent̄ i h̄ar t̄m̄ nouī quead̄ at̄ angeli i
 hoc m̄ndo quodāmo agricolent̄ nō v̄tq̄ nō
 uim̄. Nā p̄fecto si remota h̄om̄ industria
 fructū genus nē aut̄ oparet̄. n̄ ad nos
 sem̄ q̄ ex t̄m̄ nasci arbores et herbas. et
 ex eoz sem̄ib̄ ab eis t̄dem t̄m̄ cadentib̄
 h̄ūq̄ morestet nobis quid valeret m̄sertio
 ut altius q̄ns lignū radice p̄p̄a poma
 p̄taret aliena et coalescente v̄mitate iū
 sua. h̄er p̄ agricolay opa didiam̄ cū ip̄a
 r̄tutis arboz n̄llo mō p̄fess̄. s̄ nature
 cursu deo c̄nti suū p̄dā officū m̄strūq̄
 p̄berent. h̄c̄q̄ eī q̄r̄qua p̄ eoz opa exi
 ster. si hoc i dei ope m̄tma nē m̄cio nō
 fier̄. Quis q̄ m̄ix si h̄orem ex osse h̄ois
 f̄am nō nouī q̄ndō creanti deo quead̄mo
 angeli seruiant ignotim̄. qui n̄ arbore
 ex arbore sicutū i robore alieno f̄am ce
 nossent̄. si et ista deo creanti quead̄ agricolē
 seruiant similiter n̄sarem̄. p̄

Nullo mō t̄i dubitūm̄ et h̄om̄ et arboz
 f̄am f̄am ex v̄no n̄llo iueniente cōiubiti
 etiā si forte costū h̄ois m̄strata s̄ p̄ angelos
 i ope creatoris sic f̄idelī credim̄ etiā v̄ix
 f̄m̄ ex f̄eā n̄llo iueniente cōiubiti. cū
 semen ab̄m̄se dispositū ē p̄ angelos i mā
 mediatoris. v̄tq̄ infidelib̄ i credibile est
 fidelibus at̄ cur ad r̄i geste p̄petare q̄ de xpo
 f̄m̄ est. et t̄i ad figuratā siḡficatōz q̄ de
 eua s̄p̄tū est credibile videat̄. An v̄o s̄me
 aut̄ cōiubiti v̄r ex f̄eā si potuit f̄eā ex
 v̄no nō ponit. Et v̄rginalis v̄ter̄ v̄nde
 v̄r fier̄ h̄ebat v̄rile at̄ latus v̄nde f̄eā
 fier̄ nō h̄ebat. cū h̄c d̄ns de famula nascet̄
 ibi de seruo famula f̄oiet̄. Potuit et d̄ns aīne
 sua de costū ul̄ de aliq̄ m̄ebro v̄gis creare.
 Et qui poss̄ ondē i corpe suo h̄c se iterū
 fecisse q̄ f̄m̄ ē v̄tūus i m̄ris ope ond̄it
 m̄q̄l̄ p̄videndū esse q̄ castum est. -

Quod si q̄nt̄ quo se h̄eat m̄lis illa cōiubiti
 i qua p̄mū h̄orem deus fecit ad v̄gitez
 ac s̄ilitudine suā ibi q̄ppe et h̄c d̄m̄ ē m̄as
 aīū et f̄eā fecit eos v̄tq̄ iam illa m̄ao
 q̄m̄ m̄di p̄m̄s op̄ib̄ m̄didit atq̄ c̄iuit deus
 id h̄ebat ut s̄cā iā n̄re ess̄ ex v̄ri latere

femina si an h' tm habet ut si possit. ut ar un
fi nate est no ibi iam conditum si in deo erat
absconditum. si h' g' q'nt' dicit qd in videatur
su affirndi remittat. Et in ai dixerit fortasse
prudens ista considerans qd ia vana fides
mbuit. ead si ne p'mit' ista cognoscit dubi
trandu no esse indicabit. **O**is iste nature
usitissim' cur' h' q'nt' naturalis leges suas
scdm qd et sp'us vite qui creat' e h' q'nt' appe
tibus suos detrahit quoda mo qd mala volu
tas no possit excedere et elementa mundi hui'
corporei huc desinat v'm q'nt'at' sua qd
vnu quodq' valeat quid de quo si possit ut no
possit. **E**x hys v'ed' p'mordis v'ez oia que
gignit' suo q' tpe exortus pressuoy sumit
finesq' et recessiones sui cur' g'nt'. **V**n fit
ut de grano tritici no nascat' faba. ut de fa
be tritici. ut de pecore ho a de hore pecus.
Sup huc ar motu cursuq' v'ez nlem p'ns
acitoris h' apud se posse de hys oib' facere
aliud q' eoy q' feciales v'ez huc no tm id q'
i eis posuit ut de hys si' ut ab ip'o possit.
Hecq' e' poteri rememoria si sapie v'ntue e
om'pns. et hoc de v'na q'q' re i suo tpe facit
quod tm i ea fecit ut possit. **A**lius q' est v'ez
modus q' illa herba sic germinat illa sic. illa
etas parit. ho loq' p' pecus no p'. **H**oy et
talium modoy v'ez no tm i deo st' si ab illo
e'ia v'ebus creatis mdice atq' v'acere. ut ar
lignu de tra exasit aridu p'oliu in indice
ulla si tra et aqua repente floreat ut fructu
gignat et p' iumenta silis feia i senectute
pariat. ut asma loq' et si qd hui' e' dedit
quid natis qd creavit ut ex eis et h' fieri
possit. neq' e' ex eis ut ille facer q' ex eis
si no posse ipe p'figet qm seipo no e' nec
ipe potenter v'mpm' alio mo dedit ut h'et
no h'ent i motu nli. si i eo quo ita ita essent
ut eoy natura volunta potenter amplius
subiaceret. **H**z q' deus in se ip'o abscondit
quoyda v'ez q' v'ez qd v'ebus condit' no i'ent
e'ist' implet no illo ope p'videncie quo nas
substituit ut sint. si illo quo eis admittat
ut voluit qd ut voluit condidit. ibi est et g'm
p' quam salui fiut peccatores.

Nam q' attinet ad nam in qua sua volute
deprivat' v'ac' su p' semetipam no h'
sed p' dei g'm q' adiuuat' et instruit' h'ecq'

em deppandi sur hoies i illa sma i q' septu
e. **O**ms qui ambulat i ea no v'itentur.
Oraui e' ei p' pondus iuguitatis sue ut q' v'et
tit' no sibi tribuat p' gre dei no ex opibus
ne forte extollat. **P**er m'stu' gre huius
ap'le abscondit' dicit no i mundo i quo sur
abscondite causales v'ez om' v'ez naturalis
creaturay. sic absconditus erat leui i lubis
abimhe q'ndo et ipe decimatus e. si i deo qui
v'm'isa creavit. **Q**uia obrem oia e'ia q'
ad h'at g'm significandi no naturali motu
v'ez p' mutabilit' fia sur eoy e'ia abscondite
e'ia i deo fuerit. **Q**uoy e'ia si vnu e'ia q'
ita m'ler fia e' de late v'iri et h'or dormientis
q' p' ip'm firma fia est atq' eius esse firma.
ille ar p' ip'am m'firm' quia i locu coste no
costa p' avo supplem' e. no h'ur h' p'ma v'ez
conditio qm sexto die d'm e' masculin' et feiam
fecit eos ut feia oio sic fieret. si tm h'or h'ur
q'a et sic si possit ne cont' eis qd voluntate
m'stituit mutabili voluntate aliqd fieret.
Quid ar fieret ut oio aliud futu' no esset
abscondit' e'ia i deo qui v'm'isa creavit.
Si qm sic dicit. Abscondit' ut inotesteter
p'ncipibus et p'ncipibus i celestibus p' e'ia
m'ltiformis sapie dei. p'babilit' credit' sic
illud semen au rep'm'ssu est. dispositu' e'
p' angelos i manu mediatoris. sic oia q' ad
ip'ius semis aduentu' ut p'nu'ciandu uel
annu'ciandu i v'ez natura p' usitatu nature
ausu mirabilis fia st' m'stitu' ab angelis
e' fia. ut tm v'biq' creator ut rep'amtor ai
tun' no sic nisi qui plantatore et rigatore
quol' solus m'crem'tu dat deus.

Hic p' hoc e'ia illa exasit' qua deus
im'isit i adam ut soporatus obdormit'
v'ez intelligit' ad hoc im'issa. ut et ip'ius
mens p' extasim p'ncip' fieret atq' angelice
aurie. et m'itans in st'uaru dei intelliget
inouissima. **D**emq' sugilans atq' p'p'na
plenus ai ad se adducta costam m'ere sua
videret enuctauit o'm'uo q' magnu' factu
comendat ap'le. **H**oc ut os ex ossib' meis
et caro de carne mea h'et vocabit' m'ler qm
de vno sup'at e. **E**t p' h'or relinquet ho p'ez
et m'iem et adheret v'ori sue. et erunt
duo i carne v'na. **Q**ue v'ba ai p'm hoie
fuisse septuam ip'a testes. **D**no tm i e'ion ho
deu dixisse d'clamuit. aut ei. **N**o legistis

quia qui fecit abas masculu et feiam fecit
 eos. et dixit. pp hoc dimittet ho prem et
 mrem et adheret uxori sue et erit duo
 i carne pna. Et hinc intelligem' pp exatifi
 que pcessat i adam. hoc cu dicit' tamq
 p hanc die potuisse. Et iam iste hui' libri
 tm' placet ut ea q' fecit' ab alio exordio
 renouent mtenoz legencium :

Explicat lib' x' incipit liber. xi'

Tam quidem ordo ipse videt' exposse ut de
 pao pmi hois diffam'. Et quia de carne
 mleris queadmo' fca' sit scriptura narrauit
 mauc at de aia mlt'o mag' nos fecit mtenoz
 ut de hoc diligencius inquam' q' na modo
 renelli reuelli possint su no possint q' ac
 dit' aiam de aia hois sic de carne cane fieri
 a pentibus i filios vtriusq' rei m'fisis semib'
 hinc ei pmit' ad hoc mouent' ut dicant q'
 vna aiam fecit deus qua sufflauit i faciem
 hois que de pulue' fmdat. ut ex illa iam
 cre' auarent' aie homi. sic ex illi' carne ois
 etia' auo homi. ai in pmo adam foit' est.
 Deinde eua et ille quid' non hinc cor' unde
 aiam. d'm e cor' ex puluicm' tie. aiaz vero
 flau' dei. Et illa de illius late' in fia' dicit'
 in d' q' ea deus flando sibi auauit. tamq'
 vix de illo ductu' sit qui ia' fiat aiaz. aut
 a' aia' optuit' iquirit' etia' de aia' viri ut ea
 sic possent' daram dimit' ut intelligemus
 ut certe credem'. aut si hoc p'p'ia scriptura no
 mauc ne aiaz quoz sic hois carne de tra
 fiam ee putarem' debuit et de mleris aia
 no taia ne putaret' ex' dicit' si h' vni no e.
 Quia pp' ideo mauc' est iquit' q' i ea' faciem
 flauit deus quia illud vni q' et aia ex hore
 p'p'ia est. hinc suspicio' finale' deaurit'
 Si ei p'p'ia putat' aiam mleris ex aia' viri
 fiam quia no' scriptu' e q' i mleris faciem
 flauit deus aut' credur' ex vno aia' fiam
 qn' ne id quid' scriptu' est. Vn' si de' omis aiaz
 hoim' nascenau' sic p'p'ia fiam. p'p'ia scripta
 de alijs mauc' qm' poss' q' i vna fiam' comco
 ratu' e. etia' de certis p'uidet' intelligi. Itaqz
 si optuit' nos p' hanc scriptura' de hac re ad
 ad moui. magis si ad ad fiebat' in feia' q'
 i vno fiam' no' emt' ut ex carne aiam eius
 aia' ducer' no' sic viri et' aliude' corp' aliude'
 aia' hoc ipm' q' alio mo' fiebat'. scriptura' p'p'
 tacere no' debuit ne hoc unde fiam' putare'

quod iam de illo didiam'. Dixit' q' no
 dixit' ex aia' viri fiam' esse aiam mleris
 ouencianus credit' ex ipso nos sibi ad mone
 uoluisse n' h'c aliud putare q' de viri aia
 nouiamus. i sibi daram esse mleris ai pre
 fertim est euidentissime occasionis locus
 ut si no' ait qn' foita e postea de dicit' vbi
 ait adam. hoc ut os ex ossib' meis. et caro
 de carne mea. qnto ei carnis amant' q' dicit'
 et anima de anima mea :

Non in hinc tam magna ho ia soluta
 e. ut vnu' hoiz manifestu' certuqz tenen'
 Quia obrem' p'mu' videndu' est vtz sanata
 scriptura' libri hui' ab eius exordio p'p'ia
 hinc nos dubitare p'mittat ut ne tre for
 tasse regim'. Aut q' nam sententia ponat
 eligenda sit. aut i rei hui' ierto queadmo'
 tenere debem'. Certe e sexto die fecit
 deus hoim' ad ymaginem sua' p'p'ia' eia' d'm
 e masculu' et feiam fecit eos. Quoz illud
 sup'ius p'p'ia ymago dei comco'ata e s'dm
 aiam. hoc at' nisi sexus differentia s'dm
 carne accipiebam'. Et quom' tot ac tam
 testimoia que ibi considerata atqz titata
 s'nt nos no' smebant' eode' ipso sexto die
 etia' foita' de limo hoim' mleriqz de late'
 eius accipe. si hoc p'p'ia fiam' ee post illa
 p'mittit' opa dei in quib' creauit oia' simul
 q' s'ui' quid' de hois aia' credem' d'fauissim'
 s'ibus d'fceptacione' me' p'p'ia' illud credi
 bilius ul' collabilius visu' e q' ipa' hois aia
 i illis opibus fiam' e. v'p'is vero eius i m' do
 corpeo tamq' i seie' v'ce' cogere' cor' d'ba
 scriptura' aut' sexto die totu' fiam' die. i et
 de limo v'ru' et de eius late' feiam. Aut i
 illis sex diez opibus nullo mo' ee fiam' hoiez
 aut' v'p'is h'quam' causale' v'ce' tam modo
 fiam'. Ne at' nullam ai pon' p'p'iam sit
 ho' ad v'gine' dei. aut' ite' et si no' cot' v'ba
 scriptura' apte posita' in dicit' atqz' m'collabile
 d'iem' ul' itea' aratum' spuali' q' ad hoc
 timo' aratum' est fiam' fuisse aie' h'iane
 v'ce' ai ipa' arata' i qua' ista' v'ba fiam' dicit'
 no' comco'at' i opibus dei ul' taliq' aia'
 q' i illis comco'at' opibus fiam' v'z aie'
 velud' i hoibus qui iam st' fiam' v'z latz gen'
 andoz filioz. Et sic eam uel' angeloz
 filiam' ul' q' est m'collabile' elem' cor
 pora' filiam' credemus :

Sed nunc si ob hoc mulier non de uno sed sicut
ille a deo factam animam accepit accepisse quia
singulis singulis deus facit non erat facta in illis
primis operibus anima facta aut si generalis omnium
animarum facta fuerit sicut in hominibus in generali
sed ad illud dicitur ac molestum ut vel an-
gelorum vel quod indignissimum est celi corporum
vel aliarum animarum inferiori elementi filias animas
hominum esse dicimus. At per hoc videndum est et si
latet quid videri sit quid saltem collatum dicitur
possit videri hoc quod me dicitur an in illis primis
dei operibus anima animam primum hominis factam de
aut pagane omnes hominum anime crearentur.
an novae subinde animas si quarum nulla in
facta processit in primis illis sex diebus operibus
dei. hoc autem trium duo potest non repugnat
primis illis conditionibus ubi sit anima creata
fuit. Sive enim talis creatura tam in parte
in anima facta sit ut omnes anime ab illa procedant
a deo aut creentur quod singulis hominibus dantur
sicut a parentibus hominibus dicitur. si non in anima vel
in parte in prole. si ipsa anima cum facta est dies
facta sit anima sicut ipse dicitur. sicut celi et terra et celi
luminaria congruent dicitur est. fecit deus homines
ad imaginem suam hoc est trium quo non re-
pugnet ei sicut quia et sexto die facta sunt
homo ad imaginem dei. et per diem septimum
bilitate auctoris. non tam facile videri potest. no-
nas quippe animas si quod neque ipse neque in
eum tamquam in parte plus. vi. illo die facta
sit in his operibus a quibus consummatis et
maturo deus in die septimo requevit. si di-
verimur cavendum est ne frustra tam diligenter
scriptura commendat. vii. diebus consummasset
deum omnia opera sua quae fecit. bona valde si aliquid
adhuc naturae fuerit creaturae quod non ipse
nec eorum ubi res talis fecit. nisi intelligat
idem quidem singillatim faciendae animarum
nascuntur quibus dandae in se ipso hinc
non in creatura aliquid condidisse. Sed quia talis
generis anima est anima quoniam illi per quam sexto die
facta est homo ad imaginem dei. non tunc dicitur deus
ea facere nunc quod tunc non consummavit. Ita enim
tunc animam fecit qualem et non facit. Et non
aliquid novum creaturae generis non facit. quod tunc in
consummatis suis operibus non creavit. nec est
illas tales non sicut vix futurum quod omni si

tunc videtur quod eius opus est si potest si ipse
quod quid operibus huius quorum ex illis
primis operibus pagana continuata suae
sione procedit tales congruit animas miseris
quales nec facit atque miseris.

Quia per nihil iam timetis ne tota
libri huius que de prima illa. vii. die
condicio conscripta sit quibus hanc tunc sumam
probabilitas videri sentiri videam. suscipiam
diligentem hominis huius partem quoniam ad
vivat deus ne forte fieri possit ut si non
liquidum de qua dubitatur non debeat. in
tunc acceptabile de hac re sumam nantiam
ut si tenere donec certum ad elucet non
sit absurdum. Sed si non quod potest de
amatorum momentis videri potest in creatura
saltem non videri non dubitatur labore deus
tunc quod si affirmari temeritate. ut me
si quis tunc iam certum est docere dignetur. si que
vero non deus dicitur eloqui non peripatet vix
auctoris. si sua presumpcio certum fecit dubitare
meum non dedignetur.

At primum illud firmissime tenendum est animam nam
nec ita enim operibus videri ut quod iam fuerit
anima facta cor. non in animam anime universalis ut quod
fuerit anima hominis facta pecoris. non in animam dei. ut
quod fuerit anima facta quod est deus atque ita videri nec
cor. non animam universale non sicut quod deus est
videri et si animam humanam. Illud etiam non
nunc certum esse debet anima non esse in creatura dei.
Quia per si non deus deus anima universalis
neque de seipso deus animam hominis fecit. restat
ut aut de nichilo se faciat. a deo aliquid spirituali
in universalis creatura. Sed de nichilo si ad consu-
matis operibus quibus creavit omnia sit videri
est velle monstrare et vix peripatet dicitur
obtemperari possit ignoro. nec exigendum est
a nobis quod vel comprehendere hoc non vult. vel
si iam valeat mirum si persuadere auctorem per non
tali qui etiam nullo homine dicitur conare. per
ipse tunc ad intelligere. Tunc est quod de huius rebus
non humanis agere conatur. si divina testimonia

Quod quod ex angelis atque **C**onfirmari
parentibus deus creavit animas. nulla in
de anonomie libere occurrit auctoris. Multo
mius utique ex mundi operibus dicitur. nisi forte
monstrum quod apud exaltate peripatet animam deus
statum non mortuorum redintegras operibus

ex quatuor partibus celi aduocant spiritus qui perflant
 uiuificantur ut exurgant. Sic nō scriptū est
 Et dixit in dñs p̄p̄ta sup spm̄ p̄p̄ta fili ho-
 minis et dicit ad spm̄. Hec dicit dñs. a quatuor
 partibus ventorum celi uenit et spm̄ in motuos
 hos et uiuant. Et p̄p̄tauit sic p̄cepit in
 dñs. et m̄ciuit sp̄s ante i eis et reuiperit
 et stetit sicut pedes suos congregaco multa
 ualde. Vbi in m̄de p̄p̄tae significati nō ex
 illo in campo ubi res ip̄a demonstrabat
 s̄ ex toto orbe terrarū resurrectiōis hoies
 et hoc p̄ flatū x̄i mundi p̄cau fuisse signati
 hec et etiā flatūs ille ex cor̄ dñi s̄ba erat
 sp̄s s̄a q̄ sufflauit et ait. accipite spm̄ s̄on.
 s̄ vnq̄ significati ē sic etiā ab ip̄o p̄cedē spm̄
 s̄on. quoz ab ei cor̄ flatūs ip̄e p̄cessit. Et
 quia m̄de nō ita deo coaptat̄ ad p̄mittatōn
 p̄sone sic aut illa uerbo eius p̄mittatōn fi-
 lio nō possum̄ dīe ita ē aīam de s̄ba dei
 que admo flatūs ille a x̄o uentus de natū
 mundi fuit est. Et in aliud eū fuisse aliud
 significasse puto. Et exemplo flatū ex cor̄
 dñi p̄cedentis ite intelligi p̄t. etiā si exenti
 et p̄p̄ta illo loco nō r̄nē aīas q̄lis p̄e
 futua est. s̄ iopm̄at̄ de s̄p̄a p̄p̄ta i p̄p̄ta
 p̄ spm̄ dñi qui repleuit orbe r̄nē signata
 reuelatōe p̄uidit. : p̄

Quid q̄ uideamus tu iam potius sine dīa
 testōnia suffragent̄. et ne q̄ d̄ aīam vna
 deū fecisse et dedisse p̄mo hoī v̄n̄ reuēns
 facer̄ sic ex eius cor̄ cetā hoīn cor̄. an ei
 qua d̄ singulas singulis face sic illi vna
 nō ex illa cetā. Illud et q̄ p̄ ysaiam d̄
 Omnes flatūs ego ip̄e feci. in h̄ eū de mā
 dīe q̄ scāt̄. satis oñdit ad x̄i accipi p̄t.
 nā siue ex vna p̄mi hoīs aīa. s̄ ex aliq̄
 suo searto. om̄s p̄uidubio aīas fecit. Et
 illud q̄ scriptū ē. qui finxit sigillat̄ corda
 eoz. si nōie cordū uolūim̄ aīas intellige
 neq̄ h̄ repugnat auḡ duoz de quibz nō
 ambigim̄. Sū et ex vna illa qua flauit
 i face p̄mi hoīs ip̄e vnq̄ singulas fingit
 sic etiā cōpa s̄ singulas ut fingat et imitat̄
 ut i eis ip̄is quibz m̄p̄t eas fingat. Et q̄
 hoc nō in m̄deat̄ dñs. n̄ ex eo q̄ p̄ gram
 me aīe ad ymaginē dei renouatōe f̄r̄nt̄
 cōn̄ d̄ apl̄s. Sū et saluū fū estis p̄ fidem
 et h̄ nō ex nob̄ s̄ donū dei ē nō ex opibz

ne forte quis extollat. Spiritus est per hanc
 gram fides sicut signum creati in christo ihu
 in opibus bonis. Non enim per hanc gram fidei
 cor̄ nūc aīam ul̄ f̄ata possum̄ intelligere.
 s̄ sic ip̄s dñs ē. Cor̄ m̄du aīa ime d̄.
 Sūc et etiā illud p̄uo. Qui finxit spm̄
 hoīs i ip̄o tamq̄ ad sic f̄am aīas m̄tē
 aliud i ip̄o hoīs face i refic̄ ac renouare.
 Et hoc etiā si nō de gr̄a i q̄ renouam̄. s̄ de
 natura in qua nascim̄ intelligam̄ ad vnq̄
 finam̄ dūa p̄t. quia uel ex vna illa p̄mi
 hoīs tamq̄ semen aīe am̄atū ip̄e fingit
 i hoīs ut uiuificet cor̄ s̄ spm̄ ante nō ex
 illa p̄p̄tae s̄ aliunde cor̄p̄i m̄f̄u ip̄e uad̄
 fingit p̄ m̄r̄les sens̄ carnis ut fiat hoī i aīas
 illud sane de lib̄ sapie v̄ ait. **Quoniam:**

Sortitus sum aīam bonā. et tū essem maḡ bon̄
 rem ad cor̄ i cōm̄natū. Diligent̄ uer̄ consi-
 dem̄oz flagitat. Magis et v̄ attestat̄ op̄ioz
 qua nō ex vna p̄p̄tae s̄ de s̄ aīe uenire
 credunt̄ ad cōpa. Sūp̄m̄ quid ē sortitus
 s̄ aīam bonā. quasi ut i illo aīay fonte
 si ullus ē. alie s̄ aīe bone. alie nō bone q̄
 forte quada exent̄ q̄ nā au hoī t̄duat̄
 aut alias deus ad hoīa cōceptoz ul̄ naste
 tū faciat alias bonas alias nō bonas q̄
 quibz h̄eat forte q̄ accidit. Hūc si h̄ eos
 salte aduuat qui credūt aīas alibi face s̄m̄
 gillat̄ m̄tē a deo singulis quibusq̄ cōp̄ibz
 hoīm̄. Et nō illos potius q̄ p̄ m̄tis op̄erū
 q̄ ante cor̄p̄i exent̄ i cor̄ m̄tē aīas dicit̄
 Et m̄ qd̄ et alie bone alie nō bone uenire
 ad cor̄ possūt p̄uari n̄ p̄ opa sua. hec et
 s̄ nāz i qua fuit ab illo qui om̄s nās bonas
 facit. Et absit ut cōtr̄dīam̄ apl̄o qui dicit̄.
 nō dū natos n̄ egisse boni aut mali. Unde
 cōfirmat nō potuisse ex op̄ibus dīa. s̄ ex
 uocante maior fuer̄ m̄r̄i n̄ de gem̄is
 ager̄ adhuc i rebeate uō cōstitur̄. Seque
 strem̄ q̄ paululu h̄ de h̄ sapie testiom̄.
 hec et negligendi s̄ seu errent. seu uerū
 sapiant qui hoc sp̄ali et singularit̄ de mā
 illa dñi putant mediatoris dei et hoīm̄
 hoīs x̄pi ihu. Et si nāe fiat q̄le sic postea
 considerabim̄. Et si x̄p̄o h̄re nō potuit
 quā q̄ad id accipe debem̄. ne q̄t̄ a p̄p̄ta
 ueniam̄ fidem. putantes h̄re aīas alie
 m̄ta op̄er̄ suoz p̄uic̄p̄ mapiant in cor̄
 poribus p̄uere. : p̄

Nunc illud videmus quod dicitur sit. Aufer spiritum eorum et deficiant et in puluerem suum revertentur. Emitte spiritum tuum et creabuntur et inuocabis faciem terre. **P**ro illis est qui arbitratu aias ex pentibus sic creauit. sicut videtur sonare. tu sic intelligat ut spiritum eorum propter dicitur quod cum hoies ex hoibus accepit. quia tu mortui sunt non eis potuit ab omnibus reddi ut resurgant. quia non nisi quoad quoniam nati sunt a pentibus dicitur. sed deus eos reddet qui resuscitat mortuos. **A**t per hoc eundem spiritum dicitur eorum tu moriuntur. deus autem tu resurgunt quod possunt illi qui non ex pentibus sed deo mittente aias. **A**sserunt per suam opinionem sic intelligere. ut eorum dicitur spiritum tu moriuntur quia in eis erant et ab eis exiit. deus autem tu resurgunt quod ab ipso mittit ab ipso reddunt. **P**roinde hoc etiam testis neutris eorum aduersa. **E**go vero arbitror melius intelligi hoc dicitur de gratia dei qua iustus renouamur. **O**mnis enim superbius se terrenum hominem mouentem et de sua vanitate presumptum quodam modo aufert spiritus propius. tu exiit se verum hominem et firmantur ut proficiantur ex ipsa superbia. dicitur duo per huiusmodi confessio. **V**enerunt quia puluis sumus quibus dominus erant. **S**ed si bis terra et cinis. **P**ostquam quippe fidei conuictus dei iustitiam et nolentes constituit sua semper ipos despiciunt sic ubi dicitur et distabescant et estimant se terram et cinem. **H**ic est et in puluere suum revertentur. **A**cepto autem spiritu dei dicitur. **Q**uo ego iam non ego uiuunt aut tunc christus dicit mouat facies terre. **P**ro nouo testamento gratiam inuoluntate spiritus. **I**llud etiam quod apud salustium scriptum est. **E**t uoluntate puluis in terram sic fuit et spiritus reuertitur ad dominum qui dedit eum. **N**eque sine contritione suffragatur. sed interitum consistit. **C**um enim isti dixerit huiusmodi per hanc non a pentibus sed a deo aiam dicitur. quod uoluit puluere in terram suam. in carne quod de puluere facta est. reuertit spiritus ad deum qui dedit illum. **R**espondent illi. **R**edit enim spiritus ad deum qui eum dedit. **H**oc primo quoniam in eius facie sufflauit uoluit puluere in humano cor in terram non permissus factus est. **N**eque enim ad pentes erat spiritus reuertitur. **Q**uius modo sic creauit ex illo homo qui huius primo datus est. sic nec ipsa caro per morte ad pentes reuertitur. a quibus ea creata est esse

ppagata. **Q**uoadmodum quod caro non redit ad hoies a quibus missus est. sed ad deum a quo primo illi carne datus est. **Q**uo testis sane satis ad mouem ex non deum fecisse aias quia primo huius dedit non ex alio iam facta creatura. sic cor ex terra. **E**t ideo tu redit non huius quo redit. non ad auctorem qui eam dedit. non ad eam creaturam ex qua facta est sic cor ad terram. **N**ulla est creatura ex qua facta est quia ex non facta est. **A**t per hoc ad factum suum redit quod redit. a quo ex non facta est. **N**on enim omnes redeunt quoniam sunt de quibus dicitur. **S**piritus ambulans et non reuertens. **Q**uo autem difficile est quid omnia de hac re scripturam sanctorum testimonia colligere. **E**t si fieri possit ut non solum amorem reuertitur sed etiam pertractentur in magna firmos legitur pergit. **S**ed in non ad tam certum profertur quod certa profertur quibus ostendit quod de aiam fecit. uel quod eam primo huius dedit. quod non modo per diuini eloqui testis. **I**sta quo soluat in nouo. **S**i enim scriptum est quod sibi sufflauit deus in facie forte miseris. et facta fuit in aiam uoluit. iam quidem plimum lucas attender quia aug. forte carum huius non ex pentibus dicitur aiam crederem. **A**d huc in expectant quid ipse tenet imple. qui nobis modum usitatus est huius ex huius. **P**rima uero miser aliter facta est. et ideo adhuc dici possit aias propter non ex adam dicitur eue dicitur. quia non ex illo tamquam plures orta est. **S**i autem huius qui primo ex illis natus est amorem scriptura non ex pentibus ducta sed de super aias dicitur illud iam in rebus eam tacere scripturam opterit illi. **N**unc itaque et illud considerem. **U**trum uerum confirmet scripturas. sed utriusque possit accommodari quod subditum est. **P**ro omni hominem partem in huius modum intruit. et per partem mors et ita in omnes hoies pertrahit in quod omnes partem. **E**t paulo post. **S**ic per unum delictum in omnes hoies ad condemnationem. ita et per unum iustitiam in omnes hoies ad iustificationem. **S**ic enim per inobediam unum hoies partem constituti sunt multi. ita et per unius obedientiam iusti constituti sunt multi. **E**x huius enim uerbis apostoli qui defendit aias ppagine. scripturas sua sic astrue moluit. **S**i per sola carne inquit per intelligi partem uel partem non cogimur in huius uerbis ex pen

Sed quibus animam cred. Si aut quis per illecebram
 carnis non in peccat nisi anima quo accipiendi
 e q dicit e in q omis peccant. si no ex ada
 ena ana sic caro ppagata est. Aut quo p illi
 iobediam ptores costantur sut multi. si tm
 p carne i illo no ena p animam fiunt. Cuius
 est ei ne ul deus videat auctor se pti. si
 dat animam carni i qua ea peccare nate sit
 ut possit ee ana p ipi xpi. cui libandi a
 pto no sit opiana gra naria qd no paviit
 i adam si omis i eo peccasse p carne tm q
 de illo creata e. no ena p animam dm e. q
 usq a deo iitu e enasitae fidei. ut petes
 ad papienda gram sa baptismi ena tu
 puulis atq infantib' auant. In qd' si hoc
 omidm pti soluit q tmmis carnis no enam
 q are est mto qn qd eis obest si ulla ente
 de cor' su bapmo exeret. Si ei p h' saam
 corpi ex' et no are cosulit' deberent et
 mortu baptizari. At ai videam' hoc vniu
 salr enaz remere. ut ai uiuentib' carnis
 et uiuentib' suaurme. ne ai mortu fiunt
 n' possit si q pti. no videm' qd ad possit
 mtelligi n' vniuersu puulu no ee n' adam
 et cor' et ana. et ideo illi xpi graz nariam.
 Etas quippe illa i seipa n' egit ul boi uel
 mali. Promde ibi ana inorentissia e si ex
 adam ppagata no est. En quo possit iuste
 ne i condpnacem si de cor' su bapmo
 exierit. quist' ista smaz de ana tenes potu
 erit demonstrare mirandus est.

Uerissime quippe ac veniosse scriptu
 e. Caro concupiscit aduersus spiritum et
 spiritus aduersus carnem. Et in carne si anima
 concupiscit non posse. puto q omis dicit' idcirco
 no dubitet. At p hoc ipius concupiscit animalis
 ta no e ex ana sola. s' multo m' sit i carne
 sola. Ex vtriq' ei sit ex ana. s' q si illa de
 leat' no sentit. Carne itaq' concupiscit
 aduersus spiritum s' ap'le. carnalem pauldubio
 delat'om q' de carne et ai carne sp' h' ad
 uersus delat'om qua solus h'. Solus quippe
 h' msi fallat illud desidiu no ai carnis
 voluptate ul carnaliu rex cupiditate co
 mixtu. q' desident et desiat ana i atria
 dm. Solus h' ena illud de q' ei d'. Conu
 pisti sapiam serua mandatu. et dno pbz
 illa tibi. Na ai spiritus ipar m'ebrie copie
 ut hinc desidio fuitat quo solus attendit

velud ai assumit' codex ai ad st'bit' legit'.
 Disputa' audiet. ai demq' p'imo frangit'
 esurienti. et ceti' h'uantatis et mne p'stant'
 officia obedi'iam caro exhibet no concupiaz
 mouz. Hinc atq' h' bono desidijs qd' sola
 ana concupiscit ai aduersat' ad q' eade' animam
 scdm carne delat'. tur d' caro concupiscit
 aduersus spm et sp'us aduersus carne. Sic ei
 da e caro i eo q' s' ipam facit ana ai aut
 caro concupiscit quead' dm e. aure' auduit
 et oculus videt. Quis ei nescit q' ana pot'
 et p' aue' audiat et p' oculm videat. Ita lo
 quim' et ai dicit'. man' tua subuenit hori
 ai ad porrecta manu dicit' q' auq' subue
 niat'. Et si de ipso ena fidei oculo ad que
 p'inet aede. que p' carne no videntur
 dm e. Videbit ois caro salutare dei. no
 vng' n' de ana qua uiuit caro. ai ena p
 ipam carne mram xpm pie videt. i. forz
 qua mduz e p' nos no p'inet ad conu
 piam s' ad mistiu carnis. ne forte aliqis
 ita velit accipe q' dm e. Videbit ois caro
 salutare dei. q'uo congruent' d' caro conu
 pisse qn ana no solu' carn' auale' vna pbz
 En ena s' ipam carne ad concupiscit q' i
 p'itate no e ne concupiscit q' diu test' p'atm
 i m'ebrie. i. violenta queda' carnis illecebra
 i cor' mortis hui'. Venies de vmda illius
 p'ati unde ppagne duam' f' qua omis an
 gnam filij sut ut.

Quod patm n'licat s' gra costi
 tua no ut mde sit i cor' cor' q' diu ita
 mortale e. ut et mortu i re dicit'. s' ut
 no regnet. ho at regnat ai desidijs ei'
 i hys q' s' carne q' spm concupiscit non
 obedit. P'mde ap'le. nung' ait. ho sit patm
 i nro m'orli cor'. Saebat quippe i esse p'm
 delat'oz qua patm uocat' depuata s' ex
 p'ma m'sgression' nata. Et no igt reg
 net patm i nro m'orli cor' ad obediendu
 desidijs eius. n' exhibeat' m' uia ar
 ma iniquitatis peccato. Sedm har
 smaz nec re absurdissima dicit' q' caro
 si ana concupiscit. n' manicheis cosentit'
 Qui ai viderent no posse carne si ana
 concupiscit. aliam q'ndam auaz sua ex alia
 natura deo q'ria carne h're putauerit

unde concupiscit aduersus spm. **N**ec aliam
aie no ee nariam xpi gnam dice cogim
ai dr nobis. quid meruit aia infantis non
illi pncosu sit no pcepto xpiam bapmi
sacramento. ex ire de cor. si n' pp'u aliquod
pam comisit n' ex illa est q' iada pma

Non ei de p'ius gndm. **S**pectatur.
Noluit arbue. quida n' ab am. vny. artido
cu pubeste appmt. **E**t mico credem' si nlla
cent pam n' que mebris genitalib' adm'
tunt. **Q**uic vero audeat affire. furta.
mendacia. puaria no ee pam n' q' talia
vlt ipune comitte. **A**c hys plena e pu
erilis ems q'uis i eis no ita ut i maiorib'
pimenda videant' q' p'ent' ams accede
tibus. quib' m' coualescat posse pcepta
salutaria meli' intellige. **E**stq' libera
obedire. **S**z ne de p'ius no agit' q' car
nale ac puilem voluptate ut cor' ut ai
si vitas et equitas oppugnauit quibus
possit vribus d'oz atq' stoz repugnat
p'qua n' p' f'itate et uiquitate q' suffragari
videtur' eis ut ad p'apienda q' alliaunt
ut aduicanda q' offendunt ai de infantibus
loqm' no qa nascant' p'leq' de adulteris
neq' ai i p'muis morib' ne dona culpada
st. aut p'ca no debuerit g'miari frumta
q' ea seuent furantie man'. aut no ipis
pentibus ad f'ita sic uiquitas sua. si se
ad deo contendo correperit. q'nto minus
filijs si ire v'perit. s' illa etas sic p'che
mente q'one mouz. au' aia cu pam nllm
hoit de p'io voluntatis arbitio. queri quo
possit iustificari p' illius p'm' hois obediat
si palams vni' iobediain rea no est.

Nec vox eoz e qui aie homi ex
hoibus pentibus aie uoluit no
quid n' a iatore deo. s' sic ena cor'. **H**o ei
et h' pentes adant ac no ille qui ait. pri'
q' te foitem i v'io noui te. q'bus iudetur.
Dias quid copib' homi deu nouas sigillat
dare. ad hoc ut i carne pam de originali
pato remente ire viuendo carnalestz co
cupias sub dei gra subigendo mitu apent
quo ai ip'o torpe i melius t'fferit' p'pre
vime at i v'po ieruu ai angelis vnuat. s'
nate e ai mebris irems atq' moilib' maxiq'

de pam carne ppagatis mitu mo coaptant
ut ei p'mitus viuifiaue p' ena etas accessu
rege possint t'q' obliuione p'gnuentur.
Que si eet quodamo indigestibilis aie
tribueret' ai v'o paulati ad hui' obliuiois
cor' aia resipiscens possit couiti ad deum
sui eustz maz et vitate p'mo ipa pie
tate couisiois. **D**em'de seruandi p'cepti eius
p'seuerantia p'merendi quid ei obest illo
velud sompno paululu' imergi non paulati
euigilans i luce intelligeae p' qua iohis
aia fra e. p' p' voluntate boni elige vita
bona q' quid no potit nisi adiuuere gra
dei p' mediatorie. **H**oc si negligit ho no
tm p' carne vni' ena s' spm' erit adam. **S**i
at t'nuat eme adam s' carne t'mmo. **S**dm
spm' at ire viuens illud ena q' de adam
culpabili t'itu est mudatu a labe pam' rei
pe meretur' illa comutatio q' stis resipio
pollitet'. **S**z anq' p' eme possit s' spm'
vnie. nam h' mediatorie saam ut q' p'ca
fidem no du p' p' eoz qui eu diligit' fiat.
Eius ei sacinto soluit' ena i etate infantili
originali pena pam' a quo n' aduic' ena
uiuens carnale concupiaz no domabit' n'
ea subuigari etne p'ite mitu apphender'
n' eius dono que p'mereri studz. **N**o nimis
oz ena infans baptiset' ne obest aie p'oe
tas carnis pam' q' p'cipata sit ut n' possit
aia infantis s' spm' sape. **I**pa q' p' affno
g'nuat ena cor' exuati n' ai ier' e per
vniat' sacrificiu' veri sacrificiois expiet'.

Quid g' aut as si h' no t'nuat sui ut
infidelitate ut negligenti. **H**oc quid
etia de maiorib' dia p' possit ei ut repete
enori ut ap' eos egrotare vbi eis quo
baptisent' nemo subueniat. **S**z illi q' h'nt
etia p'ca pam' quoz indigeat remissione
que si dimissa no sunt neq' eos ire d'cet
immo p'lecti p' hys q' i sua vita sua voluntate
compsint. **I**lla v'o aia cu queda' contagio
t'm de carne pam' si de illa p'ma aia p'ca
tate no t'm e nullo mo iputat' p' neq' ei
ullo p'ao. s' nata q' sit fra e et deo dante
aam data e aut alienabit' ab etna vita
si baptizand' infanti nemo subuenit. an
forte n' obert'. **Q**uid g' p'dest ei ai s'
uenit' si n' obest ai no subuenit'. **H**ic p'

sua causa quid videri possint qui scdm
 septuaginta stas. uel q apud eos iueniat uel
 q eis no aduerset conant/ afferre aias no
 uas no de penabus itas corpibus duri
 no du me audisse ul uspiam legisse fateor.
 No ideo sane absentiu negotiu differendu e
 si qd m q aduua videt occidit. Possit ei
 adq die deu psau quo queq aia et a
 ruita si dicitur i anne vuet ei pau
 rre lauacris salutaris mistoz au futuz
 fuisse puidet pietate cu ad anos fidei apa
 res remre si no eu opterz p aliqua oculta
 causam morte preuenire.

Oculu itaq e atq abhoraco ul rre
 ab ingenio meo remotissimu. cur
 nascit infans ul continuo ul cito moitur?
 Sz h' uti oculu e ut neutros aduuet de
 quoz ne frige d'sceptim? Illa e repulsa
 opione qua putant aie p ante arte vite
 mris i cor^a deaudi ut ea aias solui me
 nasse videt q no multa p'auat. ne qidi
 am/ aplo m'at' no du notos boni ul mali
 egisse testanti. nec illi qui aie traduce af
 firmant possit p se onde au alioz morte
 aaceleret remidet alioz. n' qui eas duri
 nouas uoluit singulas singulis. Oculu g
 ista ai e ut v'it' p' q' existimo nec
 suffragatur nec aduersatur.

Pomde qui de infanciu mortib/ vige
 bant/ aut oibus sit nam bap'ismi
 sacm'tu. quoz aie no ex illa duate st' au?
 iobedia p'ores constituti st' mla. ai resp
 ondent p'ores quide constitutos om's fm
 taine. p' aiam vero no. n' eos q co tpe
 male voverit. quo et bn potuisset. om's
 at aias hoc e infanciu ideo h'ic nam bap'
 sam. In quo ex hac vita eia illa emite
 emigrare no expedit. qa contagio p'ati ex
 taine p'ati qua obruit/ aia ai h'ic m'f'it
 mebris oberit ei post morte. n' ai ad h'ic
 t'ipa carne e sacm'to mediatoris expiet
 sag' d'm'it/ hoc auxiliu paup' q' d' p'fat
 si usq ad anos fidei cogruos h'ic vuet pie
 fuisse victuam q' p' ad q' ipe nouit e
 nasa uoluit i cor. et cito ex'it ex cor
 ai g' h' i'ndet quid eis q'odia p' n' incertos
 nos coz saluas fi qui hac vita bn gesta i

calesie pace defuati sur. si no solu p id q
 vntur/ est si amplius rone potuiss' q'st'z
 iudicand' est q'quide valent apud deu
 mita mala no tm p'atorz p' futuoz eia
 delictoz a quoz vatu eia n' more libat
 si ang' sunt comissa euenit. n' ad ei pre
 stitu est qui mptus e ne malicia m'it'z
 mtellam eius. Deus e presens illi fute
 malicie cur no eu f' ipam poaus iudicatur?
 e si morture aie infantis ne obesset ei ex
 cor' p'ati p'napata collimies. ideo subuicend'
 p' bap' iudicatur qa p'fauit ei si vuet pie
 fidelit' fuisse victuam.

An ideo potius refelli h' iuentu p' qa
 meū e. Illi ar qui de hac s'ma certos se
 esse cofirnt alia fortasse p'fuerit ul restioia
 s'ptanz ul doct'mem totu quib' hant
 aufertant ambiguitate ul certe ondant
 ne e cont' id q' sentuut illud apli quo g'ntz
 qua salu efficit magna mtenone comedas
 ait. Sic i adam om's moriut/ sic et i xpo
 om's viuificabunt/ sic p' iobediam remus
 hois p'ores constituti s'it mla. sic et per
 obediam om' hois iusti constituent/ multi
 cosdemq' mlros p'ores no q'busda excep
 tis p' om's mtelligi uolens s'it/ ait de adam.
 In quo om's p'auerit. vnde vng' infanciu
 aias no posse se remi et ideo q' d'm e om's
 et co q' eis p' bap' subuic' no absiade au
 d'ur qui aias ex om' traduce sapuit nisi
 aliq' maifesta et liquida ul r'oe q' s'pturis
 s'is no repugn'z ut eay ipay s'ptanz aucte

Qm itaq videri q'ntu **U**redaquant?
 suscipi hui' op'is naitas patit/ q'le eia
 illud sit q' paulo ante distulim? S'ptu e
 ei t'li' bap'ie. Puer ar eia ingenios' et
 fortius su aiam bona et ai essem mag' bon'
 veni ad cor/ iomignati. Tu ei videri illos
 aduuaue hoc testio/ q' no ex pentib/ ari
 p' venire ad cor/ ul descend' deo mittente
 aias dnt. r'as' h' impedit eoz s'maz q' au
 fortius su aiam bona ai pauldubio uel
 ex vno fonte manare quoda no tamq'
 riuulas ul pari naita fi aias credut qe de
 mittit i cor. ut ar alias bonas ul magis
 bonas et alias no bonas ul mi' bonas.
 In ei bone a' mag' bone seu no bone a' mi'
 bone aie n' ul morib/ p' libeoz voluntate
 arbitiu ul diffiam ipantue cozpoz du alie

magis alie min' grauant' cor' q' corrupit'
et aggrauat' animam. s' neq' actio eint aliq'
singulaz quazq' animaz qua eaz mores
distinerent' anq' ueniet' ad cor'. n' ex cor'
mi' graunte potuit iste die animam suam bona
qui ait. forte/ su' animam bona. et ai' essem
mg' bonus ueni ad cor' itom' q' natu'. Itel'
fisse ei dixit bonu' quia bonus erat forte/
u' animam bona. ut eam ad cor' itom' q' natu'
ueniet'. Aliunde q' bon' anq' ueniet' ad cor'.
Si u' n'q' no' diffia' mox quia nullm' antea
uite geste mita' no' d'ia cor'. q' p'us bonus
q' ueniet' ad cor'. **U**n' g'. hoc at' illis q' ex'
duce' tunc illi' p'uaicatio' animas t'ui affir'
q'uis p' eis sonare no' uideat' q' d'om' e' re'
ad cor' in' t'entis no' t'og'e coaptat'. **U**nde ai'
dixit. **P**uer at' eam mgemol'. idipm' ex'
plicans au' t'us mgemol' et' continuo sub'
iuger'. **E**t fortius su' animaz bona uidelicet
ex pat'no mgemo ul' cor'li tepamto. **D**em'
ai' eem' mg' bon' ueni ad cor' itom' q' na'
ai'. **E**t si m'nu' intelligat' ne q' quidem
q' d'om' e' ueni ad cor' q'ur op'om' refugabi'
ai' ex' ai'a et cor' p'no uenisse uenisse ad
m'nu' cor' accipit' itom' q' natu' u' uel a
cauore menstruo. **D**em' ei' ex' hoc mgema
grauat' ul' a' cotam'at'oe adulat'na. **I**ta et
q' v'ba libri hui' a' mg' eis fauet' q' animaz
traduce locut'. aut si ista ea possit' p' se
m'p'et'at' m' r'ist'q' al'ntant'. **Q**ue si de
d'no s' quana' q' a uerbo assupta e' ai' t'az
uolim' accipe. s'it' quid' i' ord' t'ustanaa
l'oms q' illi' excellencie no' coueiant'.
Chaxie illud q'a idem ipe q' h' i' eode' lib'
loq' aliquo s'it' in' ista uerba de quib' n'
agim' d'ic' confess' e' ex' scie' uiri se m'
sanguine coagulatu'. **I**n quo nascendi mo'
u' n'q' alien' est u'ngim' p'tus q' no' ex' scie'
u'ri carne coepisse xpi' n'ls' ambigit' x'p'
Si q'a et' i' p'e' u'bi ait. **F**oderit' man' meas
et pedes meos dimiauit' oia' ossa mea.
Ipi' u' considiunt' et' co'spediunt' me diuise
u'it' sibi u'et'imenta mea et sup' u'este mea
miserit' forte. q' ipe illi' u'ni co'gruit' u'bi
eaz dixit. **D**eus deus respice i' me ut
q'd' dereliquisti longe a salute mea uerba
delictoz meoz. que iuss' ei' no' coueniunt'
nisi' t'uffigim' i' se cor' h'ualit'as me' et

qm' m'bia sum' cor' ei' et q'a i' ipo' e' u'ni
puer p'haebat' eate et sapia. si possit' eam
ista q' cura hanc s'maz i' li' **C**apit' legit'
p' h'ul'em form' sui et' u'it'ate cor' eate
ai' capite suo ead' ipi' d'no coaptat'. quid'
mgemol'us. illo puo au' i' amo. x'ij' sem'
ores sapiam mirabant' et' q'd' illa n'a.
melius eam q' si u'ant' no' certando sed
Si p'band' q' animaz traduce affir'it' no'
erit' co'sp'ns ut eam ipa' ex' illi' p'uaicatio'
traduce uenisse uenenda' sit. ne p' illius
ho'is m'obediam eam ipe p'ator' co'stituat'
p' au' u'ni' obedi'iam ab illo u'atu' lib'ati
u'isti co'stituit' multa. et' q'a co'sp'nat'us
illo u'ro u'ngis. au' t'uo eam si de p'ati
p'p'ag'at'oe uenit. no' t'n' p' p'ati p'p'ag'at'oe
co'scepit'. ut ne ipm' quid' cor' x'p'i ea lex
sc'it' i' u'ro marie q' i' m'eb'ris p'onta cor'
morte' repugnat' legi' metis. **Q**uia s'i
p'ies co'ugati' refrenates ho' quid' nisi
quo usq' licet'at' i' u'abit' u' relaxauerit'
n' t'n' t'm'no q' usq' licet'at' ei' i' p'eu' p'ul'ent'.
P h'om'oe corp' x'p'i q'uis ex' carne
f'ere assuptu' est q' de illa carne p'ati
p'p'ag'at'oe co'scepta' f'iat'. t'n' q'a no' s'it' mea
co'sceptu' est. quo f'iat' illa co'scepta' n' ipa'
e'at' au' p'ati. s' s'ilitudo' carnis p'ati. **H**o'
ei' accipit' m'oe u'atu' moriendi q' appar'
i' motu' carnis no' u'oluntario q'uis u'olunt'
sup'ando adu's' que s'p'e co'cup'it'at'. s' acc'
pit' m'oe no' q' co'ug'at'om' p'uaicatio' s'
q' ex' soluende' i' debite' morti et' ost'ed'et'
p'misse' t'm' s'uffic'et' quoz' u'ni' nobis
ad no' t'm'ed'u' al'it'm' ad s'p'andu' nosceret'.
Dem'q' si a me q'uit' m'oe accipit' animaz
illius x'p'i. malle' quid' h'ic' audire
m'eliores atq' doctores. s' t'n' p' meo' cap'it'
lib'ent'us t'ndim' no' de adam q' de adim'.
Si ei' pul'us assuptus ex' t'ra q' nullo
f'iat' h'om' op'atus m'ent' d'ime' au'ari
q'nto' mg' cor' assuptu' ex' carne i' q' it'ide'
n'ls' h'om' f'iat' op'at' fortius e' animam
bona' ai' illuc eriget' casus' h'ic' descendet'
leuatur'. **E**t fortasse id'co' ait. **S**ortit' su'
animam bona. **S**i t'n' de illo hoc o'z' intelligi'
q'a solent' q' forte d'ic' d'iuim' d'ic' a' q'

fideli dandum est ne ul' illa aia aliquib' opibus precedentib' ad tm apice subiecta putaretur. ut ai ea verbu' auo fiet & illi taret in nobis ad auferendu' suspicioz pre cedentiu' m'ioz sortis nome' accessit.

Quod in epla que m'strabit' ad hebreos loais quida' diligenti' co'sid'aco'e digniss' Cu' e' p' melchisedech' i quo hui' rei futu' figuram p'cesserit d'istinct' sacerdotu' xpi a sacerdotio leui. Videre g' mag' qualis hic e' au' & deima' p'ce abrah' dedit de p'mit'is p'riant'ia. Et h'ij quide' qui de filijs st' leui sacerdotu' accipientes mandatu' hnt a deo' ppli s' lege h' e' a fr'ibus suis q'uis & ipi ex lib'is abrah' exierunt. Qui at no' e' ex g'ne coz' deimauit abrah' & h'nt' p'ro m'issione b'ndixit. Sme ulla ar' ord'ac' qui mor' e' a maiore b'ndiat'. Et q' q'd deas morientes hoies accipiunt. ibi at q' testifi au' se viuie. & sic oz' die p' abrah' leui accipiens deima' deimatus e'. Adhuc em' i lib'is p'is sui fuit. Si g' ena' h' valz' ad ista' dist'ancia q'ntu' p'mmeat sacerdotio leuitico sacerdotu' xpi q' sacerdos x' p'figurant' e' p' illu' qui deimauit abrah' i quo et ip'e leui deimatus e' p'fco' xps ab eo no' e' deimatus. Ar' si ip'ea deimatus e' leui q'a em' i lib'is ab'he ip'ea no' e' deimatus xpi q'a no' em' i lib'is abrah' p'ortu' ar' si no' s' autm' si tm' s'm' carne accipim'. Leui fuisse i abrah' ibi em' & xps. quia & xps s' carne ex seie e' abrah' & ip'e itaq' deimatus e'. Q'd e' g' q' afferit' p' magna' differen' sacerdotij xpi a sacerdotio leui. q' leui deimatus e' a melchise dech' sacerdot' ai' est' i lib'is abrah' nobi' & xps em' vnde p' deimatus st'. n' q'a na'e est ut intelligam' s' aliquo' modu' ibi xpm' no' fuisse. Quis at' negat' eu' s' carne ibi fuisse q' s' autm' ibi no' fuit. No' e' g' aia xpi de au' duce p'uaicaco'is ade'. Alioq' ena' ip'a ibi fuisse.

Rur' existit' illi q' iduce auaz' defendit' & dnt' co'stituam' & smaz' sua. si leui g'stu' ena' s' auam' fuisse i lib'is abrah' i quo eu' deimauit melchisedech' ut possit' ab eo xps i ista' deimaco'e d'ist'ict' qui q'm' deimatus no' est & tm' i lib'is abrah' s' carne fuit. restat ut s' auam' ibi no' fuit & ideo' sit' o'scans ut ibi leui f'auas fuit. Not' ad me no' m'ltu' atons

qui vno xpo collacoem ad h' audue su' p'acor' q' x'p'z iam co'stitu' smaz' Intim' v' auaz' ab origine hui' auduas p' hoc testimoniu' se t'ne uolu'. Inuenient' isti qui eis p'ctis fortasse inuocant & dicit' q' ena' me no' p'at' monz' q'uis n'lli' aia hois sit' i lib'is p'is sui. s' carne tm' i lib'is abrah' co'stituati leui deimati. & ibi co'stituati s' carne xpm' no' deimati. Sedm' tom' quippe illa seiale ubi fuit leui. qua' uo' p' co'auit' uent' em' i mem'. s' qua' tom' no' ibi em' xpi auo' q'uis s' ip'am' ibi fuit' marie auo'. Quia ip' nec leui n' xps. s' leui s' co'cupiam' carnalem. xps at' s' sola' s'bam' co'le. Cu' e' sit' i seie & uisibilis corpulor' & uisibilis i' x'p'z co'auit' ex abrah' ut ena' ex ip'o' adam usq' ad corp' marie. q'a ip'a' co' no' co'cepta & exorta est. xps at' uisibile' carne s'bam' de carne uirg'is sup' sit'. i' uo' co'cepto'is ei' no' a seie uirg'is s' longe alit' ar' desup' uer' p'inde s' hoc q' de m're accepit' ena' i lib'is abrah' fuit. Ille e' g' deimatus i abrah' q'z s' carne tm' sic tm' fuit i lib'is eius queadmo' i sui p'is ena' ip'e abrah'. i qui sit' e' nat' de p'ce abrah' q'nd' de suo p'ce nat' est abrah' p' legem. s' i mebris repug'ite legi me'is. & uisibile' co'cupiaz' q'uis ea casta & bona uita nuptiaz' no' smant' ualere. n' q' ex ea possit' q'm' subst'ituedo' p'p'ue. No' at' & ille sibi deimatus e' au' auo' m'de no' fenore' uulneris s' naz' medicaco' uo' h'a' ai' ip'a' deimato' ad p'figurandu' medicina' p'mittit' illud i abrah' carne de imabat' q' auabat' no' illud v'n' auabat'. Eudem' naq' auo' no' abrah' tm'. s' ip'ius p'm' t'ieniq' hois simul' h'ebat' & uolnus p'uaicaco'is i lege mebroz' repug'ite legi me'is q' p' oem' m'de p'p'agata' carne sciali uo' q' i'nsarbit'. A' medicaco' au' uolnis i eo q' m'de s'n' ope' co'cupiali' i sola' materia co'le p' d'ima' co'ceptio'is for'aco'is uoem' de uirg'ine assumptu' est. ip' mortis s'n' uig'ante co'fortu'. & s'n' s'itate' rest'io'is exemplum.

Quia ip' q' aia xpi no' sit' co'duce' aie illius. ut ai' p'ime' p'uaicaco'is. p'uto q' et ipi qui auaz' t'nduce' defendit' co'sentiat. Per seme' quippe co'auentis p'is i'ns'fidi' ena' seme' uolunt' a quo g'ne' co'napro'io' xps alien' est. & q' i abrah' si s'm' auam'

fuisse eam ipse deamat. **N**o ee at dea
matu sapientia testat. qui hinc qd sacer
dotu eius a leuitico sacerdotio distinguit
An forte dicent s carne et no deamari
aut no eam s nam in deatone potuerit.
Sic tndet. Quia vnaq simplice aie
sbam itentis augeri vrbib. n illi pua
uerut q ea cor/ existant. qd ipse sur
maxie qui ea ex pentib/ arari opinat.
Promde ior seie pr esse vis iustibilis
q iorle nios agit. no oclis s itellai dist
neridi ab ea corpulen q visu tactuq sen
tit. et ipa qntitas cor. quam q utiq mo
dulu seie iopabilis excedit. satis ondit
posse inde ad sumi quod no heat illam
vni scialen. s tm corle sbam q dmitus
no de ppagine vrbibentiu i carne v assup
ta atq forta e. Hor at de aia qd valent
affire q vrb heat et nam seie manifestu
et vrb seie oclata. S. quid labore i re
q psuadi i verbis nem forsita pr. n si
tm ac tle mgemu sit q possit loqntis p
uolare conatu. n totu exptare ex smone.

Batit itaq colliga. Si potuit et de
aia si q tu de carne dicem/ forsitan
millon sic. ut e de raduce aia xpi ut no
seu labe puatitatis arvit. Si at sme
isto vatu no poss. inde esse no est inde.
tam de vrbz aiaz aduentu vrbz ex pen
tibus am desup sic vrbant q potunt. Ego
adhuc mt vrbz ambigo et moueor aln
sic. aln at sic. saluo eo dntuor ut ul cor/
e aiam. uel aliqua corpea qlimie siue
vaptiam si ut dicenda e qua gra armonia
vrbant no vrb. n quoz ista garriente me
rediat. e cofidi aduante deo mente mra.

Et aliud testio no negligendu q p se
possit pferre qui venie desup aias
cedit dntu ipo dno. Quod natu e ex aine
auo est. et quod natu e ex spu sps est. Qd
e em ad. Quod hac mquit sma deiaa no
posse ex aine aiam nati. Quod ei est ad
aia q sps vrb creat. vrbz no aia vrb. vrb
qis illi alij. quid ei iquit nos ad sentim/ qui
dia/ aine ex aine aiam ex aia. ha ex vrbz
constat homo de quo vrbz venie sentim/
aia de aine opantis spm de spu vrbz
stentis ut itim obntat/ q d dno no de carnali

gnatone. s de spuali regnatone dicitur.
No igit qntu p ipse potuim/ pntatias
aia paria uel pene paria ex vrbz
late vrbu testiozq. monmta p nuatate
msi cor/ sma qui aias ex pentib/ arari
puant de bapmo puuloz ppondentur.
de quib/ quid ei tndere possit. nodu itim
occurit. s quid forte pba de/ dedit. si qd
stendi vrbz facultate studiosis talu
no gnabor. huc tm no ee vrbz testi
puuloz ut qd refelli si vrbz cont e negli
gat/ an denuto. aut ei de hac re n/ qredu
e ut suffiaat fidei nre scire nos q pie vi
uendo venturi sim. et si nesciam/ vnde
venim/ aut si no vrbz estuat aia vrb
eaa hor noste de seipa absit pntatias v
tendendi. assit diligencia vrbz. huli
tas perendi. pscuerntia pntandi. ut si
nobis hor expedire nouit qui melius q
nos quid nobis expediat utiq nouit.
nobis det eaa q/ qui nouit bona dntu dare
filius suus. Consuetudo tm mris eclesie
vrbz pntandis puulis. n/ qd pntandis est.
necp ullo mo supflua deputanda. n oio
vrbz msi aplia esse tndias. h/ em
et illa pua eaa magnu testioy pondus
q pma p vrbz meruit sanguine fonde.

Amonico sane qntu vrbz si qis ista
potupauit opio ut aias credant
ex pentib/ ppagm qntu possit seipos
confident et mram supiant cor no esse
aia suas. Nulla ei ppor nati e q diliger
mspecta possit possit eaa de/ q sup vrb
vrbz sua vrbz mutabilis pmanz i vrbz
vrbz. q/ ea q ad ipius vrbz fua e. Et
nt vrbz. a fortasse n/ tam qseque q/ ut
vrbz q aia cor/ sit eaa deus cor/ ee vrbz
p/ hor ei vrbz/ assuefa. ul affa sensib/
vrbz aiam vrbz aliud ee q cor/. ne si
cor/ no fuit n/ sic. ac p/ vrbz n/ timet
eaa de deo vrbz q cor/. no sit n/ ee. Ita
ei ferut/ i phantasiae et phantasmata
vrbz magnu que vrbz de vrbz/ vrbz
ut hys substitutis vrbz pmane p eud sit
vrbz. Ita nate e ut et iustiaz et
sapiam pmanz quoda mo i vrbz
suis cu formis et colorib/ quaa no possit

incorporeas cogitare. **H**ec in dicit qm iustia
 ul sapia mouet ut ut laudent eas ul fm
 eas ad agant que colore qua statuta
 que limameta. ul quales fors cospedunt.
Sz de hys alias et alias mltia ia dixim
 et si deus voluit vbi res videtur postulare
 dicem. huc q die repam si de iduce auaz
 a pentab. ul no dubitant quida qm sit ul
 dubitant an ita sit. autm in cor. ee non
 audeant credi aut die. maxo pp q diu
 ne deu quoq ipm n aliud opmentur esse
 q corp. et si excellentissimu et si ne auda
 tpe ceti sup gradientis corpus tamen.

D Sng trullian qm corp ee auaz videt
 no ob aliud n q ea incorp ea cogitare no
 ponat. et ideo timuit ne nichil ess si corp
 no ess. **H**ec de deo voluit ali sipe. **Q**ui
 sane qm aatus e mterdu cont opior sua
 visa vitare sipe. **Q**uid ei vi die ponit
 q id q aut quoda loco ee corle passibile est.
 rebiat q mutare simaz quo paulo superius
 dixerit cor deo esse. **N**ep ei ei arbitror
 im desipuisse ut cora dei nanum passibilem
 creder. ut iam nec vpt i carne tm. nec in
 tate et ita si i ipo verbo p quod fm st oia
 passibilis et commutabilis ee credat q absit
 a corle vno. **T**u cu die cora colorem daret
 aeru. ar lucidu. uentu e ad sens qb cam
 meditati qm corp mstrue conat e et aut.
Hic erit homo mior alius extior dupli
 m hns et ille odos et aures suas quibus
 pple dm audire et videre debuat. **H**ns et
 cetos artus p qe i cogitacib vtim et in
 sompnie fugim. cu si ipm trullianu qstij
 videt i sompnie nup se dicit ab co visu
 e cu eo locutu qm vixissim ipe no vidisset.
Postremo si aia seipam videt i sompnie
 ai iacens. utiqz uno iloro mebris corpis
 su ipa p vaias ymagines euaguo
 qe videt que ea vidit aln i sompnie
 aerij colore ar lucidi. n forte ut
 ceti q snt falso videt. **H**a et h pt
 videt. si absit ut ea tale ai cui
 gilaunt credat. **A**liqni qm se ali
 vidit q mg rebz e. aut mutata
 erit aia eius. **A**ut n tuc aie ur
 sba. si ymago cor. ito pora
 q mro mo sic i agitate fort

Que ei ethiops no pene sep mgti vidit
 i sompnie. **A**ut si i alio colore se vidit no
 mg mirat e si fiat ai illo meoria. **A**erio
 in colore. ar lucido nescio rotz se vngi an
 dicit si nup istu legist ul audisset.

Quid q dicit hores tibus xris et de
 scriptis nobis uoluit pstribe ito ad ce
 no aiam. s ipm deu qualis figali stoz
 spib demonstrat e qualis etia i sermone
 allegorico pomt. silia quippe st illa visa
 tibus dno. **A**t si erunt cōstatuentes i corde
 suo simulat vane opione n intelligetes
 ita stoz de suis xris tibus dno iudicasse
 qualr iudicauer si talia in figuris dno leger
 uel audier. sic. vii. spice. et vii. boues. vii
 am sur. sic linciu. iij. lincis allegatum.
 x d dicit plenus varijs alibus ordo tiaz
 e ai orbis gentib sic oia ceti. et mlti mg
 q de rebus incorporeis corlib significatur
 no rebus sed ymaginibus.

Uoluit in trullian aiam creste sba si
 corp assens cora timoris sui causam
 ne cora de creste sba dicit. mgt. atqz uia et
 defectum credit. et in ga p corp ea locali
 tendit no iuenit exitu itemetoy ei qua
 vlt de seie exiguu eqri corpis qntatati. **A**
 ur. **S**i uis ei m q nlia peculia consuta re
 tinet saluo sbe modulo q a p mordio ista
 ta e paulati ai carne p diti i mebe. et h
 forte no intelligem nisi adhibita similitudie
 coz q videm planu facer q dicitur. **C**on
 stitue mgt certu pond auri ul argenti
 rudem adhuc massam. **C**ollect hntus est
 illi et futo miam minor in continet mta
 linciam moduli totu q na e auri uel ar
 genti. **E**t hinc cu i lamina massa laxat
 maior effiat uero suo pdilatatoz podis
 ceti no paditoz du extendit no du au
 get. et si sic quoz auget du extendatur
 licz ei et hntu augeri ai statu no licz. **T**uc
 et splendor ipe plibet auri uel argenti
 qui pus fiat quid et i massa. s obscurior
 no tn nullus. **T**uc et alij atqz alij hntus
 accedut p facultate matie qua dicitur ea
 qui agit n conferens modulo nisi effigie
Ita et aie mactemta repuatadi no sba sed
 puocata. **Q**uis hnt credet ai isto corde
 tam disertu ee potuisse. **S**z nemenda ista

sunt non videnda. Ad hoc et nunquam cogit si ad
 cogitare possit quod et sic et cor non sit. Ad autem
 absurdus quod putare massam aurum metalli
 ex aliquo parte aeste posse diu tendit. non deat
 sciat ex alia ut augeri latitudine non crassitate
 minuat. aut illud ex corpore manere nature
 sue quantitate quod vndeque aestat non iurestat. Quo
 igitur implebitur anima ex illa stella seis magni-
 tudine corporisque amant si et ipsa corpe au-
 stia nullo accessu aestat. Quo igitur implebit
 carne qua viuificat non tanto maior fuerit quanto
 quod quod auaiur. Timuit enim ne deficeret eam
 minuendo si aestat. et non timuit ne deficeret
 iurestatendo cum non aestat. Et quod amplius in
 moter quod et illud persequitur in plivore modum
 quod petit timandi naturas. et finis mea iam
 satis nota sit. ut quod certum teneat. ut vnde
 adhuc dubite et quod dubite. Pande et hoc
 volumine in conclusionem ut quod astat. deinde
 videamus.

par. 66. 109

**Explicit liber secundus
 Inapicliber vndeam?**

Serpens nudi Adam et
 mulier eius et non pude-
 bat illos. Serpens autem
 erit prudentissimus omnium
 bestiarum que sunt super terram
 que fecit dominus deus. Et dixit
 serpens mulieri. Quod quod dixit dominus non
 editis ab omni ligno paradisi. Et dixit mulier
 serpenti. A fructu ligni quod est in paradiso edemus
 de fructu autem ligni quod est in medio paradisi dixit
 dominus non editis ex eo neque tangens illud
 ne moriamini. Et dixit serpens mulieri. Non
 morte moriemini. sciat enim dominus quod quia die
 manducaveritis de eo. aperientur vobis oculi et
 eritis tanquam dei scientes bonum et malum. Et vi-
 dit mulier quia bonum lignum ad escam et quia
 placet oculis videre et deorum est cognoscere. Et
 simons de fructu eius edit et dedit viro suo
 scilicet et edierunt. Et aperti sunt oculi amborum et ag-
 nouerunt quia nudi erant et consuevit folia ficu
 et fecerunt sibi amplexa. Et auiderunt vocem
 vocem domini dei de ambulantis in paradiso ad res-
 peram et absconderunt se adam et mulier eius
 a facie domini dei in medio ligni paradisi. Et vo-
 cauit dominus deus adam et dixit illi. Ubi es.
 Et dixit ei. Vocem tuam audivi de ambulantis
 in paradiso et timui quia nudus sum et abscon-
 di me. Et dixit illi. Quis nudaui te quia nudus

es nisi a ligno quod precepit tibi ne ex eo ma-
 ducaves ab eo edisti. Et dixit adam. Ubi
 est mulier que dedit mihi hoc mihi dedit a ligno et edi.
 Et dixit dominus deus mulieri. Quid hoc fecisti.
 Et dixit mulier. Serpens seduxit me et ma-
 ducavi. Et dominus deus serpenti. Quia fecisti hoc
 maledictus tu ab omnibus pecoribus et ab omnibus
 bestis que sunt super terram. super pedes tuos et
 ventre tuum ambulabis. et terra edes omnibus
 diebus vite tue. et inimicas ponam inter te
 et inter mulierem et inter seminem tuum et inter seme-
 eius. ipsa tibi fruetur caput. et tu frueberis ei
 calcaneum. et mulier dixit. Multiplicabo multi-
 plicabo fructus tuos et gemitum tuum. In fructu
 paries filios et ad virum tuum consilio tua et
 ipse tu dominabit. Ad autem dixit. Quia audisti
 vocem mulieris tue et edisti de ligno de quo
 precepit tibi de eo solo non edere. maledicta terra
 in operibus tuis. In fructu eius edes illa omnes dies
 vite tue. spinas et tribulos germinabit tibi et edes
 fenum agri. In sudore vultus tui edes panem
 tuum donec revertaris in terram ex qua sumptus es
 quia terra es et in terram ibis. Et vocavit adam
 nomen mulieris sue eua. i. vita quoniam hoc est
 matris omnium viventium. Et fecit dominus deus
 et mulierem eius nomen pellucas et nudi-
 erunt. Et dixit dominus deus. Ecce adam factus est
 tanquam unus ex nobis in cogitando bonum et
 malum. Et ne ne aliquis extenderet manu
 suam et sumat de ligno vite et edat et vivat
 eternum. Et dimisit illum dominus deus de paradiso
 voluptatis operari terram ex qua sumptus est.
 Et creavit adam et collocavit eum in paradiso
 voluptatis et ordinavit cherubim et flam-
 meam tuseam que venter custodire vitam
 ligni vite. Antequam preterire huius scripturam
 textum ex ordine pertractem admonendum
 arbitror quia in me et alibi in hoc opere memini
 prolocutum illud a nobis esse flagitium. ut
 ad preteritum huius defendat quod gesta
 narrat ipse qui scripsit. Et ut in vobis
 dei ut autem persone in officium prophetam
 assumptum de ad quod ad litteram non absque
 non possit intelligi proculdubio figuram
 domini ab aliqua significatione accipi
 debet dominum in esse dubitare fas non
 est hoc et a fide narratoris et
 pollicitatione expositionis evigetur.
 Erant ergo ambo nudi.

Ubi est oia nuda erit corpa duoz
 homi i paradiso conuersantiu nec pudebat
 eos Quid ei puderet qm nulla lege sen-
 ferunt i mebris suis repugnate legi metis
 sue que illos pena pti p' p'petuoz pre-
 uaiacoiis secuta e usupante iobedia
 phibitu iusticia p'ueniente commissu. Ex-
 tingu fierent nudi erant ut dm e et no co-
 fundebant. Nullus erat motus i corpe
 cu uetudia deberet n' putabat uelandu
 qa n' senserunt infierandu. q'ad p'pagati
 filios iam antea disputatu e. no m co-
 mo uedendu q' p'pagant postea quam
 arime commissi p'da uolao cosecuta e cu p'p'g
 morent iam i cor' iobedienciau homi iustis-
 simo reaprobatu iobedienciau mebror
 tumultu mors cocepta uersaret. ho dum
 erat miles ada et eua cu abo nudi cent et no

Serpens at ibi erat **C**onfundere
 p'dentissim' qd s' omi bestiaz q' erat
 sup terra qd fecit dno deus. Enslato eni
 uerbo dm est prudentissim'. no p'po quo
 i bono accipi solz sapia ut dei ul angeloz
 ul aie ronalis. tamq' si sapientes apes
 eoa formataoz dicit' p' opa re' imitiam
 sapiam. Quia iste serpens no irronali
 aia sua s' alieno ia spu i dyabolico possit
 sapientissim' dia omi bestiaz. Cntuik
 ei puaiacoiis angeli de sup'is sedibus
 sue p'usitatis et sup'bie mto deiecti fut
 ii m excelleniores s' oib' bestijs p' uis
 emneaa. Q' g' miz si suo mstratu dyabls
 iam iplens spente. eiq' suu spm mscos
 eo more quo uates demomoz iplere solz
 sapientissimu eu reddidit omi bestiaz p
 nam uoua irronaleq' uuecau abusione
 quippe noie uti sapia dr i malo. que ad
 i bono astucia cu p'pe magist' uitate i
 latina **D**utaxat lingua sapientis
 lauda **B**ilit' appellent' astuti aute
 male cordata intelligant. **U**n no nulli
 sic i pleriq' codiab' uenim' ad uslu latine
 loauois. no uerbu s' potius smaz miffe-
 rentes astuare oibus bestijs istu spere
 qua sapientore die maluerut. Quid at
 haur hebraea p'petuo vtz illic i malo non
 abusive s' p'pe possint dici et itelligi sapi-
 entes uident qui ca p'be noiant. hos m
 apte legim' alio s'pturaz s'az loco sapi-

entes ad malu no ad bonu. Et dno dicit
 sapientores esse filios stli filijs lucis.
 ad consulendu sibi met i postoz q'ius fraude
Et sane debem' opinari **C**no uir
 q' serpente sibi p' que teptaret p' suade-
 rent' p'atm dyabolus eliger. s' ai esset i
 illo p' p'usam et uuda uoluntate deapi-
 endi cupiditas no n' p' illud aul potuit
 p' q' posse p'missus. nocendi ei uoluntas
 p' esse a suo q' aia p'ua no e ar p'ris
 n' adu et h' abdica altazq' iusticia qm
 no est uiquitas apud deum.

Si g' qnt' cur deus teptat' p'misit ho-
 mine que teptat'oi consensuz esse p' sae-
 bar altitud' me quid consilij ei' p'uenire
 no possu. et longe sup' uires meas h'
 esse cohtor. Est g' aliq' ai fortassis ocul-
 aor q' meliorib' s'iorib' q' resuat' illi'
 qm potius q' mris eoz. s' m q' ul dmar
 sape ul sint die no m u' magne laudis
 futuz fuisse hoem si p'pca poss' bn uiue.
 quia nemo male uiue suaderet m et
 i na posse et i p'ate h'eat uelle no co-
 sentire suadenti. aduuate m illo qui
 sup'bis resistit. quilib' at dat qmz Cur
 itaq' teptat' no smet que cohsensuz co-
 p'hebar altitud' me quid consilij ei' m
 id futurus ess' p'ia uoluntate p' culpa et
 ordmand' ess' illi' equitate p' penam
 ut eia si ondet aie s'ibe ad erudiaz fu-
 turuz s'oz qua ne ipe de' uerret' aiaz
 uoluptatib' eia malis ai ille p'ise uiet'

Ne q' ex hoem delectur' iste teptator
 n' p'cessiss' i aia hois qda elato co p'm da
 ut p' h'uliacoz p'at' qua de se flo p'sup'it
 distet. **S**issime quippe dm e. Ante ru-
 na exaltat' cor et ante gl'iam h'uliat'
 Et hui' forte hois uox e i ps. Ego dixi
 i habundancia mea no mouebor ietnu.
 Remde ia expt' q' male liebat superba
 p' sup'co p'pe p'at'is. et qd boi aduuaru
 gre dei. **D**ne mgt' i uoluntate tua p'stasti
 deori meo uirtute. **A**uertisti at faciem
 tua a me et factus su coturbatus. **S**z su id
 de hor hoie su de alio dm sr. extollenti
 se m aie et mnu tamq' de p'ia uirtute
 p'fidenti eia co p'mieto pene fuerat

demonstrandum quoniam non bene se habent sine natura
si a faciente recesserint:

Hinc enim eadem maxime commendat qualem
bonum sit deus. quoniam nulli ab eo recedenti
bonum est. Quia et qui gaudet in mortiferis
voluptatibus esse sine deorum timore non possunt
et qui omni malum defensionis sue maiore superbia
stupore non sentiant alijs quod si distinerent non
uerit in fine per se appetit. ut si noluit
recipere medicinam talia deum tamen. Valeat
ad exemplum quod possit illa deum. Sic enim
apostolus Iacobus dicit. Unusquisque temptat in concupiscentia
sua abstractus et illectus. Deinde concupiscentia
autem correptur parit peccatum. Peccatum autem cum consuetudine
fitur generat mortem. In sanato si bene timore
resurgit. si voluntas quod an expimentum deficit
ut permanet aut deo saltem aut per expimentum
afficit ut redentur ad deum.

Sicut quidam mouet de hoc primo hominis
temptatione quod ea si permittit deus quod non
videtur omnium genus humanum deus. Iste dicitur
sine efficacia temptari aut et hoc permittit deus
An quia peccat et excedit virtus et est palma
gloriosior non consensisse temptationi quod non potuit
uisse temptari. aut eadem ipsi quod deus creator
sunt per temptatore. magis magis temptet
eos qui in verbo dei permanet prebentur illis
tunc cupiditate deum tamen exemplum
et iudicant tunc superbia timore prius. In
dicit apostolus. Intendens tempus ne et in tempta
tione. Quia est et tunc humilitas ista qua
subdum creatori ne tamen adiutorio non egeat
deus nunc uiribus per se tamen per se tamen omnes
dinas. cum continua oibus comedat.

Quoniam ergo eadem per iustos ac per impios per
propheta fuisse dicit. Non crearet deus quod
propheta malos futuros. Cur et non crearet
quod propheta bonos futuros ut et tales eorum
bonis voluntatibus excedendis admonendisque
nascentur et iuste per sua mala voluntate pun
iantur. Talem inquit faceret hominem quod nollit
omni peccare. Ecce nos credimus meliorem
esse naturam quam omni peccare nolit. Concedat
et ipsi non esse mala naturam quam sic facta est ut possit
non peccare si nollit et iustam esse sententiam qua
punitur et quod voluntate non naturam peccauit.
Sic ergo in rem deus meliorem esse naturam quam per se
non delat illi tamen ita ut non ab illo bene sibi sit a quo
quod sit. Nunc itaque oportune dicitur non esse

illam bonam esse quam habet in parte illam delat
tamen si extitit ita colubere ut non solum de
terris hinc itaque sit. Non eadem de ipse
sive delationis colubere letet. Cum ergo hanc
bona sit illa melior. aut illa sola et non
vtriusque potius fuerit deus. Ac per hanc quod pati
ent de illa sola deum laudare debent. Debet
et laudare de vtriusque. Illa quippe est in factis
angelis. hanc in sanctis hominibus.

Quoniam autem sibi per se iniquitatis elegerunt
laudabilem nam culpabili voluntate
deprimuntur tamen quia peccata sunt ideo tamen in me
debuerunt. Hinc et et ipsi locum suum que in rebus
ipsorum per utilitate sunt. Ita deus in iusticia
autem in hominis ex parte iniquitate peruersi.

Quoniam autem sobria consideratione dicitur melius
non crearet que precebat aliter iniquitate
posse corrigi quam tamen eadem que precebat per sua
iniquitate debere deprimi. Hoc est et dicitur me
lius non esse qui aliam malo bene utendo in se
cordis coronaret quod esse eadem malum quod per suo
mito iuste puniret. Cum et tamen ita demonstrat
duo quod non equalia bona. sed unum superius
aliam in se non intelligit tamen corde aut
dicit vtriusque esse esse ut se ad deum quod solum illud
est. Ac sic tamen eorum uolunt genera bonorum in me
minuit et imoderate augendo omnium genus
aliam tollit. Quis autem hoc audiret si dicitur
quod excellenter sensus est videndi quod audire
in se esse essent et aures non essent. Ita si
excellenter est creatura illa rationalis quam in illi
pene copacem sine ulla superbia deo subdit.
aliquod vtriusque in creatura est. ut in se deo
beneficium non possit agnoscere. non aliter videndo
supplicium ut non aliam superiat se timeat. non
de se perfidat. sed confidat in deo. quod tamen intelligit
dicit talis esse ista quod illa. non videtur se non
ad deum quod non esse ista. sed sola esse illa.

Quod si tenentur atque insipienter dicitur
aut ergo non crearet deus. eadem quod malos futuros
esse precebat uolens unde uiam et demonstrare
per se suam. et ob hoc sustinet in multa pacem
uasa ut quod per se sit in peccatum. ut notis fuerit
diuicias glorie sue in uasa in me quod per se
in gloria. Sic et qui gloriatur non in deo gloriatur
aut cognoscit non suum sed illius esse. non solum ut
sit uerum. eadem ut non in ab illo bene sibi sit a quo
quod sit. Nunc itaque oportune dicitur non esse

quibus deus tanta beneficia me sue tribuer
 si aliter esse non possent nisi essent et hinc in quibus
 videri iustitiam demonstrat. Cur et non vix
 potius essent. quoniam in vitiis et bonitas dei et equitas
 iure p[ro]bat. At ei si deus veller etiam ista boni
 essent. Certe melius h[ic] de[us] voluit ut quod veller
 essent. licet boni infructuose mali ut ipse non
 essent. et in eo ipso aliis velle essent.

Red p[ro]fitebat quod eorum fructus esset. voluntas
 mala p[ro]fitebat sane. Et quia falli non potest
 eius p[ro]ficia. ideo non ipse si eorum e[st] voluntas
 mala. Cur ergo eos non vult quod istos fructus esse
 p[ro]fitebat. Cuius sit p[ro]vidit quod mali erant fructus
 sit etiam p[ro]vidit de malis fructus eorum quod boni ipse
 essent fructus. Sic et eos fecit ut eis relinqueret
 vnde et ipsi ad facerent. quod quod etiam culpabili
 eligent illi de se laudabili ex parte m[er]itum
 esse quippe hinc voluntate mala. ab illo at
 et in bona. et iusta pena sibi debita. loci
 aliis exactione admittit et non exco[n]p[er]it.

Sed possit magis etiam iporum voluntate in
 bonum vult quoniam omnipotens est. possit plane.
 Cur ergo non fecit. quia noluit. Cur non voluit
 penes ipsum est. debent ei non plus sapere quod
 optet sapere. Puto autem paulo ante satis nos
 ostendisse non potest bonum esse rationale creatura. etiam
 ista quod malorum copatione tantum malum quod gen[er]at
 bone creature vix non esset si omnem malum
 voluntate in bonum deus voluisset. et nulli inq[ui]t
 tati pena debita infligeret. At sic non esset nisi
 solus id gen[er]at in illa ut patet ut supplicium ma
 lorum copatione p[ro]ficia. Ita v[er]o aucta misericordie
 excellentie gen[er]at iporum gen[er]at bonorum misericordie

Argo magis est ad in **Immunitatem?**
 opibus dei quod aliam malo indigent. quo
 p[ro]ficia ad bonum. Ita ne obscurerent et exor
 tant st[er]iles. nescio quo studio contentione
 ut non audiant ut viderent quibusdam p[ro]p[ri]etate
 quod p[ro]ficia corrigant. Cuius et paganorum. quis
 videtur quod h[ic] etiam. non h[ic] in demo sua cotidie
 p[ro]ficia. Cuius in v[er]o ad disputatorem inquisitionem
 vinitis. noluit adu[er]te sensus suos honores. ex quod
 ope d[omi]ne p[ro]videncie in eos v[er]o at ipone de
 comoro disipline ut si non corrigant quod pu
 niunt. eorum in exemplum rei metuit. Vale
 atque ad eorum salute iusta p[ro]ficia aliorum. Inq[ui]t
 ei malicie eorum ut neque de laudat est de

quorum ita pena consulit quibus h[ic] non consulit
 esse constituit. h[ic] vix. si autem eos magis p[ro]ficia
 malos futuros esse p[ro]ficia. non eos in creatura
 desinit utilitati deputans eorum quod in h[ic] gen[er]at
 ita creavit ut ad bonum p[ro]ficia in malorum co
 patione non possent. Si ei non essent nulli
 rei vix p[ro]ficia. P[ro]ficia ne boni e[st] actu ut sit
 quod de illi gen[er]at viles sit. quod gen[er]at h[ic] non
 vult ut sit nisi ad agit nisi ut ipse in eo non sit.

Magna opera d[omi]ni ex[er]citant omnes voluntates
 eius. p[ro]videt bonos futuros et creat.
 p[ro]videt malos futuros et creat. Et ipse
 ad fruendum bonis p[ro]bet multa munera
 suorum largiens et malis. In h[ic] dicit igno
 sciens iuste v[er]o sciens. Itaque misit v[er]o sciens
 iuste v[er]o sciens. nihil metuens de auct[orit]ate ma
 licia nihil indigens de auct[orit]ate iusticia. nihil
 sibi consulens nisi de opibus bonorum et bonis
 consulens etiam de penis malorum. Cur ergo
 non p[ro]m[itt]it reptari h[ic]orem illa reptare
 plandum committend[um] p[ro]vidend[um] in secula gaudia
 p[ro]ficia p[ro]ficia quod correpat p[ro]ficia. suoque fetu
 confundet iustorum supplicium a sup[er]bie atque
 vobedie malo posteros d[omi]ni. quibus ea co
 scribenda et annuntianda parabantur.

Sicut quod cur potissimum p[ro]ficia serpente
 dyaboli reptare p[ro]m[itt]it sit iam hoc
 signum quod non esse quod non admonet septem
 tante auct[orit]ate tantis d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
 agens in p[ro]ficia quod efficit in mundus
 impletus est. Non quod dyaboli ad ad istam
 nam significat voluit. si autem accedat acceptum
 non possit nisi p[ro]m[itt]it v[er]o p[ro]ficia alium possit
 nisi p[ro]ficia m[er]itum accedat. Cuius quod serpens ille
 significat et p[ro]videncie tribuendum est sub quod
 et ipse dyaboli sui quod h[ic] cupiditate no
 tendi facultate. at non nisi quod dicit ut ad subu
 tendi ac p[ro]ficia vasa ne ut ad h[ic] vasa
 sui ad p[ro]ficia vasa me. Natura itaque
 serpente non sit novum. P[ro]ficia et in
 verbo dei omnia pecora et bestias et serpentes.
 Cuius omnia creatura h[ic] ipse magis v[er]o
 ut rationale. omnia in naturali creatura sui boni sui
 male voluntate lege d[omi]ni ordie subditi e[st].
 Cuius quod magis si p[ro]ficia serpente mali quod age
 p[ro]m[itt]it e[st] dyaboli. in demora iporum v[er]o

Magis de ipa **Uox ipse p[ro]m[itt]it.**
 natura dyaboli scrupulosus qui solet

q̄ totum quida heretia offensi molestia male
voluntatis eius alienare conantur a ritum
sum et veri dei. et alim ei dicitur p̄cipuum
q̄ sit cont̄ dei. Nō em valent intellige. ome
q̄ ē maḡ aliqua s̄ba est et bonū ee. et nisi
ab illo x̄o deo a quo ome bonū est ee nō posse
malam x̄o voluntate inordinatae motū bō
m̄fion̄ s̄tionibus p̄poned̄ atq̄ ita f̄m esse
ul̄ rōnalis c̄itax̄ s̄p̄s sua p̄tate p̄ excel
lencia delat̄. n̄m̄stet̄ sup̄bia p̄ qua cadet
a b̄titud̄ne sp̄ualis parad̄si. et iudencia co
tabesct̄. In quo t̄m bonū est hoc ip̄m q̄ vivit
et vivificat cor. s̄u a x̄o sic ip̄i dyaboli ul̄
demonū sp̄s. s̄u t̄m s̄i h̄ōis aia aū vis
eā maligni atq̄ p̄s̄i. In d̄u voluit ad q̄
deus fecit p̄a voluntate p̄tate ip̄i dei s̄bam
d̄u p̄mo n̄te et post incooperabili voluntate
corrupta atq̄ p̄versam. Et de istoz dem
tissimo errore alias iam diximus multa.

T hoc at̄ ope q̄ videt̄ ē s̄m̄ s̄m̄ s̄p̄t̄
quid de d̄o d̄ndū sit. p̄mo ab uao ip̄i
mudi sua p̄tate delatus abstinet̄ ab illa s̄ci
tate et aia q̄ b̄a s̄ū angeli q̄ fructū deo.
an aliq̄ t̄pe i s̄o t̄m s̄ū angeloꝝ ip̄e ip̄e
p̄t̄ iustus et p̄t̄ beatus. . .

Nonnulli ei d̄u ip̄m ei fuisse d̄ casu
a sup̄mo sedibus q̄ iudic̄ h̄ōi s̄o ad
v̄magine dei. Porro h̄ iudic̄ s̄p̄t̄ sup̄bia
nō p̄cedit. h̄ō ei c̄a sup̄biendi ē iudic̄. sed
c̄a iudic̄ sup̄bia. Cū iḡ sup̄bia sit amor
excellenciae p̄p̄e. iudic̄ x̄o sit odū felici
tatis aliene quid nō nascat̄ satis p̄mptū
ē. Amandū ei q̄st̄ excellencia sua uel
p̄aribus iudic̄ q̄ ei coeq̄nt̄. ul̄ m̄fioribus
ne ut sibi coeq̄nt̄. ul̄ s̄tionibus q̄ eis nō coe
quent̄. Erbiendo iḡ iudic̄ nō iudic̄ndū

Merito uau **C**ast̄ sup̄bius est. . .
oīs p̄t̄ s̄bia. s̄p̄t̄na definiunt dices
m̄tū oīs p̄t̄ sup̄bia. Cū test̄o nō igent
aptat̄ eā illud q̄ ap̄ls ait. Radix om̄
maloz ē auaricia. si auaricia gnale nelli
gam̄ q̄ q̄st̄ appent̄ ad ampl̄ q̄ oz p̄pter
excellencia sua. et q̄ndā p̄p̄e rei amore
au sapient̄ nome latina lingua m̄dit̄ tū
appellatur p̄uati q̄ potius a d̄m̄to q̄ ab
m̄m̄to d̄m̄ elucet. Oīs ei p̄uati minuit
S̄m̄ itaq̄ vlt̄ emine sup̄bia m̄de i agustas

egestatemq̄ concedit̄ tū ex cor̄ ad p̄p̄ū d̄p̄
nosd̄ sui amore redigit̄. Specialis ē at̄
auaricia q̄ iusticius appellat̄ amor pe
cunie. Cū nōie ap̄ls p̄ sp̄em gen̄ signis
olem auaricia volebat̄ intelligi dicens.
Radix om̄ maloz ē auaricia. Hinc em̄
et dyabolus cecidit̄ qui v̄t̄ nō amant̄
pecuniam s̄ p̄p̄am p̄t̄em. p̄m̄de p̄uati
amor p̄uati s̄a societate turpis sp̄m̄ cup̄
contat̄ infia iam p̄ iniquitate s̄aai cup̄
ente. Hinc alio loco t̄m d̄v̄ss̄. Er̄t̄ ei h̄ōis
se ip̄os amantes. totius subiecit̄ amatores
pecunie. Ab illa gnali auaricia aū sup̄bia
caput ē ad hanc sp̄alem descendes q̄ p̄p̄a ē
h̄ōm̄. heq̄ ei essent̄ etiā h̄ōis amatores
pecunie. nisi eo se putaret̄ excellenc̄os quo

Qui morbo cotaria cūtas **C**uores.
nō q̄nt̄ q̄ sua s̄u. nō p̄uata excellen
t̄at̄ d̄v̄to q̄ et nō m̄f̄at̄ur h̄j duo amores
quoz al̄ f̄o ē al̄ m̄m̄ al̄ socialis. al̄
p̄uatus. al̄ cor̄ voluntate cōsiles p̄ s̄na
societate. al̄ etiā rem cōem i p̄tate p̄p̄az
rediens̄ p̄ arrogante d̄n̄com. al̄ s̄bd̄o
al̄ emul̄ d̄o. al̄ t̄nquill̄. al̄ t̄bulent̄.
al̄ pacificus. al̄ s̄bd̄os̄ al̄ v̄itate lau
dibus enarrat̄ p̄ferens. Al̄ quoz m̄o
laudis auid̄. al̄ amicalis al̄ iudic̄.
al̄ h̄ volens p̄x̄o q̄ sibi. al̄ s̄b̄ic̄ p̄x̄o
sibi. al̄ p̄ p̄xim̄ voluntate reges p̄xim̄
al̄ p̄ sua p̄cesserut̄ i angelis. al̄ i bonis
al̄ter aut̄ i malis. et d̄st̄m̄v̄t̄ condic̄as i
gn̄e h̄uano ciuitates duas sub admirabili
et ineffabili p̄uiden̄ dei cūta q̄ cūta s̄u
m̄st̄tis et ordmant̄s altera iustoz al̄az
iugoz. Quaz etiā quida sp̄ali cōm̄p̄o
p̄agū s̄m̄. donet̄ vlt̄o iudic̄o separent̄
et al̄ta cōiuncta angelis bonis tū rege suo
cūta cōseq̄t̄ et̄na. Al̄ta cōiuncta angelis
malis i igne tū rege suo m̄tat̄ et̄num.
de quib̄ duab̄ ciuitatib̄ laa fortasse
aliquo loco si d̄us voluit d̄ffemus. . .

Quando q̄ d̄v̄t̄ s̄bia dyaboli ut
nam sua bona p̄uata volūte p̄uati
s̄p̄t̄na nō d̄at̄ an t̄m f̄m̄ fuisse et volūte
ei h̄ōi iudic̄ t̄m manifesta declarat̄. In
p̄mpt̄e ei oīs h̄ m̄t̄ent̄ nō ex
iudic̄a superbiā nasc̄. s̄ ex sup̄bia
potius iudic̄a. s̄o at̄ frustra putari

pt ab imao ipis dyabolu supbia accidisse
 nec fuisse ullu ancon tpe quo cu angel stis
 patius puit et bte. s ab ipo p mordo ante
 a suo aatore apostatasse. Ut illud q dicit
 aut Ille hoicada emt ab uao et i vitate no
 stent. p q ab uao intelligam no solu q
 hoicada fiat tom eaa q i vitate no stent
 & hoicada quid ab illo uao ex q no potuit
 scadi. No at potuit scadi anq cer q oai
 deret. Ab uao g hoicada dyabol q ipse oai
 dit hoicem pmu anq nullo hoim fuit. In
 vitate at no stent. et hor ab uao ex q ipse
 auit e qui staret si ipse stare voluiss. Quo
 ei duoisse pua biam me bonos angelos
 credi pt qui fua sui pti anq supplicij. i
 deserto et ignis emt p fuis no fuit si
 p fuis no fuit mto querit tur no fuit
 neq e sa angeli etne sue rite ac hitudie
 merti fut. na quo ba si merti :

Alii dicit h deū dyabolo reuelare po-
 tuisse tū adhuc eēt angelus bō. ut qd
 fūit ut quid passus est cōis xō h reue-
 lasse qui essent mēru i eius pūte mā-
 suri. Et si ita ē ideo iā nō eēt bō imo
 iā nō plame bō fuit ququidē bō de sua
 bāudine et st ut eā nullus pūbz mery.
 Quo at malo mto ita distinebat a cōis
 ut ei deus nō eā q ad ipm pūmēz futuru
 reuelaret. hūq ille pūc mtor fuit q iste
 pūc. Absit neq eī deus dāpnat mōertes.
 In forte ex alio gnē angeloz fuit qd eē
 nō dedit ut de se ipis p fiam futoz. Cui
 q nā nō bā possēt eē nō videt quibus
 ierta ē ipa sua bāud. hā et h quida
 sensūt nō fuisse dyabolū illa sublimi
 nā angeloz q st celestis ē. s i eoz qui
 aliq m fuis imudo fū st & p sua officia
 distbut. Tales eī fortasse possēt ad eā
 illiatū delectare. quā m delectam si pūe
 nolent libō arbitio colubent st hō max
 ille pm qui pti pena nō dū hēbat m
 mebris ququidē & ipa a sas pūis deo
 subditis p eius grām pietatis supatur.

Porro ista qō de bta pua rta eā qōnā
 iam hie dndū st. au mertiū ē rta
 scū p mansua sit an ei m fua qngz
 suadat. pt et de ipo pmo hoie oriri.

Nam si fua sui pti p fuis emt diuineq
 vindaē bte eē vnde potat. Ergo emt i pa-
 dyso nō bte. s eī nō emt fua pti sui p fuis.
 Ergo p hant ignorāciā. aut eiusdem
 bāudis mertiū. & quo iā rē bte a flā
 spe cert nō fua & quo nō stultū. s i hōis
 adhuc i cor aūi cōstituti au obedienter
 vuenti dndū adhuc eēt angeloz con-
 foratū. & mutacō cōpūis ex aūi i spūale
 possim itelligē hētia pua s quda modū
 eā si nō erat p fuis sui pti. neq eī
 et illi p fuis fiant quibz apls aut eos
 qui spūales eēt i strute hī m spū le-
 matis mrtendēs teipm ne et m tepteris.
 No absurde m n ipse dms bte iā fuisse.
 hor ipo q spūles eēt nō cor s iusticia
 fidei spe gaudentes m tōlone q pūctes.
 Cūto mē ergo & ampliore mō bte eēt
 hō i padiso an pti. qūis mēz futi sui
 casus qui spe ita gaudebat p pūm futū
 amūctōis ut nlla eēt tōlō au mōtāde pa-
 tētia m hūct. Quāuis eī nō pūa
 p fūpate de mto dms pēd stultū s spe nō
 m fidei anq ap hēndēt illa pūa m fū
 certissim i pūis etne rite sue futū eēt.
 possēt exultare quēad spū eī ai tremoe
 & exultacōe multo hūndā i padiso q
 fū i hie tris bte eēt mō quoda m fūre
 q i illa pua etna stōz sup celestū q an-
 geloz nō tū nullo :

Quod aut de aliquibus angelis q in suo
 quoda gnē bte eē possint fūmā sue
 iūctatis & dūpnacōis ut ite pūe salu-
 tie mti. quibz nō spes sub eēt. q aūi et iū
 aliq imelius. mutacōe m de hāc rē fūā
 essent uo ferēda p fūpō e. nisi forte
 et hor dicit ita creatos istos angelos mū-
 dāms m stūis distbutos sub alijs sublimi-
 oribus & beatioribz ut p rite gestis ipō-
 stis suis acapiat illa pua biam ac fūā
 lūmōre de q possint eē certissim. au?
 etiq spe gaudentes possit nō itōge dia-
 iā bte. Ex quoz nūo si dyabolus accidit
 ai pūis iūctatis sue. sūe h eī q cadit
 a iusticia fidei eā hōies illi supbia pūctati
 uel seipos seducētes uel illi seductori
 cōsentientes. 27 : f.

Sed afferit h' duo q'ia bonoz angeloz
qui ponunt omni sup'celestiu i quib' nūq'
fuit q' cadendo dyabolus fact' e. Alim aute
mundanoz i quib' fuit. Michi at fateor non
h' s' scripturas affam no m'rim occurrit.
S'z uariat' h'one illa q' qrit' ut' sui casus
p'saus anq' cadit fuit. ne sue b'audis esse
mactos ul' aln fuisse angelos d'iem no sn
ca' putari posse d'ixi d'ixi' ab ip'o uature
h' e ab ip'o ul' ip'is ul' sue condiciois uao
cadisse. nec aliqui i uitate stesisse.

Unde nonnulli cu no i hanc maliam
libo uoluntatis arbito ee deservu. s' i
hac oio iatu putat q'ius adno deo sumo
et x'o n'z om' auctore. Adhibet' testio'
de li' iob qm' ibi scriptu e cu de illo sermo
ess'. hoc e uau figmenti d'm q' fecit ut il
ludat' ab angelis eius. Cui sine congruit
q' ip's' scriptu e d'ico iste que finxisti ad
illudendu ei. nisi q' h' qm' finxisti dixit.
no at sic ibi h' e uau figmenti d'm q' fecit
ut illudat' ab angelis eius tanq' i micio
eu uti finxiss' ut talis ut iud' ut seductor
ut oio dyabls ess' no uoluntate depuat' s' ita

Hec opio quo no sit adusa **C**aritat'.
q' scriptu e fecit deus oia bona ualde
ubi uenit dyabolus no p'ia uoluntate dep'
uatus. s' ab ip'o d'no deo fact' mal' ualde.
Eius conent' onde n' fuisse ena ul' ieru
dite asserit' no tm' adue p'ma s' ena ne
dep'uat' tot uoluntatib' i suma m' oia q'
aucta sut. i. omnia oio aucta bona
esse ualde. no quo boi sint sic i ca' mali.
s' q' no effiaat malicia sua ut sub dei ad
mistratoris ip'o uirtute sapia deus et
ordo omniuitatis aliq' ex pte turpet' siue
turbet' cu suis quibusq' uoluntatib' eam
malis i'buant' cu et congrui limites p'atn
et pond' mitor' ut ena cu ip'is q' enter
uistep' ordmatis. omniuitatis pulc' sit. m'
qa' quib' occit' et x'm e atq' maifestu
iustie ip'i ee q'ruu ut nullo p'cedente
mito. hoc ip'm iq' q' de' dampnet q' i eo
ipe i'auit. tanq' et euidens d'ap'natio
dyaboli et angeloz ei' ex ewangelio ei'
reatat'. v' se d'ic' d'ns p'nu'cauit eis

sut t'e igne erui qui p'patus e dyabolo
et angelis ei'. nullo mo i eo nam qua
deus auct' s' mala p'ia uoluntate p'ona
ignis em' p'lectenda esse credendu est.

Ne eius n'm esse significata q' d'm
e hoc e uau figmenti q' fecit ut
illudat' ab angelis ei'. s' uel cor' aereu
q' tali uoluntati congruent' aptauit. uel
ip'am ordmationem i qua eu fecit et uo
lente uale bonis. ul' q' p'stes eu p'ia
uoluntate malu futuz fecit eu tm' no absti
nes b'ontate sua ad p'bend' uita atq'
s'bam futuz ena noxie uoluntati s'it
p'uidens q'nta de illa lo' ess' sua m'ra
b'ontate ac p'tate fuit. Imcu at fig
menti d'm d'ns e q' fecit ut illudat' ab
angelis eius. no qa' ip'm p'mtus uoluit
ut uao malu condidit. s' qa' cu sciret eu
adh' p'ia uoluntate malu futuz ul' bonis
noceret. auct' eu adh' ut de illo bonis ip'e
p'desset. h' e ei' ut illudat' ab angelis eius.
qm' sic illudat' cu s'ns p'sit' teptaco'es eius
quibus eos dep'ruare conat'. ut maliam
i qua ip'e ee uoluit eo nolente sic uolis
seruis dei qa' h' p'uidens eu finxit. Ideo
uau adilludendu qa' et mali hoies uasa
eiusdem dyabli et tanq' ap'is cor' q's n' o'
deus malos futos p'uidens. i'auit tm' ad
uoluntate froy s'it illudat' ai et ip'is nocere
uolentib' p'sit' s'is ex eoz uoluntate au
tela et pia s' deo q'ualitatis et i'telligene
q'ia et exortaco ad uolandos malos et
p'bat' ad diligendos imicos. S'z ille est
uau figmenti q' sic illudat' qa' p'cedit istos
et ip'is antiquitate et p'ncipatu malicie
h' at deus p' istos angelos facit illo epe
p'uidencie q' auctas nas admitt' sub
dens uo angelos malos angelis bonis
ut maloz ip'bitas no q'ntu m'at' s' q'ntu
sint' possit n' tm' angeloz maloz uim
ena et homi d'ner ena ista iusticia q'
ouat' ex fide q' n'c patient' i hoibus
s'oret' uoluntate iudicau. ut possit et ip'i
no solu. vii. tribus isrl'. s' ena angelos
iudicare. Quod q' putat' nūq' d'ia
i uitate stesisse. nūq' ai angelis b'atn
duxisse uita. s' ab ip'o sue condiciois

uas cecidisse. no sic accipiendu e ut no ppa
 voluntate de pnuatis. s. mala a bono deo aity
 puer. Alioqn no ab uao cecidisse diceret
 hec e cecidit si dno e fr. s. frus cotinuo se
 a luce vitans autit s. dia tumid. et pprie
 pians delatoc corruptus. In boe antz an
 gelice vite dulcedine no gustauit qua no
 onqz accepta fastidit. s. nolendo acce
 deseruit et amittit. Pnde n sui casus patus
 esse potuit q sapia pietatis e fructus
 ille at cotinuo ipius cōsequit et mēte reus
 no ex eo q accepit cecidit. s. ex eo q accepit
 subdidi voluiss. deo. Et pfo qā noluit
 et ab eo q acceptu erat cecidit. et pāte
 illius sub q esse noluit no euasit. fmgz
 illo e ponde mtoz ut n iusticie possit
 sine delatari. n ab eius sma liberari :

Quod q p ysaiam ppham cu dr. quo
 cecidit lucifer de celo mane oriens co
 trit e i tena q mtebat ad omē gentes
 tu ar dixisti sensu tuo. i celu astendam
 sup sydem celi ponā thronū meū. sedebo
 i monte excelso. sup montes excelso q sic
 ad aquilonē. astenda sup nubes ero similis
 altissimo. nūc at ad inferos descendes et cecidit.
 q i figurā regis belud babilois i dyabolū
 dā intelligit pta teus cor dunt q eā de
 huano gnē cōgregat et i eos max q ei p
 sibiam cōhent a postatando a madaas dei.
 Sic e qui erat dyabls homo dō e ut i eam.
 Immūis homo hor feat. ita q ho erat dyabls
 dō e. ut tras i eam. Hone ego vos vq.
 elegi et ponis ex vobis dyabls e. Et sic cor
 xpi q e ealia dr. xpc. sic illud e. Et vos ab
 anhe semen estis. tu paulo str dixisset.

Abrahe dōe fut pmissioes et sem ei. no d
 i semibus tamq i multis. s. tamq i vno soc
 tuo qui e xpc. et itā sic e cor xpm e et me
 bia hz multa. oia at media cor tu sic mltā
 omū e cor ita et cor. eo mo eā cor dyaboli
 tu apud e dyabls. i. ipa ipoz multatid
 maxieq eoz qui a xpo ut de ealia sic de
 celo dēdūt dr. dyabol. et i ipm cor figūte
 mltā dnt q no tam apud q corpi media
 tōeunt. Itaqz lucifer q mane oriebatur.
 et cecidit p melligi apostatay gen. ut
 a xpo ut ab ealia q ita cōtūpū dēnebe
 amissa luce q ptabat. queadmo q dūtū

ad deū a tenebris ad luce trāseut. i. q sunt
 tenebre lux fut. Itē i figurā pncipis tyri
 p ezekielon ppham i dyabolū dā intelli
 gūt. Tu es signaculu silitudis et corona
 decore i delicias dei paradisi fuisti o lapide
 pncipio ornat. e. Et cetū q no tā ipm pnc
 apem neqz q i cor/eus dā gūt. Pam
 dūs e dā e ealia. sic i Cantico cātūoz
 legi. Ortus cōdus fons signatū puteus
 aque pūe paradysus cū fructu pomoz.

Inde cecidit ut apta et cōtū sepacōne
 omē hētia. ul ocalia ul spūali gnus i ea
 cōtū e vndeant omē cōtū ad vomitū
 suū. tu p reissione om ptoz paululu
 ambulassent i via iusticie. In quibz fū s
 posthom dēnom priorib. et quibz expedi
 erat no cognosce viam iusticie. q cognos
 centibz reitū reflecti amūdo sibi facto
 mandato. Hāc pessimā gnacōz dōe dēstū
 tū d. spm neqm exire de hōie et cū alijs
 septe redire et i domo quā mūdātā iā iue
 nerat iustiare. ut sint nouissima hōis illi
 peiora pōribus. Tali e gni hōim q iā
 fūm e cor dyabli possit hōe dā congruere.
 A die q ar/es tu cū aserub. i. cū sede dei q
 mptretat multiplicatā saā. Et posuit te
 i monte stō suo. h e ealia. n e. Et ex
 audiuit me de mote stō suo. fuisti i medio
 lapidū flāmeoz. i. stōz spū fetuētū
 lapidū viuoꝝ ābulastū sū uao tu i dieb
 tuis ex quo die creat/es tu dōn iuenta s
 delicta tua i te. possit diligētius ista
 tūctū ut fortassis ondāt no sōlu e hū
 itellōm eē i hys dōis posse. s. oia aliū eē

Ut qā longū e et aliū **U**no posse:
 sermone exigit eide tm qm depūtu
 ut sufficiat ista cōplexio. a ab uno cōtūis
 sue dyabolū ab ea bātūdie q si voluiss
 pcepturus fūat ipia supbia cecidisse aut
 alios esse angelos mhoris mistij i hoc
 mūdō mē quos s eoz qndā no presiam
 bātūdie vōeunt et a quoz societate ai
 sibi subditis angelis suis tūq archangel
 cecidit p supbie ipietate. si h nullo mo s af
 seri p q mīy e si p. aut certe iō requēdi
 e quead omē sa angeli. si mē illos aln
 pit bonos tm suis angelis dyabol/vit

nodu hūit enā ipi certā p̄nam p̄uenie se-
liatatis sue. s̄ ea post casu eius acceperūt
aut quo mīto ante suū p̄m̄ dyabolū cū
doye suis a certis angelis dīfaret/ fuit ut
ipe sui casus futi ess̄ ignarus. illi at̄ certi
p̄mansione sui dū in ar̄ p̄toice agelos
malos n̄ime dubitem/ detrusos tamq̄ in
cautem malignis hū/aerie cura terms. s̄m
ap̄licam fidem i iudicio puniendos suari.
et i illa sup̄na b̄titudine stoy ageloy nō
esse incertū p̄m̄ et̄nā. n̄ uob̄ s̄ dei m̄iaz
et gr̄am et fidelissimā pollicitatōm it̄a
futurā cū suū/ eis p̄ r̄non et istoy mu-
tationē corpoy copulat. ad h̄c ei sp̄em
uouim/ et ei/ p̄missionē gr̄a reuocam/.

Quidē at̄ enā & dyabolo dīa p̄ ar̄
cū deus reuoluit cū t̄m̄ p̄st̄ futū
et aut omp̄ns eius uolūtate nō cōuertit
ibonū s̄ ea q̄ dīffim/ cū de malis oibus
s̄it̄ q̄ere/ s̄i intelligi s̄i cū s̄i q̄ meli/ uēri

A B illo q̄ cū/ sup̄ **U** p̄ ueniat/

oīa q̄ acciuit sumā p̄tas e p̄ aglos stoy
a quib/ illudū/ dyabolū. cū de ip̄us mali
uolēti cōsulat/ et̄e dei nō e p̄miss/ tēptac
fiam nisi p̄ serpente n̄ m̄z n̄ p̄ feram.
S̄ i sp̄ente ipe locut/ e r̄ens eo uelud
organo. mouesq̄ eius n̄am eo mō q̄ mō
uere ille moue et moui illa potuit ad
exp̄mendē uerboz sonos et signa cōr̄ha
p̄ que m̄ter suadentis intelliget uolūtate.

In ip̄a uero m̄tere. quia illa r̄onalis cōr̄
ent q̄ motu suo poss̄ r̄n̄ ad v̄ba faciēda
nō ipe locut/ est. s̄ eius op̄atō atq̄ per
suasio q̄uis occulto istinctu adiuuaret
m̄tus et ext̄us egit p̄ serpente. Et q̄d
si solo m̄stratu occultus ager sic egit in
iuda ut n̄ader xpm̄ poss̄ effice i aīa s̄bo
amore sue p̄tatis m̄ducta. s̄ sic iā dīoi
teptandī uolūtate h̄ dyabolū i p̄tate n̄
ut faciat h̄ n̄ quo faciat. Et p̄miss/ e
s̄ temptauit et quo p̄missus e iā tēptā
uit. Qui at̄ gm̄ hōm̄ p̄d̄ss̄ q̄ faciebat
neq̄ sciebat neq̄ uolebat. et cōp̄o illudē

N On itaq̄ serpes **U** l̄ ab angelis

uob̄z sonos intelligebat q̄ ex illo
fieb̄ ad m̄tere. neq̄ ei cōiūsa credendū
e aīa ei/ i n̄az r̄onale. q̄m̄ q̄dē n̄ ipi hōies

quoy uob̄ n̄ e cū demon i eis loq̄ ea
passione cū exortista requir/ s̄iur quid
loq̄nt/. Cūto min/ ille intelliget uob̄z
sonos quos p̄ eū et ex eo dyabolū illo mō
faciebat qui hōiem loq̄ntē nō intelliget
si eū ad dyabolica passione imūmē audir/.

N Am et quod putant/ audire et uellere
serpentes uerba marsoz ut eis i tantatib/
p̄siliant p̄leyq̄ de lateb̄s enā illis dyabo-
lica uis op̄at/ ad coḡscendū uob̄z p̄uide-
tā quā rem cū rei n̄li ordie subiaat.
ut q̄d enā uolūtatis/ malis sapiētissima
p̄tate p̄mittat ut h̄ m̄q̄ habeat r̄s̄ s̄p̄e-
tes moui armib/ hōim q̄ illū a/ gen/ aīanū.

E nā h̄ ei nō parua testacō e n̄az p̄ri-
mitus hūana sp̄entis seductū e colloq̄o.
Euidēt ei demoes h̄c sibi p̄tate dūi
ut ad iāntacōm hōim sp̄entes mouerūt
ut quoz mō fallant h̄c possūt. hoc at̄
p̄mittit/ ad p̄m̄ s̄i m̄cōria cōmendāda
quo s̄t̄ i eis q̄dā t̄n̄ h̄ t̄p̄e fūdiuitas.

Porro ip̄m̄ p̄m̄ s̄m̄ ad h̄ p̄missū e ut p̄
n̄am serpente signacōe gm̄ hōim cū en-
dendū h̄ gesta cōs̄arib/ op̄tebat dīo dyabo-
tēptacōis s̄ilitud. Et app̄ebit cū i sp̄ere
p̄ferri cepit diuina sententia.

Primē p̄dentissim/ om̄ bestiaz h̄
est astutissim/ ita d̄us e serpens p̄ astu-
tā dyabolū q̄ i illo et de illo agebat. d̄lu-
quēad̄ d̄t̄ p̄uidēs ut astuta lingua q̄
p̄uidens ut astut/ mouz ad ad p̄uidēt
astuteq̄ suadendū. nō e e h̄uis seu uir/
m̄bris cōr̄tis q̄ uocat/ lingua. s̄ uoc̄-
mentis q̄ uoc̄/ ea. Ita enā d̄us e s̄tilis
m̄dax s̄arbarz. neq̄ ei e m̄dax p̄m̄z
n̄ ad uenitē atq̄ sententē. s̄ s̄til/ m̄dax
d̄us e q̄ p̄ eū m̄dax m̄dax op̄et. quēad̄
si et iste sp̄ens m̄dax d̄iet/ eo q̄ dyabolū
tamq̄ s̄tilo mendaciter p̄teretur.

N or ideo cōmendandū putauit ne
quisq̄ existimās aīantia uis exp̄na
hūanū h̄re m̄tellen. ut i al r̄onale
repente m̄t̄rū seductū/ i illa op̄ione
ridiculosa et noxiā reuolucōis aīaz
ut hōim i bestias ut i hōies bestiaz.
S̄ic q̄ loat/ e sp̄es hōi s̄c̄ asina i qua
sedebat balaam hōi locuta e n̄ q̄ i/ fuit
opus dyabolici hōi angelicam.

Habent em quedam boni et mali angeli
 opa sicut sic moyses et magi p[ro]ph[et]ie
 i[n] h[is] etia[m] boni angeli potentes s[un]t q[ui]a nec
 mali angeli etia[m] illu[m] op[er]u[m] q[ui]p[er] possu[n]t n[on] q[ui]a
 p[er] bonos angelos p[ro]m[iss]it deus ut retribuatur
 v[er]o magis s[er]v[er]e eius. ut s[er]v[er]e dei v[er]o p[er] iuste
 ac benigne p[er] altitudi[n]e diuina[m] sup[er]ie et

Dixit q[ue] serpens mlier **U[er]ba dei:**
 quid q[ui]a dixit deus ne edis ab o[mn]i lig[er] paradisi.
 Et dixit mlier serpenti a fructu ligni q[ui] est
 i[n] paradiso eden. de fructu arboris q[ui] e[st] i[n] medio
 paradisi dixit deus no[n] edens eo eo necq[ue] tan-
 gens id ne moriamur. Ideo p[ro]p[ter] i[n]rogauit
 serpens et i[n]d[ic]it h[ic] mlier ut p[ro]uocato esset
 i[n]excusabilis. necq[ue] ullom[od]o dia possit id quod
 p[re]parat deus obliu[m] fuisse mlieri q[ui]p[er] et ob-
 lioo p[re]cepti maxime p[ro]m[iss]i et a[n] n[on] ad
 maxiaz culpa[m] d[er]i[n]abilis negligencie p[ro]-
 uener[un]t. Impt[er]i euidentior et i[n]gressio est
 a[n] m[er]ita remittit. et t[ame]n i[n] illo d[er]i[n]e assi-
 stens p[re]sentat[ur] c[on]tempnit. Sed n[on] n[on] fuit a[n]-
 i[n] p[re]cepto et m[er]ita remittit mandata
 eius adde ut fuaat et. Nulli ei remittit
 m[er]ita ut c[on]tempnat et p[ro]uocatois ma-
 iore p[ro]p[ter] obliuio[n]e nulla e[st] excusato.

Dixit q[ue] serpens mlieri ho[m]i morte mo-
 riem. Saebat ei deus q[ui]a q[ui] die manduca-
 iuris de eo adapien[te]m oculi v[er]i et eius sic
 di[sc]i facientes bonu[m] et malu[m]. Quia h[ic] nobis
 credit mlier a bona atq[ue] v[er]i re d[er]i[n]e se
 fuisse p[ro]hibito[n]e n[on] i[n] i[n]ter amor meti ille
 p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] et q[ui]a de se s[er]ba p[ro]p[ter] qua p[ro]-
 illa rep[ro]batione fuaat c[on]uincen[te]m et h[um]ilianda.
 Demq[ue] verbis no[n] c[on]tenta s[er]pens c[on]sid[er]a-
 uit lignu[m]. Vidit q[ui]a bona ad estam et d[er]i[n]e
 ad aspectu[m]. et no[n] ardens posse inde se
 meri. arbitror q[ui] putauit deum alicui sig-
 ficatio[n]e a[n] dedisse. Si manducauit morte
 moriem. ideo sup[er]sit de fructu ei[us] et man-
 ducatur et dedit eam v[er]o suo seai. fortas-
 sis eam a[n] verbo suaforio et s[er]ptu[m] t[ame]n

An forte nec **U[er]ba dei:**
 suaderi opus v[er]o q[ui] illam eo alio motua
 no[n] esse tenebat. Ergo edebat et apta s[un]t
 oculi amborum. Et n[on] ad uice c[on]cupiscen[te]m
 ad p[ro]p[ter] pena[m] q[ui]us ip[s]ius morte c[on]cepta
 ut i[n] est corpus no[n] aule t[ame]n q[ui] potat si
 albediam consuaret i[n] meliore sp[irit]ualong[er]

liti sine morte multu[m]. h[ic] iam corp[us] mortis
 i[n] quo lex i[n] mebris repugnans legi metis.
 heq[ue] ei clausis oculis fuaat et i[n] paradiso
 deliciaz cea palpanteaz oberimbant
 ut uocadu[m] lignu[m] eam nescientes attingent
 palpanteaz fuaat p[ro]hibito[n]e igno[n]tand
 d[er]i[n]e. Quo alia et volatilia adducta
 sut ad adum ut uideret q[ui]d ea uocant si no[n]
 uidebat. Et quo ip[s]a mlier ad v[er]u[m] adducta
 e[st] q[ui]a fuaat e[st] ut de illa qua no[n] uideret dicit.
 Hoc n[on] os ex ossibus meis et caro de carne
 mea. ut. Postremo quo uideat mlier q[ui] bonu[m]
 e[st] lignu[m] i[n] estam et quia placet oculis aduideo
 et d[er]i[n]e e[st] cognoste si cor[por] clausi erat oculi.
 Nec i[n] ideo p[ro]p[ter] uerbi i[n]staur[un]t totu[m] figure
 accipiendu[m] est. Vidit ei quead[am] dixerit
 spens. Apient[ur] uobis oculi. hoc ei cu[m] s[er]ptor
 lib[er] dixisse narrauit. i[n] q[ui] u[er]o significatio[n]e
 ut s[er]ptor dixit l[ic]et i[n] c[on]siderare p[ro]m[iss]it. h[ic]
 at q[ui] s[er]ptu[m] e[st]. Et apti s[un]t oculi amborum cor[por].
 et cognouit q[ui]a nudi erant. ut s[er]ptu[m] est
 quead[am] o[mn]ia q[ui] gesta narrauit n[on] i[n] ideo m
 allegoria[m] narrauit nos debet dicit. heq[ue]
 ei et erunt narrauit d[er]i[n]e cu[m] h[ic] figurata
 ex eius p[ro]p[ter] m[er]ita. At no[n] ex p[ro]p[ter] sua
 q[ui] fuaat gesta narrauit cu[m] dicit de illis du-
 ob[us] q[ui] erat v[er]o deophas q[ui] cu[m] fregisset ei
 d[er]i[n]e pane[m] apti s[un]t oculi cor[por] et cognouit
 eu[m] q[ui]a p[ro]p[ter] no[n] cognouit no[n] v[er]o
 clausis oculis ambulantes s[un]t ei cognoste
 no[n] valentes. Sic q[ui] ibi s[un]t i[n] isto loco nar-
 rati signa e[st] q[ui]us i[n]staur[un]t u[er]bo s[er]ptura
 u[er]ba s[un]t. ut aptos dicit oculos. q[ui] et antea
 patebant. aptos v[er]o ad aliud i[n]uendu[m]
 et cogitandu[m] q[ui] antea nu[m]q[ui] aduiderat. v[er]o
 ei ad i[n]grediendu[m] p[re]ceptu[m] audax curiositas
 mota e[st] audax ex p[ro]p[ter] l[ic]et q[ui] na[m] i[n] t[er]ro
 uerid[us] s[er]ptu[m] et noua lib[er]tate h[er]nas p[ro]h-
 bitio[n]e n[on] p[ro]p[ter] delata p[ro]hibito[n]e existimas
 no[n] esse morte q[ui] timuerat scitatu[m]. t[ame]n
 ip[s]e p[ro]p[ter] aedendu[m] e[st] fuisse i[n] illa a bore
 au[er] g[er]is poma i[n] i[n] alijs arborib[us] i[n]gria
 senserat. Non i[n]g[er] aediderit deum posse
 p[ro]p[ter] i[n] facie ignoste q[ui] patient[ur] tulat
 no[n] cognoste q[ui]d na[m] est. ut aut eos inde
 alu[m] sume necu[er]it. Imox ut q[ui] p[re]ceptu[m]

ingressi sunt. misericordie gratia deficiente omnino nudati
quam in ipso quodam et superbo amore sue pote-
statis offendunt. In sua membra oculos uerunt
eisque motu eo quoniam non nouerant concupiscunt
ad hunc quod apti sunt oculi ad quod antea non patebat
ipsius ad alia patentes.

Ret mors ea die accidit quod factum est quod deus
uenit amissio quippe statum mirabili
corpore ipsi cui statum etiam de ligno uite vir-
tute misteria prebebat per que non morbo
temptati non mutati caritate potuissent. ut
hoc in eorum carne quibus adhuc alii et imeli-
postea commutandi iam in significaretur
per escam ligni uite quod ex ipso spirituali ali-
mento sapientie aut sacramenti et lignum erat
fit in bonis angelis per eternitatis perpetuorum
ut idcirco non mutentur. hoc quod amissio
statum corpore eorum duxit morbida et mor-
talem humilitate quod inest etiam peccatorum carni-
et per hoc etiam eundem motum qui fit in peccatoribus
conturbandi appetit ut succedat nascenda
morientibus. Sed in etiam in ipsa iam pena
sue gnoscitatis uideo anima rationalis bestia-
lem motum in membris sue carnis erubuit
eisque inuissit pudore non solum quia huiusmodi sen-
tiebat ubi nunquam antea tunc ad senserunt
omni etiam quod ille pudendum modum de precepti
transgressione remeabat. Ibi et sensit quod
pudus gratia quoniam in sua nuditate non indecentis
patebat. Ibi completum est. Domine in uoluntate
tua presertim de coram meo uirtute. Audisti
faciem tuam a me et factus sum conturbatus.

Demum illa conturbatio ad folia ficul-
nea acciderunt. succum tora osuerunt.
et quia glandi deseruiant pudenda reuerunt.
Hec arbitror eos cogitasse aliquid in illis
folijs quod talibus congrueret contemni iam membra
pudencia. si oculo istitatu. ad hunc illa con-
turbatio contulsi sunt. ut etiam tunc pene
sue significatio a uestimentibus fieret quod pudorem
sua committeret et doceret scriptura lectorem.

Quod audierunt uocem domini dei ambulantis
in paradiso ad uesperam. Et quippe homines tunc
iam conuenient uisitari quod defecerunt a luce
uirtutis. fortassis et in alijs miseris uel effa-
bilibus uel ineffabilibus modis deus aut illis antea
loquebatur sic etiam cum angelis loquebatur ipsa ratione

mutabili uirtute illustratis mentes eorum
et intellectus nosse simul quoniam etiam per ipsam
non fuit sicut forte magis sic cum eis loquebatur
et si non tanta perpetuorum domine sapientie
quanta capiunt angeli. in per quantum modulo
quantum in. si in ipso genere uisitationis et loci
corum. fortassis etiam illo qui fit per araturam
sue extasi spiritus corporibus uel uisibus
sensibus uel. alij specie presentata uel ad
uidendum uel ad audiendum sicut in angelis
suis solum uidi deus uel sonare per nubes. Nunc
in quod audierunt uocem dei ambulantis in paradiso
ad uesperam non in per araturam uisibilis factum est
ne scilicet illa inuisibilis et ubique tota quod est
patris et filij et spiritus sancti corporibus eorum sensibus
locali et temporalis motu appuissent credat. Et
absconderunt se ad am et miser eis a facie
domini in medio ligno quod est in paradiso. Cum deus
auit misericordie facie sua et fit hoc conturbatio
non mirum quod si quod scilicet deus per inuissit
pudore ac tunc illo quoniam oculo istitatu
non gestente ut ei nescientes fuerunt quod ad
significaret quoniam factis postis per quod ista ostendit

Et uocatur dominus deus ad am et
dixit illi. Ubi es. inceptantis uox est
non ignorantis. Et hoc sane ad alij precepti
significatio. quod sic preceptum uox dicitur est per que
puerit ad feram ita uox per inuissit.
Preceptum ei ad nos per uirtu uisus ad feram.
patem at a deo per feram uisus ad uirtu. huiusmodi
misteria significatio plena sunt. non idcirco
in quibus facta sunt. si de huiusmodi agente potestilla
sapientia dei. non ar ne significatio uisus sed
gesta defendim. Rndit quod adam. Uocem tuam
audiu in paradiso et timui quia nudus sum et
abscondi me. Satis probabile est solere deus
per naturam tunc a uox congrua in feram quoniam
in illis hominibus appere quod in nunquam premissa
ad uirtu nuditate sua. eorum intencio in supra
sustollens. in per patem pudendum in membris
motu penali membrorum lege sensissent
Sic quod affecti sunt ut solent affici homines sub
oculis hominum et tunc affusio de precepti pena erat
eum latere uelle quod late non potest erabes ad uirtu
ocultare qui cordis inspector est. Sed quod
muy si superbe uolentes esse sic dixit eum
erit in cogitationibus suis et obscurum est
inipiens cor eorum. Et quippe dixerunt esse

Sapientes in humilitate sua. et illo autente
 faciem stulti facti sunt. Et enim iam ipse pu-
 debar erga seipos. vñ sibi et succinctoria
 fecerunt multo vehementer ab illo etiam sic
 succinctoria videri credebant. qui tam frivoli
 tepamento ad eos videndos per tantum
 visibilem velud huanos oculos affebeat. Si
 ei ppa sic appebat ut hoies tam cu hoie
 loqueret. qñ ad abintha ad queru mambie
 illa ipa ppe nuaa pudre oiabat post
 pñm q fiduaa dubat an pñm. n ia illa
 nuditate audebat onde talibus odie que

Dominus ergo displicebat et suis.
 volens ia piores more iusticie itro-
 gatos punire amplius q erat illa pena
 de qua iam agebant erubescit. qe nuaa
 mgt tibi qñ nudus es n a ligno q pcepam
 tibi m ne ex eo manducares ab eo edisti.
 Hinc ei more cocepta p dei smaz qui su-
 fiant omnat. feat adun coapualr meb
 vbi da sut apti odi et secutu e q pudere.
 Et dixit adam. Mulier qua dediti meam
 hor m dedit a ligno et edi. hucq dixit pavi.

Supbia h cohsuoms deformat. et no h
 cohsuoms huilitate. ad h ista cohsuoms su-
 qua et ipa itrogat. nimir ad h sic se
 ut et veniat et vultu stberent. qñ si meda-
 at no vng. vult ut aduam q morbo su-
 pbie laborat hoies hodie no n i carore co-
 nantes refie si qd egerit mali cu sibi velut
 tibi si qd egerit boni. Mulier mgt qua dediti
 meam. i qua dediti ut eet meam. h m a lig
 dedit et edi. qñ ad hoc data est ut no ipa po-
 tuis obedire vni et ambo deo. Et dixit
 dñs deus mleri. Quid h feasti. Et dixit mli

Serpens seduxit me et manducaui. h
 ista cohsuet. pñm. si i alom refert ipari spon-
 pari fastu. Ex hys m natus e n eos nimitur
 e. si plane plibus malis exatit qui dixit
 et dicit usq ad tim sili. Ego dixi dñe misere
 mei sana aiam mea quia pavi tibi. Qñto
 melius sic et isti. Et adhuc tenures pto y
 no cadat dñs. Festabant labores dolores
 mortis et ois cohsuoms sili et qm dei q pte
 optimo subuat hoibus qe afflictos doant
 no desepis debere psume. Serpens mgt
 seduxit me et manducaui. qñ auip suasio
 pcepto dei debuerit ante poni.

Et dixit dñs de serpenti. Quia feasti

h maledictus tu ab oibus pecorib et ab oibus
 bestiis q sut sup terru. Sup pect tuu et
 ventre tuu ambulabis et terru edes omis
 dies vite tue. et inimicas ponā m te et
 mtere et m seme tuu et seme illi. Ipa t
 suabit cap et m suabis eius calameu.

Tota ista sma figurata e. n ad debz ei sup-
 toris fides narracionis nitas n ne illa dam-
 fuisse dubitem. Et ei positi e. Et dixit
 dñs deus serpenti. verba sola stbens sut
 et hoc exigenda st p ppetate. h g ad est
 dom serpenti. Jam etia verba dei st q libo-
 latoris mtellau relmunt. vñ ppe an fi-
 gurate accipi debeant sic i exordio voluis
 huc m plocuti sum. p mde q serpens
 aut hoc feat no e mtrogat. pr vidi q no
 ipa vng i sua na et volutate feat. si dya?
 de illo et p illu et i illo fuit opat qui iam
 exptato ipietatis et supbie sue igni desti-
 natus fuit sempitno. Nunc g q serpen-
 di. et ad eu qui p serpente opat e pñm de-
 fert. pauldubio figuratu e. h i hys vobis
 temptator ille describit. qualis q qm hua-
 futu. est. q gen/ huanu pagari tur cepit
 qñ h iduabolu e tam i spente plata sma.
 h itaq verba quo figuris expositis acci-
 pienda sint. et i illis duob adiff. mamaticos
 edno libe de genesi q/ potium/ diffuim?
 et si qd diligenti et ggenaus alias potium/
 de/ adent ut effiaamus.

Non tñ mntencu i aliud tendit
 qd qd suscep nullo exigente aduer-
 tenda est. Et mleri dixit. multiplicans
 multiplicabo istancas tuas et gemitu tuu
 i istancis ptes filios et ad vnu tuu cohsio
 tua et ipa tuu dnabit. h q i mtere dei
 verba figurate ac pphice mltro comodius
 mtelligit. vñ pñm qñ no du peperit
 feia n dolor et gemitu pientis nisi ex-
 ar. mortis e q illa pcepti trsgressione
 cocepta e alibus quid eaa tt mebris. si
 si homo no peccass no vng. moitis. et
 alio quoda statu feliaore victuris. donec
 p/ vita bn gesta i melius mutai merent
 sic iam sup plibus locis imuauit. refert
 her pena et ad ppetate hie. n qñ id q dm
 e. et ad vnu tuu cohsio tua. et ipa dnabit
 tuu. videndu e que ad ppe possit accipi.
 hieq ei et ante pñm alit fm fuisse deat

aede miserem nisi ut / vir ei daret / et ad eu
 ipsa seruendo conlteret. **S**z ne accipi pt
 hanc puitute significata q' auda' admo est
 ponus q' dilans ut ena' ipa' illis fuit qua
 hoies hoibus postea ee sui cepit de pei
 pcti repuar' exorta. Dixit qd' ap'le. Per
 caritate fuit iuicem. s' nequa'q' dret
 iuice dnam. Possut itaq' conuges p' aute
 fiare iuice s' mlere no p'mittit aplus
 dnari i' vnu. **H**oc ei vno pot' dei sima
 detulit et maritu h're dnm meruit mlere
 no natum s' culpa. **E**t in nisi fuer' de
 p'muabit' amplius natu et augeli' clpa.
Dixit q' ad vnu eius. Quia audisti
 voce mlere tue et edisti de lig' de q'
 precepam tibi de eo solo no ede maledca
 terra i' opib' tuis. In istis ede illa om'e
 dies vite tue spmas et tbulos edz t' et ede
 fenu agri. In sudore faciei tue ede pane
 tuu. donec contaris i' terra ex q' sup't'es.
 na' terra es et i' terra ibis. **H**oc ee i' terra
 labores huai gnis q' ignorat. et qa' no
 essent si felicitas q' i' paradysu fuit tenet.
No e' vng' dubitandu. ac p' hoc ena' ppe
 verba h' p'mitt' acipe ne pigeat. Serua
 da m' e' et exoptanda significaco p'phie qua
 maxie h' m'uet' dei loq'ntis m'ceo. **N**eq'
 ei frustra et ipe adam maiori q'dam m'
 stmatu tu' vocauit nome mlere sue
 vita. subiciens ena. qm ista e' mat' om'
 viuenu. **N**a h' no s'ptoris narritas ul
 affirntis. s' ipi' p'mi hoie verba illuda
 st' ut drem qm h' e' m' om' viuenu
 taq' nois a se ipositi am mferes au' ea
 vocauit vita. **E**t fecit dno deus aede et
 mlere eius tunica pelliceas et idut eos.
Et h' significacois qm fm e'. s' m' fm sic illa
 q' significacois qm dca st' s' m' dca st'. hoc em
 q' sepe dxi nec me sepius pigz dxi a nar
 ritore rex ppe gestay exigendu e' ut
 ea narret fm ee q' fm st' et dca ee q' dca
 st'. Sic at' ibi fms qnt' quid fm st' et qd'
 significet. **S**ue ei figurate su' ppe dnm st'
 q' dnm ee narrit' dnm m' ee no dz putari.
Et dixit deus. Ecce ada' **F**igurat'.
 faus e' taq' vni' ex nobis i' cog'stendo bonu
 et malu. **E**m h' p' q'z quolz dnm st'. deus

in dicit. no alit' intelligendu e' q' aut vni'
 ex nobis n' p' t'mitate n'is plalis accipia
 sic dnm e'. **F**acia' hoiem. sic ena' dno de se
 et de pre. **V**enem' ad eu et m'asioz ap'
 eu faciem'. **R**epliatu' e' q' i' ap' sup'bi
 quo exitu' conuierit q' a serpente sugge
 stu' e' eritis sic dxi. **E**cce maq' ada' faus
 vni' ex nobis. **V**erba ei her' st' dei no m'
 h'ur m'fultatis q' tenis ne ita sup'bant
 detinentis. p' q' ista co'scp'ta st'. faus est
 maq' taq' vni' ex nob' i' cog'stendo bonu
 et malu. **Q**uid aliud intelligendu msi
 ex empli' nois i' uicendi ee p'positum
 q' no solu' no fuit faus q'lis si uoluit. s'
 n' d' quod faus fuit conseruauit.
Et ne maq' deus ne aln' extendat
 manu' et sumat de ligno vite et edat et
 ouat i' eternu. **E**t dimisit illu' dno deus
 de paradysu voluptatis opai' terra' ex qua
 sup'tus e'. **S**up'iora verba dei su'. hoc ar
 fm' p' ipa' verba scatu' e'. alienat' ei a
 vita no solu' qm fuit si p'ceptu' fuasset
 tu' angelis acceptu'. s' ab illa ena' quam
 ducebat i' paradysu felici quoda' ar' statu
 separi vng' debuit a ligno vite su' q' ex
 ipo' illi subsistet. felix ille ipe stat' cor'
 ex re visibili' virtute i'uisibili'. su' q' i' eo
 ess' et sac'mtu' visib' i'uisibilis sapie' alie
 nand' m' d' vng' fuit. ut iam mortua'
 ul' ena' taq' excoiat' sic ena' i' hoc paradysu
 i' ealia solent a sac'mtis altaris i'uisibilib'
 hoies disciplina' ealiastica' remou'. **E**t
 eieat adam et collocauit eu' or' paradysu
 voluptatis. **E**t h' significandi qm fm' est
 s' m' fm'. ut cor' paradysu q' b'ra' vita' ena'
 spualit' significabat'. **H**itarz p'ator' vng' i'
 m'feria. **E**t ordinauit cherubim et fla
 mea' nup'hea q' utit' custodire vna' lignu
 vite. **H**oc p' celestes vng' p'ates ena' i'
 paradysu visibili' fm' e'. ar'dendu' e' ut per
 angelicu' m'stiu' eet illu' ignea' quoda'
 custodia. no m' frustra fm' esse n' q' sigt'
 ad ena' de paradysu spuali no e' vng' dubitand'.
Non m' ignoro quibusda' ee visu' fe
 stimate p'uctisse illos hoies appetitu
 sine boni et mali et i' manay ipe p'ape
 voluisse q' eis dilatu' optum' seruabat'.

Ad qd egisse temptare ut potando q no
 du illius cogruerbat offendent deū et ab
 eius rei realitate alienaret/ excludit atq
 dampnati ad qua si suo tpre sic de/ vole
 bat accedent possent ea salubrit/ pfru
 or si forte lignū illud nō ad p/etatem
 ut vñ lignū et vena poma eius s/ ad figurā
 valent accipe hōit eximū aliqū rē fideiqz
Usu ē ut quibusdā duos **P**robabile:
 illos p/ mos hōies nuptias suas fuisse
 fiaatos et an nuptos ēē gubitu q/ eos q
 nūciat copulass/ **E**m rē noīe lignū fuisse
 significā rōndē p/hibiti erūt dñi optuno
 tpe ingerent/ **C**uasi vñ i ea etate fñ ēē
 credendi sūt ut exptanda ess/ matūris
 pubitatis aut nō illud tūc legitimū ēē
 ai p/nuū si potuiss/ tū ar nō potuiss/ nō
 vñqz fieri/ **N**isi forte sponsa erat a p/ve
 trandē et exptanda erat uotoz solep
 mitas et rō uuij celebritas et dñis estuato
 et rō sp/ro tabular/ **B**idialū istud ē p/pt
 q a rēy p/star/ p/ente discredat qua susce
 pim/ afferenda et qñā deus donare voluit
 afferim/ **I**llud magis mouz si iā spūalis
 adam q/uis mente nō cor/ quo credē potuit
 q p serpente dñm ē. iō deū p/hibuisse ne
 fructu lignū illi/ vesteret/ qā sciebat xpo
 vō si fecissent futos ut deos p/ dñm ostēdas
 bon et mali tūqz hōc tm bonū carē sue
 tator iudic/ **H**oc miz si hō spūali mēte
 p/ditus credē potuiss/ **A**n qā hōc credē ipe
 nō poss/ p/ea mlier addita ē q pui uelles
 ess/ et adhuc fortasse s/ sensu carnis nō
 s/ spm mētis uiuet/ et hōc ē q ei apls nō
 t/uit ymagine dei/ **S**ic ei ait/ **V**ir quida
 nō debz uelare cap/ ai sic ymago et glia dei
 mlier at glia viri ē. **N**ō q/ mētis ferē omīde
 ymagine tpe nō possit/ ai i illa gñā nos
 dicit n/ mālīm ēē n/ feriam/ s/ q fortassis
 illas hōc nō dū p/epat q sic i agnicōz dei
 et vñ regente ac dispensante paulatī
 fiat p/ceptum/ **H**ecq/ ei frustra ē d/ q apls
 ait/ **A**dā et p/ni/ fortis ē. **D**emōe eua
 et adam nō ē seducta/ mlier at seducta i p/te
 uaiacōe fñā ē. r ut p illa etiā vir p/uid
 aret/ **N**ā et ipm dicit p/uidatore nō ait
 In siluā dñe p/uidatore adē qui ē forma

Seducta tñ negat. **N**am et itrogat/
 nō ait mlier quā dedisti metū seduxit me
 et māducaui. s/ ipa m mqr dedit a lig/
 et māducaui **I**lla rō serpens mqr seduxit
 me **I**m salon vix tante sapie. nōq/ nā
 credendū est q i simulacry cultu credidit
 aliq/ ēē rōtūatio. **E**t mter amōi ad h/
 malū tūhenti resistē nō euahit facies
 q sciebat nō ēē faciendū ne suas quib/
 depibat atqz defluebat mortiferas deli
 cias cōstaret. **I**m et adam postea q/ de
 ligno p/hibito seducta mlier māducauit
 ei q/ dedit ut simul edent. uoluit eā cōt/
 stari q/ credebat posse sñ suo solacō cōtra
 bestē. si ab eius alienaret/ nō et oīo illa
 mēte discordia. **N**ō quid carnis rōtū/ cō
 cupia quā nō dū sensat i resistente lege
 mēbroz legi mētis sue. s/ ai tabili quada
 bñuolen/ q pleyqz sit ut offendat/ d/ ne
 hō ex aīo fiat immitus. **E**t eū facē nō
 debuiss/ dñe sine iustus exitis mducauit
 Ergo alio q/da mō etiā ipe dōcept/ ē. sed
 dolo illo sp/entimo q/ mlier seducta ē nullo
 mō illū arbitror potuisse seduci i illo mō
 q illa potuit. **H**ar at ipe seductoz ap
 pellauit apls qua id q suadebat/ ai sñm
 ess/ vñ esse putatū ē. **I**dest q/ de/ ideo id
 lignū tangē p/hibuit. q sciebat eos si
 tengissent ved/ deos futos tūqz eē dñitate
 iudicaret qui eos hōies fecit. **E**t etiā si
 vñū ipe aliq/ mētis elacōm q deū mtrōz
 scruatore latere nō potuit sollicitauit
 aliq/ expiendi cupidinis ai mlierē viderz
 accepta illa estā nō ēē mōtūā. s/ ea q
 sñ/ tūtaui/ nō tñ eū arbit/ si iā spūali
 mēte p/dit/ erūt vñ nō credē potuisse
 q eos deus ab estā illi/ lignū iudendo
 uenauiss/. **E**t qd pluri. **P**suasū ē i p/ptm
 sic p/suaderi tlibus poss/ cōsp/ctū ē at
 sūt legi ab oib/ opterz et si a paucis
 hōc intelligēt/ sicut oporteret.

Explicat liber duodecimus.

Inapit liber duodecimus.

Parvulus

inapit lib xij

De uoluntate scripturę sanctę
 que inscribitur genesis dicitur
 homo primus de paradiso dimi-
 ssus e. xi. libe siue ascendit
 atq; descendit q; certa nob
 sut si iquid et ambigend
 de incertis que potui et sic potui diffiam
 atq; conspim no ta pstantes de reb; ob-
 scuris vniuersis q; sentiat q; nos dicens
 i quib; dubitauit ondentis temitateq; affir-
 mandi. amoneres a loire. ubi no valui
 pberre sac firmitate. Iste at xij. liber ca-
 iam cum expeditus q; nos pstant; textus
 facim; hanc occupabat. liberi; atq; pluvius
 vsabit de paradiso qone ne putem euitasse
 q; vr; aplos i tno celo iinuare paradisu v
 ait. Sao hoiem i xpo an anos xij. su
 i cor; nescio su evf cor; nescio de sat impu
 ei modi usq; itru celu. Et sao ei mo hoiez
 su i cor; su evf cor; nescio de sat qa iupnis
 e i paradisu et audiat ineffabilia vba q; no
 lic; ho; loqui. In hys vobis pmu qri solz
 quid dicit itru celu. demde pty illic itelligi
 uoluit paradisu. an postea q; iupr; e i tnu
 celu. iupru ee. vbi auq; sit paradys; no ut
 h; fuit impi i tnu celu q; i paradisu. sed
 pus i tnu celu et p; mde i paradisu. Et hoc
 sit ambiguu e ut no m; videat; posse dis-
 solui. n; aliqs no ex pstant; apli verbis
 s; ex alijs forte septuag; locis ul; ioe pspi-
 cia iueiat ad q; dicitur su i tno celo esse
 paradisu su no ee. cu et ipm tnu celu quid
 sit no liq; appareat pty i reb; corlib; an
 forte i spualibus mtelligendu sit. possit
 quide dia no n; i locu aliq; corle hoiem
 impi potuisse cu cor;. s; qa et hoc ita posuit
 ut nescire se dixit. utq; i cor; an evf cor;
 sit. quis audeat dire se scire q; se nescire
 aplos dixit. Simp; si neq; sps s; i corpe
 ad loca corlia impi pt. n; cor; ad spualia.
 her upa dubitaco eius re; cogit mtelligi
 si quid de ipo hoc eu stpsisse neq; abigit
 tale fuisse illud q; iupr; q; vr; cor; an
 spuale esset dnoza discernit; no possit.
Qum em ul; i sompno ul; i extasi copu
 expmunt ymagines. no discernunt
 ois a corpib; nisi cu homo reddat se sibi
 corpis recognoscat se i illis fuisse ymagib;

q; no p sensu copis hauriebat. **Q**u em
 tam a sompno euigilauit no cotinuo
 sentiat ygmata fuisse q; videbat q;uis
 in ea videret dormiens a vigilantiu
 corlibus visis distnere no valebat. **Q**u
 in accidisse suo et ob hoc etia alijs accidit
 potuisse ul; posse no dubito ut i sompno
 videns me videri sentire. Illatq; ygies
 q; illa nram consensione ludificare q; suerit
 no ee vera cor;. s; i sompno eas p sentiat.
 firmis etia dormiens tenem atq; sentire.
 hoc in fellebat aln q; auto meo q; silt m
 sompno videba idipm psuadere conabar
 no ee illa cor; q; videbam; s; ee ymagines
 sopnantiu. cu et ipe vr; me illas sic
 in appareret; quo illa. **C**u in h; dicebam
 neq; idipm esse q; put; loqum; s; etia ipm
 tur ad ad videri dormiente. et vr; ista ego
 videri ois no scire. **V**m cu idem ipi psua-
 dere moliebat q; ipe no esset adducbar
 ex pte etia ipm putare ee. cu pfo no lo-
 queret si oisno sit afficer; q; ipe no effi-
 ca no potat q;uis mirabilis uiglas aia
 dormientis n; se duca ymaginib; corpoy
 ac si cor; ipa essent. In extasi at; omu au-
 die potui et eu rusticiu vxo valente
 q; sentiebat exp me. qui et vigilare se
 ex; sciret et videri qda no ois copis.
Et ma ut eius verbis rotar q; recollere
 possu. **A**ia mea mqt videbat eu no odi
 mei. **N**o in sciebat pty cor; esse a ygo
 corpis. **N**o em euit illis ut ista distneret
Simp; i simpli fidelis ut eu sic audiret
 ac si id q; se vidisse narrabat ipe vidisse
 ac p hoc si paradisu paulus ita vidit ut ap-
 paruit petro. ille disc; su missus de celo.
 ut iohi qd; i apocalipsi se vidisse consp
 sic ut ezechiel camp; ille cu ossib; motuor;
 et illa cor; refectio. ut vsue sedens deus
 i conspectu eius semp; et am; non tardo
 assumptus p; labe mduat. manifestu
 e eu ignoant; potuisse vr; i cor; an ext.
Sed si extasi **C**orpus ea videret.
 car; visa sint et cor; no sunt. ad huc
 queri pt; vr; ymagines corp; sunt an
 ea sba q; nullam cor; similitudine gerit sic
 deus. sic ipa mens hois ul; mtelligen; uel
 ro. sic virtutes. p; dnoa. iusticia. astutia.

causis. p[er]mens. et q[ua]m[od]o ab eis sunt q[ui]s intelligend[um]
 atq[ue] cogitand[um] suam/ discim[us] diffim[us]
 no[n] v[er]o m[er]itentes simam[er]a say. ul[ter] colo
 res. aut quo sonet. a quid loquat. a quid
 ore sapiat. a quid contrectantib[us] de calore
 seu frigore mollitudine seu duritia leuitate
 seu asperitate renucent. s[ed] alia q[ui]da[m] visione
 alia luce. alia re[rum] eude[m] et ea longe ceteris
 prestancione atq[ue] certiore :

Rursus igit[ur] ad eade[m] ip[s]a apli verba
 redam[us] ut ea diligentius p[er]scretem[us] hoc su
 dubitaco[n]e p[er]mit[te]t[ur] constituto m[er]ito magis
 atq[ue] i[m]p[er]abil[iter] amplius aplin[em] fuisse q[ui] de
 i[m]p[er]ia corp[or]is na[m] nos ut saam[us] ut auq[ue]
 onam. Si g[er]o sciebat sp[irit]ualia p[er] cor[por]a
 ext[er]na videri o[mn]i no[n] posse cur no[n] p[er] ea
 ip[s]a q[ui] vidit. quo potuit videre discere
 Si e[ss]et cert[us] eant illa ee sp[irit]ualia cur no[n] co
 sequit[ur] ext[er]na cor[por]a se vidisse t[ame]n no[n] eant
 Si at cor[por]a ee nouit no[n] n[on] p[er] cor[por]a videri
 potuisse cur no[n] eant nouit. En g[er]o dubitat
 v[er]o i[m]p[er]ia an ext[er]na cor[por]a vidit n[on] forte ita
 eant dubit[ur] v[er]o illa cor[por]a an similitudines corp[or]u[m]

Prius itaq[ue] videam[us] q[ui]d sit **Thuerit**
 i[n] verboy istoy co[n]t[ra]dictione p[er] no[n] dubitet
 atq[ue] ita cu[m] remansit no[n] dubit[ur]. fortassis
 ex h[is] de quib[us] no[n] dubitat. quo eant illud
 dubitet appetit. Eant mag[is] ho[m]i[n]es in xpo
 ante anos. xiiii. su[m] i[n] cor[por]e nescio su[m] ex cor[por]e
 nescio de[us] fat[ur] i[m]p[er]ia ei[us] mo[n] usq[ue] i[n] t[er]tiu[m] celu[m]
 Eant g[er]o ante **die** anos. xiiii. i[n] xpo i[m]p[er]ia
 ho[m]i[n]em usq[ue] ad t[er]tiu[m] celu[m]. hoc o[mn]i no[n] dubit[ur].
 En illo dubitaco[n]e q[ui]s n[on] cert[us] ee audeat.

Quom[od]o forte h[ic] eant eant illud co[n]sequens erit
 ut t[er]tiu[m] celu[m] fuisse dubitem[us] q[ui] i[m]p[er]ia
 ho[m]i[n]em dixit. Si e[ss]et res ip[s]a demo[n]strata e[ss]et
 t[er]tiu[m] celu[m] demo[n]stratu[m] e[ss]et. Si at ymago
 aliq[ui] cor[por]u[m] silis fat[ur] e[ss]et no[n] eant id t[er]tiu[m]
 celu[m]. s[ed] illa o[mn]isio sic ordmata e[ss]et ut videt[ur]
 sibi ascende[n]s p[er] m[er]itu[m] celu[m]. s[ed] quod videt[ur] alim[us]
 quo rursus ascendens. itim[us] alim[us] videret
 quo cu[m] puenisset poss[et] d[ic]e se i[n] t[er]tiu[m] celu[m] i[m]p[er]ia
 p[er]t[ur]e. Si q[ui] i[n] t[er]tiu[m] celu[m] e[ss]et quo i[m]p[er]ia e[ss]et neq[ue]
 dubitauit. neq[ue] dubitare nos poluit. ad
 hoc ei p[er]misit s[an]c[t]o. et inde cepit ut id q[ui] se
 fare apl[us] dicit. solus ille no[n] audeat veru[m]
 ee qui no[n] audeat apl[us]. Eant g[er]o ho[m]i[n]em i[n]
 p[er]t[ur]e ee usq[ue] i[n] t[er]tiu[m] celu[m] p[er] m[er]itu[m] id q[ui] i[m]p[er]ia

est v[er]o i[n] t[er]tiu[m] celu[m] est. no[n] signu[m] aliq[ui] cor[por]e
 q[ui] cu[m] onderet[ur] moysi usq[ue] a deo senaebat
 ad ee ip[s]am dei s[an]c[t]am ad visibile aratum
 i[n] qua se deus h[ab]uit et cor[por]is/ sensib[il]is/ p[re]
 sentabat ut dicit onde in temetip[s]o. nec
 aliq[ui] ymago dei cor[por]is. qua cu[m] ioh[ann]es videt[ur]
 i[n] sp[irit]u q[ui]erebat quid ee[ss]et. ag[er] i[n]deba. ul[ter] au
 tis e[ss]et ul[ter] p[er] h[ic] st[atus]. ul[ter] ad ad. cu[m] videt[ur] ille bestiaz
 su[m] m[er]itu[m] su[m] ag[er] su[m] q[ui]d eu[m] s[an]c[t]o. Si s[an]c[t]o
 mag[is] ho[m]i[n]em i[m]p[er]ia usq[ue] i[n] t[er]tiu[m] celu[m]. Et si
 sp[irit]uale ymagine cor[por]is silem[us] celu[m] appel
 lare voluisset. sic eant eant ymago cor[por]is
 eius i[n] qua illuc i[m]p[er]ia ascenderat. Si
 g[er]o suu[m] corp[us] appallaret q[ui]us ymagine
 corp[or]is. quo id celu[m] q[ui]us ymagine t[er]ti
 curuz distnere q[ui]d sciret et q[ui]d nesciret
 i[n] q[ui]a sciret et i[m]p[er]ia ho[m]i[n]em usq[ue] ad t[er]tiu[m]
 celu[m]. nesciret at v[er]o i[n] cor[por]e an ext[er]na corp[us]
 si simpl[iter] narraz visione say re[rum] no[n] b[us]
 appellans illa q[ui] vidit q[ui]a eant similia.

Hic et nos dicam[us] cu[m] sompna n[on]a n[on]a
 ul[ter] aliqua i[n] eius reuelaco[n]e. vidi monte
 vidi fluiu[m] vidi tres ho[m]i[n]es. et si q[ui]d ei[us]
 eant no[n]a t[er]buentes illis ymagib[us] q[ui] h[ic] res
 ipe q[ui] silis eant. Apl[us] at d[icit] mag[is] id s[an]c[t]o
 illud nescio. ac si v[er]o ymaginalliter
 apparuit. v[er]o p[er] s[an]c[t]o p[er] ue nescit.

Sat p[er] celu[m] et ideo fat[ur] quo potuit
 ymaginall[iter] cor[por]u[m] illi ho[m]i[n]is apparere. ha
 si celu[m] corp[or]u[m] videbat q[ui]e latebat v[er]o
 corp[or]is o[mn]is videret. Si at i[n] t[er]tiu[m] eant
 v[er]o o[mn]is corp[or]is an sp[irit]u videt[ur]. et ideo
 d[icit] e[ss]et su[m] i[n] cor[por]e su[m] ext[er]na cor[por]e nescio. quo no[n]
 m[er]itu[m] eant et v[er]o illud ee celu[m] corp[or]u[m]
 videret a v[er]o m[er]itu[m] onderet. Itaq[ue] si s[an]c[t]o
 i[m]p[er]ia videbat no[n] talia ymagine cor[por]is
 s[ed] sic v[er]o iusticia sapia et si q[ui]d ei[us] et hoc
 eant celu[m] id quoz manifestu[m] e[ss]et o[mn]is h[ic] v[er]o
 cor[por]u[m] vidi ad m[er]itu[m] no[n] posse. ac p[er] hoc si
 ad m[er]itu[m] se vidisse sciebat no[n] p[er] corp[us] se
 vidisse dubitare no[n] potat. Eant mag[is]
 ho[m]i[n]em i[n] xpo an[te] anos. xiiii. q[ui] s[an]c[t]o nemo
 dubit[ur] q[ui] n[on] audeat. Si v[er]o i[n] cor[por]e i[m]p[er]ia an
 ext[er]na cor[por]e nescio deus fat[ur]. Quod g[er]o s[an]c[t]o
 q[ui]d discerms ab eo q[ui] nescis ne credentes
 fallant. I[m]p[er]ia mag[is] eude[m] ho[m]i[n]em usq[ue]
 i[n] t[er]tiu[m] celu[m]. at illud celu[m] aut cor[por]e aut a
 sp[irit]u Si cor[por]e eant et corp[or]is o[mn]is visu[m] est

aut illud celū esse scit et i cor' esse nesciat
Si aut sps erit a corpis ymagines prebuit
et tū certū ē vty corp' fuit quā certū ē
vty i corp' visu sit. Aut si visu ē quo vī
mente sapia sū vllis ymaginibus copoy
et nō certū ē videri nō potuisse p corp'.
Aut g' vty certū ē. Aut quo certū q' visu
ē. incertū at p q' visu ē. Manifestū ē et
i corp' nām ab eo videri nō potuisse
p corp'. Corpa vō eā si possūt videri sū
cor' nō vty sic vident' p cor'. s' longe ille
dispar mod' ē siq' ē. In mīx si poss' aplm
tamq' sibi nō fallē a ad dubitacōz cogē
ut si corp' celū i corp' oclis videns in
certū sibi ee dicit vty i cor' an ext' corp'
id vider'. Festat g' fortasse ut qm' mentari
nō poss' apte qui tanta cura egit ut dist
neret qd' sciret et quid nesciat. Hor ipm
ēu ignorasse intelligam' vty qm' i certū
celū in part' ē i cor' fuit. quo ē aia i cor'
tū corp' vīc' d' sū vigilantis sū dōmictis
sū i cor' a sensib' i cor' alienata. An oīo
de cor' exierit ut mortuū cor' iacerz dno
pacta sua demōstracōe mēbris motūis
aia reddet'. et nō q' dormies euigilauit
aut exat' alienat' denuo redit' i sensus
s' mortuus oīo reuiuifcet. P mde q' vīd'
vty i vty i tū celū q' eā se scire ofirmat
p'pe vider' nō ymagināl'. S' q'ā ipā a cor'
alienatō vty oīo mortuū corp' reliquit
in s' modū quā vīc' i cor' ibi aia fuit
s' mens eius ad iudicāū al' audiendū in
effabilia illius vīfionis arrepta sit hor
vīc' emt. ideo forsitan dicit. sū i cor' sū
ext' cor' nescio deus scit. S' at nō vīc' al'
s' p'pe vīc' nō p' cor' vīc' h' ea vīfionē vīd'
q' oīs certis supat. Has spēs atq' diffinē
quā me dno adiuuit explicare auro:
Acc' i h' vno p'cepto ai leg'. Diligee p'vī'
tū tamq' teipm. tria gnā vīfionū
occurūt. Vnū p' oclis quib' ipē sū vident'
vīc' p' spm hōis quo p'vīm' et absens cogit'
Terū p' vīc' mēns q' ipā dilao itellā
conspiat'. In hys tribus gnib' d' p'm mai
festū ē oībus. In hoc ei vīc' celū et tū et oīa
q' vīc' conspiciat' sū oclis nris. p' d' alit' q'
quo absēcia vīc' cogitānt' m'fmuare
difficiale. Ip'm quippe celū et terra et ai que

i eis videre possunt etā i teneb' constitū
cogitānt'. v' n' videntes oclis corpis suo
tū vīc' ymagines intuent'. seu vīc' sū
ipā cor' vīdēt' et mēoria retinēt' seu fūc'
sic cogitacō ymagināre potūt. alit' nō
cogitānt' cartagine quā nouit'. alit' alex
andriam quā nō nouit'. Terū vō id
quo dilao itellā conspiciat' eis res cōmet
q' nō hnt ymagines sū filis q' nō s' q' ipē
vīc' al' arbor ul' sol et quāq' alia corpa
seu celestia seu trestria et presēn' vīc' in
suis formis et absēcia cogitānt' ymaginē
aio ipressis et facit duo gnā vīfionū vīc'
p' corpis sens'. alit' p' spm q' ille ymagines
cōmet'. Dilao at mīx alit' vīdēt' p' sēns i
spē q' ē. et alit' absēns i aliq' ymaginē sū
filis. nō vīc' p' quā mēns certū p' ab alio
mīx ab alio mīx ipā certū. Si at ad vīc'
ymaginē cogitatur nō ipā certū.

Net sū tū gnā vīfionū de quib' et m
superioribus lib' ad d'vīm' sic res postūc'
videbat'. nō tū vīc' nīm' cōmēntū'. et
nō breuit' eis m'fmuatis qm' suscepti qō
flāgitat' ut de hys aliq'nto vīc' diffam'
debet' ea certis et cōgnis signare nōb'
ne assidue cōloquēdo mōris fūc' p'mū
q' appellem' vīc' q'ā p' corp' p'cipit' et vīc'
sensib' exhibet'. S' d' m' spūale. q' q'ā vīc'
nō ē et tū ad ē iā vīc' s' d' r'. Et vīc' nō
ē corp' q' vīc' vīc' filis sū ymaginē absēns
corpis. n' ille ipē obtinēt' quo emt'. Terū
vīc' itellāle ab itellā q'ā mēntale a mēte
ipm' vocabuli nouitate nīm' absurdū est
ut dicit'. hōy vīc' vīc' vīc' si subaliis
reddam et p'vīc' et p'plexior sūo ēit ai h'
ul' nlla ul' certe nō tanta nēntas exigit.
Satis ē g' scire vīc' ad ul' ipē dia ai de
corpibus agit'. ul' eā m'flato vīc' sū ē
d' m'. S'ā i ipō vīc' oīs plenitud' d' m'ntis
vīc' lū'. neq' ē d' m'ntis vīc' ē. S' q'ā s' c' m'nta
vīc' testamti appellat' ombē fūc' p' ombē
vīc' vīc' vīc' d' vīc' h' vīc' i ipō plenitudē
d' m'ntis q' i illo vīc' vīc' q' i illo vīc'
vīc' figurā s'. Ac si quēdā mō vīc' vīc' illay
ipē sū vīc' h' figurā et significacōnū illay
ipē sū vīc'. Sic g' ipē figurē significacōnū
m'flato vīc' vīc' nō ipē d' r' s' ombē
ita et q' aut. plenitudinē d' m'ntis vīc'
h' vīc' m'flato vīc' vīc' est.

Spirituale ut pluribus modis dicitur. Nam
 et corpus quod futurum est in rebus spirituale ap-
 pellatur apostolus ubi ait. **S**icut corpus animale re-
 surget corpus spirituale. et quod miris modis ad oem
 finalitatem et incorruptam spiritum subdit. et in
 ulla indigentia corporum alimenter solo vivifi-
 cati spiritum non quod incorpoream substantiam sit spiritus hoc
 est et hoc corpus quod nunc habet autem spiritum substantiam
 et hoc est quod anima quod dicitur est animale. **I**tem spiritus dicitur ut
 aer iste ut flatus est. et motus eius sic dicitur est
Ignis quod nunc glacies spiritus repetimus. dicitur
 etiam spiritus anima sui peccatis sui hinc sit scriptum
 est. **E**t quod sit spiritus filiorum hinc si ascendat
 ipse sursum et spiritus peccatis si descendat ipse
 dicitur in terra. dicitur spiritus et ipsa mens rationalis
 non est quidam tanquam orbis autem ad quem pertinet
 ymago et agnoscit dei. **I**tem dicitur apostolus. **R**eno-
 uam in spiritu mentis vestre et induite novum
 hominem qui secundum deum creatus est. et alibi
 dicitur de maiore homine. **E**t renouat in agni-
 tione dei secundum ymaginem eius quod vivit in eis. **I**tem
 tu dixisti. quod ipse ego mente suus legi dei
 carne at legi patri. **A**lio loco eandem similitudinem
 comeditur. **C**aro magis concupiscit aduersus
 spiritum et spiritus aduersus carnem ut non ea que
 voluit faciat. **Q**uia dixit mente. **H**anc spiritum
 appellavit dicitur spiritus enim deus sic ait
 dominus in egypto. **S**piritus est deus et eos quod adorant
 eum in spiritu et veritate oportet adorare.

Sed hinc omnibus modis quod comeditur
 quibus appellavit spiritus non rationem hoc voluit
 quo appellavit spirituale. hoc rationis gen-
 de quo non agitur. si ex illo uno modo quem
 uicem in egypto ad **C**orinthios. **12.** quod spiritus a
 mente distinguitur evidentissimo testio.
Si est oratio magis lingua spiritus me oratur.
 mens autem mea infructuosa est. et in lingua
 intelligat in loco dicitur obscurus et in istis
 significatibus a quibus si intellectum mentis
 remoueris nemo edificat audiendo quod non
 intelligit. **I**tem enim dicitur. **Q**ui non loquitur lingua
 non hominibus loquitur sed deo. nec ei auditur. spiritus autem
 loquitur in misteria. scilicet indicat se se linguam
 hoc loco appellare. ubi sunt significatibus et
 ymagines rerum ac similitudines quod ut intelli-
 gantur indigent mentis intuitu. **C**um autem non
 intelligitur in spiritu eas dicitur esse non in mente.

Unde apertus ait. **S**i benedixit spiritus quod supplet
 locum videtur. **Q**uia dicitur enim super tua benedictionem
 quod quid nescio quid dicitur. **E**tiam quod etiam
 lingua. et motus corporis quod mouemur in ore
 cum loquimur signa rerum dantur non res ipse
 preferunt. **I**tem in illato verbo lingua appel-
 lauit quod signorum placem pueri intelligit.
Quia cum intellectus accessit quod mentis est pueri
 fit reuelatio ut agnoscit ut prophetia ut doctrina.
Primo ait. **S**i uenero ad uos linguis loquor
 quid uobis proderit nisi loquar uobis in reuelatione
 aut in agnitione aut in prophetia aut in doctrina. **I**tem cum
 signis hoc est in lingua. **A**ccessit intellectus
 ut non spiritu tantum sed etiam mente agatur quod agitur.
Primo quibus signa per aliquos rerum corporum
 similitudines demonstrabantur in spiritu non accessit
 mentis officium ut etiam intelligerent non du-
 erat prophetia. **Q**uia dicitur prophetia erat quod interpretabat
 quod alii uiderent quod ipse quod uideret. **I**tem apparet magis
 ad mentem pertinere prophetiam quam ad istum spiritum quod
 non quodammodo uocatur spiritus uis autem quedam
 mente inferior ubi corporum rerum similitudines
 exprimitur. **I**tem magis ioseph prophetia quod intellexit
 quod significauerunt uis spiritus et uis boues
 quod propheta quod eas uidit in sompniis. **I**llius enim
 spiritus infusus est ut uideret. **Q**uia mens illius
 ita ut intelligeret. **A**t per hoc in illo erat lingua
 in isto prophetia quod in illo rerum ymaginatio in isto
 ymaginatio interpretatio. **Q**uia magis prophetia
 quod rerum significatibus sola ipsa signa in spiritu per
 rerum corporum ymagines uideret et magis prophetia
 quod solo eorum intellectu potius est. **E**t maxime
 prophetia qui utique preclit ut et uideret in spiritu
 corporum rerum significatibus similitudines. et eas
 uouacitate mentis intelligit sic danielis
 excellentem repletam est et probata qui regi et
 sompniis quod uideret dicit et quod significauerunt
 appuit. **E**t ipse quippe ymagines corporales in
 spiritu eius expressit. et eas intellexit reuelari
 in mente. **E**x hoc quod modo quod appellatur in ista
 distinctione spiritus sed que dicitur apostolus. **O**mnia
 spiritum oratio autem et mente. ut et signa rerum
 formarentur in spiritu et eorum resfulget intellectus
 in mente sed hanc magis distinctionem spiritualem
 non appellauimus in ista generatione uisum quod etiam
 cum corpore aliter uisum ymagines cogitamus.
Intellectuale autem est excellentia quod mens est
 spiritum nec in oratio uno unum pluribus modis

dia posse intellon. sic spm multis modis
appellati eē cōpim. **S**ū at intellāiale
dicim/ si intelligibile hoc idem significam.
Singū nō n̄ mēsse nō nulli uolunt. ut
intelligibile sit res ipā q̄ solo intellāi
papi p̄. intellāialis at mens q̄ intelligit.
Sz eē aliqua rem q̄ solo intellāi t̄m possit
at nō eā intellāi magna & difficilis
q̄ est. **E**sse at rem q̄ intellāi papiat. et nō
eā intellāi papi possit. nō arbit̄ q̄m
ut putare ut dicit. **A**rens quippe nō ut nisi
mente. **S**z q̄ videri p̄ intelligibil quia
et videre intellāialis eē f̄ illā distmācom.
Qua ip̄ sc̄stanta illa difficilima q̄e nō
sit ad q̄ t̄m intelligat/ n̄ intelligat n̄ intellāiale
et intelligibile s̄ ead̄ signe ap̄lla.
Utraq̄ ista q̄ia usq̄ corle spūale
et intellāiale singillat̄ consideranda sūt
ut ab ifloribus rō ad strom cōscendat. **T**a
quidē sup̄ius ex emplū p̄posui q̄ i vna
sma oīa t̄a vident/ q̄ia. t̄a eē legi. **D**iligēs
p̄ximū nūi sūt t̄p̄m. corle h̄c videntur
spūalit̄ p̄xim/ cogitat/ intellāialit̄ d̄lāo
cōspiciat. **S**z et h̄c absentes possūt spūalit̄
cogitai. et p̄xim/ p̄sens p̄ corle vid̄. **D**lāo
at nec p̄ s̄bam suā p̄t̄ oclis corle t̄m. nec p̄
ymagmē corpi s̄lēm spū cogitari s̄ sola
mente. i. intellāi cognoscā et papi. **C**orle
sane visio illi h̄oz q̄m p̄sident s̄ q̄ p̄ eam
sentat/ illi spūali t̄m q̄ p̄sident nūciat̄.
Nā at ad oclis t̄m cōtinuo fit ymago eius
i spū s̄ nō d̄mofat/ f̄rā. n̄ at ablatis oclis
ab eo q̄ p̄ oclis videntur/ ymagmē ei/ in
aīo uenim. **E**t siquid sp̄s r̄tōnalis est
velut p̄coris h̄oz usq̄ oclis nūciat. **S**i at
aīa r̄tōnalis eē eā intellāi nūciat/ q̄ et
spūi p̄sident. **U**t si illud q̄ h̄ausent oclis
atq̄ i spū ut eius illic ymago fiet nūcia
uerit. alia/ rei signū eē. aut intelligat/
cōtinuo q̄d̄ significat/ a q̄m. q̄m n̄ intelligi
nec regit nisi officio mentis p̄. **V**idit rex
balq̄asar artidos man/ st̄dennis i p̄tere.
cōtinuo q̄ p̄ corle sensū ymago rei cōpali
f̄rā. spūi eius ip̄ressa eē. atq̄ ip̄o usq̄ f̄o
at p̄t̄o. illa it̄ cogitāe p̄mansit. **V**idēta
i spū et nodū intelligebat. **H**ec t̄m intellā
eint hoc signū at corle fiet/ atq̄ oclis corle
apparet/ iā t̄m signū esse intelligebat. id
h̄nō ex mentis officio. **E**t q̄a req̄rebat/ q̄d̄

significaret eā ip̄am magis utiq̄ mēs
agebat. **S**uo nō cōp̄to dimel accessit et
spū p̄p̄t̄o mēte illustrata p̄t̄ato regi q̄d̄
illo signo p̄tendit/ ap̄uit. ip̄e p̄oā/ p̄p̄t̄a
p̄ hoc gen/ visione q̄ mētis eē p̄p̄t̄o q̄ ille q̄
et signū corle f̄m corle vidit. et t̄m facti eē
ymagmē i spū cogitandū t̄nebat. n̄ aliq̄d̄
intellāi poterat nisi nosse signū eē et quid
significaret magis. **V**idit petrus i alienacōm
mentis r̄as q̄t̄or sineis alligati submitti
de celo plēnū variis alibus at̄ auduit et
vōte maata et manduca. **Q**ui at̄ reddite
sensibus de visu discipularet. eae q̄s corneli/
m̄fat nūciat̄ ei spū d̄cens. **E**ae v̄m
quēnt̄ te. s̄ surge descende et vade at̄ illis
quia ego nisi eos. **Q**ui at̄ venisti ad cor
neliū quid i illa visione intelledit/ t̄bi au
dicit/ q̄ deus mandauit. tu ne cōmune d̄x̄is
ip̄i m̄d̄cauit d̄cens. **S**z i deus oclis nemes
quēnt̄ a i m̄du h̄oz d̄c. **C**ū q̄ illa d̄lāo
videret alienat/ a corpis sensib/ et illas vō
tes maata et manduca et q̄ d̄ manduca tu
cōtinua ne d̄x̄is i spū audiret. **R**edit/
at̄ corpis sensib/ id̄ ip̄m q̄ visu atq̄ auditi
mēoria tenuit i eod̄m spū cogitandū t̄ne
bat. **Q**ue oīa nō corle s̄ cōpū v̄ḡies eint
sū at̄ p̄m i ip̄a alienacōe v̄se s̄ sū at̄ p̄oā
revidite atq̄ cogitāe. **C**ū vō discipularet/
et req̄rebat/ ut illa signa intelligēt/ mētis
eint actio cōnāis s̄ d̄ eint effus don nūci
ati sūt q̄ veniat a cornelio. **H**ac vō corle eā
accedente visione at̄ et sp̄s s̄s r̄as/ ei in
spū d̄c̄t̄ vade at̄ eis. **V**bi et illud signum
oclis et ip̄ressat̄ vōtes adiuta dimel/ mēte
intelledit. q̄ illis signis oib/ agēt. **H**is atq̄
h̄i rebus diligent̄ cōsidāns facis appet̄ corle
visione referri ad spūale eāq̄ spūale re
Sz at̄ vigilates. **U**traq̄ ad intellāiale.
nec mēte a sensib/ corpis alienata i visio
corle sum/ distmā/ ab eo visione spūalem
q̄a at̄ absen ymagmali cogitā/ sū mēo
riter revidentes q̄ noui/ sū q̄ nō nouim/
et t̄m sūt i ip̄a spū cogitāe v̄t̄q̄ for̄tes
sū q̄ oīo nūsi s̄ p̄ arbit̄ ut cōp̄māne
fingentes. **A**b h̄is oib/ it̄ distmā/ illa
corle q̄ vident/ et i quib/ p̄sentib/ s̄ sens/
corpis nri ut nō dubitem/ h̄er eē corle illas
v̄v̄ ymagies corpis. **C**ū at̄ ut nūcia
cogitāo mētis ut aliq̄ vi morbi ut
f̄nētis p̄ febrem accidē solz ut cōm̄t̄oē

aug' alius spūs seu mali seu boni. ita cor
 palū rex i spū expmūt ymagines tāq'
 ipis corpis sensib/ cor p'sentent/ manete
 in eā i sensib/ corpis q'admo' cor ipa p
 corp' ita ut simul tēnat/ & hō aliq' p'sens
 oclis & absens alius spū tāq' oclis. Ha
 expn sum/ sic affectos & ai eis locutos qui
 vere adēnt & ai aliq' q' nō adēnt et
 tāq' adēnt. Resipiscētes at aliq' refert
 q' vidēt. aliq' nō possūt. Sic et sopma
 quedā obliuiscūt/ & quedā memnerunt.
Quando at pēnt/ aūt/ atq' abrupit
 ai mtenō a sensib/ corpis tūc mīg' extasie
 dia solz. Tūc oīo q'atq' sint p'sentia repn
 eā p'atēnt/ oclis nō vidēt. n' ille voces
 p'sus audiūt. Totus ai cōtūy/ aut cōpū
 ymaginib' & p' spūalem a' i reb' irop'is
 nlla cōpū ymagie figāns p' itellāle visione.
Sai spūalis visio pēnt/ alienatō a
 sensib/ corpis aiō ymaginib' cōtūy detinet
 sū i sompnis sū i extasi. si n' significat que
 vīr ipi/ aiē s' ymaginacōes sic eā vigi
 lantes & s'nt et nlla alienatōe moti mltōy
 corpū q' nō assūt sensib/ corpis cogitacōe
 ymagines v'sant. Sin hōc mī est q' aiō a
 p'ntib' verisq' corpib' cōstanti affōne dis
 tēnt. Si at ad significat sū dormientibus
 exhibeant/ sū vigilantib' ai et oclis vidēt
 p'nta cor' & absentiū ymagines tūc spū
 tāq' oclis p'sto sū illa q' extasie d' alie
 nata p'sus aiō a sensib/ corpis mī/ mod'
 e. Si cōmixtōe alia' spūs fi' p' ut ea q' ipe
 sūt p' hī ymagines ei cui mīscet/ ondūt sū
 intelligenti sū ut ab alio itellā p'ndēt.
Si ei demonst' hōc. nō vīq' a corp'e de
 mōst' possit. Q' d' restat n' ut ab aliquo
 spū demonstrēt. Nonnulli quidā volūt
 aiūz hūam hōc vī q'ndā dīnacōis in se
 ipa. S' si un' e' ai nō semp p' ai s'p' velit.
 An qā nō semp adiuuat/ ut possit. Cū q'
 adiuuat/ nūq' a nullo a' a cor' ad h' adiu
 uat p'. P'inde restat ut a spū adiuuet.
 Q'ndē quo adiuuat. Et i cor' fit ad ut m'
 q' relaxet/ et emittet eius mtenō quo i
 id veniat vbi i se ipa vidēt significantes
 similitudines q' ibi in eāt n' videbantur. sic

multa habent/ et imēoria q' nō semp ituen'
 an fuit illis q' ante nō fūant ut i aliq' spū
 sūt quo illa erūpens & emēgens ibi eis
 vidēt. S' si iam i illa eāt q' ipe au
 sis nō eā osequit' intelligit. aln ei imo
 pleyq' nō intelligit. an sic spūs ei' adiuu'
 e' ut eis i se vidēt/ ita et mēns n' adiuuē
 sa q' h' spūs intelligē nō p'. An forte nō
 cōp'ea remouet/ ut q' relaxant/ i p'edi
 menta ut suo mpetu aiā itea q' vidēda
 sūt exeat/ s' ipa p'sus i hōc assumit/
 sū in spūalr tēmeda. sū eā itellāalr
 cogitacōe. An aln in se ipa vidēt ista
 aln p' alius spūs cōmixtōe. Cūq'
 hōy e' tēme affiri nō debet. Illud in
 dubiū e' nō debz cor'les ymagines que
 spū tēnt/ nō semp signa e' aliaq' rez
 sū i vigilantib' sū i dormientib' sūe i equi
 tanab'. An et at si aln extasie fi' p'
 ut nō ille cor'liū rez similitudines ad significet.
Non sane mīy si et demoniū hōntes
 aln veni dnt q' abst' a p'ntū sensib'
 q' certe nescio q' oclia mixtura eiusd'
 spūs fit ut tāq' vī s' p'atēns atq' vōx
 mōs. Cū at spūs bon' in hōc vīsa hūanū
 spū assumit a' iupit. nullo mō illas vgi
 nes signa rez aliaq' e' dubitadu e' et
 sūz q' nō posse vāle e' dei ei mūy est.
 Difacō sane difficilima e' ai spūs ma
 lign' q' tūquillus agit. Et sū aliqua
 vōx acōe cor' assumptō hūano spū d'
 q' p'. qn' eā vā dicit et vālia p'dicat
 tūstfiguris se sic s'p'tū e' velut angelū
 lucas. Ad hōc vōy illi i manifestis bonis
 tūditū fuit seducat ad sua. hūc dist'm
 nō arbitror n' dno illo de quo ait ap'ls
 ai de dūisio dei mūmib' loq'ret'. Alq' d'
 acōo spūū. hō e' magnū e' tūc cum
 distēnē ai ad aliq' puenit ut p'dyōnt
 q' sūt cōt' bonos mōes ut regulā fidei.
 Cū ei a multis dist'mt'. Illo at dno
 i ipō p'mordio q' multis ad hūc bonus
 apparz cōtinuo diuiduat/ an mal' sit.
Amen et p' cōt'le visione et per
 ymagines cor'liū q' demonst' i spūitu
 & boni m'struit et mali fallit. Itellāal

autem visio non fallit. **N**ur ei non intelligit qui
aliud operatur quam est aut si intelligit continuo
est. **Q**uid ei faciunt oculi non habent aut si ille corpore
vident quod ab illis distingere non possunt aut quod
faciat aut intencio aut spiritu finit corpus illi
qua non valeat distingere a cor. **E**t adhibet
intellus quens quid illa significet. ut valeat dicere
et aut iuvenis ad fructu suu puer. aut non
iuvenis ut disceptatone se tenet ne aliqua
pnciosa temeritate plabatur.

Videtur autem sobrius intellectus dicitur aduatus
que ut quita sunt. in quibus etiam aliud putare
quod non sit aut pnciosu neque et putanciu
pido et non potius exico suo istis a bonis
putat bonus. etiam si occulte sit malus. si in re
ipso. in ipso bono quo sit istis boni non erret.
Aut aliqd obest oibus hoi. quod in dormit
vera cor se arbitrat quorum similitudines in sompno
vident. Aut ad obfuit petro quod soluto se a vin
culis seque angelo deducente finit e repente
mirado ut putaret se visu videre. ut in
illa extasi vidit nequa die. qua nunquam
ducaui et tunc et inuidu putas et ipa que
indisto demonstrat. tunc rem alia. **H**ec quoniam ali
uenta sunt quod putata sunt in videndo si nos
remtz ita nob fuisse fuisse visa ut arguat
ut infidelitas dura ut opmaco rema siue
saclega. **Q**uia ipse et in visio cor libit dyabolus
fallit ut obest in ludificanti oculi si non erret
in veritate fidei et intelligetie. sanitate qua
dicit deus subiectos sibi. a si ludificet animam
spuali visione ymagibus corporum ut per
cor se quod non est nisi ad obest aut si pnciose
suasione non consentiat.

Unde aliqui sic quod de consensione sompno
manau aut etiam corubet sibi vident. ut conit
proslau suu ut conit etiam licitos mores. **E**t
et contingit in aut ea quod vigilantes et cogita
non implacite consensio. si sit etiam talia ipse
ad loqui. sic admonet in sompno et expmit
ut eis nltu caru moueat et quod nltu colligit
per gemalesmas emittat. sic hoc ipse die
vntu non posse nisi etiam cogitare. **P**orro
ymagines rez corliu que natio cogitauit
ut huius diem si tanta expressione presentant
in sompno quita presentant cor vigilantis
fieri id quod in pto si a vigilante non possit.
Sicut et ut aut quod loquit et postulare nante

in ore de suo arbitrio ad dicit. possit non
cogitare quod dicit. **P**orro ipsa fantasia que
fit in cogitacione somniantis. cui ita expressa
fuit in visione somniantis ut in illa
et vera commoacione corporum non distinat
continuo mouet caru et seque quod cum motu seque
solus aut huius tam fin pto fiat quod fin pto avigi
lante dicit. quod ut dicit in dubio cogitatu est.

Ugypti ipse autem afforem bona quod desidio
meliore mudata multas misiat cupidita
tes quod ad nlem carnis motu non pntent
que casti regulares rehibet et refrenat
dormientes at ideo non possunt. quia non habent
in pte quod admoueat expressio carnis vgis
quod distem non possunt a cor ipse illa quod affor
aut bona etiam in sompno quoda et in mta
claret. ha etiam dormiens salon sapram
iposuit oibus rebus saque neglectis reus est
partus a dno et sic scriptum testat. placuit
hoc coram dno non distulit reducor bona per desi

Que in ista sunt pntia. **D**ario bono.
cor sensu ad visa corlia quod p. v. quod in uulso
distant valentes distibuit in d. quod est subti
lissimu in cor et obhor aut vicim quod reu
in lux. pnu p oculos sola diffudit. emant
in radus odor. ad insubilia conuenda. **D**inde
mixtura quoda pmo in aere pto. sed in
aere caliginoso atque nebuloso. trio in cor
pulentore huore. quod in aere astringe
v. sensu in ipso non sola lux. sed excellit odor
sensu effat sic in li. e. ste in v. diffusse
me reulo. **E**t at hoc celu odis in spirau
in liuaria et sydera effulget. excellencia
uap oibus oculos eius sic odor sensu excellit

Quia non spes ois in cor. **C**orpe
sine dubitacione pstantior seque ut non loci
posiade. si non dignitate pstantior sit in spualis
isto opeo celo etiam illa ubi rez corliu exp
mit ymagines. **H**ic existit quoda mirabile
ut in por sit cor tpe et pntior corlis ymage
ip cor. in quia illud quod tpe prius est fit in eo quod
natura pto est pstantior sic ymage opeo
in spu quod ipse cor p in sba sua.

Nec sane putandu est facit ad cor in spu
tamque spes opeo facientia matie vice subdit.
Omni in modo pstantior est qui facit et re
de qua ad facit neque villo modo spu pstantior
est cor. imo pstantior modo spes cor. **Q**uia

itey silr doleret et silia videre cepiss; aarept
ab eis rursus consilia ut imare puberen?
mitaret. ac post aliquam horu inde disteder
pmitetab/ sane q ia demaceps relemente
illu dlore no eet passiu? s; soli illi visosi
quoris molestiam atq; ita scanti e. h' vmp
item aliqua p'ca passus e aisione metis
asensib/ n' tle ad vidit qle antea cu i medys
dloribus et horrendis roab/ repete obmu
tescens abripet/ p'ca in medias ceti aut
tibus et sanantab/ no pmasit ypoito fatatis.
Tunc visionu et dinacionu cas et modus
vestigare sigs pr. tertoy coprehende cum
mg audire vellem q de me expectai ut ipe
diffam. Quid in pure ita ut n' docti me mg
confirmit deindeant n' mdati mg doctente
uacuat. s; vng disceptante et qrentu p'ca
q stente no scultabo. Ego visa ista oia
visio copaw sopmanau. Sic ei aln et h
fla. aln ac vem st. aln p'urbata. aln inqlla
tpa at vem. aln fucis oio silia ul apte da
aln obscuris significoib/ et q; figuris locuocib/
p'nuatiu sic ena illa oia. s; amat hoies
teopta mirari et cas isolitoz regre cu co
tidiana plexp illa sepe ena lacetoris ori
gims nosse auct. Na quead i vocab/ hor
e sigms quib/ vtendo loqm audico verbo
iusitaco qruu. pmo qd sit h' et qd significet.
Quo cognito deinde qruu vn ita dem sit.
cu tam multa su tian nesciat q iusu p'mois
h'ent unde ita sit da si in ad iusitatum
i vel/ accidit. su cor lib/ su spualib/ cas roemq;
solliate mqrut et sibi reddi a doctorib/ fla
guant. Soleo at cu me qstq; m'rogat vngia.
quid sit cauit/ et indeo p'ruide ul uacuis
n' ei suffiat s; p'git que vn deo sit cauit/ vn
assim referte et que vn deo sit cauit/. Ex no?
vngq; ignomibat. s; qia v'sitatu nome emt
pacient/ eius origine nesciebat. Ex aute
nouu isonuit aurb/ p'ay putat posse qd
significando valz n' ena unde dicit/ exqmit.
Quisq; g' ex me qruu vn visa corpi cor
silia i extasi appeant q nuu accidit me
uassim qruu unde appeat dormientib/ que
cotidie sentit aia et neo istud multu cu
iat ique. Cu xo udo min/ mura sit talia

n' visoy qia cotidiana e. a io m' auanda
qia om e. aut si ite faciat q ista no qruu
no rectus fecit si n' illa curiosi sint.
Ego vero multo amplius admiror
multoq; mag' stupeo qmca celitate
ac finalitate i se aia fabret/ ymagines
corpu q p' corpis oculos vidit q sopmanau
ul ena i extasi visiones. Quicunq; in
illa na visoy e pauldubio corpi no est.
hoc nosse au no suffiat unde ena existat
inqrit ab alijs me ignorare cofitor.
Tunc plane exemploy expmctis colligi
dat/ sic corpoy pallor rubor tremor. ul ena
morb/ aln a cor/ sp' cas. aln ab aia. et a cor/
quid. cu ul huor suffundit/ ul ab/ ul ad
ad corpi uectu exmctus. ab aia xo cu ul
timore turbat/ ul pudore cofundit/ ul na
stet/ ul amat. ul sigd ei mor. n' imito si id
q auat et regit. ena cu relement/ mouet/
relementius exagitat. ita et ipi aie ut
i ca visa p'git q no ei p' sens/ cor' n' uacat/
s; p' iote stam et ita p'git ut no disternat
vry cor' sint an silitudies corpoy aln a
cor' accidit aln a spu. Et a cor' quide sn
nili uassitudine ut sur visa sopmanau
dormire quippe a cor' e hor. su aliq; mala
ualitudine sensib/ p'urbatis ut cu a frenetaco
st et cor' uident/ et visa silia corpi/ tanq;
et ipa ponit/ affmt. Aut p'ent/ iterfusio
st sepe mali affecti morbo aliq; ignue
stente p'ente cor' sui absentes dem hoib/
redditi multa se uidisse dixerut. Ab spu
uero cu oio sano atq; integro cor' i aliena
tione m'puit. su ita ut p' sens/ cor' corpa
videant. et i spu queda silia q a corpi
no disternat. su p'ent/ autant/ a sensib/
corpis et n' p' eos oio scencies illa spuali
uisione h'ent i silitudmb/ corpoy.
Sed cu mal/ i hor abripit sp' a demo
macos facit a arreptacos a flos p'phas.
Cu at bon/ fideles m'stia loqntes a aac
dente ena mtelligen ve p'phas. a ad tpe
q p' eos oz ondi. uidentes atq; narrantes.
Sed cu a cor' cu e ut illa visa cernat/
na ei corpi/ exhibe. neq; ei h' ena vim ut
formet ad spuale. s; sopito atq; p'urbato
aut ena m'cluso itme mtencois acereb/
q dirigit/ senacnd mor/ aia ipa q moni

pro cella

pro cessare ab hoc ope no pot. Quia p corp
no sunt corlia sentare. ut ad corlia vni sue
intenciois diriget. spu corliu similitudines agit
aut intuet/obicitas Et siquide eas ipa agit
phantasiae tm st. si at obicitas sibi intuet
D Emsq au oculi dolet. **O**stensiones snt
uel extmcti snt. qa no e m i sede ceteri
vnde ipa diriget intencio senaendi. m fuit
huiusmodi visiones qus tennendis corlibus
obstacm existit a cor. Magis ei ceti aliqd
dormientes q vigilantes vident. Dormi
entib/ qppe i cerebro co sopu/na senaedi
q intencio ad oculos ducit. ideoq ipa itero
i ad auersa tennit visa sompnoy tamq
spes corles assint. ut sibi dormies vigilae
videat/ et no filia corpib/ s ipa corpa ituet
se putet. Cu at vigilant ceti ducit/ p illa
intencio intencio tennedi. q au ad loca venit
ocloy no extmcti foras s ibi remanz ut
vigilare se seniat. ponust/ ee i tenebris
vigilando ead p diem q dormiendo siue p
diem su p nocte. Na et qui ceti no st plerq
patentib/ oculis dormiut n p eos videntes
s no ideo n videntes cu spu tennat visa
sompnoy. Si at clausis oculis vigilet neq
dormientiu psto st visioib/ neq vigi
lancu. Tantu m valent q usq ad oculos
eoy n sopu n pturbata n mclusa
puent a cerebro via senaendi et tuc iten
cor usq ad ipas qus clausas fores cor
ducit ut arguent/ quide ymagies corpoy
s nullo mo p eis hant/ corib/ q p oculos seant.
A ntu mtest vbi fiat ipedimentu
senaendi corlia cu sic i cor. Si ei no fit n
i ipis aditib/ et q i unius sensiu velud
i oculis iaurib/ cetist/ sensib/ corpoy sola
ipedit/ pcepto corliu. no at tuc intencio
i aliud sic aint/ ut p corlib/ heat vgnies
corpoy. Si at m e m i tereb/ non dirigut
vie ad ea q foris st senaendi ipi/ itenciois
vasa sepuit/ ut turbant/ ul mcludunt/
quib/ mnt/ aia i ea q foris st mcluda ul
senaendi. Que visu qm no amittit ita
expressione fort filia ut ymagies corliu
a corlib/ distne no valens. ut i illis an
i ista sic nesciat. et cu fat longe alio mo
snaat qm du i cogitand/ versant/ du oant
similitudines corpoy. Cui mod/ n ab exptis
api vtzq no pt. Hinc ei erat. q me

dormiens i sopno videre haeba n m illas
corliu rez similitudines qe videba sic ab ipis
corlib/ distneba qad eas cogitantes ead
clausis oculis ut i tenebris constituta distne
solem. Tantu valz ipa tuc intencio vtz
pducit/ usq ad sens/ lic clausos an i ipo
cerebro vni i her mnt/ aliq ai existente
i aliud amsat. ut qus aln se nouit. no cor
s corpoy similitudines tennit. ul mnt/ erudita
eaa ipa ee corpa existans seniat se no
ea cor s spu videre longe sit tm ab affione
q suo corpi pntant. m se nouit et ceti
vigilare cu similitudines corpoy cogitatis
i corpib/ q videre no possut certa notiae.
Q uon at sano cope. **D** isternut.
ner sopno sensib/ co sopitis aliquo
oculo ope spuali i ea visa q filia st corlib/
aia mpt/ no qa mod/ dult/ e. io e etiam
diuisa na usq. ai et i illis tuc q de cope
existit sic vtzq dia et aln a coitro. Nam
fieneti no dormiendo ead pot/ pturbatis
hnt senaendi vias i capite. ut illa videat
qlia sompmanes vident q dormiendo
autat/ intencio a sensu vigilandi et i ea vi
dendi coitit. Cu q illud faciat no dormi
endo. hoc at faciat dormiendo. no m ea q
vnt ex alio qne st q ex n spe de quo ul iq
fuit similitudines corpoy. ita qus diuisa st
ai intencio alienare qn sano cor vigilans
oculta qda i spuali aia mpt/ ut vire corpoy
expressis corliu rez similitudines i spu videat
ead m e na visioy. Neq ei dia pt ai m
i cor. e. tuc aia m ulla pscnce futoz ex
sepa versare ymagies corpoy sic etiam
cogitand/ eas solz. ai q i ea videba spu
assuit/ dimt/ h/ demostri. quiquid apte
sptura dicit. Effunda de spu meo sup oem
tame et iuuenes visa videbut. et senes
sopma sompniabut dme opone vtzq
tubens. Et angel/ dm appuit hoi i sopnis
dices. Noli timere a tate maria coniuge
tua. et itm. Tolle pum et mrem et vade
i egyptu. Itaq bono quid spu assumi
spm hoi ad has videndas ymagies nisi
ad significat no puto. Cu vo i cor ai est
ut i eas expressis itendat/ quan/ itendat/
spus no semp ad significat crededu e. s it
significat ai ispmant/ a demostre spu sue

dirimenti siue ad aliud i cor ut a carnis
 sensibus alienaretur patienti :
Agilantibus etiam neq; villo morbo af-
 flicto n; furore exagitato oculo qda
 mstratu i gestis ee cogitacoēs qe p mendo
 dinaret. no solu aliud agentes sic ayphas
 pontifex pphauit. ai ex mteno no hiet
 volutate pphandi. vñ ena id suscipietes
 ut dinandi mo ad drent nouim). ha qda
 uuenes iocando ut fallent u pegni iter
 agebat mathematicos se ee finxerit igno-
 rantes no cor. xy. signa drent. Cui ai ho
 spite suu mirari cernet q dicebat et atte-
 stari ee vissima. audiatu iphara p gss
 st. At ille attestans ad oia mirabat pos-
 tremo ab eis de filij salute qsuur qm du
 absente desiderabat. et q iopmate tardar
 ne qd ei accidiss; sollicit; erat. At illi no
 curantes qd p'cor; abfressu vi agfseret
 du tn i presentia leni hoem reddent mox
 pfecturi. Responderunt saluu ac ppiqne
 et eo ipo die quo h; loqbant; ee ventur.
 Neq; ei metuebant ne ai cor; dies pactus
 ess; eos ille redarguendos p' tri die seqiet;
 qd mla. du iam abue disponet. eae
 subito adhuc eis illic postis venit. Et alius
 an symphoniau saltabat ubi erat multa
 vbla p qnda paganoy solepmitie non
 aliq; spū arreptus s; mntacoē ludra ar
 reptuos emulat; facentib; iustantib; et sp
 tantib; moris ei erat ut an pndū pactis
 factis; agitantib; phanatis; si q adolestentes
 p' pndū vellent eo more lude. nlls phibe
 ille q' mē saltand; fto s' silencio iocabund;
 et ridente mltitudine iusept; ea nocte que
 ipendebat i ea silua q iuxta erat hoem
 a leone itemptu ui. ad au' caduū spndū
 illucescente die cōfluxura turba et illius
 solepmitatis locū de pnam pdiuit. Et fōm
 e. ai futis aucto q' ademit i oib; ei' motib;
 claruiss; hoc eu ludend; et iocando q' ptur-
 bata et alienata mēte dixisse ipo enam
 tanto amplius mirante q' accidit. qnto
 mg' nosset quo id cau' anp ore ptulerit.

Quoniam mo h; uisa i spm hois acciant
 ut ibi pmit; formet; an forta i genū
 et quada i uacoe terna; ut sic hoibus

angeli ondant cogitacoēs suas et arlu
 rez silitudines qe i suo spū futoz cogita-
 coe preformar. que ad et ipi nris cogi-
 tacoēs no vñq; oculis. qā no cor s; spū
 vident vñ h; mēsit. q' illi nris eā si uo-
 lum; nouint. nos at ipoz n; ondantur
 nosse no possum; qā sic eas ut opinor
 hnt i pante oculitue spualib; modis
 qdamo; nos qbusda i rictis obstraculis
 nra cor ne alioy oculis videant; abscondim;
 et qd fiat i spū nro ut aln tnan; tmmō
 signates ymagēs. et rez ad sigficent
 ignoret;. Aln at ad sigficatue sentiant;
 s; quid sigficet nesciat. aln xō tñq; ple-
 more demitacoē aia huana et i spū ipas
 et mēte qd sigficet vident et scire diffi-
 limū est. et si iā saam; dssere anp eophi-
 tate opofissimū ē.

Quod at ne mstruare satis arbitror
 certū ē esse spualem qnda nīm nob
 n; arlu rez fornt; silitudines. sū ai aliq;
 cor; sensu corpis tangim; et qnuo fornt;
 et silitudo i spū. mēoiaz recodit; sū ai
 absen; cor; iā nota cogitū ut ex eis formet;
 quida spualis aspect; q iā emt i spū et
 anp ea cogitauim; sū ai cor; corpoy que
 no nouim;. s; tn esse no dubitū silitudines
 no ita ut st; illa. s; ut occit; inuen;. sū ai
 alia q' ul no st; illa. ul ee nesciat; p aucto
 ul opiaae cogitam;. sū neq; id agentib;
 neq; uolentib; nob; xraie fore arlu sili-
 tudmū n; sant; i aio. sū ai ad arlu acturi
 ea ipa disponim; q i illa acoe futū fut
 et oia cogitacoē antecedit; sū iā i ipo
 actu ul ai loqm; ul ai facim; omē corles
 mot; ut ex eri possint ea puenit; sili-
 tudmū; suis mē; i spū. no ei ulla uel
 breuissia silba i ordme suo n; pspem
 sonuiss; ai adormientib; sompnia viden;
 ul n' ul ad sigficatū siue ai xalitudme
 corli turbatis mntiser; itinerib; sentendi
 ymagines corpoy spū vñ corpib; ita
 mistet ut mēnosa ul vno possint ul oio
 no possint. et aut sigficet aliqd aut sn
 ulla sigficacoē oboriant;. siue p' suo
 igne. scēte aliq; morbo ul dolore

corpis & includente mētras quib' aie
 ut p carne sentiret exerebat ac uidebat
 mēto ali' q' sompno absentato spū
 corliu rex existit. aut mostri' ymagies
 ul' significantes ad ul' sn ulla significare ap-
 pētes su nlla exar' m exōte. s' assumte
 atq' impiente aliq' spū tollit' aia i q' vi-
 dendis silitudies corpoy mstes eis iusa
 corlia ai sit eia cor' sensib' vnt' su' ita
 spū assumete alienat' ab oi corpis sensu
 & auit' ut sol' silitudimb' corpoy spūali
 visione tenet' u' nescio vry possint
 aliq' mēfil significancia videri :

N Et i' nata spūalis i'pua nō cor' sed
 corpoy silitudies expmūt' m'ioris gnis
 visiones h' q' illud mētis atq' intelligēcie
 limer. quo et ista m'iom diuidiūt' et ea
 tenuit' q' neq' s' cor' neq' ulla' genit' fore
 siles corpoy red' ipa mēte et ois aie affio
 bona. au cor'ra sur eius vna q' rē culpāt'
 atq' dūpnāt' i' hōib' quo e' alio mō ipe m-
 tellis msi intelligēdo cōspiciat'. Ita et auitis
 gaudiū. pax. longanimitas. benignitas.
 bonitas. fides. mansuetudo. cōtinen' et rem-
 h' quib' p' m'q' dev. et ipe deus ex q' oia
 p' quem oia. in quo oia. :

Q uamq' itaq' i' oide aia fiat visiones
 su' q' senaūt' p' cor' s' h' corporeū celu' rā
 et q'atq' i' eis nota e' possūt' quead' possūt'
 su' que spū vident' silitia corpoy de quibus
 multa iam dixim'. su' ai mēte itelligūt'
 q' n' cor' s' n' silitudies corpoy hnt' vng'z
 ordmē suū. et est aliud alio p'cellētius.
 p'stancor' e' ei visio spūlis q' corlis. et nūq'
 p'stancor' itellāualis q' spūalis. Corlis
 ei sn spūali e' nō p' q'ndē mōmto eode
 quo cor' sensu cor'is tangit'. sit eia i'ao dē
 ad nō q' hōc sit. s' q' sile sit. Et si nō fieret
 nec sens' ille est' quo ea q' i' m'et' adiacent
 senaūt'. Neq' e' cor' sentit' s' aia p' cor' quo
 vō nūq' vnt' ad foridū i' seipā q' ex m'et'
 nūnat'. nō p' itaq' si visio corlis u' eam
 spūalis sit fiat. s' nō discernit' n' ai fiūt
 sens' ablat' a cor'. ut id q' p' cor' videbatur
 iueiat' i' spū. At vō spūlis visio eia sine
 corli s' p' ai absentāu corpoy silitudies
 i' spū apparet' et fingit' m'et' p' arbitrio
 ul' p' arbitū demittit'. It' spūalis visio

indiget itellāual' ut diuidiūt' itellāualis
 ac ista spūali m'iore nō indiget. At p' hōc
 spūali corlis itellāual' at vry s' b'ietā est :

Q uoniam q' legit' spūalis oia uideat' ipe
 at aie uideat' nō s' spū aq' mēs distmūt'
 sic illud q' dōm e'. Ombo spū ombo et mte
 s' ex illa uocōne debem' accipe q' dōm e'.
 Renouam' at spū m'is vry. iam e' sup'
 dōquim' alio mō et ipaz mēte spū dōi
 s' m' quam spūalis oia uideat' :

Q uia p' nō absurde neq' i'gent' arbitror
 spūale visione m' itellāuale et corsem
 tamq' medietate q'ndā obtinere. Puto e'
 nō i'gent' mediū dōi q' corp' quid nō est
 s' sile e' corpi m' i' q' v' cor' e'. et illud q'
 nec corp' est nec simile corpoy :

T udit' at aia silitudimb' vry nō eay uio
 s' opōnis sue ai appbat' q' silitia s' p' hys
 quib' silitia s' ab itelligen' defiaes. fallit'
 q' i' visione corli ai i' ipis corpib' si putat'
 q' sit i' cor' sensib' s' nauigatib' vident'
 i' terra mouū q' stant. et ituentib' celu' sine
 s' dōm q' mouent' et diuarietatis i' dōy odōy
 duas lucne spes appere et i' aq' rem' i' fināy
 et m'ia h'. Aut ai putat' ad h' esse q' silit' co-
 loratū e' q' silit' sonat. ul' olet. ul' sapit. ul'
 tangit'. h' m' e' et medicamētū aliq' remū
 corli i' m'abo putat' legumē. et sōm' i' m'f'
 eunt' veltū putat' extomittuo. et si illis
 aliq' sensib' exploret'. s' silit' adiacent' o'f'ia
 tū. aiū putat' herba q' vōz' apiaria. et
 alius aliq' dulacto suao affis putat' melle
 condit' et ignot' amulus cōtētat' i' tenebris
 putat' aurē' a' argente'. a' ai repentimō iō
 p'mat' s'p' corlibus visio aia nūbata. ul' m'
 sompno videre se putat' ul' aliq' e' mōdi
 spūali visu affia. Vn' i' oibus corlib' visio
 et alioy sensuū cōtētat' et m'ax' ipi' m'is
 atq' vōis exhibet' ut q' i' hōc vry q' vōm e'
 iueiat' q'ntū iueiri p't. In visione at spūli
 i' i' corpoy silitudimb' q' spū vident' fallit'
 aia ai e' q' sit vōz' ipa cor' e' arbitria. ul' q'
 sibi suspicōe flag' cōtētat' s' m'v' hōc eia
 i' corpibus putat' q' nō iusa cōtētat' :

A t' nō i' illis itellāualib' visio nō fallit' aut
 en' itelligit' et vōm e'. a' si vōm nō e' nō itel-
 ligit' Vn' aliud e' i' hys emre q' vōz' aliud
 ideo emre quia nō vider'. :

Quia pp in impit' aia i ea uisa q spu enut' silia corlib' uti ut oia a sensib' corpis auat' amplius q' i sompno solz. s' min' q' i morte iam dme admoit' e' et aduitorij. ut se no cor s' uisa corpoy silia spualit' nouit' tene fiaui q' i sompno uidere eaa ang' euigilet sciat' s'bi si eaa p'nt' uti ut oio futu' noscunt' quoy ymagies p'senter' vnt'. su ipa hois mente dme' aduata. su aliq' me ipa uisa q' sig'ficat' exponete sic i apocalipsi iohis exponebat' magna reuelaco e' eaa si forte ignoret ille au h' demost'ne' uty de corpe exierit an adhuc sit i cor' s' spu a sensibus cor' alienato ista p'deat. p't' eaa sic imp' id ignorare si e' et hoc no ostendit'.

Porro at si que admo' imp' e' a sensib' corpoy ut ess' i istis silitudinibus corpoy q' spu vident' uti et ab ipis impiat' ut i illa q' regione intelligibili et intelligibili subuehat' ubi su ulla cor' silitudine p'spacia vntis cernit'. nullis opionu' flax nebulis obfusant' ubi vntutes tue no s' op' se ar laboriose. heq' ei ope repantie libid' frenat'. aut ope formidie colat' aduersa. aut ope iusticie uqua puniut'. a ope p'dencie mala deuitant'. vna ibi et to vnt' e' amare quod videas et suma felicitas hie q' amas. Ibi ei b'at' vnt' i fonte suo bibit' unde aspgit' ad huc huane vite ut i reptacul' hui' s'it' tempanter fortit'. iuste prudencij' viuat'. p'ter illud quoy adipiscendu' nobi sciam q'es ant' et iestabilis visio vntis. Labor suscipit' et comedi' a voluptate et sustinet' aduicant' et subueiendi indigentib' et resistendi deapientib'. Ibi videbit' claritas dm no p' visione sig'ficante su corle sic uisa e' s'yna. su spale sic vsuas ul' iohis i apoc. s' p' spem no per emigmata q' ei tape mens huana p't' s'm assumens dei gram ut os ad os loqr' ei quem dignu' illi d' colloq'o feat' no os cor' s' mens.

Sicut mltitudu' arbitarij de moyse s'pni e' coapuiat' sic i exodo legim' uidere dau' no vnt' sic vident' i monte. n' sic videbat' i tabnacl'o. s' i ea s'ba q' d' e' ulla assumpta arti' catura q' mortis carnis sensib' p'senter' neq' i spu fig'ans silitudibus corpoy. s' p' spes sua q' ea tape int' ronalis et intelligibilis p't'

reuerata ab oi cor' sensu et ab oi signatiua emgnate sps. sic ei s'pni e'. Si q' uici q'nt' i co' spai tuo. onde in temetipm manifeste ut videam te. au paulo s'ri' legat'. Locu' e' d'ne ad moysen facie ad facie sic q's loqr' ad amicu suu'. Senaebat' q' q'd videbat' et q' no videbat' desidebat'. ha' et paulo p' au dixisti ei d'. Inuicisti gram i co' spai meo et scio te p' oib'. respondit ei. Ostende michi claritate tuu'. Et tu quid' t'nsu accepit a d'no fig'atu' de q' ne longu' e' disputare qn' ei dixit. ho' potis uidere facie me' et uiue. no ei videbit' ho' facie me' et uiuet. d'nde subiecit' et ait ei. Ecce locus penes me et stabis sup' petru' stan' ut t'nsent' mea ma' iestas et ponā te i spelunca petre et regni manu' mea sup' te don' t'nsca' et auferam manu' et tu' videbis postionu' mea. nam facies mea no apparebit' tibi. h'c t'n scanti s'pnum hoc eaa corle s'm ee natuuit' s'nsu p' h' demost'ne' e' figuratue dm ee i eate sig'fic. Ipa e' ei loc' penes dm q'a ealia e' rep'li eius et ipa edificata e' sup' petru'. Et rem q' ibi d'at' s' ead' intelligende cogruut' h'is t'n coapuiat' et desiderata dei diuinitate moyses uidere muissi no i h' nuoz d'iet d' ad aaron et maria' fr'es ei'. Audite verba mea. Si fuer' p'p'ha me uos i visione illius d'no agnoscat' et i sompno loqr' illi. no ita quo famulus meus moyses i tota d'no mea fidelis est. Os ad os loqr' ad illu' i spe et no p' emgnata et claritate dm uidit'. heq' ei hoc s' s'ba cor' q' carnis sensib' p'ntat' intelligendum est.

Nā vnt' sic loqr' moyse facie ad faciem cont' m'ont' qn' t'n dixit ei. onde in tem'p' et ut et ad ipos q's oburgabat' et q's' moysi et m'itu' ita p'ferbat' sic loqr' p' artium corlem p'sentata sensib' carnis.

Quia pp si hoc tertiu' visionis genue q' s'pni e' no solu' oi corli q' p' sensus

ent. mit quoz regem et alia inferna tor-
 menta legim' magnū chaos firmatum.
 Et n' ap' inferos ee da st. congruē iqt.
 mori iopem illū et auferri ab angelis
 i smū abrahē. Hortuus ē ar et diues et
 sepult' ē. Et tū ap' mfoē ēē iōm'is. et
 videm' itaq' mferoz mētoz nō ēē frām i
 rege paupis. s' i sup'io diuitis. Illud et
 q' iacob d' ad filios suos. Deducatis sene-
 ctū meā tū istā ad ifos. x' hor m'q'
 timuisse ne nimia istāa sic pturbaret
 ut nō ad regem bonoz uer' s' ad mferos
 p'oz. Neq' ē p'iu aie malū ē tristāa
 tū ē et ap'le audā tū solliate timuerit ne
 maiore istāa absorberet. P'inde ut dixi
 nō dū ueni et adhuc q' n' m' o'at ifos
 alicubi i bono posuisse sp'itū dūtaxat
Non ar i bono accipit **C**anoniam.
 smū abrahē et illā regem q' ab angelis
 p'us paup' ablat' ē nescio r'oz q'sq' possit
 audire. et iō quo ē ap' ifos tū ē n' uido.
Uet q' dū q'rim' et a' uicim' a' nō uicim'
 orget nos loq'itud lib' hui' ēi aln' occludē.
 Quia p' qm' de p'adyso f'mone istāuim'
 p' id q' ap'le ait. Sare se ruptū hōiem usq'
 i tūū celū nescire ar su' i cor' su' cor' corp'
 et q'ā m'p' ē i p'adyso. et audiuit ineffabi-
 lia uerba q' nō h' hōi loqui. nō temē affu-
 mam' v'oz i tūū celo sit p'adyso. an et m'
 tūū celū et m' rurs' i p'adyso m'p' sit. Si
 ēi p'pe quidā ē nemoios loc' i n'latō ar v'lo
 ois enā sp'ualis q' regio ū aie b'n ē m'ito
 p'adyso dia p'r. nō solū terrāū celū q'nt' id
 t' q' p' hō magnū sublimit' q'ā p'ctay est
 v'm enā i ipō hōie letāa q'dā bone consue
 p'adyso ē. n' et enā i s'as t'p'ant' et
 iuste et pie p'uetib' p'adyso ite d' polles
 affluencia q'mz cūstūq' delicias.
Quand'quidē et i b'lonib' gl'at' de ipa
 p'atā p'limū g'uidēs q' s' m'itāc' doloꝝ
 i tūū celōnes dei iocūdit aiam eius
 Q'nto m'q' q' post h'ac v'itā enā sm' ille
 abrahē p'adyso dia p'r ubi nā n'la r'ep'atā
 v' tūū reges p' omē dolores v'ite hui' h'ep'
 ē enā lux ubi nō ē p'pā quēdā et sui g'nis
 et p'fō magna q' diues ille de tōmētis
 et tenebris mferoz. tū v'iq' delongm'quo

ai magnū chaos ēē i medio. sic tū vidit ut
 ubi illū q'ndā cōceptū paupē agnosceret.
Que si ita st' iō s' b'it' d' n' mferi ut ce-
 dunt' q'ā q'g'ent' i spū p' illas cōrlū rez
 s'ilitudines sic dem'nt' et q'm' defuatoꝝ
 aie m'f'is digne carnis amore p'auit
 h' eis p' illas cōrlū rez s'ilitudines exhibē
 q' ipi carni i mortuus solz ut s' b'itā r'eadā
 t'eng' m'f' eo q' m'f'ra sint latine appel-
 lant'. S'c' ar s' corp' si pondis sui ordīe
 teneat ifōm' s' o'ia g'iuom' ita s' sp'm
 ifōm' s' o'ia t'f'ōm'. hū et i'g'ra lingua
 origo nōis q' appelland' mferi ex eo q' n'
 suaue h'ent' resonare p'hibent'.
Net ipam tū rez p'te n' saluator
 mortū p' nob' uisitare cōtēp'it ut m' dē
 soluet q's ēē soluedes s' d'ina s'c'etāq'
 iustiaz ignomē nō potuit. Quia p' aie
 illi' lat'is tū dixit. Hodie meū eris
 i p'adyso. nō v'iq' iferos p'stat' n' s' p'e
 ne p'oz. s' aut illa regē sm' abrahē
 nō ēi alicubi nō ē x'p'r tū ipe sit sapia
 dei attingēs v'biq' p' suā m'diā. a' illū
 p'adyso sū i tūū celo. sū v'biq' alibi est
 q' p' terrāū celū ē m'p'r' ap'le. Si tū nō ad
 v'niū ē d'uisis nōib' appellatū ū s' aie b'ioꝝ.
Si q' celū p'mū ite accipi' q' ēē corp' p'oi
 g'iali nōie q'nt' ē s' aq's et tūū. S'ad m' ar
 i s'ilitudie cōrlū q' spū cernit'. s'c' i' v'ndē
 aualib' p'lemis r'extasi p'eto d'ist' ille sub-
 missus ē. tūū rō q' m'ete cōsp'iat' ita s'c'eta
 et remota. et o'io abrepta a sensib' a'ime
 atq' m'data. ut enā q' i tūū celo s'c' et ipam
 dei s'bam v'bug' d'm p' que f'ā s'c' o'ia m'
 aūtate sp'e s'c' ineffabili ualent' uidere et
 audire nō i'og'ruent' arbit'm'. et illuc ēē
 ap'lm' m'p'tū et ubi fortassis ēē p'adyso
 p'adysoꝝ. Si ēi aie bone letāa i reb'us
 bonis ē i o'ī a'itūm. q'd' enā letāa p'stāma'
 q' i uerbo dei ē p' quod f'ā s'c' o'ia.
Sed si q'mam mouz quid op' sic sp'ib'
 defuatoꝝ cor' sua i r'ene reape si p't eis
 enā s' corp'ib' sumā illa b'atūdo p'sp'it'.
 difficilior quidē q'ō ē. q' ut p'f'ce possit
 hor f'mone s'm'ri. Et tū m'me d'ubitādū
 ē et m'p'tā hōis a carnis sensib' m'ete
 et p' morte ipā carne deposita i n'f'ensis

etiam similitudine corli no sic videre posse
comutabilem sicut ut sa angeli vident
sine alia lateore in suie ideo qa mest
ei nris quida appetit corp admistradi
q appetitu retardat qda mo ne tota iten
coe pgar i illud sumu celu q du no sbest
corp au admistrave appetit ille coqesant.
Porro at si ite sit cor au sit diffialis
et gnuis admistrco sit h auo q corppit
et agguat aiam de ppagie trisgressiois
mlto mg exne autnt mens ab illa visioe
sumi reli. Vn natio abripieda erit ab eis
carnis sensib/ ut ei quo cape possit illud
onderet. Pnde ai hor cor ia no aile. s
p futam comucom spuale recepis angelis
adequata pfm hebit ne sue modu obe
diens et ipans vivificata et vivificans
ta ineffabili facultate ut sit ei glie q sar
Samiz ei erit et aut **Time fuit.**
ista th gna risionu. s ulla flitate aliud
p alio appbabit n i corlib/ n i spulibus
visis mlto mi/ etia itellatualib/ quib/ ita
psentatis et pspicuis pfruct/ ut longe
minore euadencia ne nob adiaceat iste
spes corles qe sensu carnis attingi. et
eis mlta ita st dediti ut solas ee arbitrent
et qd ite no e putat oio no ee. Sapientes
at ita st thys corlib/ visis ut quis eis p
sentom videant/ terrores sit in illis q
pt cor^{is} spem. pcp cor^{is} similitudine utel
ligendo utiqz pspiciat quis ea no vale
ant i mete cospice ut h sens/ cor^{is} inuent.
Santi xv angeli et hys corlib/ uidi
tandis atq admistradis psur. n eis mg
psentorib/ familiari/ melmat. et coz
significatuas similitudies i spu ista disternit
et tanta po qda mo titant ut eas possit
etia homm spui reuelando miscere. et illa
icomuibile sicut caroris ita cospiciat ut
visione atq amore et ea pponat oibus
et p ea iudicet de oibus et i ea dirigant/
ut agant/ et ex ea dirigat qnt agunt.
Omnis qius abrepto aplo a carnis
sensib/ i terru celu et padvsu. h ipm certe
defuit et ad plena pftamqz cognicoz rez
que angelis mest. q su i cor^{is} su ext corp/

esser netaebat. Hor vng no deent ai
receptis corpib/ i rine mortuoz corpalle
hor induet i corrupne et morte hor iduet
imortalitate. Quia ei euadencia est sine
ulla flitate si ulla igran suis ord mib/
distributa et corlia et spulia itellatualia i
natura mtegra et batur me pfecta.

Scio quide no nullos coz q spituas
stas ante nos i fide catholica itasse
laudant/ etia sic exposuisse q aut aplo
terru celu et corlis et aulis et spual hois
hic diffinis accipi vellent atq ad d icopoz
rez gen/ iteollenti euaden coteplandu
ee apsm impu q gen/ etia i har. vna
spuales hoies pretis reb/ diligit coz pfrui
coapiscat. Ego at cur malium spuale
et itellatuale dix q illi fortasse aile et
spule dixerut ut coz rez alia tm modo
noia ponere ia ipmie hui/ libri ptibus
me desuisse sufficit. q si ite p modulo
no disputauim/ a spulis laor hor appba
bit. aut etia no sit spulis. Adiuate spu
sto ad ex ista lecone pfruct. Sed iam
vniu su hor opus qd. xv. volub/ comet
isto tandem fine concludimue.

Explicit liber sup Genesim ad lram

**Anno Incarnato quinto In die pasche
finit/ e lib iste scilicet P man/ Johne
Baruuli In aitate Augusti.**

**Salve virgo pia. Salve bnda maria
Preab/ sue matris bndicti filii dei pte.**

Baruulus

Se. m. In pmt opit